Felfedezőúton a burjánzó képzelet tájain

Murakami Haruki

A kormányzó halála

ELSŐ KÖNYV

GEOPEN

Murakami Haruki

A kormányzó halála

Első könyv

Geopen Könyvkiadó
2019

A mű eredeti címe:

Kisidancsó gorosi

Dai icsibu: Aravareru idea hen

Copyright © 2017 by Haruki Murakami

Japánból fordította: Ikematsu-Papp Gabriella

Hungarian translation © Ikematsu-Papp Gabriella, 2019

Az eredetivel egybevetette: Mayer Ingrid

ISBN: 9789635160136

Első könyv

Láthatóvá váló ideák

Prológus

Ma, amikor felébredtem rövid délutáni álmomból, ott volt előttem az Arctalan Férfi. Egy széken üldögélt, szemben a kanapéval, amelyen aludtam, és egyenesen rám meredt arctalanul, nem létező szemmel.

Termetre magas volt, megjelenése ugyanolyan, mint amilyennek láttam előző alkalommal. Fekete, széles sildes sapkát viselt, mely félig eltakarta arctalan arcát, és most is sötét árnyalatú, hosszú kabát volt rajta.

- Azért jöttem, hogy fesd meg az arcképem - mondta az Arctalan Férfi, miután meggyőződött arról, hogy teljesen felébredtem. Monoton, mély hangja üresen kongott. - Megígérted. Emlékszel-e?

- Emlékszem. De akkor sehol se akadt papír, és nem tudtam önt megfesteni - feleltem. Az én hangom is hasonlóképpen monoton volt és üresen kongott. - Viszont kárpótlásul adtam egy pingvines amulettet.

- Igen, azt most el is hoztam.

Azzal egyenesen előrenyújtotta jobb karját. Nagyon hosszú karja volt. Kezében ott szorította a műanyag pingvinfigurát. Azt, ami korábban a mobiltelefonon lógott amulettként. Ledobta az üveg kávézóasztalra. Apró koppanás hallatszott.

- Visszaadom. Valószínűleg szükséged van rá. Ez a kis pingvin amulettül szolgál, és remélhetőleg megvédi a körülötted levő,

számodra fontos embereket. Cserébe viszont szeretném, ha megfestenéd az arcképemet.

Nem tudtam, mitévő legyek:

- Igazán zavarba hoz. Sose festettem még olyan emberről portrét, akinek nincs arca.

A torkom teljesen kiszáradt.

- Úgy hallottam, kiváló portréfestő vagy. Meg aztán mindent el kell kezdeni egyszer - válaszolta az Arctalan Férfi. Aztán felnevetett. Legalábbis azt hiszem, nevetett. Az a *nevetésszerűhang* barlang legmélyéről feltörő, metsző szélsüvítéshez hasonlított. Majd lekapta a láthatatlan arca felét eltakaró fekete sapkát. Ott, ahol kellett volna lennie, nem volt arc, csak fehéres színű köd gomolygott komótosan.

Felálltam, és a munkaasztalomtól hoztam egy vázlatfüzetet meg egy puha hegyű ceruzát. Leültem a kanapéra, hogy lerajzoljam az Arctalan Férfi fejét. Csakhogy nem tudtam, honnan fogjak bele, hol találhatnék kezdőpontot. Akárhogy is néztem, ott csak a puszta semmi volt. Mégis, hogy formáljak meg valamit, ami egyáltalán nincs? A semmit körbefogó fehéres köd pedig szüntelenül örvénylett.

- Jó lesz, ha sietsz - szólalt meg az Arctalan Férfi. - Nem maradhatok túl soká.

Mellkasomban száraz hangon dörömbölt a szívem. Kevés az idő. Sietnem kell. A ceruzát szorító kezem azonban dermedten állt a levegőben, sehogy se akart megmozdulni. Valósággal mintha elzsibbadt volna a csuklóm meg valamennyi ujjam. Ahogyan az Arctalan Férfi megjegyezte, van néhány ember, akiről gondoskodnom kell. Máshoz pedig nem értettem, csak a festéshez. Ennek ellenére egyszerűen képtelen voltam

megörökíteni az Arctalan Férfinak az arcát. Tehetetlenül bámultam a köd gomolygását.

- Sajnálom, lejárt az idő - szólalt meg ő kisvártatva, miközben hatalmas fehér párát lehelt ki arctalan szájából.

- Várjon! Már csak egy kicsi kell…

A férfi visszatette sapkáját, ismét eltakarva arcának felét.

- Egyszer majd megint felkereslek. Akkor talán már meg tudsz festeni. Addig magamnál tartom ezt a pingvinamulettet!

Azzal az Arctalan Férfi eltűnt. Mint ahogy hirtelen széllökés eloszlatja a ködöt, egy pillanat alatt nyoma veszett. Csak a megüresedett szék meg az üvegasztal maradt utána. Az üvegasztalon nem volt ott a pingvines amulett.

Úgy rémlett, mintha mindez csupán röpke álom lett volna. De nagyon is jól tudtam, hogy nem álom volt. Ha az lett volna, akkor maga a világ, ahol élek, sem más, csak álom.

Egyszer talán majd képes leszek megfesteni a semmi portréját. Ahogyan egy bizonyos festő is meg tudta festeni A *kormányzó halála című* képet. Addig azonban időre van szükségem. Szövetségesemmé kell tennem az időt.

1

Ha homályos lenne a felszíne

Annak az évnek a májusától a következő év elejéig egy keskeny völgyszoros bejáratához közeli hegyen laktam. Nyáron a völgy mélyén folyton esett az eső, feljebb azonban nagyrészt sütött a nap. Ezt a tenger felől fújó délnyugati szél tette. A légáramlat által odaterelt esőfelhők beúsztak a völgybe, és ahogy fölfelé emelkedtek a hegyoldal mentén, eső hullott belőlük. A ház pontosan a határvonalon állt, és gyakran előfordult, hogy miközben az épület előtt derűs volt az idő, mögötte zuhogott az eső. Eleinte igencsak csodálkoztam ezen, de végül megszoktam, és ezt találtam természetesnek.

A környező hegyek lejtőire alacsonyan úszkáló felhőfoszlányok vetettek árnyékot. Ha fújt a szél, a fehér pamacsok, akár a múltból idetévedt lelkek, elveszett emlékeket keresve imbolyogtak a hegyoldal felett. Az is előfordult, hogy aprópelyhű hónak tűnő, vakítóan fehér esőt táncoltatott a szél hangtalanul. Minthogy a szél szinte mindig fújt, voltaképpen kellemesen töltöttem a nyarat klíma nélkül is.

A régi ház kicsi volt, a kertje azonban meglehetősen nagy. Egyszer hagytam a kertben magasra nőni és elburjánzani a gyomot, amibe lopva beköltözött egy macskacsalád, de aztán fel is

szívódott mind, amikor jött egy kertész, és lenyírta a gazt. Bizonyára rosszul érezték magukat. Egy csíkos nőstény macska volt, három kölyökkel. A zord képű anya olyan sovány volt, hogy hálni járt belé a lélek.

A ház a hegytetőre épült, délnyugati fekvésű teraszáról, a liget fái közül egy kicsi odalátszott a tengerből. Egy mosdó- kagylónyi víznél nem több, amennyit látni lehetett belőle. A hatalmas Csendes-óceán egy apró darabkája. Egy ingatlanos ismerősöm szerint a telekárakban nagy különbséget jelent, hogy odalátszik-e a tenger, akár csak ennyire, de nekem aztán nem számított, ha látszik, ha nem. Az a tengerdarabka messziről semmi másnak nem tűnt, mint megfeketedett ólomlemeznek. Nem is értettem, az emberek miért is kívánják annyira látni a tengert. Én sokkal inkább a környező hegyeket szerettem nézegetni. A völgy túloldalán magasodó ormok és gerincek képe évszaktól és időjárástól függően látványos változáson ment át. Sose untam rá pusztán csak megfigyelni a mindennapos átalakulást.

Akkoriban egy időre megszüntettük házastársi viszonyunkat a feleségemmel, aláírtuk és lepecsételtük a hivatalos válási papírokat, de később történt ez- Az, és úgy alakult, hogy végül megint belevágtunk a házaséletbe.

Ha röviden akarjuk összefoglalni a történteket, amelyek semmilyen tekintetben sem foghatók fel egykönnyen, hiszen az okok és következmények összefüggéseit maguk az érintettek sem igazán látták át, akkor ahhoz a teljesen elcsépelt kifejezéshez jutunk, hogy „visszataláltunk egymáshoz”. De a két házasság (vagy mondjuk az első és második félidő) között eltelt több mint kilenc hónapnyi idő valósággal úgy tátong, mint egy keskeny földnyelvbe ásott csatorna.

Több mint kilenc hónap - nem is tudom eldönteni, hogy mint külön töltött idő ez hosszú volt-e vagy rövid. Utólag visszatekintve néha egy örökkévalóságnak tűnik, máskor épp fordítva, úgy érzem, hogy meglepően gyorsan elröppent. A benyomásom minden nappal változik. Lefényképezendő tárgyak mellé gyakran tesznek cigarettásdobozt, hogy érzékelhető legyen a tárgy mérete, nos, úgy tűnik, az én emlékképeim mellé tett cigarettásdoboz kedvétől függően az eltelt idő önkényesen nő vagy zsugorodik. Ahhoz igazodva, ahogy az emlékeim tartományában szereplő dolgok és jelenségek szüntelen mozgásban és változásban vannak, vagy talán éppen ennek ellentartva, azok a zsinórmértékek is elmozdulni és változni látszanak, amelyeknek állandóknak kellene maradniuk.

Ugyanakkor szó sincs arról, hogy az összes emlékem ennyire esetlegesen elmozdulna, önkényesen nőne vagy zsugorodna. Az életem alapvetően mindig nyugodtan, kiegyensúlyozottan, nagyrészt észszerűen funkcionált. *Ebben* a nagyjából kilenc hónapban azonban semmilyen módon nem magyarázható káosz uralkodott el rajta. Számomra ez mindenfajta értelemben kivételt jelentő, nem szokványos időszak volt. Úgy éreztem magam benne, mint az úszó, akit a csendes tenger közepén váratlanul magával ragad egy ismeretlen, hatalmas örvény.

Talán ezzel magyarázható, hogy miközben visszaidézem ezeknek az időknek a történéseit (gondolhatják, jó néhány évvel ezelőtti eseményekre emlékezem) - nos, megesik, hogy a dolgok súlya, távlata és egymáshoz való viszonya gyakran elbizonytalanodik és megkérdőjeleződik. Meg az is, hogy amint egy kicsit elkalandozik a figyelmem, máris felborul a logikus sorrend. Ám így is minden erőmmel, és amennyire csak a tehetségem engedi, rendszerezve, logikusan akarom elmesélni a

történteket. Talán hiábavaló próbálkozás, de szeretném kitartóan követni a képzeletbeli irányjelzőket. Ahogy tehetetlen úszó kapaszkodik az épp hozzá sodródó fadarabba.

Amikor beköltöztem abba a házba, első dolgom az volt, hogy vettem egy olcsó használt autót. Azt a kocsit, amelyikkel addig jártam, teljesen széthajtottam, bontóba is adtam nem sokkal korábban, tehát újat kellett szereznem. Vidéki városban, főleg, ha egyedül lakik az ember egy hegy tetején, az autó feltétlenül szükséges a mindennapos bevásárláshoz. Elmentem a Toyota használtautó-központba Odavara külvárosába, és találtam egy kedvezményes árú Corolla Wagont. Az ügynök púderkéknek nevezte, de az autónak inkább olyan színe volt, mint egy betegségben szenvedő ember arcának. Még csak harminchatezer kilométert futott, de mivel korábban karamboloztak vele, nagy árengedményt adtak rá. Mentem vele próbakört, úgy tűnt, se a fékkel, se a futóművel nincs gond. Nem úgy terveztem, hogy sokat használnám autópályán, úgyhogy a célnak megfelelt.

A házat Amada Maszahiko adta nekem kölcsön. Egy osztályba jártunk a Képzőművészeti Egyetemen. Két évvel idősebb volt nálam, egyike azon kevés barátomnak, akikkel jól megértettük egymást, diploma után is találkoztunk néha. Ő az egyetem elvégzése után lemondott arról, hogy festő legyen, egy reklámügynökségnél helyezkedett el, és grafikai tervezéssel foglalkozott. Megtudta, hogy szétmentünk a feleségemmel, én elköltöztem otthonról, és pillanatnyilag nincs hova mennem, mire megkeresett, hogy az apja háza üresen áll, nem akarnék-e ott lakni meg a házra vigyázni. Az apja Amada Tomohiko volt, híres japánkép- festő, akinek Odavara külvárosában, a hegyekben volt

egy háza, egyben műterme, és a felesége halála után vagy tíz évig élt ott gondtalanul, egymagában. Mostanára azonban olyan súlyosan eluralkodott rajta a demencia, hogy be kellett költöztetni őt egy luxusidősotthonba az Izu-felföldön,, a háza pedig néhány hónapja üresen árválkodik.

- Kezdjük ott, hogy a ház egy hegy tetején áll, távol mindentől, tehát jó elérésű helynek nem nevezném, de hogy csendes, azt garantálom. Festéshez ideális környezet. Abszolút semmi nincs, ami elvonná a figyelmet - magyarázta Amada.

A lakbér jelképes összegű volt.

- Ha lakatlan, csak romlik az állaga, és folyton azon kell idegeskednem, hogy mikor törnek be, vagy mikor üt ki benne tűz. Ha ott lakik valaki, az nekem is megnyugtató. De ha *teljesen* ingyen lenne, az neked is biztosan kellemetlen. Arra viszont számítanod kell, hogy ha úgy adódik, rövid határidővel ki kell költöznöd.

Nem volt ellenvetésem. Eleve csak annyi holmim volt, amennyi befért egy kisebb autó csomagtartójába. Ha azt mondják, költözz, másnap ki tudok költözni.

A május eleji hosszú munkaszünet alatt költöztem be a házba. Házikónak is nevezhető, apró, nyugati stílusú, földszintes épület volt, egyedül élő embernek bőven elegendő. Egy kisebb hegy tetején állt, liget övezte, maga Amada sem tudta, hogy pontosan meddig tart a telek. A kertben hatalmas fenyő magasodott, a négy égtáj felé nyújtogatta vastag ágait. Itt-ott sziklaköveken lehetett lépdelni, a kerti lámpás mellett csodás japán banánfa nőtt.

Csendesnek kétségtelenül csendes volt, ahogy Amada megmondta. De amint most visszaemlékezem, az egyáltalán nem állítható, hogy abszolút semmi nem volt, ami elvonná a figyelmet.

A nyolc hónap alatt, míg a feleségemmel való szakítás után ott laktam a völgyszorosnál, két nővel volt testi kapcsolatom. Mindketten férjes asszonyok voltak. Egyikük fiatalabb, a másik idősebb nálam. Mindketten arra a festőtanfolyamra jártak, amelyet én tartottam. Megragadtam a kínálkozó alkalmat, beszélgetést kezdeményeztem, és ajánlatot tettem nekik (normál esetben egyáltalán nem művelek ilyesmit, szemérmes típus vagyok, alapjában nem szokásom ez), ők pedig nem utasítottak el. Nem tudom, miért, de az akkori önmagam számára egyszerűnek és logikusnak tűnt az ágyba invitálni őket. Szinte egyáltalán nem éreztem lelkifurdalást, amiért szexuális viszonyba bonyolódom valakivel, akit tanítok. Testi kapcsolatba lépni ezekkel a nőkkel ugyanolyan hétköznapinak tűnt számomra, mint megkérdezni a pontos időt egy járókelőtől, aki véletlenül épp szembejön velem az utcán.

Először a húszas évei második felében járó magas, nagy szemű nővel lett viszonyom. Kis mellű volt, vékony derekú. Magas homlokát egyenes szálú és gyönyörű haj keretezte, fejéhez képest nagy füllel áldotta meg a természet. Hétköznapi értelemben szépnek talán nem nevezhető, de jellegzetes, érdekes arca volt, amit egy festőnek kedve támad megfesteni (ha már tényleg festő vagyok, készítettem is róla néhány vázlatot). Gyereke nem volt. A férje történelemtanárként dolgozott egy magánközépiskolában, otthon pedig verte a feleségét. Az iskolában nem erőszakoskodhatott, úgy tűnik, ennek feszültségét otthon vezette le. A nő arcát persze nem ütötte meg. Amikor levetkőztettem az asszonyt, megláttam, hogy a testét mindenhol zúzódások és sebek borítják. Ő nem akarta, hogy lássam ezeket, és amikor ruhátlanul ölelkeztünk, mindig teljesen besötétítette a szobát.

Az asszonyt szinte egyáltalán nem érdekelte a szex. Soha nem nedvesedett eléggé, behatoláskor fájdalomra panaszkodott. Annak se volt eredménye, ha rászántuk az időt, megadtuk a módját az előjátéknak, és síkosító zselét használtunk. Heves, nem enyhülő fájdalmai voltak. Olyan nagyok, hogy időnként felkiáltott.

De még így is le akart feküdni velem. Legalábbis nem húzódozott a szextől. Vajon miért? Még az is lehet, hogy a fájdalmat kereste. Vagy azt, hogy *ne* legyen benne öröme. Vagy azt, hogy valamilyen formában meg legyen büntetve. Mert az emberek tényleg a legkülönfélébb dolgokat keresik a maguk életében. Egyvalamit azonban biztosan nem akart. Intimitást.

Minthogy nem akart hozzám feljönni, és azt sem akarta, hogy én menjek fel hozzá, mindig egy kissé távolabb eső tengerpartra, garniszállóba mentünk az én autómmal, és ott szexeltünk. Egy étteremlánc tágas parkolójában találkoztunk, általában délután egy után elfoglaltuk a szobát, és három előtt eljöttünk. A nő ilyenkor mindig hatalmas napszemüveget viselt. Akkor is, ha felhős volt az idő, és akkor is, ha esett. Egyszer azonban nem jött el a megbeszélt helyre. Az órákon sem jelent már meg. Így végződött a vele folytatott rövid, fénypontokat szinte teljesen nélkülöző viszonyom. Azt hiszem, összesen talán négyszer vagy ötször érintkeztünk szexuálisan.

A másik férjes asszony, akivel utána keveredtem össze, boldog családi életet élt. Legalábbis úgy tűnt, mint akinek a családi életéből semmi sem hiányzik. Akkoriban negyvenegy éves volt (ha jól emlékszem), úgy öt évvel idősebb, mint én. Apró termetű volt, kellemes arcú, és mindig ízléses ruhákat hordott. Minden másnap eljárt jógázni egy edzőterembe, ennek köszönhetően egyáltalán nem volt felesleg a hasán. Egy piros Mini Cooperrel járt.

Vadonatúj autó volt, derűs napokon messziről észre lehetett venni, úgy csillogott. Az asszonynak két lánya volt, mindketten egy drága magániskolába jártak Sónanban. A nő maga is ott végzett. A férjének valamilyen cége volt, azt már nem tudom, milyen (és persze nem is voltam rá különösebben kíváncsi).

Nem igazán tudom, hogy ez a nő miért nem utasította vissza arcátlan, szexuális tárgyú ajánlatomat. Még az is lehet, hogy abban az időszakban volt bennem valami különleges mágneses erő. Talán az vonzotta magához mint vasreszeléket (nevezzük így) az érzéseit. De lehet, hogy nem volt itt se érzés, se mágnes, hanem egyszerűen csak testi izgalmat keresett, és én pusztán az „éppen kéznél levő férfi" voltam.

Akárhogy is volt, akkoriban teljes természetességgel, habozás nélkül tudtam adni azt, amit a másik keresett, lehetett az bármi. Eleinte úgy tűnt, az asszony is rendkívüli természetességgel fogadja el a velem folytatott viszonyt. A testi témákról szólva (és nem is volt többről szó) kapcsolatunk rendkívül simán alakult. A vonatkozó aktusokat olyan nyíltan és tisztán intéztük, hogy az a tisztaság szinte absztrakt szintre ért. Erre a kapcsolatunk alatt jöttem rá, némileg meg is döbbentem.

Neki azonban közben bizonyára visszatért a józan esze. Egy borongós, kora téli reggelen felhívott otthon, és valósággal olyan hangon, mintha előre megírt szöveget olvasna fel, ezt mondta: „Szerintem jobb lesz, ha többet nem találkozunk. Mert nincs jövőnk, hiába találkozgatunk" - vagy valami ehhez hasonlót.

Valóban úgy volt, ahogy mondta. Igazából nemhogy jövőnk nem volt, mivel semmi alapunk nem lehetett rá, hanem semmi sem volt köztünk.

Képzőművészetis koromban jórészt absztrakt képeket festettem. Nehéz megragadni az absztrakt művészet lényegét, hiszen meglehetősen tág fogalom, és nem igazán tudom, hogyan lehetne elmagyarázni egy absztrakt kép formai megjelenését vagy tartalmát. Mindenesetre „olyan kép, amely megkötések nélkül, szabadon ábrázol nem konkrét képzeteket". Néhányszor kisebb díjakat is nyertem kiállításokon. Művészeti folyóiratokban is megjelentem. Volt pár tanárom és barátom, akik értékelték a képeimet, és biztattak. Ha ígéretes jövő nem is állt előttem, azt hiszem, festőként azért volt némi tehetségem. Azokhoz az olajfestményekhez azonban, amilyeneket festettem, sok esetben hatalmas vászonra volt szükség, és nagy mennyiségű festékre. Magától értetődő, hogy az előállítási költségük is nagy összegre rúgott. Említenem sem kell, milyen eséllyel talál az ember olyan fura szerzetre, aki egy ismeretlen festőtől hatalmas méretű olajfestményt vesz, hogy aztán kiakassza a lakása falára.

Természetesen nem tudtam megélni abból, ha csak nekem tetsző képeket festek, így diploma után rendelésre kezdtem portrékat készíteni, hogy fedezzem a megélhetésem költségeit. Vagyis cégigazgatókat, egyetemi nagyságokat, képviselőket, vidéki potentátokat és hasonló, a „társadalom oszlopainak" nevezhető embereket (ha az oszlopok stabilitásában voltak is kisebb-nagyobb eltérések) festettem, persze élethűen. Ebben realista, komoly, nyugodt stílus követeltetik meg. Ezek tárgyalószobák meg igazgatói irodák falára kerülő, teljes mértékben praktikus célú festmények. Vagyis munka gyanánt olyan képeket kellett festenem, amelyek az ellentétes pólusán helyezkedtek el annak, ami felé festőként személy szerint törekedtem. Ha hozzáteszem, hogy *akaratom ellenére* volt így, az bizonyára nem minősül egy művész önteltségének.

Jocujában volt egy portrérendelések felvételére specializálódó kis cég, egyik képzőművészetis tanárom személyes ajánlása alapján kizárólag nekik dolgozó, szerződéses festőjük lettem. Fix fizetést nem adtak ugyan, de ha egy bizonyos darabszámot megfestettem, az hozott annyi bevételt, amennyiből egy egyedülálló fiatal férfi meg tud élni. Szerényen éltem, kifizettem a Szeibu Kokubundzsi vasút vonalán fekvő kis lakásom bérleti díját, lehetőség szerint naponta háromszor ettem, időnként vettem valami olcsó bort, néha meg moziba mentem egy lány barátommal, mindössze ennyi. Évekig éltem úgy, hogy meghatározott időszakokban túlestem a megélhetési portréfestésen, és ha összejött annyi pénzem, amennyi fedezte a kiadásaimat, akkor egy darabig a magam kedve szerint festettem. A portréfestés ekkoriban számomra természetesen nem volt több, mint a túlélésemet biztosító eszköz, és nem akartam örökre benne ragadni.

Ha egyszerűen csak munkának tekintjük, akkor úgynevezett portrékat festeni elég könnyű munka volt. Egyetemista koromban költöztetőcégnél dolgoztam egy ideig. Éjjel-nappal nyitva tartó üzletben is dolgoztam. Ezekhez képest portrékat festeni fizikailag és mentálisan is sokkal kisebb megterhelést jelentett. Ha egyszer rájössz a trükkjére, akkor onnantól csak ugyanazt a folyamatot kell ismételned. Végül már nem is telt túl hosszú időbe, hogy elkészüljek egy portréval. Semmiben sem volt más, mint robotpilótával vezetni egy repülőgépet.

Amikor már úgy egy éve végeztem különösebb érdeklődés nélkül ezt a munkát, kiderült, hogy a portréimat meglepően nagyra értékelik. Az ügyfelek tökéletesen elégedettek voltak. Ha a képek minőségét illetően sok panasz fut be a megrendelőktől, akkor természetesen egyre kevesebb megbízást kapsz. Vagy

egyszerűen felbontják az exkluzív szerződésedet. Ha viszont jó a megítélésed, akkor szaporodik a munkád, és az egyes megrendelésekkel a honoráriumod is nő valamennyit. A portréfestés világa meglehetősen nehéz terep. Én viszont, noha tulajdonképpen újoncnak számítottam, egyik munkát kaptam a másik után. A díjazásom is tűrhető mértékben emelkedett. A cégnél velem foglalkozó felelős is lelkesedett a műveimért. A megrendelők között akadt, aki dicsért, hogy „különleges ez a stílus”.

Nekem elképzelésem sem volt, hogy miért értékelik ilyen nagyra a portréimat. Csak letudtam a kapott rendeléseket, egyiket a másik után, különösebb lelkesedés nélkül. Megmondom őszintén, mára egyetlen arcra sem emlékszem azok közül, amelyeket megfestettem. De ettől még, minthogy festőnek akartam nevezni magam, nem festhettem teljesen értéktelen képeket, legyenek azok bármilyenek, ha egyszer ecsetet fogtam a kezembe és szembenéztem a vászonnal. Ha ilyesmire vetemednék, bepiszkítanám felfogásomat a festészetről, és semmibe venném a mesterséget, amelyet magam választottam. Vigyáztam, hogy olyan képet azért ne fessek, amelyet szégyellenék, ha büszke nem is lehetek rá. Ezt talán szakmai etikának is nevezhetjük. Bár nálam csak arról volt szó, hogy „nem tehettem másképp”.

Tegyük még hozzá, hogy a portréfestésre vonatkozóan következetesen betartottam a saját szabályaimat. Először is soha nem festettem valóságos modell alapján. Ha felkérést kaptam, interjút készítettem a megbízóval, akiről a portré készül. Megkértem, hogy szakítson egy órát, és kettesben, szemtől szemben beszélgessünk. Vázlatot nem készítettem. Különböző kérdéseket tettem fel neki, például, hogy mikor, hol, milyen

családba született, hogy telt a gyerekkora, hova járt iskolába, milyen munkát választott, milyen családot alapított, hogyan jutott a jelenlegi pozíciójába. A mindennapjairól meg a hobbijáról is faggattam. A legtöbb ember szívesen beszél magáról. És meglehetősen lelkesen (talán mert senki más nem akarja meghallgatni). Előfordult, hogy a megbeszélt egy órából kettő vagy három lett. Aztán kértem öt- Hat természetes, nem beállított fotót az illetőről. Előfordult, hogy saját kis fényképezőgépemmel én is készítettem pár felvételt az arcról, különböző szögekből. Ennyi elegendő volt.

- És nem kell mozdulatlanul modellt ülnöm? - aggódtak sokan. Mind fel voltak készülve, hogy ez vár rájuk, ha portré készül róluk. A festők pedig - talán azért már nem félrecsapott svájcisapkával a fejükön - gondterhelt képpel, kezükben ecsettel állnak a vászon előtt, szemben a modelljükkel, akinek moccannia sem szabad. Ilyen, filmekből ismerős jelenetet képzeltek el.

- Szeretné, ha kellene? - kérdeztem vissza. - Modellt ülni elég nehéz fizikai munka annak, aki nem szokta. Hosszú ideig ugyanabban a testhelyzetben kell maradnia, szóval meg is unja, a válla is begörcsöl. De ha szeretné, miért ne?

Az ügyfelek kilencvenkilenc százaléka természetesen nem szerette volna. Szinte mindannyian szakmai életük legjobb időszakát élték, elfoglaltak voltak. Vagy pedig nyugalomba vonult, idős emberek. Ha lehetett, nem kértek az ilyen értelmetlen kínlódásból.

- Elég, ha találkozunk és beszélgethetünk, ahogy most - nyugtattam meg őket. - A végeredményen nem változtat, hogy ült-e nekem élőben modellt, vagy nem. Ha elégedetlen lesz a képpel, vállalom a felelősséget, és megfestem újra.

Erre úgy két hétre elkészült a kép (bár az hónapokba telt, míg teljesen megszáradt a festék). Nekem nem annyira magára a modellre, hanem inkább a róla alkotott éles emlékképekre volt szükségem (sőt még az is előfordult, hogy a személy jelenléte éppenséggel zavart a munkában). A háromdimenziós *megjelenés* emlékére. Azt elegendő volt egyenesen átvinnem a vászonra. Úgy tűnik, hogy igen gazdag vizuális memória adottságával születtem. Ez a képesség - különleges készségnek is nevezhetjük - hatásos eszköznek bizonyult számomra mint profi portréfestőnek.

A munkafolyamat közben fontos volt, hogy némi szeretetet érezzék az ügyfél iránt. Az első interjú során tehát igyekeztem minél több olyan tulajdonságot meglátni benne, amelyekkel azonosulni tudtam. Olyan megbízóim is akadtak, akikben nem tudtam ilyet találni. Meg persze olyanok is, akik esetében hátrahőköltem volna, ha valaki azt mondja, hogy mostantól tessék velük barátkozni. De mint *látogatónak,* aki csak meghatározott helyen, megbeszélt időkorlátok között került velük kapcsolatba, nem volt túl nehéz egy vagy két szeretni való tulajdonságot felfedezni bennük. Ha elég mélyre nézünk, akkor egész biztosan minden emberben van valami ragyogó. Ezt a valamit kell ügyesen megtalálni, és ha homályos lenne a felszíne (az esetek többségében homályos), akkor kendővel kifényesíteni, letörölgetni róla a homályt. Mégpedig azért, mert ez a csillogás fogja majd átragyogni a művet.

Így történt, hogy egyszer csak azt vettem észre, portrékra specializálódó festő lettem. Ebben a különleges kis világban valamelyest ismertté vált a nevem. Nősülésem apropóján felbontottam exkluzív szerződésem a jocujai céggel, önállósultam, és egy festményüzletben utazó ügynökségen keresztül még

kedvezőbb feltételekkel vállaltam portréfestést. A velem foglalkozó, nálam legalább egy tízessel idősebb ügynök tehetséges volt és törekvő. Azt ajánlotta, hogy önállósuljak, és vállaljak jelentősebb munkákat. Azóta számos ember portréját megfestettem (sokan közülük a pénzügy és a politika világában mozogtak - ezen a pályán jelentősek voltak, de én szinte egyikük nevét sem hallottam), és nem volt rossz a bevétel, amit eltehettem. Mégsem lett belőlem híresség a műfajban. A portréfestés világa teljesen más, mint a *magas festőművészeté*. A fotóművészek világától is eltér. Az nem ritka, hogy portréfotósok világhírnévre tesznek szert, ismertté válik a nevük, de portréfestőkkel szinte soha nem fordul elő ilyesmi. A műveiket is nagyon ritkán ismeri meg a világ. Nem kerülnek be művészeti magazinokba, galériákban sem állítják ki őket. Ott lógnak egy fogadószoba falán, aztán csak porosodnak, majd a feledés homályába vesznek. Ha akad is valaki, aki alaposan megnézi a képet (valószínűleg azért, mert úgysem tud mit kezdeni az idejével), az biztosan nem kérdezi meg a festő nevét.

Időnként úgy éreztem magam, mint a festővilág luxusprostija. Minden általam ismert technika bevetésével, pontosan igyekeztem megfelelni a megbízásnak, hogy kielégítsem a megrendelőimet. Megvoltak ehhez a képességeim. Magas színvonalon dolgozó profi lettem, de ettől még szó sem volt arról, hogy gépiesen végeztem a munkám. A magam módján az érzéseimet is beletettem. Az áraim nem voltak alacsonyak, de az ügyfeleim zúgolódás nélkül fizettek. Akik rám tartottak igényt, azoknak nem számított, hogy mekkora a fizetendő összeg. Képességeim híre pedig szájról szájra szállt. Ennek köszönhetően nem szűnt az ügyfelek áradata, az előjegyzési naplóm mindig tele

volt. Bennem azonban nyoma sem volt becsvágynak. *Még egy parányinak se.*

Nem én akartam portréfestő, sem pedig ilyen típusú ember lenni. De ahogy sodródtam a körülményekkel, egyszer csak már nem azt festettem, amit én akartam. Mindennek egyik oka, hogy megnősültem, és a biztos megélhetés szempontját is tekintetbe kellett vennem, bár nem csak erről van szó. Azt hiszem, valójában már előtte sem volt bennem túl erős a vágy, hogy „saját kedvemre" fessek. Lehet, hogy a házasságomat csak ürügynek használtam. Már nem abban az életkorban voltam, amit fiatalnak tekintenek, és valami - a szívemben égő láng – kihunyóban volt bennem. Apránként kezdtem elfelejteni, milyen érzés az, amikor ez a belső tűz melegít.

Ezzel az önmagámmal szakítanom kellett valamikor. Tennem kellett valamit. De egyrecsak halogattam. Erre a feleségem előbb szakított, mint én. Harminchat éves voltam akkor.

2

Talán mind a holdra mennek

- Nagyon sajnálom, de egyszerűen nem tudok tovább élni veled - mondta halkan a feleségem. Aztán hosszan hallgatott.

Teljesen váratlanul ért a bejelentés, nem számítottam rá. Vártam a folytatást, nem találva megfelelő szavakat az elhangzottakra. Nem hihettem, hogy túl vidám lesz, ami még jön, de azonkívül, hogy várom a továbbiakat, nem tehettem mást.

A konyhaasztalnál ültünk egymással szemben. Március közepe volt, vasárnap délután. A következő hónap közepén lett volna a hatodik házassági évfordulónk. Ezen a bizonyos napon reggel óta hideg eső esett. A feleségem bejelentését követő első reakcióm az volt, hogy az ablak felé fordultam, és az esőt figyeltem. Csendesen, szelíden esett. A szél alig fújt. De azért így is *lassanként* a bőr alá hatoló, hideget hozó eső volt. Az időjárás elárulta, hogy bizony messze még a tavasz. Az esőfátyol mögül homályosan átderengett a narancssárga Tokió-torony. Az égen egyetlen madár sem szállt. Az eső elől nyilván behúzódtak valami védett eresz alá.

- Megtennéd, hogy nem firtatod az okát? - szólalt meg a feleségem.

Kérdőn oldalra billentettem a fejem. Se igen, se nem. Egyáltalán nem volt ötletem, mit és hogyan mondhatnék, szóval csupán ösztönösen fordítottam el a fejem.

A feleségem széles nyakkivágású, vékony lila pulóvert viselt. Kiálló kulcscsontja mellől előkandikált fehérneműje spagettipántja. Úgy nézett ki, mint egy különleges ételhez tálalt különleges fajtájú tészta.

- Egy kérdésem lenne - szólaltam meg végül, önkéntelenül is a pántot bámulva. A hangom dermedt volt, üresen kongó és távlattalan.

- Remélem, tudok rá válaszolni.

- Az ok olyasmi, amiről én tehetek?

A feleségem ezen elgondolkodott egy kicsit. Aztán mély lélegzetet vett, mint az, aki sokáig a víz alatt volt, és most kidugja fejét a felszínre.

- Azt hiszem, közvetlenül nem.

- Közvetlenül nem?

- Szerintem nem.

Mérlegre tettem szavainak súlyát. Mint aki tenyerében próbálja megbecsülni, mennyit nyom egy tojás.

- Ami azt jelenti, hogy közvetve viszont van?

A feleségem erre nem válaszolt.

- Pár napja, hajnal felé álmodtam valamit - mondta viszont helyette. - Nagyon élethű volt, szinte összemosódott benne álom és valóság határvonala. És amikor felébredtem, erre gondoltam. Vagyis inkább egyértelmű bizonyosságot szereztem. Hogy többé már nem tudok veled élni.

- Mégis, mit álmodtál?

A feleségem a fejét rázta:

- Sajnálom, nem tudom elmondani a tartalmát.

- Mert az álom személyes tulajdon?

- Talán azért.

- Én is szerepeltem benne? - akartam tudni.

- Nem, te nem szerepeltél benne. Szóval ebben az értelemben sincs közvetlen közöd hozzá.

A biztonság kedvéért összefoglaltam azt, amit tőle hallottam. Régi szokásom összefoglalni más mondanivalójának a lényegét, amikor nem tudom, mit válaszolhatnék (ezzel persze elég gyakran felbosszantom a másik felet).

- Tehát, néhány napja volt egy nagyon élethű álmod. Aztán amikor felébredtél, megbizonyosodtál róla, hogy többé már nem tudsz velem együtt élni. De az álom tartalmát nem tudod elmondani nekem. Mert az álom személyes tulajdon. Erről van szó?

Bólintott:

- Igen, erről.

- De hát ezzel semmit nem magyaráztál meg!

A feleségem mindkét kezét az asztalra tette, és az előtte levő kávéscsésze belsejét nézegette. Mintha a csészében egy jövendőmondó cédula úszna, és ő leolvasná az odaírtakat. A tekintetéből ítélve a szöveg meglehetősen szimbolikus és sokértelmű.

A feleségem mindig nagy jelentőséget tulajdonított az álmoknak. Gyakran az álmai alapján határozta meg, mit csináljon, vagy változtatta meg a döntését. De tartsa bármilyen fontosnak az álmait, mindössze egyetlen élethű álom alapján nem lehet csak úgy lenullázni hatévnyi házasságot.

- Az az álom mindössze a ravasz volt, amit meghúztak - mondta a feleségem, mintha olvasna a gondolataimban. - Csak még világosabbá váltak általa a körülmények.

- Ha meghúzzák a ravaszt, kirepül egy golyó.

- Hogy micsoda?

- Egy pisztolynak fontos része a ravasz, szerintem rossz a megfogalmazás, hogy *mindössze a ravasz volt*.

A feleségem szótlanul bámult rám. Úgy tűnt, nem igazán érti, mit akarok mondani. Valójában én magam sem értettem igazán.

- Van valakid? - kérdeztem.

Bólintott.

- És le is fekszel azzal a valakivel?

- Igen, és nagyon-nagyon sajnálom.

Meg kellett volna kérdeznem, hogy kivel, mióta. De nem igazán akartam tudni. Gondolni sem akartam rá. Úgyhogy megint kinéztem az ablakon, és bámultam, amint egyre esik az eső. Hogy lehet, hogy egész eddig nem vettem észre?

- De ez mindössze egyetlen részlet a sokból - mondta a feleségem.

Körülnéztem a konyhában. A régóta megszokott hely máris ismeretlen, idegen tájjá változott.

Mindössze egyetlen részlet?

Komolyan elgondolkodtam, vajon mit jelent, hogy mindössze egyetlen részlet. A feleségem egy másik férfival szexei. De ez *mindössze egyetlen* részlet a sokból. Mégis mi minden van még?

- Pár nap múlva elköltözöm, neked semmit nem kell intézned. Ezért nekem kell vállalnom a felelősséget, természetesen én költözöm el - folytatta a feleségem.

- Már tudod is, hogy hova mész?

Erre nem válaszolt, de úgy tűnt, már végiggondolta, hova megy. Előre felkészült, és csak utána hozakodott elő a témával. Ahogy ebbe belegondoltam, olyan rettenetes erőtlenség tört rám, mintha a sötétben elvétettem volna a lépést. Nekem fogalmam

sem volt semmiről, és közben az események szépen haladtak a maguk útján.

- A lehető leghamarabb elindítom a válópert, szeretném, ha ebben együttműködő lennél. Bocs, tudom, hogy ez így nagyon egyoldalú.

Felhagytam az eső bámulásával, és a feleségemre néztem. És megint ugyanarra gondoltam. Hogy hiába éltünk hat évig egy fedél alatt, én szinte semmit nem tudtam erről a nőről. Ahogy az ember hiába néz fel minden áldott este a holdra, arról sem tud egyáltalán semmit.

- Csak egyetlen kérésem lenne - szólaltam meg. - Ha ezt az egyet meghallgatod, akkor a többit úgy intézed, ahogy akarod. És a válási papírokat is szó nélkül aláírom.

- Mi lenne az?

- Én költözöm el innen. Ráadásul még ma. Azt szeretném, ha te maradnál.

- Még ma? - döbbent meg a feleségem.

- Minél előbb, annál jobb, vagy nem?

Ezen eltöprengett egy kicsit. Aztán megszólalt:

- Ha ez a kívánságod...

- Ez a kívánságom, és más kívánságom nincs is.

Őszintén így éreztem. Bármit megteszek, ha nem kell egymagámban itt maradnom ezen a siralmas romhalmazra emlékeztető helyen, a hideg márciusi esőben.

- A kocsit elviszem, az ugye nem gond?

Kérdezni is fölösleges volt. Régi, kézi váltós autó, még az esküvőnk előtt vettem át szinte ingyen egy barátomtól, jóval többet futott már százezer kilométernél. És a feleségemnek egyébként sincs jogsija.

- Ami kell a festőkellékekből meg a ruháimból, azért beugróm majd később. Nem gond?

- Nem gond, de nagyjából mit jelent az a *majd később?*

- Hát, nem tudom - feleltem. Nem volt érkezésem ennyire előre gondolkodni. Talaj sem igazán maradt a lábam alatt. Ahhoz is minden erőmet össze kellett szednem, hogy megállják a talpamon.

- Csak mert lehet, hogy nem maradok itt túl sokáig - közölte a feleségem úgy, mint akinek nehezére esik ezt mondania.

- Talán mind a holdra mennek - mondtam én.

A feleségem nyilván nem hallotta jól: - Mit mondtál?

- Semmit, nem érdekes.

Aznap este hét órára egy nagy PVC sporttáskába gyömöszöltem a személyes holmimat, a táskát bedobtam a ferde hátú piros Peugeot 205 csomagtartójába. A legszükségesebb váltóruha, tisztálkodószerek, néhány könyv meg a naplóm. Egyszerű kempingfelszerelés, amit mindig magammal viszek hegyi túrákhoz. Vázlatfüzet és rajzceruzakészlet. Hogy ezeken kívül mit kellene magamhoz vennem, arról a leghalványabb elképzelésem sem volt. Mindegy, ha valami hiányzik, majd megveszem, gondoltam. Amikor a sporttáskával a vállamon elhagytam a lakást, a feleségem még mindig a konyhaasztalnál ült. És az asztalon még mindig ott volt a kávéscsésze. A feleségem pedig, mint az előbb, a csészébe bámult.

- Figyelj csak, nekem is lenne egy kérésem - mondta. - Maradhatunk attól még barátok, hogy szakítunk? Ha tudunk.

Nem igazán fogtam fel, mit akar mondani. Cipőt vettem, vállamra akasztottam a táskát, és egy ideig őt néztem, egyik kezemmel a kilincsen.

- A barátod maradjak?

- Ha lehet, néha szeretnék veled találkozni és beszélgetni - mondta.

Még mindig nem igazán értettem. Barátnak maradni? Néha találkozni és beszélgetni? De miről? Valósággal olyan volt, mintha egy rejtvényt adott volna fel. Vajon mit akart üzenni? Talán azt, hogy nincsenek benne rossz érzések irántam?

- Hát, nem is tudom - mondtam. Más szót nem találtam. Valószínűleg akkor sem találtam volna, ha még egy hétig ott állok és töprengek. Szóval csak kinyitottam az ajtót, és kiléptem.

Az egyáltalán fel sem merült bennem, hogy milyen ruha van rajtam, amikor elhagytam a lakásunkat. Bizonyára azt se vettem volna észre magamtól, ha esetleg pizsamára fürdőköntös van a vállamra dobva, és úgy indulok el. Később, egy pihenőhely éttermének mosdójában, az egész alakos tükör előtt derült ki, hogy a munka közben használt pulóveremhez rikító narancssárga színű pehelykabátot, farmert és bakancsot viselek. Hozzá régi, megfakult sapkát. Az itt-ott foszladozó, kerek nyakú zöld pulóvert fehér festékfoltok tarkították. Mindabból, amit viseltem, egyedül a farmerem volt új darab, feltűnően virított a friss kékje. Összességében elég rendezetlen volt a megjelenésem, de egyáltalán nem érdekelt. Csak azt sajnáltam, hogy elfelejtettem magammal hozni a sálamat.

Amikor kiálltam a bérházunk föld alatti parkolójából, a hideg márciusi eső szüntelenül csak esett. A Peugeot ablaktörlője olyan zajt csapott, mint öreg ember rekedt köhögése.

Mivel fogalmam sem volt, hova menjek, egy ideig céltalanul keringtem Tokió útjain, amerre épp eszembe jutott. A Nisi Azabu kereszteződéstől Aojama felé indultam a Gaien Nisi úton, Aojama

Szancsóme, vagyis az Aojama út hamadik kereszteződése táján letértem jobbra, Akaszaka felé, erre-arra kanyarogtam, és végül Jocujánál lukadtam ki. Megálltam egy benzinkútnál, amelyik épp szembe jött, és teletankoltam a kocsit. Ha már ott voltam, megnézettem az olajszintet meg a keréknyomást. Után- töltettem az ablaktörlő folyadékot is. Lehet, hogy ezután nagy távolságokat kell majd vezetnem. Még az is lehet, hogy a holdon kötök ki.

Kártyával fizettem, aztán újra kint voltam az utakon. Esős vasárnap este volt, nem volt forgalom. Bekapcsoltam a rádiót, de túl sok volt az unalmas duma. A beszélők pedig rikácsoltak.

A CD-lejátszóban Sheryl Crow első albuma volt. Meghallgattam belőle úgy három számot, aztán kinyomtam.

Aztán mire észrevettem, a Medzsiro úton haladtam. Beletelt némi időbe, mire rájöttem, merre tartok. De aztán megállapítottam, hogy Vaszeda felől Nerima irányába megyek. Nem bírtam tovább elviselni a csendet, újra bekapcsoltam a CD-t, és meghallgattam pár Sheryl Crow-számot. Aztán megint kikapcsoltam. A csend túl halk volt, a zene túl hangos. De a csend mégis elviselhetőbbnek tűnt egy fokkal. Csak az ablaktörlő kopott gumijának nyekergése meg a vizes utat szelő kerekek szüntelen surrogása jutott el a fülemhez.

Ebben a csendben elképzeltem, ahogy a feleségemet egy másik férfi öleli.

Arra gondoltam, erre igazán rájöhettem volna korábban is. *Hogy ez mégis hogy nem jutott eszembe?* Már hónapok óta nem szexeltünk. Ha közeledtem hozzá, akkor mindenféle okkal elhárított. Illetve, azt hiszem, egy ideje már előtte sem volt túl sok kedve a szexhez. Én azt gondoltam, mindegy, ilyen időszakok is vannak. Sok a munkája, biztosan el is fárad, meg talán nem is érzi

mindig jól magát. De persze egy másik pasassal csinálta. Vajon mióta? Próbáltam visszapergetni az emlékeimet. Talán négy vagy öt hónapja tarthat. Ami azt jelenti, hogy október vagy november óta.

Sehogy sem tudtam azonban felidézni, hogy mi történt tavaly októberben vagy novemberben. Bár, ha már itt tartunk, azt sem tudtam felidézni, hogy előző nap mi történt.

Vigyáztam, nehogy elmulasszam, ahogy a lámpa vált, és nehogy túl közel kerüljek az előttem fékező autóhoz, közben tovább gondolkodtam, hogy mi is történt tavaly ősszel. Annyira koncentráltam, hogy átforrósodott tőle a fejem. Jobb kezem a forgalomhoz igazodva, ösztönösen kapcsolta a szükséges sebességet. Bal lábam ehhez igazodva taposta a kuplungot. Soha nem voltam még annyira hálás, hogy manuális váltójú autót vezetek, mint akkor. Mert azonkívül, hogy a feleségem viszonya körül forogtak a gondolataim, néhány saját kezűleg végrehajtandó művelettel is foglalkoznom kellett.

Mégis mi történhetett októberben meg novemberben?

Őszi alkonyat. Elképzeltem, amint egy hatalmas ágyon egy másik főszer keze vetkőzteti a feleségemet. A fehér kombiné pántjára gondoltam. Az alatta rejlő' rózsaszín mellbimbóra gondoltam. Nem akartam én ezt mind elképzelni, de nem tudtam leállítani a már beindult képzelet-láncreakciót. Felsóhajtottam, majd beálltam annak az út menti étteremnek a parkolójába, amelyiket épp észrevettem. Leengedtem a vezető oldali ablakot, mélyen beszívtam a kinti párás levegőt, és megvártam, hogy enyhüljön a szívdobogásom. Aztán kiszálltam a kocsiból. Fejemen továbbra is a kötött sapkával, az apró szemű esőben esernyő nélkül átvágtam az étteremig, és beléptem. A bejárattól távol, egy bokszba ültem le.

Odabent alig voltak. Jött a pincérnő, úgyhogy rendeltem egy forró kávét meg sonkás-sajtos szendvicset. Aztán a kávét iszogatva, lehunyt szemmel próbáltam megnyugodni. Igyekeztem kiűzni a fejemből a képet, amelyen a feleségem másvalakivel ölelkezik. De a kép nem nagyon akart eltűnni.

Kimentem a mosdóba, alaposan kezet mostam szappannal, és ismét elnéztem a mosdókagyló feletti tükörben megjelenő arcom. A szemem kisebbnek látszott, mint egyébként, és véreresnek tűnt. Mint egy erdei állat, amelyik az éhezéstől lassanként elveszti az életerejét, elgyötört és retteg. A zsebkendő méretű törölközővel megszárogattam a kezem és az arcom, aztán az egész alakos fali tükörben megvizsgáltam a megjelenésem.

A tükörben egy ócska, festékfoltos pulóvert viselő, kimerült, harminchat éves férfi látszott.

Vajon hova tartok most én, gondoltam saját tükörképemet figyelve. Illetve, kezdjük ott, hogy *mégis hova jutottam?* Hol vagyok most? De nem is, kezdjük egészen ott, hogy mégis ki a fene vagyok én?

Amint magamat nézegettem a tükörben, egy önarcképen gondolkodtam. Ha tényleg szeretném, melyik önmagamat festeném meg? Vajon képes vagyok-e magam iránt valami szeretet- hez hasonlót érezni, akár egy morzsányit is? Vajon fel tudok-e fedezni magamban valami felcsillanó tulajdonságot, akár csak egyetlenegyet?

Eredmény nélkül ballagtam vissza a helyemre. Amikor végeztem a kávéval, jött a pincérnő, és töltött még egy adagot. Kértem tőle egy papírzacskót, abba beletettem a szendvicset, amihez hozzá se nyúltam. Később biztosan megéhezem. De most semmihez nincs gusztusom.

Kijöttem az étteremből, aztán ahogy egyenesen haladtam az úton, végül megláttam a Kanecu autópálya bejáratának a jelzését. Fölmegyek a pályára, és elindulok északra, gondoltam. Hogy északon mi van, azt nem tudom. Valamiért azonban úgy éreztem, jobb észak, mint dél felé tartanom. Hideg és tiszta helyre kívánkoztam. Mindenekelőtt pedig, akár északra, akár délre, de minél messzebbre akartam kerülni ettől a várostól.

Kinyitottam a kesztyűtartót, öt vagy hat CD volt benne. Közülük az egyiken az I Musici kamarazenekar játszotta Mendelssohn oktettjét, a feleségem szerette ezt hallgatni, ha autóval kirándultunk. Fura felépítésű darab, mintha két teljes vonósnégyes lenne benne, de szép a dallama. Mendelssohn csak tizenhat éves volt, amikor komponálta. Ezt a feleségemtől tudom. Csodagyerek volt.

Te mit csináltál tizenhat éves korodban?

Tizenhat éves koromban bele voltam esve egy osztálytársnőmbe, mondtam, ahogy felidéztem az akkor történteket.

És jártál vele?

Nem, szinte nem is beszéltünk. Csak bámultam messziről. Meg aztán bátorságom se volt megszólítani. Otthon pedig skicceket rajzoltam róla. Elég sokat!

Szóval régóta ugyanazt műveled, nevetett a feleségem.

Ja, régóta ugyanazt művelem, nagyjából.

Ja, régóta ugyanazt művelem, nagyjából, ismételtem el magamban akkori szavaimat.

Kivettem a lejátszóból a Sheryl Crow-CD-t, és egy MJQ-albumot tettem be. A Piramist. Miit Jackson kellemes blues-szólóját hallgatva haladtam egyenesen északnak az autópályán. Időnként megálltam egy pihenőhelyen, hosszan vizeltem, több

feketét is megittam, de ettől eltekintve szinte egész éjjel vezettem. Végig a külső sávban mentem, csak akkor váltottam sávot, amikor megelőztem egy lassú kamiont. Érdekes, de nem voltam álmos. Szinte annyira nem, hogy arra gondoltam, talán életemben soha nem álmosodom már el. És hajnal előtt megérkeztem a Japán-tengerhez.

-

Niigatába érve letértem jobbra, a tengerparton haladtam észak felé, majd Jamagata megyéből Akitába jutottam, Aomoriból pedig átmentem Hokkaidóra. Autópályát egyáltalán nem érintettem, komótosan haladtam az országutakon. Semmilyen értelemben sem volt sietős az utam. Amikor beesteledett, kerestem egy olcsó hotelt vagy egyszerű japán stílusú szállót, bejelentkeztem, lefeküdtem a keskeny ágyra, aztán csak aludtam. Nagy szerencsémre általában bárhol, bármilyen ágyban azonnal el tudtam aludni.

A második nap reggelén Murakami város közeléből felhívtam az ügynökömet. Tájékoztattam, hogy mostantól egy ideig nem tudok portrékat festeni. Volt néhány rendelés, amivel még nem végeztem, de a magam részéről egyáltalán nem voltam munkaképes állapotban.

- Ez bizony gond. Ha egyszer már elfogadta a rendelést - mondta ridegen az ügynököm.

Szabadkoztam:

- Nem tudok mit csinálni. Nem tudna ügyes kifogást találni a megrendelőknek, hogy baleset ért vagy ilyesmi? Más festők is vannak még rajtam kívül, nem?

Az ügynök hallgatott egy kicsit. Eddig egyszer sem csúsztam meg a határidővel. Ő is jól tudta, hogy munkaügyekben nem vagyok felelőtlen természet.

- Bizonyos körülmények miatt egy időre el akarok menni Tokióból. Nagyon sajnálom, de ezalatt nem tudok munkát vállalni.

- Egy időre? Az mennyi?

Erre a kérdésre nem volt válaszom. Kikapcsoltam a mobilom, kerestem egy alkalmas folyót, a hídján megálltam a kocsival, és kihajítottam az ablakán a kis kommunikációs kütyüt. Sajnálom, de nincs más, tessék feladni. Nincs más, tessék mondjuk úgy felfogni, hogy a holdra távoztam.

Akita városban beugrottam egy bankba, készpénzt vettem fel az automatából, és ellenőriztem az egyenlegem. A privát számlámon még volt egy tűrhetőbb összeg. A hitelkártyás fizetéseket is ebből fogják levonni. Úgy tűnt, egy ideig folytathatom az utazást. Arról ugyanis szó sincs, hogy mindennap nagy összegeket költenék el. Benzinköltség, étkezés, a szállások ára, nagyjából ennyi.

Hakodate külvárosában, egy outiét áruházban beszereztem egy egyszerű sátrat és egy hálózsákot. A kora tavaszi Hokkaido bizony még hideg volt, úgyhogy meleg alsóruházatot is vettem. Ha a közelben akadt nyitva tartó kemping, felállítottam a sátram, és ott aludtam, hogy amennyire lehet, csökkentsem a kiadásaimat. Még a ropogós hó is megvolt, estére lehűlt az idő, de a business hotelek szűk és fullasztó szobái után, amilyenekben addig aludtam, a sátrat frissnek és szabadnak éreztem. Alatta kemény volt a talaj, fölötte pedig végtelen ég. A mennybolton megszámlálhatatlanul sok csillag ragyogott. Más semmi nem volt.

Utána vagy három hétig cél nélkül kóboroltam mindenfelé Hokkaidón a Peugeot-val. Beköszöntött az április, de abban az évben a hó csak kicsit később indult olvadásnak. Az ég színe azonban így is szemmel látható változáson esett át, és a növények is rügyet bontottak. Ha akadt valahol egy kis fürdőváros, akkor

annak japán stílusú szállójában szálltam meg, megadtam a módját a fürdőzésnek, hajat mostam, megborotválkoztam, és viszonylag tűrhető ételt ettem. A mérleg azonban azt mutatta, hogy így is öt kilóval kevesebb vagyok, mint Tokióban voltam.

Újságot nem olvastam, tévét se néztem. Az autórádió is gyengélkedett, amióta megérkeztem Hokkaidóra, és végül már teljesen hallgathatatlanná vált. Fogalmam sem volt, hogy mi történik a világban, de különösebben nem is voltam rá kíváncsi. Tomakomai városban egy alkalommal beugrottam egy önkiszolgáló mosodába, és kimostam az összes szennyes ruhám. Míg vártam, hogy kimosson a gép, egy közeli borbélynál levágattam a hajam. Borotválást is kértem. Akkor, a borbélyüzlet tévéjében láttam az NHK híradóját, jó hosszú idő óta először. Méghozzá becsukott szemmel, ha akartam, ha nem, hallottam a bemondó hangját. Az akkor sugárzott hírfolyamot elejétől a végéig egy másik bolygó történetének éreztem, amihez semmi közöm, és amivel semmi kapcsolatom. Vagy pedig koholmánynak, amit valaki a célnak megfelelően összetákolt.

Az egyetlen hír, amit saját magamra vonatkoztatva befogadtam, az az volt, hogy belehalt sérüléseibe a hokkaidói hegyekben egymagában gombászó hetvenhárom éves öreg, akit medve támadott meg. A téli álmából ébredő' állat éhes és ingerült, ezért nagyon veszélyes, magyarázta a bemondó. Mivel én magam időnként a sátramban aludtam, és ha kedvem támadt, az erdőben bóklásztam, akár én is lehettem volna, akire váratlanul ráront a vadállat. *Véletlenül* nem én, *véletlenül* az az öreg volt, akit megtámadott. De valami okból ennek a hírnek hallatán sem éreztem részvétet az öreg iránt, akit megölt a medve. Szánalmat sem tudtam érezni a fájdalom, a félelem és a sokk miatt, amit a bácsika átélhetett. Vagyis töröld nem az öreggel, hanem éppen

hogy a medvével éreztem együtt. De nem is együttérzés volt az, gondoltam magamban. Hanem talán a bűnrészesség tudatához hasonló érzés.

Nekem elment az eszem, gondoltam, ahogy saját magam figyeltem a tükörben. Halkan ki is mondtam. Úgy tűnik, egy kis baj van a fejemmel. *Jobb lesz, ha senkihez nem közelítek*. Legalábbis egy darabig nem.

Amikor már az áprilisnak is a második felében jártunk, némileg ráuntam a hidegre. Magam mögött hagytam Hokkaidót, és visszatértem Honsú szigetére. Ott aztán Aomori tartományból Ivatéba, onnan Mijagiba mentem a csendes-óceáni oldalon. Amint haladtam dél felé, az évszak apránként valódi tavaszra váltott. Ezalatt nekem bizony végig a feleségem járt az eszemben. A feleségem, meg az a névtelen kéz, amelyik most valószínűleg őt öleli valahol egy ágyban. Nem akartam én ilyesmiről gondolkodni, de nemigen akadt más gondolkodnivalóm.

A feleségemet valamivel harmincéves korom előtt ismertem meg. Három évvel volt fiatalabb nálam. Egy kis építészirodánál dolgozott Jocuja Szancsómében, építészdiplomával rendelkezett, gimnáziumban egy osztályba jártak az akkori barátnőmmel. Egyenes szálú haját hosszúra növesztette, a sminkje halvány és finom, az arcvonásai szelídek voltak (aztán kiderült, hogy a természete nem olyan szelíd, mint a kinézete, de ez későbbi történet). Amikor a barátnőmmel randiztunk, véletlenül összetalálkoztunk egy étteremben, bemutattak neki, és én ott azon nyomban beleszerettem.

Megjelenése nem volt különösebben feltűnő. Hibátlan külleméből azonban hiányzott az, ami ellenállhatatlanul magára vonta volna a tekintetet. Hosszú szempillák, vékony orr,

viszonylag apró termet, lapockáig érő, szépen vágott haj (a hajára nagyon odafigyelt). Telt ajka jobb sarkában volt egy apró anyajegy, ami izgalmasan követte arckifejezésének változásait. Ez érzéki kifejezést is kölcsönzött neki, de csak akkor, ha „jobban megnéztük". Igazság szerint az akkori barátnőm sokkal szebb volt. Ennek ellenére egyetlen pillantásra, váratlanul, valósággal mintha villám sújtott volna le rám, rabul ejtett. Vajon miért? Több hétbe telt, míg rájöttem az okra. De egyszer csak beugrott. Mert a halott húgomra emlékeztetett. Mintha csak őt láttam volna.

Pedig külsőre nem hasonlítottak. Ha a kettejük fényképét egymás mellé tettem volna, a legtöbben valószínűleg azt mondják, hogy semmi közös nincs bennük. Először én magam sem vettem észre. Nem azzal juttatta eszembe a húgomat, hogy az arcvonásaik hasonlítottak volna, hanem azzal, hogy az arckifejezésük, különösen a szemük játéka és a benne csillogó fény miatt szinte megdöbbentően egyformák voltak. Mintha varázsütésre, a szemem láttára visszatért volna az eltűnt idő.

A húgom is három évvel volt fiatalabb nálam, és veleszületett szívbillentyű-rendellenessége volt. Kicsi korában többször megoperálták, és bár a műtétek sikerültek, a szövődmények szívósan kitartottak. Az orvosok sem tudták, hogy ezek a szövődmények maguktól gyógyulnak-e majd idővel, vagy később olyan problémát okoznak, amely a húgom életét követeli. A húgom végül meghalt, amikor én tizenöt éves voltam. Épp akkor ment kisgimnáziumba. Rövid élete során a testvérem szüntelenül ezzel a genetikai rendellenességgel küzdött, de így sem veszítette el derűs és bizakodó természetét. Soha, egyetlen szóval sem panaszkodott, nem siránkozott, mindig voltak tervei a jövőre nézvést. Azt nem tervezte, hogy meg fog halni. Jó felfogásúnak született, az iskolai osztályzatai is mindig jók voltak (sokkal

jobban sikerült gyerek volt, mint én). Erős akarata volt, amit elhatározott, abból semmilyen körülmények között nem engedett. Ha báty és húg között valamilyen nézeteltérés támadt - erre ritkán akadt példa -, akkor végül mindig én engedtem. Az utolsó időkben nagyon lesoványodott, de a tekintete így is élénk volt, életerő sugárzott egész lényéből.

A feleségemben is pontosan a tekintete fogott meg. A tekintete mélyén kivehető *valami*. Abban a pillanatban, ahogy először belenéztem abba a szempárba, őrülten verni kezdett a szívem. Szó sem volt arról, hogy a halott húgomat akartam volna újrateremteni a lány megszerzésével. Annyit azért én is el tudtam képzelni, hogy annak csalódás lenne a vége, ha ilyesmire törekednék. Amire vágytam, vagyis amire szükségem volt, az a benne rejlő sugárzó akarat. A megbízható hőforrás, amely az élethez szükséges. Ismerős volt számomra, miközben belőlem épp ez hiányzott.

Ügyesen kiszedtem belőle az elérhetőségeit, és randira hívtam. Ő persze meglepődött, és habozott is. Hisz akárhogy nézzük, én a barátnője kedvese voltam. Én azonban nem adtam fel egykönnyen. Azt mondtam neki, hogy csak találkozni szeretnék és beszélgetni. Hogy elég, ha találkozik és beszélget velem. Semmi többet nem akarok. Egy csendes étteremben vacsoráztunk, és mindenféléről beszélgettünk. Feszengve és nyögvenyelősen indult a társalgásunk, de végül felélénkült. Egy halom dolog volt, amit tudni szerettem volna róla, témában nem szenvedtünk hiányt. Kiderült, hogy az ő születésnapja és a húgomé között csak három nap eltérés van.

- Készíthetnék rólad egy skiccet? - kérdeztem tőle.

- Itt és most? - nézett körül ő. Épp megrendeltük a desszertet.

- Mire hozzák a desszertet, készen lesz - mondtam erre.

- Akkor rendben van - felelte, mint aki hiszi is, meg nem is.

Elővettem a táskámból a kis vázlatfüzetet, amelyet mindig magamnál hordok, és egy 2B-s ceruzával gyorsan skiccet készítettem az arcáról. És ahogy ígértem, elkészültem, mielőtt kihozták a desszertet. A lényeg természetesen a szeme volt. Leginkább azt akartam lerajzolni. Abban a szempárban mély, időtlen világ tárult fel.

Megmutattam neki a skiccet. Úgy látszott, tetszik neki a rajz.

- Nagyon élettel teli - mondta.

- Azért, mert te magad tele vagy élettel - feleltem erre.

Hosszasan, megindultan nézegette a képet. Mintha olyat látna, amit eddig nem ismert önmagából.

- Ha tetszik, neked adom!

- Tényleg az enyém lehet? - kérdezte.

- Persze. Ez csak egy kroki.

- Köszönöm.

Ezután többször randiztunk, és végül egy pár lettünk. Ez nagyon természetesen történt. Az előző kedvesemet azonban kiborította, hogy a barátnője elvett engem tőle. Valószínűleg azt tervezgette, hogy összeházasodhatnánk. Magától értetődő volt, hogy haragszik (akárhogy is, én valószínűleg nem vettem volna feleségül). Emellett persze a leendő feleségem is járt valakivel, és az az ügy sem intéződött el túl simán. Néhány más akadály is volt, ennek ellenére fél év múlva házaspár lettünk. Tartottunk egy kis ünnepi összejövetelt, de csak a barátaink gyűltek össze, és egy Hiroóban lévő lakásban telepedtünk le. A lakás a feleségem nagybátyjának tulajdonában volt, ő viszonylag olcsón adta nekünk bérbe. Én egy kisebb szobában rendeztem be a műtermem, ott folytattam teljes gőzzel a portréfestést. Ami többé nem átmeneti munka volt számomra. Hiszen a kettőnk életéhez

stabil jövedelemre volt szükség, meg aztán a portréfestésen kívül nem volt más eszközöm megfelelő bevételhez jutni. A feleségem onnan járt metróval a Jocuja Szancsómei építészeti irodába. Mivel én maradtam otthon, természetesen én vállaltam a mindennapos házimunkát, ami egyáltalán nem esett nehezemre. Eleve nem volt gondom azzal, hogy elvégezzem a ház körüli teendőket, de még kikapcsolódást is jelentett a festés mellett. És ezerszer kellemesebb volt, mint ha arra kényszerítettek volna, hogy mindennap bejárjak egy céghez, és íróasztal mögé üljek.

Házasságunk első néhány éve mindkettőnk számára nyugalmat és megelégedést hozott, azt hiszem. Hamarosan kialakult mindennapjaink kellemes ritmusa, és ebben magától értetődően találtuk meg a helyünket. Hétvégeken és szabadnapokon szünetet tartottam a festésben, és mindenfelé eljártunk kettesben. Volt, hogy múzeumba mentünk, volt, hogy kirándultunk a környéken. Az is előfordult, hogy céltalanul barangoltunk a városban. Fontos szokásunkká vált időt szakítani a bensőséges beszélgetésekre, tudtuk, hogy melyikünkkel mi újság. Takargatás nélkül, őszintén mondtunk el egymásnak szinte mindent, ami történt velünk. Aztán meghallgattuk egymás véleményét és benyomásait.

Egyvalamit azonban szándékosan nem árultam el a feleségemnek. Mégpedig azt, hogy a tekintete tisztán felidézi bennem tizenkét évesen meghalt húgom tekintetét, és ez a legfontosabb oka annak, hogy rabul ejtette a szívemet. Azt, hogy ha nincs ez a tekintet, én valószínűleg nem próbálom olyan hevesen meghódítani. Úgy éreztem, jobb, ha ezt nem mondom meg neki, és soha nem is hoztam szóba. Ez volt az egyetlen titkom a feleségem előtt. Hogy ő miket titkolt előlem - mert valószínűleg voltak titkai -, azt nem tudom.

A feleségem neve Juzu volt. Úgy, mint az ételízesítéshez használt japán citrom, *a juzu*. Ölelkezés közben, az ágyban viccből néha egy másik citrusnak, *szudacsinak* neveztem. Halkan a fülébe súgva. Ő minden alkalommal nevetett, de egy kicsit meg is haragudott.

- Nem szudacsi, hanem juzu! Hasonlít, de mégis más - tiltakozott.

Vajon mikortól vettek a dolgok rossz irányt? Ezen töprengtem, miközben az autó kormányát szorítottam, és egyik út menti étteremből a másikba, egyik olcsó szállodából a másikba vándoroltam a vándorlás kedvéért. Mégsem sikerült megtalálnom a fordulópontot. Én végig abban a hitben éltem, hogy jól megvagyunk. Mint a világon minden házaspárnak, persze nekünk is volt néhány jól körülírható problémánk, és ezekről időnként vitatkoztunk is. Azt hiszem, a legfontosabb eldöntendő kérdés számunkra konkrétan az volt, hogy legyen-e gyerekünk, vagy ne legyen. Az az időszak azonban, amikor végleges döntést kellett volna hoznunk, még biztonságos távolban volt. Ettől a problémától (vagy nevezzük úgy, hogy egy időre elnapolható napirendi ponttól) eltekintve azonban alapvetően egészséges házasságban éltünk, lelkileg és testileg is jól elfogadtuk egymást. Én legalábbis így hittem, egészen a végéig.

Vajon mitől lehettem ennyire optimista? Vagyis inkább hogy lehettem ennyire ostoba? Bizonyos, hogy van a látóteremben valamiféle veleszületett vakfolt. Mert mindig, de mindig szem elől tévesztek valami fontosat. És mindig *ez a valami* a legfontosabb.

Reggelente, miután elbúcsúztam munkába induló feleségemtől, dél elmúltáig elmélyülten festettem, ebéd után sétáltam a környéken, egy füst alatt bevásároltam, alkonyatkor pedig

előkészültem a vacsorához. Heti két-három alkalommal úszni mentem a közeli sportklub uszodájába. Amikor a feleségem hazaért, elkészítettem és tálaltam a vacsorát. Utána együtt söröztünk vagy boroztunk. Ha üzenetet kaptam, hogy „ma túlórázok, gyorsan bekapok valamit a cég közelében", akkor egyedül ültem asztalhoz, és minden fakszni nélkül megvacsoráztam. Házasságunk hat éve alatt jórészt ilyen napok ismétlődtek. Emiatt azonban nem voltam különösebben elégedetlen.

Az építészeti irodánál nagyon sok volt a munka, a feleségem sokat túlórázott. Én egyre többször ettem egyedül. Előfordult, hogy majdnem éjfél volt, amikor hazaért.

- Mostanában több a munkánk - magyarázta a feleségem. - Az egyik kolléga váratlanul felmondott, nekem kell helytállnom - mondta. Ám az iroda nem és nem akar új embert fölvenni. Késő éjjel hazaérő feleségem mindig fáradt volt, lezuhanyozott, és már aludt is. Aminek következtében sokkal kevesebbet szexeltünk. Néha az is előfordult, hogy nem végzett a munkával, és szabadnapon is bement dolgozni. Én természetesen az összes ilyen magyarázatot pontosan úgy hittem el, ahogy ő mondta. Hiszen egyetlen okom sem volt, amiért kételkednem kellett volna.

Lehetséges, hogy nem is túlórázott? És amíg én egymagámban ettem otthon, addig ő valami hotelszoba ágyában meghitt pillanatokat töltött az új szerelmével, kettesben?

A feleségem társaságkedvelő természet volt. Ránézésre csendesnek tűnt, de az esze gyorsan vágott, szellemesen replikázott, és igényelte a társasági összejöveteleket. De ezeket én nem tudtam biztosítani neki. Így aztán Juzu gyakran vacsorázott itt-ott bizalmas barátnőivel (sok barátja volt), munka után eljárt meginni valamit a kollégáival (jobban bírta az alkoholt, mint én).

Nem panaszkodtam amiatt, hogy külön utakon jár, és egyedül szórakozik. Talán még ajánlottam is neki, hogy tegyen így.

Ha jobban belegondolok, a húgommal is hasonló volt a kapcsolatom. Mindig is nehezemre esett eljárkálnom, és amint hazaértem az iskolából, mindig behúzódtam a szobámba, olvastam vagy festettem. Ezzel szemben a húgom társasági, nyüzsgő természet volt. A mindennapi életünkben a kettőnk érdeklődési köre és elfoglaltságai nem igazán estek egybe, ha visszagondolok. Mégis jól megértettük egymást, és tiszteletben tartottuk a másik tulajdonságait. Talán szokatlan egy hasonló korú bátynál és húgnál, de gyakran beszélgettünk mindenféléről. Télen-nyáron az emeleten beszélgettünk, ahol a ruhaszárító állvány volt, sose untunk bele. Legjobban mulatságos történetekről szerettünk beszélgetni. Humoros sztorikat meséltünk, és mindketten gurultunk a nevetéstől.

Nem mondhatni, hogy ezért, de ami a feleségemmel való kapcsolatomat illeti, tökéletesen nyugodt voltam. A szótlan, kisegítő partner szerepét a házasságunkban természetesnek vettem. De Juzu talán nem így volt ezzel. Lehet, hogy volt valami a házasságunkban, ami elégedetlenséggel töltötte el. Hisz ő meg a húgom mégiscsak egészen más természetűek, más egyéniségűek voltak. Meg aztán mondani sem kell, hogy én sem voltam már tizenéves kölyök.

Mire beköszöntött a május, én bizony belefáradtam a nap nap után ismétlődő vezetésbe. Arra is ráuntam, hogy vég nélkül ugyanazon járassam az agyam, miközben a kormányt markolom.

A kérdések mind monoton refrénként ismétlődtek, válaszok pedig, eltelhetett akármennyi idő, nem adódtak. Attól, hogy egyfolytában a vezetőülésben ültem, a derekam is megfájdult. A

Peugeot 205-öt eredetileg a széles utazóközönség számára tervezték. Az ülései se túl kényelmesek, aztán az is kiderült, hogy elfáradt a felfüggesztés. De én is, mert amiatt, hogy hosszú ideje bámultam az útról visszaverődő fényt, a szemem mélyén krónikus fájdalom alakult ki. Ha jobban belegondolok, több mint másfél hónapja szinte pihenés nélkül, nyughatatlanul helyet változtatok, valósággal mintha űzne valami.

Mijagi és Ivate tartományok határának közelében, a hegyekben találtam egy kis régimódi gyógyfürdőt, és úgy döntöttem, itt egy időre felhagyok a vándorlással. Névtelen fürdő volt egy hatalmas szurdok mélyén, szálló, ahova a környékbeliek költöztek be hosszabb kúrákra. Az áraik is alacsonyak voltak, a közös konyhában valami egyszerűt főzhettem is magamnak. Itt addig áztattam magam a vízben, ameddig jólesett, addig aludtam, ameddig akartam. Kipihentem a vezetés fáradalmait, elhevertem a tatamin, és könyvet olvastam. Ha ráuntam a sok betűre, előszedtem a táskámból a vázlatfüzetem, és rajzoltam. Elég hosszú kihagyás után ismét megjött a kedvem a rajzoláshoz. Először a kert virágait és fáit rajzoltam, aztán a szálló kertjében tartott nyulakat. Egyszerű ceruzarajzok voltak, de mindenki, aki látta, le volt nyűgözve. Aztán kérésre skiccet készítettem a körülöttem megfordulók arcáról. A szálló vendégeiről meg dolgozóiról. Azokról, akik egyszerűen csak az utamba kerültek. Emberekről, akikkel valószínűleg soha többé nem találkozom. Ha kérte, a modellnek ajándékoztam az elkészült képet.

Lassan ideje visszamennem Tokióba, gondoltam. Ha a végtelenségig így élek, valószínűleg sehova sem jutok. Meg aztán újra festeni akartam. Nem megrendelésre készülő portrékat, nem is egyszerű skicceket, hanem hosszú idő óta először a saját magam

kedvére, elmélyülten akartam festeni. Fogalmam sem volt, hogy sikerülni fog-e. De az első lépést meg kell tennem, gondoltam.

Arra készültem, hogy északról dél felé átvágok Tóhoku régión a Peugeot-val, és visszatérek Tokióba, csakhogy a 6-os út mentén, Ivaki város előtt az autó megadta magát. Megrepedt az üzemanyagcső, egyáltalán nem indult be a motor. Nos, eddig szinte egyáltalán nem volt szervizelve. Egy szavam se lehetett. Az egyetlen szerencsém az volt, hogy ahol a kocsi lerobbant, volt a közelben egy autójavító műhely, és ott egy segítőkész szerelő. Régi típusú Peugeot-ba itt nagyon nehéz volt alkatrészt kapni, mert a rendelés is sok időbe telik. Ha meg is lehet javítani, rögtön elromlik majd benne valami más, figyelmeztetett a szerelő. Az ékszíj is gyanús volt, a fék kopott, a kormánymű alig bírta. A futómű meg kopogott. - Nem akarok én rosszat. Legjobb, ha hagyja szépen kimúlni! - nyilatkozott. Szomorú voltam, hogy búcsút kell mondanom a Peugeot-nak, amivel másfél hónapig együtt róttuk az utakat, és aminek csaknem százhúszezer kilométert mutatott a kilométerórája, de kénytelen voltam elhagyni. Helyettem az autóm lehelte ki a lelkét, futott át rajtam.

Köszönetül, hogy gondoskodik az autó leselejtezéséről, otthagytam az autószerelőnek a sátram, a hálózsákom meg a kempingfelszerelésem. Utoljára még készítettem egy skiccet a Peugeot 205-ről, vállamra dobtam a sporttáskám, és a Dzsóban vonal vonatával visszamentem Tokióba. Az állomásról felhívtam Amada Maszahikót, és vázoltam neki a helyzetem. A házasságom tönkrement, egy időre elutaztam, de ismét Tokióban vagyok. Jelenleg nincs hova hazamennem. Nincs-e vajon egy hely, ahol megszállhatnék, kérdeztem.

Lenne egy éppen megfelelő hely, válaszolta ő. A ház, ahol apám sokáig egyedül lakott, egy ideje üresen áll, mert apám beköltözött

egy gondozóházba az Izu Kógen felföldön. Bútor meg a mindennapokhoz szükséges berendezés van a házban, úgyhogy semmit nem kell beszerezned. A hely rosszul megközelíthető, de a telefon még használható. Ha ez megfelel, nem akarsz egy időre beköltözni?

Ilyen ajánlatot nem is reméltem, feleltem én. Ilyesmit valóban nem reméltem.

Így kezdődött új életem az új helyen.

3

Nem több, mint fizikai reflexió

Pár nappal azután, hogy beköltöztem Odavara külvárosának hegyei közt megbúvó új otthonomba, telefonáltam a feleségemnek. Ötször hívtam, mire végre fölvette. Úgy tűnt, eléggé el van havazva a munkahelyén, és változatlanul későn jár haza. Vagy valakivel találkozgat. Mindegy, ez már nem az én dolgom volt.

- Hol vagy most? - kérdezte.

- Odavarában lakom, az Amada-házban - feleltem, és röviden elmeséltem neki, hogyan kerültem oda.

- Többször próbáltalak elérni a mobilodon.

- Az nincs már meg. (Mostanra talán már a Japán-tengerben úszkál.) Baj, ha átmegyek valamikor a napokban? Szeretném összeszedni a cuccaimat.

- Megvan még a kulcsod, nem?

- De, az megvan. (Megfordult a fejemben, hogy a mobillal együtt azt is bevágom a folyóba, csak aztán eszembe jutott, hátha visszakéri, úgyhogy inkább megtartottam.) De nem zavar, ha csak úgy bemegyek, amikor nem vagy otthon?

- Persze, hogy nem, hát ez a te otthonod is - felelte. - De egyáltalán hol jártál, és mit csináltál ennyi ideig?

Röviden elmondtam, hogy egész idő alatt utaztam. Hogy autóval csámborogtam egy szál magamban mindenféle fagyos vidéken. Meg hogy útközben kimúlt a kocsim.

- De te jól vagy, ugye?

- Én élek - feleltem. - Az autóm döglött csak meg.

Egy ideig hallgatott, azután szólalt meg.

- A múltkor veled álmodtam.

Nem kérdeztem meg, mit. Különösebben nem érdekelt, milyen voltam az álmában. Így aztán ő sem beszélt róla többet.

- Otthagyom majd a lakáskulcsot - közöltem.

- Nekem így is, úgy is jó - felelte -, ahogy akarod.

Mondtam, hogy majd bedobom a postaládába, amikor eljövök.

Kis csönd után folytatta:

- Emlékszel, hogy az első randinkön lerajzoltál?

- Emlékszem hát.

- Néha elő szoktam venni, nézegetem. Fantasztikus arckép. Tényleg, mintha az igazi önmagamat látnám.

- Az igazi önmagadat?

- Azt.

- De hiszen minden reggel látod magad a tükörben, nem?

- Az más. Amit a tükörben látok, az csak fizikai reflexió, semmi több.

Miután letettem a telefont, kimentem a mosdóba, és belebámultam a tükörbe. A saját arcom nézett vissza rám. Régóta nem voltam így szemtől szemben önmagámmal. Amit a tükörben látok, az csak fizikai reflexió, semmi több, ismételtem a szavait. Nekem viszont úgy tűnt, hogy az én arcom tükörképe még csak fizikai reflexió sem volt. Mindössze kettéhasadt énem elképzelt egyik fele. Az, amelyiket *nem én választottam*.

Két nappal később, kora délután, elmentem a hiroói lakásba a Corolla kombimmal, és összeszedtem a dolgaimat. Aznap is esett, szakadatlan. Ahogy megálltam a kocsival a mélygarázsban, megütötte az orromat a jól ismert ázottparkoló-szag. Lifttel fölmentem, kinyitottam a bejárati ajtót, és beléptem a lakásba. Már vagy két hónapja nem jártam itt, úgy éreztem magam, mint egy illegális behatoló. Ez a hely majdnem hat évig volt az otthonom, ismertem minden zegét-zugát. Most mégis egy olyan tér fogadott, amelynek már nem voltam része. A konyhában hegyekben állt a mosatlan, de ezek már mind az ő tányérjai voltak. A ruhák a szárítón, a mosdó előtt is mind az övéi. Kinyitottam a hűtőszekrényt, de egyik kaja sem volt ismerős. Rögtön fogyasztható készétel a nagyja. A tej, a narancslé mind más márka, mint amilyet én szoktam vásárolni. A fagyasztó dugig volt. Én sosem vettem fagyasztott árut. Alig két hónap alatt tényleg rengeteg dolog meg tud változni.

Erős késztetést éreztem arra, hogy elmosogassak, leszedjem és összehajtogassam a ruhákat (akár még ki is vasaljak), és rendet rakjak a hűtőben, de persze nem tettem. Ez már valaki más otthona. Nekem semmi keresnivalóm itt.

Ami a cuccaim között a legtöbb helyet foglalta, az a festőfelszerelésem volt. Kerítettem egy méretes dobozt, abba bedobáltam az állványt, a vásznakat, az ecseteket és a festékeket. Aztán jöttek a ruhák. Eleve nem volt sok holmim. Mert az sem zavart, ha mindig ugyanúgy néztem ki. Sem öltönyt, sem nyakkendőt nem hordtam. A vastag télikabátomat leszámítva az összes ruhám belefért egy nagyobb bőröndbe.

Aztán volt néhány ki nem olvasott könyvem, meg vagy egy tucat CD-m. A kedvenc kávésbögrém. Úszógatya, úszószemüveg, úszósapka. Maximum ezekre volt szükségem. Mondjuk nélkülük

sem állt volna meg az élet. A mosdónál még mindig ott volt a fogkefém, a borotválkozókészletem, az arcvizem, a naptejem és a hajtonikom. Meg egy csomag bontatlan óvszer. Ezeket aztán semmi kedvem nem volt magammal vinni. Dobja ki mind a feleségem, ha akarja.

Az összepakolt motyómat bedobtam a csomagtartóba, azután visszamentem a konyhába, vizet forraltam, készítettem egy filteres teát, és leültem vele az asztalhoz. Azért ennyi még belefér, gondoltam. *Csönd* volt. A némaság ólomsúllyal nehezedett a lakásra. Tisztára, mintha egy szál magamban ültem volna a tenger fenekén. Egy fél órát töltöttem így egyedül a lakásban. Azalatt nem érkezett senki. A telefon sem csörrent. A hűtőszekrény termosztátja kapcsolt egyszer ki, majd be. Mint aki a vízmélységet méri a belógatott súllyal, úgy fürkésztem a jeleket a szoba csendjében. Akárhonnan nézzük, tipikus szinglilakás volt. Egy nőé, aki mindennap látástól vakulásig dolgozik, és a házimunkára is alig van ideje. Minden egyéb dolgát hétvégente próbálja egy füst alatt elintézni. Amit magam körül láttam, az mind az övé volt. Másvalaki jelenlétére utaló jeleket nem találtam (az enyémre is alig utalt már valami.) Nem úgy tűnt, mintha bárki járna hozzá. Én legalábbis így láttam. Biztosan máshol találkozgatnak.

Nem igazán tudom megmagyarázni, miért, de mialatt a lakásban időztem, olyan érzésem volt, mintha valaki figyelne. Mondjuk egy rejtett kamerán keresztül. Pedig nyilván nem. A feleségem és a kütyük, az két külön világ. Még egy távirányítóban sem tud elemet cserélni, nemhogy beüzemelni és működtetni egy rejtett kamerát! Csak én reagáltam túl a dolgokat.

Biztos, ami biztos, amíg a lakásban voltam, úgy viselkedtem, mintha egy képzeletbeli kamera rögzítené minden mozdulatomat. Nem csináltam semmi fölösleges vagy helytelen dolgot. Az

asztalfiókját sem húztam ki, és nem néztem át. És bár tudtam, hogy a ruhásszekrény fiókjának mélyén, az alsóneműi között egy kis naplót és néhány fontos levelet őrizget, nem nyúltam azokhoz sem. A laptopja jelszavát is ismertem - már ha nem változtatta meg azóta -, de föl sem nyitottam a gépét. Ezekhez nekem már semmi közöm sem volt. Elmostam a bögrét, amiből ittam, egy konyharuhával megtörölgettem, föltettem a polcra, és lekapcsoltam a villanyt. Megálltam az ablakban, és jó ideig bámultam, ahogy odakint esik. A távolban halványan világítottak a Tokió-torony narancssárga fényei. Azután bedobtam a kulcsot a postaládába, beültem a kocsiba, és visszamentem Odavarába. Nagyjából másfél óra volt az út, mégis úgy éreztem, mintha egy nap alatt oda-vissza megjártam volna egy külföldi utat.

Másnap fölhívtam az ügynökömet, és közöltem vele, hogy újra Tokióban vagyok, de több arcképet nem vállalok.

- Felhagy a portréfestéssel?

- Azt hiszem, igen.

Elég simán vette a dolgot. Különösebben nem nehezményezte, és győzködni sem próbált. Tudta, hogy ha egyszer én kijelentek valamit, ahhoz tartom is magam.

- Azért, ha egyszer mégis kedve támadna hozzá, keressen bármikor nyugodtan. Szívesen látom viszont.

- Köszönöm - feleltem.

- Ne haragudjon, hogy rákérdezek, de miből fog megélni?

- Még nem tudom - vallottam be. - Egyedül vagyok, nem sokat költők, és van azért egy kis félretett pénzem is.

- De továbbra is festeni fog, ugye?

- Talán. Mivel máshoz nem értek.

- Hát, remélem, jól alakulnak majd a dolgai.

- Köszönöm - ismételtem meg, majd hirtelen hozzátettem:

- Van esetleg valami, amit jó, ha észben tartok?

- Hogy mit tartson észben?

- Úgy értem, hogy is fogalmazzak, így szakmabeliként nincs véletlenül valami jó tanácsa számomra?

Ezen egy kicsit elgondolkozott. Majd így felelt:

- Ön az a típus, akinek az átlagosnál több időre van szüksége a dolgok elfogadásához. De hosszú távon talán majd az ön pártjára áll az idő.

Ez pont olyan, mint annak a régi Rolling Stones-számnak a címe, gondoltam.

- És még valami - folytatta. - Véleményem szerint ön kifejezetten tehetséges portréfestő. Intuitív képességének köszönhetően egyenesen a lényeget ragadja meg, belelát a dolgok legmélyére. Ilyen adottsággal nem sokan rendelkeznek. Úgy érzem, kár volna nem kamatoztatnia.

- De most nem ezzel szeretnék foglalkozni.

- Megértem. De ez a képessége még biztosan hasznára lesz egyszer. A legjobbakat kívánom önnek.

Én is a legjobbakat kívántam magamnak. Bárcsak az én pártomra állna az idő!

Első nap, amikor Amada Maszahiko, a tulajdonos fia elhozott Odavarába a Volvóján megmutatni a házat, így szólt:

- Ha tetszik, akár most azonnal beköltözhetsz.

Az Odavara-Acugi főútról a vége felé kanyarodtunk le, majd egy dűlőútszerű, keskeny aszfaltúton nekivágtunk a hegynek. Kétfelől rizsföldek és zöldségtermesztésre szolgáló fóliasátrak sorakoztak, amelyek között időnként fel-felbukkant egy-egy szilvafaliget. Házat alig, közlekedési lámpát egyet sem láttunk. Végül egy kanyargós, meredek emelkedő következett, azon

kaptattunk fölfelé lassan, visszaváltott sebességben. Ahogy fölértünk, az út végén egy ház kapuját pillantottam meg. Ajtószárny nem volt, csak két robusztus kapufa. Fal sem volt a ház körül. Mintha tervben lett volna mindkettő, csak időközben meggondolták volna magukat. Vagy rájöttek, hogy nem kell ide se fal, se kapu. Az oszlopok egyikére egy már-már cégérnek is beillő, impozáns névtáblát rögzítettek, rajta a név: „Amada". A ház nyugati stílusban épült, afféle nyaralónak, kifakult téglából emelt kéménye a palatetőn magasodott. Földszintes épület volt ugyan, de a tető meglepően magas. Én különben teljesen úgy voltam vele, hogy egy híres nihongafestő nyilván japán stílusú házban él.

A bejárat előtti széles kocsibeállóban parkoltunk le. Amint kinyitottuk a bejárati ajtót, néhány szajkóféle fekete madár röppent föl rikoltozva egy közeli fa ágáról. Szemlátomást bökte a csőrüket, hogy alkalmatlankodunk. A házat cserjés erdő ölelte körül, egyedül a nyugati oldala nézett a völgyre, ahova gyönyörű panoráma nyílt.

- Na milyen? - kérdezte Maszahiko. - Itt aztán tényleg semmi nincs.

Körbenéztem. Valóban nem volt ott semmi. Amada mester elég elhagyatott helyre építette a házát, álmélkodtam. Nem nagyon szerethetett emberek közé járni.

- Te itt nőttél föl? - kérdeztem a barátomat.

- Dehogy. Sosem voltam itt huzamosabb ideig. Néhanapján itt aludtam, ennyi. Meg a nyári szünetekben ide menekültem a hőség elől. Anyámmal Medzsiróban éltünk, már csak az iskola miatt is. Apám, amikor nem volt munka, lejött Tokióba és velünk lakott. Aztán visszajött ide egyedül dolgozni. Tíz évvel ezelőtt költözött végleg ide, amikor anyám meghalt, én meg már ugye kirepültem. Kábé úgy élt, mint egy remete.

Átjött a középkorú asszony, aki a közelben lakott és gondnokként felügyelte a házat, és elmagyarázott egy csomó gyakorlati dolgot. A konyhai eszközök használatát, honnan kell megrendelni a gázpalackot és a fűtőolajat, milyen szerszámot hol találok, melyik nap milyen szemetet kell kitenni és hova, és ehhez hasonlókat. A mester szemlátomást egyszerű életet élt, elég kevés kütyüt használt. Így aztán nekem sem kellett túl sok mindent megjegyeznem ezen a gyorstalpalón. A nő meghagyta, hogy ha bármi kérdésem van, hívjam föl nyugodtan (igaz, erre végül egyszer sem került sor).

- Nagy segítség nekem, ha lakik itt valaki - mondta. - Amíg üresen áll, csak romlik az állaga, meg aztán jobb óvatosnak lenni. A vaddisznók és a majmok előszeretettel látogatják az elhagyatott házakat.

- Jaja, vaddisznókat meg majmokat néha látni errefelé - erősítette meg Maszahiko.

- A vaddisznókkal vigyázzon! - figyelmeztetett az asszony. - Tavasszal gyakran járnak erre. A friss bambuszhajtást jönnek kiásni. És különösen veszélyesek az ingerült kocák, ha a malacaikat védik. Meg a lódarazsak. Volt már, aki belehalt a csípésükbe. Gyakran építik szilvaligetekbe a fészküket.

A ház közepén egy viszonylag tágas nappali helyezkedett el, kandallóval. A délnyugati oldalon egy fedett terasz, az északin egy négyzet alaprajzú műterem volt. Itt alkotott a mester. A nappali keleti oldalán egy kis konyha-étkező és egy fürdőszoba kapott helyet, valamint egy lakályos hálószoba és egy annál valamivel kisebb, szűkösebb vendégszoba. Az utóbbiban volt egy íróasztal. Az öreg szerethetett olvasni, a polcon számtalan régi könyv sorakozott. Úgy tűnt, ezt a helyiséget használta dolgozószobának. Ahhoz képest, hogy milyen régi volt a ház, meglepően nagy

tisztaság uralkodott. Kényelmesen berendezett kis otthonnak látszott. Egyvalamit furcsállottam (bár lehet, hogy csak nekem tűnt fel), hogy sehol egyetlen képet sem láttam. Az egész házban csupaszon álltak a falak.

Ahogy Amada Maszahiko is mondta, minden megvolt, ami az ottlakáshoz szükséges. Bútorok, elektronikus eszközök, étkészlet, ágynemű, nagyjából minden. Tényleg csak be kellett költöznöm. A fűtéshez szükséges tüzelő a fészer eresze alatt szépen, szorosan sorba rakva. Tévé nem volt a házban (az öreg Amada nem szerette), a nappaliban azonban találtam egy klassz lemezjátszót. Hatalmas Tannoy Autograph hangfalakkal és egy különálló, eredeti Marantz csöves erősítővel. Hozzájuk pedig egy lenyűgöző bakelitlemez-gyűjteményt. Első pillantásra nagyrészt operának tűnt.

- CD-lejátszót ne is keress. Ki nem állhatja a modern eszközöket. Csak a régi cuccokat tartja megbízhatónak. Ha internet kéne - mert természetesen az sincs -, muszáj lesz bemenned a városba, és keresned egy netkávézót.

Mondtam neki, hogy megvagyok anélkül is.

- Ha tájékozódni akarsz a nagyvilágban történtekről, be kell érned a tranzisztoros rádióval. A konyhapolcon találod, azon tudsz híreket hallgatni. A hegyek miatt elég nehezen lehet adót fogni rajta, de ha ügyes vagy, az NHK sizuokai állomását be tudod hozni. Nem sok, de jobb, mint a semmi.

- Nem igazán izgatnak a világ dolgai.

- Akkor jó. Bejönnél az apámnak.

- Jól látom, hogy nagy operarajongó?

- Japánkép-festő létére munka közben mindig operát hallgatott. Amikor Bécsben tanult, állítólag éjjel-nappal operába járt. Te szoktál ilyesmit hallgatni?

- Néha.

- Jaj, én ki nem állhatom. Hosszú és unalmas. Ott egy rakás régi lemez, hallgasd csak nyugodtan. Az apám már úgysem veszi hasznukat, biztosan boldoggá tenné, ha valaki föltenné a lemezeit.

- Nem veszi hasznukat?

- Előrehaladott demenciában szenved. Már az opera és a serpenyő között sem tud különbséget tenni.

- Bécset mondtál? Ott tanult nihongafestészetet?

- Dehogy! Mutass nekem egy olyan megszállottat, aki ezért Bécsig menne. Eredetileg nyugati stílusban festett. Azért is ment oda. Akkoriban olajfestményben utazott, méghozzá a legmodernebb stílusban. Hazatérte után nem sokkal viszont egyik pillanatról a másikra áttért a nihongára. Gyakran megesik az ilyen, kimegy valaki külföldre, aztán ott ráébred a saját nemzeti identitására.

- És sikeres is lett benne.

Maszahiko vállat volt.

- A világ szemében biztos. Nekem, gyerekként, csak egy morgós vénember volt. Kizárólag a festészetnek élt, semmi mással nem törődött. Ma már persze csak árnyéka a régi önmagának.

- Mennyi idős is?

- Kilencvenkettő. Azt mondják, fiatalkorában tudott élni. Bár erről nem sokat tudok...

- Igazán hálás vagyok a segítségedért - mondtam köszönetét a barátomnak.

- Bejön a hely? - kérdezte.

- Igen, és nagyon örülnék, ha maradhatnék egy ideig.

- Csak nyugodtan. Mondjuk, én a magam részéről azt kívánom, hogy te és Juzu újra összejöjjetek.

Ehhez nem fűztem hozzá semmit. Maszahiko sosem volt házas. Azt rebesgetik, biszexuális, de ebből nem tudom, mi igaz. Régi barátok vagyunk, de ez a téma még sosem jött elő köztünk.

- Folytatod a portréfestést? - kérdezte, amikor már indulóban voltunk.

Elmondtam neki, hogy teljesen felhagytam vele.

- Miből fogsz akkor megélni?

Neki is ugyanazt válaszoltam, mint az ügynökömnek, aki ugyanezt kérdezte, hogy összehúzom a nadrágszíjat, és egy ideig a megtakarításaimból gazdálkodom. Hosszú idő után szeretnék végre egy kicsit a magam kedvére alkotni, mindenféle megkötés nélkül.

- Miért is ne? Alkoss csak kedvedre. Hanem mit szólnál egy kis rajztanári melóhoz, részmunkaidőben? Persze csak ha nincs ellenedre. Van egy művelődésiház-féleség Odavara állomás közelében, ahol rajziskola is működik. Főleg gyerekeknek tartanak foglalkozást, de van felnőttcsoport is. Vázlat és akvarell, ennyi. Olajfestés nincs a tananyagban. A tulaj a faterom ismerőse, nem ezen akar meggazdagodni, elég szimpatikus a hozzáállása. Viszont most bajban van, mert nincs tanár. Biztosan örülne, ha besegítenél. Nem fizet túl sokat, de egy kis kiegészítésnek jól jön. Heti két alkalomról lenne szó, nem olyan megterhelő.

- De én még életemben nem tanítottam, és az akvarellben sem vagyok otthon - húzódoztam.

- Figyelj, pofonegyszerű! - biztatott. - Nem szakembereket képzel. Csak alapdolgokat kell megtanítani. Egy nap, és belejössz. Gyerekeket tanítani pedig neked is ad egy kis motivációt. Meg aztán ha itt élsz egyedül, muszáj lesz hetente néhányszor emberek közé járnod, hogy be ne kattanj, mint a gondnok a *Ragyogásban*.

Elég ijesztő lennél - mondta, és Jack Nicholson-os fejet vágott hozzá. Mindig is jól tudott embereket utánozni.

- Üsse kő, megpróbálom - nevettem -, aztán majd meglátjuk, mennyire megy.

- Beszélek a tulajdonossal - felelte.

Ezután betértünk együtt egy országút menti Toyota használtautó-kereskedésbe, én pedig készpénzért vásároltam egy Corolla kombit. Ezzel kezdetét vette életem magányos időszaka az odavarai hegyek között. Két hónapon át csak vándoroltam, most pedig a csendes mozdulatlanság várt rám. Kissé éles a váltás!

Következő héten megkezdtem a munkát a kultúrház rajziskolájában, az Odavara állomás mellett. Szerdánként és péntekenként vállaltam órákat. Volt felvételi beszélgetés, de mivel Maszahiko ajánlott, azonnal fölvettek. Hetente kétszer tartottam foglalkozást felnőtteknek, a pénteki után pedig még egy gyerekcsoportom is volt. Az utóbbiba hamar belejöttem. Élvezet volt nézni a kölykök rajzait, és ahogy Maszahiko is mondta, tényleg motiváltak egy kicsit. Rögtön megkedveltük egymást. Az én feladatom annyi volt, hogy körbejárva megnézzem, mit alkotnak, kiemeljem és megdicsérjem, ami jó, és adjak nekik néhány apróbb szakmai tanácsot, hogy bátorítsam őket. Az én irányelvem az volt, hogy egy témát lehetőség szerint többször is feldolgozzunk. Ezzel azt tanítottam meg nekik, hogy ugyanaz a dolog egy kicsit más szemszögből nézve egész másnak látszik. Egy embernek is sok oldala van, a tárgyaknak szintúgy. A gyerekek azonnal megértették, mi a pláne ebben.

Felnőtteket festeni tanítani már egy kicsit keményebb dió volt. A csoportba idős nyugdíjasok, illetve olyan háziasszonyok jártak,

akiknek már önállóbbak voltak a gyerekeik, így kicsit több idejük jutott saját magukra. Ők természetesen nem gondolkodtak annyira rugalmasan, mint a gyerekek. Ha próbáltam valamire utalni, nem nagyon vették a lapot. De azért volt néhány lazább köztük, és olyan is, aki érdekesen rajzolt. Tanácsokat is adtam, ha igényelték, de többnyire arra biztattam őket, hogy alkossanak csak szabadon, kedvük szerint. Én pedig minden elkészült műben találtam valami szépet, amit meg is dicsértem. Ettől aztán boldogok voltak, én pedig arra gondoltam, tulajdonképpen ennél nem is kell több.

Itt kerültem aztán szeretői viszonyba két férjezett nővel. Mindketten a csoportba jártak, én voltam a „tanáruk", tehát a helyzetüket tekintve tulajdonképpen a tanítványaim voltak (és egyébként elég jól rajzoltak mind a ketten). Nehéz megítélni, hogy ez elfogadható viselkedés volt-e egy tanár részéről - még akkor is, ha csupán képesítés nélküli beugró voltam. Alapvetően azt gondolom, semmi rossz nincs abban, ha egy felnőtt férfi és egy felnőtt nő közös megegyezéssel szexuális kapcsolatot létesít, ugyanakkor az is biztos, hogy társadalmi szempontból ez a dolog nem volt túlzottan dicséretre méltó. Mindenesetre - és ez lehet, hogy kifogáskeresésnek tűnik - akkor és ott nem állt módomban azon lamentálni, hogy amit cselekszem, az helyes-e vagy sem. Csak sodródtam egy úszó fába kapaszkodva. Körös-körül koromsötét éjszaka, az égbolton se hold, se csillagok. Amíg a fát öleltem, megmenekültem a fulladástól, de arról, hogy épp hol vagyok, vagy merre tartok, a leghalványabb elképzelésem se volt.

Amada Tomohiko festményét, *A kormányzó halálát* néhány hónappal az ideköltözésem *után fedeztem föl.* Akkor még fogalmam sem volt arról, hogy ez a kép fenekestül forgatja majd fel az életemet.

4

Messziről nézve a legtöbb dolog szépnek látszik

Egy május végi derűs reggel berámoltam Amada mester egykoron használt műtermébe a saját festőfelszerelésem, és hosszú idő után újra munkához láttam. (A műteremben Amada mester készletéből egy tubus festék sem maradt, talán a fia pakolta el valahova.) A terem egy ötször ötméteres, szabályos négyzet alakú helyiség volt hajópadlóval, körben fehér falakkal. A padló teljesen csupasz, még egy szőnyeg sem volt rá leterítve. Az északi oldalra egy nagy ablak nyílt, egyszerű fehér függöny lógott előtte. A keleti oldalra néző kicsi ablakot nem takarta semmi. Értelemszerűen a falak is teljesen csupaszak voltak. Az ecsetek tisztításához öblös kerámiacsap állt rendelkezésre a szoba egyik sarkában. Elnézve az ősrégi, levakarhatatlan tarka festékfoltokat, rendszeres használatban lehetett. A csap mellett régi típusú kerozinkályha, a plafonon egyetlen óriási ventilátor. Volt egy munkaasztal is, kis kerek faszékkel. A méretre készült polcon egy lemezjátszó biztosította, hogy alkotás közben is lehessen operát hallgatni. Az ablakon beáramló levegő friss faillatot hozott magával. A műterem egyértelműen a festő alkotómunkáját szolgálta. Semmi fölösleges nem volt benne, viszont minden szükséges dologgal

felszerelték. Ez az új környezet *alkotásra inspirált*. Egy kis sajgás a testemben. Ráadásul most annyi időt fordíthattam magamra, amennyit csak akartam. Nem kellett olyan képeket festenem a megélhetésünkért, amilyenekhez nem fűlt a fogam, és a feleségemet sem kellett meleg vacsorával várnom. (Na nem mintha kínszenvedés lett volna a főzés, de attól egy kötelességgel mégiscsak kevesebb.) Ha akartam, főztem, ha nem akartam, nem, sőt még ahhoz is jogom volt, hogy csak úgy éhezzek, ha épp kedvem tartja. Szabadságom határtalan volt, azt csináltam, amit akartam, senkihez nem kellett alkalmazkodnom. Festeni azonban valahogy mégsem tudtam. Bármeddig álltam is a hófehér vászonra meredve, egyetlen valamirevaló ötletem sem támadt. Nem tudtam, hogyan fogjak hozzá. Csak álltam ott tanácstalanul a dísztelen, négyzet alakú műteremben, mint egy amnéziás regényíró, vagy mint egy hangszerét vesztett zenész. Életemben nem tapasztaltam még ilyet. Eddig, ha egyszer megálltam a vászon előtt, a földi dimenzióból kiszakadva szinte azonnal jött *valami*. Hol egy hasznos ötlet, hol egy zsákutcába vezető kényszerképzet, de valami mindig eszembe jutott. Elég volt kiválasztani közülük, ami tetszik, átültetni a vászonra, majd a megérzéseimre hallgatva engedni, hogy alakuljon. Ily módon aztán a mű szinte magától elkészült. Most azonban sehol nem láttam azt a bizonyos *valamit,* ami kiindulópontul szolgálhatott volna. Hiába a túlcsorduló vágy vagy a szívet facsaró fájdalom, konkrét kezdetre minden dolognak szüksége van.

Reggel korán keltem (általában már hat előtt fenn vagyok), főztem a konyhában egy kávét, majd bögrével a kezemben átmentem a műterembe, és leültem a vászon elé a kis kerek székre. Összpontosítottam. Igyekeztem valahogy meghallani a

szívem szavát, és a háttérbe húzódva formát találni neki. Egy ideig próbálkoztam, aztán feladtam, leültem a földre, és a hátamat a falnak támasztva Puccini-operákat hallgattam - a Turandotot és a Bohéméletet. (Az idő tájt valahogy mást sem hallgattam, csak Puccinit.) A fejem fölött lomhán forgó ventilátort bámultam, és vártam, hátha érkezik valami. Egy ötlet, egy motívum, bármi. De semmi nem érkezett. A kora nyári nap kaptatott csak egyre feljebb az égbolton.

Nem értettem, mi a baj. Lehet, hogy túl sokáig festettem pusztán a megélhetésért, minek következtében a természetes megérzéseim tompulni kezdtek volna? Mint a tengerpart fövenye, amelyet folyamatosan gyalulnak a hullámok. Mindenesetre úgy tűnt, egy ideje nem jó irányba haladok. Időre volt szükségem, ezt tudtam. Ebben az egyben muszáj volt türelmesnek lennem. *Szövetségesemmé kell tennem az időt,* s akkor majd visszatalálok a helyes mederbe. Vagy a helyes meder talál vissza hozzám. Bár őszintén szólva azért nem voltam ebben teljesen biztos.

Ekkoriban kezdtem viszonyt a két férjezett nővel. Azt hiszem, valami lelki áttörésre vágytam. Egyrészt mindenképp ki akartam szabadulni az állóvízből, amelybe kerültem, ehhez pedig szükségem volt valami külső ingerre. Bármi megtette, a lényeg az volt, hogy lelkileg felrázzon. Másrészt pedig belefáradtam az egyedüllétbe. Nagyon régóta nem volt kit ölelnem.

Így visszagondolva rá elég furcsa egy időszak volt. Reggelente korán keltem, átmentem a fehér falú műterembe, és a hófehér vászon előtt teljes ötlettelenségben hallgattam Puccinit a padlón ücsörögve. Az alkotás felől nézve a színtiszta semmivel néztem farkasszemet. Claude Debussy írta valahol a saját alkotói

válságáról, hogy: „Nap nap után a semmit gyártottam.” Nos, azon a nyáron én is így voltam - napról napra „a semmi világra hozatalával” bíbelődtem. Talán csak egyszerűen hozzászoktam a mindennapos együttléteink során - ha össze nem is barátkoztam vele.

Hetente kétszer, a délutáni órákban piros Minijén meglátogatott a barátnőm (a második asszony). Azonnal ágyba bújtunk, és egészen estig mohón habzsoltuk egymás testét. Ez természetesen messze több volt a semminél. A teste nagyon is valóságos volt, hiszen minden porcikáját megérintettem és megízleltem. Mellette sikerült olyan módba kapcsolnom a tudatomat, hogy az a homályos és megfoghatatlan semmi és a nagyon is élő valóság között lavírozott. A férje már majdnem két éve hozzá sem ért a nőhöz. Tíz évvel idősebb nála, mindig elfoglalt volt, későn ért haza. Hiába próbált kezdeményezni, közeledése hatástalan maradt.

- Hogyhogy? - tűnődtem. - Hiszen annyira gyönyörű vagy.

- Már több mint tizenöt éve házasok vagyunk - vonta meg a vállát -, itt a két gyerek, nem vagyok már friss hús.

- Hát nekem nagyon is frissnek tűnsz.

- Koszi, kedves tőled, így legalább érezhetem, hogy újrahasznosulok.

- Megújuló erőforrások?

- Aha - felelte.

- Azok igen fontosak, és nem utolsósorban hasznot hajtanak a társadalom számára.

- Főleg, ha megfelelően osztják szét őket, igaz? - kuncogott, majd kis pihenés után újra nagy lelkesedéssel vetettük bele magunkat az energiaforrások bonyolult felosztásába.

Őszintén szólva nem volt az esetem. Ebből a szempontból meglehetősen különbözött a többi nőtől, akikkel eddig jártam. Nem nagyon volt közös beszédtémánk. Sem a mostani életkörülményeinkben, sem a múltunkban nem volt szinte semmi átfedés. Mivel én elég hallgatag típus vagyok, leginkább ő beszélt, amikor együtt voltunk. Többnyire magáról, a saját személyes dolgairól. Ezekre én általában bólogattam^ néha hozzáfűztem valami saját gondolatot, de ezt a legnagyobb jóindulattal sem lehetett beszélgetésnek nevezni.

Korábban sosem volt még hasonló élményem. Én a nőkben először mindig az embert nézem, és csak azután, mintegy járulékosan jön hozzá a testi kapcsolat. Legalábbis mindeddig így voltam vele. Az ő esetében nem. Nála először jött a testi kapcsolat. Ami, megjegyzem, nem volt rossz. Amíg találkozgattunk, kifejezetten élveztem ezeket az együttléteket, és azt hiszem, ő is. Többször is elélvezett a karjaimban, ahogy én is nemegyszer benne.

Azt mondta, én vagyok az első férfi, akivel lefeküdt a férjén kívül, amióta házas. Gondolom, igazat mondott. Házasságkötésem óta nekem is ő volt az első nő a feleségemen kívül, akivel szexuális kapcsolatba kerültem. (Na jó, egyszer korábban is ágyba bújtam egy nővel, de akkor nem én kezdeményeztem. Majd később még mesélek erről.)

- De a velem egykorú, férjezett barátnőim között - magyarázta - szinte mindenki szeretőt tart. Gyakran mesélnek ezt- Azt.

- Újrahasznosítás - tettem hozzá.

- Sosem gondoltam volna, hogy én is egy leszek közöttük.

A plafont néztem, és Juzura gondoltam. Talán ugyanígy feküdt ő is épp valaki mellett.

Miután a barátnőm hazament, csak téblábóltam a házban, mert nem tudtam magammal mit kezdeni. Az ágyon még látszott a mélyedés, ahol feküdt. Semmihez sem volt kedvem, úgyhogy azzal ütöttem el az időt, hogy kimentem a teraszra, és a nyugágyban heverészve olvastam. Amada mester polcán csupa régi könyv sorakozott. Voltak köztük olyan ritkaságok is - regények például -, amelyeket már szinte sehol nem kapni. Valaha nagy népszerűségnek örvendtek, de az idők során feledésbe merültek, és ma már senki nem veszi kézbe őket. Na, én kifejezetten szerettem ezeket az ósdi regényeket. Megoszthattam elhagyatottságom az öregekkel, akikkel sohasem találkoztam.

Ahogy lement a nap, kibontottam egy üveg bort - az idő tájt a bor volt az egyetlen fényűzés az életemben, persze nem különösebben nagy értékű italokról volt szó -, és föltettem egy régi nagylemezt. A gyűjtemény csupa klasszikusból állt, legtöbbjük opera és kamarazene volt. Nagy becsben tarthatták őket, felületük teljesen karcmentes volt. Napközben főleg operákat, este pedig Beethovent és Schubert Vonósnégyesét hallgattam.

Bizonyos értelemben nyugalmat adott, hogy nálam idősebb barátnőm személyében rendszeresen találkozgattam egy húsvér nővel. Az érett asszony selymes bőrének érintése érzékelhetően enyhítette háborgó lelkem komorságát. Legalábbis amíg a karjaimban volt, egy időre félretehettem a kérdéseimet és a problémáimat. Mégsem támadt egyetlen jó ötletem sem arra vonatkozóan, hogy mit fessek. Néha az ágyban készítettem a barátnőmről egy-két gyors skiccet. Legtöbbjük pornográf kis rajzocska volt, például arról, hogy épp beléhatolok, vagy ő kényeztet a szájával. A nők általában viszolyognak az ilyesmitől,

ha fényképen látják, és ellenszenvvel, felháborodással utasítják vissza azt is, aki ilyen felvételeket készít, de ha rajzról - méghozzá jól sikerült rajzról - van szó, örülnek nekik, hiszen a kapcsolat intimitását ábrázolja. Gépies ridegség legalábbis nincs rajta. Ezeket a vázlatokat a barátnőm is szívesen nézegette, bár zavarában elpirult. Akármilyen jól sikerültek is azonban a skiccek, arról még mindig fogalmam sem volt, mit akarok festeni úgy igazából.

Az egyetemi éveim alatt gyakran készített absztrakt ötlete most föl sem merült bennem. Valahogy nem vonzott már a stílus. Ami festőként egykor legjobban lázba hozott, az nem volt több most, mint a „formák hajhászása". Ifjúkori énemet borzasztóan érdekelte a formák aránya és szépsége. És ezzel így önmagában nincs is semmi baj. De nem tudtam leereszkedni a lélek mélységéig, ami ezeknél sokkal fontosabb. Most már tudom, amihez akkoriban hozzájutottam, nem volt más, mint a „formázás" meglehetősen felszínes élvezete. Nem volt semmi, ami úgy tényleg felrázott volna. Annyi, hogy talán volt bennem némi tehetség.

Itt álltam harminchat évesen. Lassan közeledtem a negyvenhez. Mindig úgy voltam vele, hogy mielőtt betöltőm, illene megszilárdítanom a saját művészi stílusomat. A negyvenéves kor az ember életében vízválasztó. Ha belépünk a negyedik ikszbe, sosem lehetünk már többé azok, akik addig voltunk. Van még négy évem - ami valószínűleg hipp-hopp eltelik. Már azzal elég nagy kitérőt tettem, hogy a mindennapi betevő falatért arcképeket festettem. Valahogy még egyszer szövetségesemmé kell tennem az időt.

A hegyen élve egyre jobban vágytam arra, hogy még többet tudjak meg a ház tulajdonosáról, Amada Tomohikóról. Bár a nevét már hallottam, és tudtam, hogy történetesen a barátom apja, arról fogalmam sem volt, milyen ember, miket festett, mivel eddig egyáltalán nem érdekelt a nihonga. Hiába volt a japánkép-festés egyik vezéralakja, mit sem törődött a világi hírnévvel, kerülte a rivaldafényt. Különcként, csendes magányban élt és alkotott. Ez minden, amit tudtam róla. De egyre jobban kezdett érdekelni, ki lehet ez az ember, miután rendszeresen az ő lemezgyűjteményét hallgattam az általa használt lejátszón, az ő könyveit olvastam, abban az ágyban aludtam, ahol egykor ő, az ő konyhájában főztem, és a műtermében jártam-keltem. Kíváncsivá tett, talán ez a legpontosabb kifejezés. Érdekelt az út, amely az egykori modern festészet irányába elinduló művészt egészen Bécsig vitte, hogy ott tanuljon, majd hazatérve váratlanul újra a nihonga felé fordította. Nem vagyok túl jártas a dologban, de egy hosszú időn át nyugati stílusban alkotó művésznek nem lehetett egyszerű a japán képre való áttérés. Rá kellett szánnia magát, hogy úgy, ahogy van, sutba dobja az addig kemény munkával elsajátított technikát, és még egyszer újrakezdje az egészet. De Amada Tomohiko valamiért mindenáron ezt a nehéz utat választotta. Kellett hogy legyen rá valami nyomós oka.

Egyik nap, mielőtt tanítani mentem, beugrottam az odavarai városi könyvtárba, hogy körülnézzek, hátha van valami anyag róla. Talán mert helyi művészről van szó, három gyönyörű albumot is találtam. Az egyik mellékletében Amada Tomohiko húszas éveiben készült nyugati típusú festményei is helyet kaptak. Legnagyobb meglepetésemre ez az ifjúkori képsorozata valamiért a saját egykori absztrakt képeimet juttatta eszembe. Nem mintha a stílusunk egyezett volna (rá a háború előtt a kubizmus volt nagy

hatással), inkább a hozzáállásban véltem hasonlóságot fölfedezni, amivel „a formákat hajhásztuk mohón”. Ő persze később rangos művész lett, már csak ezért is sokkal nagyobb volt képei mélysége és meggyőzőereje. Volt valami bámulatos a technikájában, amit kora alighanem nagyra becsült. Mégis *hiányzott* valami.

De mi lehet az? Leültem a könyvtárban, és tüzetesen szemügyre vettem az alkotásait. Azt a *valamit* azonban sehogyan sem tudtam meghatározni. Mindenesetre mondjuk ki kertelés nélkül, nem *pótolhatatlan alkotásokról* volt szó. Akkor sem hiányoznának senkinek, ha örökre elvesztek volna. Tudom, kegyetlenül hangzik, de ez az igazság. Így, több mint hetven év távlatából biztosan állíthatom.

Ezután kronológiai sorrendben lapoztam át a nihonga stílusra való áttérése utáni korszakát. A kezdeti, már befutott festőket imitáló, kissé esetlen próbálkozások után lassan, de annál biztosabban kezdett kibontakozni az a bizonyos egyedi, csak rá jellemző japánkép-stílus. Gyönyörűen végig tudtam követni a fejlődését. Időnként kétségtelenül becsúszott egy-egy kevésbé jól sikerült próbálkozás is, de attól kezdve, hogy a nihonga útjára lépett, műveiben volt *valami,* amit *csak ő tudott vászonra vinni,* és ezzel maga is tisztában volt. A lényeget megragadva haladt előre magabiztosan. Itt már nyoma sem volt annak a hiányérzetnek, ami a nyugati stílusú képeinél motoszkált bennem. Nem is „áttért” ő, inkább „szublimált”.

A legtöbb nihongafestőhöz hasonlóan eleinte Amada Tomohiko is valós tájakat, virágokat ábrázoló képeket festett, ám egy idő után - nyilván nem ok nélkül - ezek helyét régi korok japán tájai váltották fel. Előfordult, hogy a Heian-korból vagy a Kamakura-korból merítette a témát, de szívéhez a 7. század fordulója, vagyis

Sótoku herceg uralkodásának ideje állt legközelebb. A korszak történelmi eseményeit, tájképeit, a kisemberek mindennapjait precíz részletességgel, ugyanakkor merészen ábrázolta. A valóságban természetesen sohasem gyönyörködhetett ezekben a tájakban, lelki szemei azonban alkalmasak voltak a mindennél tisztább *látásra*. Hogy miért épp az Aszuka-kort választotta, azt nem tudom, de ez az időszak egyedi világává, elidegeníthetetlen védjegyévé vált. Technikáját pedig tovább tökéletesítette.

Figyelmesen nézve észrevehetjük, hogy mikor következett be a fordulópont, amikortól kezdve bármit szabadon megfestett, amit csak akart. Az ezután született képein szinte érezhető, ahogy alkotás közben az ecset önfeledten és szabadon táncol a kezében. Képeinek szépsége az üresen hagyott részekben rejlett. A másik oldalról közelítve mondhatjuk úgy, hogy festményeit azok a felületek tették széppé, *ahova nem festett semmit*. Azzal tudta még hangsúlyosabban kiemelni azt, amit ábrázolni akart, hogy néhol szándékosan kihagyott valamit. Ez valószínűleg a nihonga technika legnagyobb erőssége. Európai stílusú festményen én legalábbis még sosem láttam hasonló felületeket. Ennek láttán kezdtem megérteni, miért is lett Amada mester japánkép-festő. Egy dolgot nem tudtam: mikor, minek a hatására és hogyan következett be életében az a bizonyos „áttérés”.

Elolvastam a könyv végén az életrajzi adatokat. Kumamoto tartomány Aszó városában született. Apja befolyásos helyi földbirtokos, családjuk jómódban élt. Rajztehetségével már gyermekkorában kitűnt, később egyre inkább kiemelkedett. A Tokiói Művészeti Iskola (a későbbi Tokiói Képzőművészeti Egyetem) elvégzése után, 1936-39 között ösztöndíjjal Bécsben tanult, mint ígéretes jövő előtt álló fiatal, majd 1939-ben, nem sokkal a második világháború kitörése előtt, egy brémai kikötőből

induló hajóra szállva visszatért hazájába. A Hitler uralta Németország 1938 márciusában kebelezte be Ausztriát - ez volt az úgynevezett Anschluss. Vagyis az ifjú Amada Tomohiko bécsi tartózkodása éppen erre a viharos, változásokkal teli időszakra esett. Kétségtelen, hogy számos történelmi pillanat tanúja volt.

De vajon mi történhetett vele?

Átnyálaztam az Amada Tomohiko-monográfiát is, de a bécsi évekről szinte semmit nem írt. A hazatérése után nihonga-festőként bejárt útját elég gazdagon részletezte, de az alighanem a bécsi időszakára tehető „áttérés" indítékairól és előzményeiről csak homályos és alaptalan találgatásokkal szolgált. Továbbra is rejtély maradt hát, mit csinált Bécsben, és mi vitte rá arra a merész döntésre, ami az „áttérését" eredményezte.

Miután 1938 februárjában visszatért Japánba, egy Szendagiban bérelt lakásban telepedett le. Ekkor már egyetlen képet sem festett nyugati stílusban, és az alapvető megélhetésre havonta érkezett zsebpénz a szülői házból. Az anyja majomszeretettel csüngött rajta. Úgy tűnik, ebben az időben magától tanulta ki a japánkép-festés csínját-bínját. Több tanártól is vett órákat, de valahogy nem működött a dolog. Sosem volt alkalmazkodó típus. Nem szívesen járt társaságba, így az elszigetelődés vált élete vezérmotívumává, s ez haláláig végigkísérte.

1941végén, amikor a Pearl Harbor-i támadással Japánban tényleges hadiállapot lépett életbe, Amada Tomohiko elhagyta a fölbolydult Tokiót, és visszatért aszói szülőházába.

Másodszülött fiúként ki tudta magát vonni az öröklési hercehurcából, kapott egy cselédet meg egy kis házat, ahol csöndes magányban meghúzódhatott a háború végéig. Szerencse a szerencsétlenségben, hogy veleszületett tüdőbetegségének köszönhetően nem kellett aggódnia, hogy elviszik katonának.

(Persze az is lehet, hogy ez csak fedősztori volt, és valójában a szülei intézték el, hogy megússza a sorozást.) Elkerülte a súlyos éhínséget is, amivel a lakosság többségének szembe kellett néznie, és mivel mélyen bent élt a hegyek ölelésében, az amerikai bombázók támadásaitól sem kellett tartania, leszámítva azt az eshetőséget, hogy célt téveszt egy gép. Így éldegélt magányosan a háború végéig, 1945-ig az Aszó melletti hegyekben. Az emberekkel megszakított minden kapcsolatot, és teljes szívvel a nihongafestészet kitanulásának szentelte magát. Abban az időben egyetlen kiállításon sem vett részt alkotóként.

Fényes jövő előtt álló, tehetséges festő létére, akinek nyugati stílusú képeire a nagyérdemű is felfigyelt, nem lehetett egy leányálom, hogy hat év hallgatás után egyszerűen elfelejtették. Viszont nem abból a fából faragták, hogy hamar feladja.

A háború után, miközben mindenki vért izzadva próbált ismét talpra állni, az újjászületett Amada Tomohiko ígéretes nihongafestőként másodszorra is megmutatta magát. A háború alatt készült képeit apránként kezdte kiállítani. Mindez abban az időszakban történt, amikor sok neves festő, aki a háború alatt csak úgy ontotta a politikai céllal készült, lelkesítő műveket, felelőssége tudatában kénytelen volt csendben meglapulni, sőt nagy részük valóságos remetelétre kényszerült a megszállók megfigyelése alatt. Ezért lehetett, hogy az ő műveit, mint a japán kép újjászületésének nagy lehetőségét, élénk érdeklődés övezte. Úgymond eljött az ő ideje.

Pályafutása későbbi szakaszában nem történt több említésre méltó esemény. Életútja a babérok learatását követően szokványos, mondhatni unalmas volt. Művészekkel olykor megesik, hogy a sikertől megszédülve elindulnak a lejtőn a bukás felé. Nem így történt azonban Amada Tomohikóval, aki számtalan

díjat söpört be (igaz, a Kultúráért Érdemérmet például visszautasította arra hivatkozva, hogy csak eltereli a figyelmét), és neve széles körben ismertté vált. Festményeinek értéke egyre emelkedett, műveit középületekben állították ki. Egymás után érkeztek a megrendelések, munkásságát külföldön is elismerték. Futott vele a szekér, ő mégsem kívánkozott a rivaldafénybe. Számos ajánlatot visszautasított. Meghívást ugyan elfogadott, de elutazni már sehova nem utazott el, sem belföldön, sem külföldön. Az odavarai hegyekben élt (abban a házban, ahol most én), és úgy alkotott, ahogy neki tetszett.

Ez az ember jelenleg egy idősotthonban lakik az Izu-fennsíkon, lassan kilencvenkét éves, és olyan állapotban van, hogy nem tud különbséget tenni egy opera és egy serpenyő között.

Becsuktam az albumot, és visszaadtam a könyvtárosnak.

Mivel tiszta volt az ég, vacsora után kifeküdtem a teraszon a nyugágyba, és egy pohár fehérbort iszogattam. A déli égbolt fénylő csillagaiban gyönyörködve azon merengtem, vajon mire tanít engem Amada mester élete. Mert valamire biztosan tanít.

Hogy merjek élni, nem félve a változástól, az időt pedig tegyem szövetségesemmé? És hogy találjak rá végre a saját stílusomra és vezértémámra? Nem egyszerű, ez tény. De az embernek mindenáron véghez kell vinnie, amit kitűzött maga elé, ha már művészetre adta a fejét. Ha lehet, még negyvenéves kora előtt.

Vajon mit élhetett át Amada mester Bécsben? Miféle jeleneteknek lehetett tanúja? És mi vihette rá arra, hogy egy életre felhagyjon az olajfestészettel? Elképzeltem a fiatal Amada Tomohikót, amint Bécs utcáit rója, tél van (valamiért tél), a szél mindenütt piros-fekete horogkeresztes zászlókat cibál, a fiatal művész nagykabátban, állát meleg sáljába süllyeszti, micisapkája

a szemébe húzva. Arcát nem látni. A sarkon épp befordul a villamos. Havas eső szitál. Ahogy lépked, lehelete minden kilégzésre fehéren gomolyog, mintha a benne lévő csöndet tenné láthatóvá. A bécsiek fűtött kávéházakban rumos kávét kortyolgatnak. Megpróbáltam egymásra vetíteni az Aszuka-korba helyezett kései festményeit Bécs régi látképével, de bármennyire is nyüstöltem a képzelőerőm, egyetlen hasonló vonást sem sikerült fölfedeznem közöttük.

A terasz nyugati oldala egy keskeny völgyre nézett, amelynek túloldalán nagyjából ugyanilyen magasan sorakoztak a csúcsok. A hegyek lejtőin, a természet lágy ölén néhány, egymástól kellő távolságban megépített ház állt. Volt köztük jobb kéz felől átellenben egy elég nagy és feltűnő, modern épület. A sok fehér betonfelület és a gyárilag színezett kék ablaküvegek miatt szívesebben neveztem volna villának, mintsem háznak. Igazán pazar és elegáns benyomást keltett. A hegyoldalba épített háromemeletes komplexum alighanem valamelyik sztárépítész ügyességét dicséri. Sok errefelé a hétvégi ház, de a szobákban esténként rendszeresen kigyúló fények miatt úgy tűnt, ennek az épületnek állandó lakója van. Az is lehet persze, hogy csak időkapcsolóval ellátott lámpák voltak fölszerelve benne, de valami azt súgta, hogy mégsem erről van szó. A fények ugyanis a legkülönbözőbb időpontokban gyulladtak föl és aludtak ki. Időnként olyan fényárban úsztak az ablakok, mintha főutcára néző kirakatok lettek volna, máskor meg teljes sötétség borult a házra, és csak a kerti lámpások pislákoltak jelzésértékűén.

A felém néző teraszon - ami úgy nézett ki, mint egy hajó fedélzete - néha megjelent valaki. Főleg estefelé láttam. Mivel kicsi is volt, és a fény is hátulról vetült rá, nem tudtam

megállapítani, hogy férfi-e vagy nő. De a sziluettjéből és a mozgásából ítélve inkább férfira gyanakodtam. Mindig egyedül volt. Talán nincs is senkije. Vajon milyen ember lehet? Ráértem néha elmerengeni az ilyesmiken. Vajon egyedül lakik itt a hegyen, távol mindentől? És mivel foglalkozik? Egész biztosan gondtalanul és szabadon él, hiszen egy ilyen nehezen megközelíthető helyről nyilván nem jár be naponta dolgozni. Alighanem olyanok az életkörülményei, hogy nem kell a napi betevő miatt aggódnia. Mondjuk, ezzel az erővel ő is gondolhatja rólam ugyanezt onnan, a völgy túloldaláról.

Azon az estén is megjelent. Nála sem volt nagy sürgés-forgás, és ő is kint ült a teraszon, mint én. Úgy tűnt, hozzám hasonlóan a pislákoló csillagokat bámulva merengett valamin. Valamin, amire nem érkezik válasz, bármeddig töri is a fejét. Én legalábbis így láttam. Élhet az ember bármilyen fényűző körülmények között, mindig lesz min elmélkednie. Borospoharam kicsit megemeltem, és együttérzésem jeléül titokban üdvözletem küldtem a völgy túloldalára.

Természetesen sejtelmem sem volt arról, hogy az az ember nemsokára belép az életembe, találkozásunk pedig döntő hatással lesz utam későbbi alakulására. Ha ő nincs, biztosan nem történik velem ennyi minden, sőt talán már rég elemésztett volna a sötétség anélkül, hogy bárki észrevette volna.

Visszatekintve úgy gondolom, elég rejtélyes életút a miénk. Csupa elképesztő véletlen és előre megjósolhatatlan kanyar alakította. De ott és akkor valószínűleg semmi szokatlant nem észleltünk volna, bármennyire körültekintően haladunk is. A mindennapok monoton egyhangúságában úgy tűnt, minden a legtermészetesebb rendben zajlik. Lehet, hogy az egész abszolút

logikátlanul hangzik, de hogy a dolgok mennyire logikusak, azt valójában az idő dönti el.

Egy szó, mint száz, akár észszerű valami, akár nem, értelmét végül legtöbb esetben az eredmény határozza meg. Ez a bárki számára látható és döntő valóság. Azt kimondani azonban, hogy milyen okok vezettek odáig, nem is olyan egyszerű. Kézzelfoghatóvá tenni pedig még nagyobb kihívás. Okok természetesen itt is voltak. Hiszen nincs eredmény ok nélkül. Ahogy tojásrántotta sincs fölvert tojás nélkül. A sógiban is az első bábu (ok) üti le a következőt (ami szintén ok), az pedig majd a mellette lévőt (még egy ok) és így tovább. A sor láncreakcióként folytatódik, és a végén már nagyjából senki nem tudja, honnan is indult a dolog. Vagy addigra már mindegy is. Igazából pedig egyébként sem érdekel senkit, és elkönyvelik, hogy leütöttek egy csomó bábut, és túllépnek az egészen. Az én történetem is hasonló módon végződhet majd.

Akárhogy is, két történet van - a két első bábu a sorban -, amiről beszélni szeretnék: az egyik a völgy túloldalán élő rejtélyes szomszédé, a másik egy festményről szól, mely *A kormányzó halála* címet viseli. Lássuk először az utóbbit.

5

Teste, mint a jég, néma a szíve

A házban az volt a legfurcsább, hogy hiányzott minden, ami képnek nevezhető. Nemcsak a falon nem volt, hanem még a tárolóhelyiségekben vagy a szekrényekben sem találtam egyetlenegy festményt sem. Nemcsak Amada Tomohikótól, hanem mástól sem. A falak teljesen csupaszon álltak. Még egy bevert szög nyomát sem találtam, amin egykor kép lógott volna. Szerintem egy festő festményekkel veszi körbe magát. Észrevétlenül halmozódnak fel körülötte. Saját alkotások, mások művei. Ahogy a havat is hiába lapátoljuk el, ha csak hull és hull szakadatlan.

Egy alkalommal, amikor valamilyen ügyben Amada Maszahikóval beszéltem telefonon, rákérdeztem a dologra. Hogy lehet, hogy ebben a házban nem találni egyetlen képet sem? Elvitte valaki? Vagy mindig is így volt?

- Apám nem szerette megtartani a festményeit - válaszolta. - Amint elkészült eggyel, azonnal hívta a képkereskedőt, és átadta neki. Amivel meg nem volt elégedett, azt fogta és a kerti szemétégetőbe hajította. Ezért nem csoda, hogy nem találtál semmit.

- És hogy állt más festők képeihez?

- Négy-öt darab volt neki. Egy régi Matisse, egy Braque... Kisméretűek, mind a háború előtt szerezte Európában. Ismerőstől vette, állítólag egész jó áron jutott hozzájuk. Most már persze csillagászati összeget érnek. Amikor beköltözött az otthonba, egy műkereskedő barátjára bízta az összesét. Mégsem hagyhatta ott az üres házban. A kereskedő pedig gondolom, számukra megfelelő, klimatizált raktárhelyiségben tartja őket. Más képet sosem láttam nála. Őszintén szólva nem igazán csípte a művésztársait. És a művésztársai sem túlzottan szerették őt. Magányos farkas volt, vagy kevésbé szépen kifejezve kóbor kutya.

- Bécsi tartózkodása 1936-39 közé tehető, ugye?

- Igen, legalább két évet töltött ott. De hogy miért éppen Bécsbe ment, arról fogalmam nincs. A kedvenc festői szinte kivétel nélkül franciák voltak.

- Hazatérve pedig hirtelen áttért a japánkép-festészetre - gondolkodtam tovább hangosan. - Vajon mi vitte rá erre a drasztikus váltásra? Történt vele valami Ausztriában?

- Hát, ezt én sem tudom. Nem beszélt túl sokat arról az időszakról. Jó, néha elmesélt egy-két történetet, például a bécsi állatkertről, az ételekről, a dalszínházról, de saját magáról nem szeretett beszélni. Úgyhogy inkább én sem faggattam. Apámmal mindig is távol éltünk egymástól, néha találkoztunk csak. Nem is annyira apa volt ő számomra, inkább afféle távoli nagybácsi, aki néha meglátogat. Ahogy aztán kamaszodni kezdtem, egyre jobban feszengtem a jelenlétében, inkább kerültem a találkozást. Azt sem mondtam el neki, hogy fölvettek a Képzőre. Nem voltunk úgymond problémás család, de azért a normálistól elég messze álltunk. Érted...

- Nagyjából igen.

- Akárhogy is, apám múltbéli emlékei mára mind törlődtek, vagy ha nem is, egy mocsár mélyén szunnyadnak. Bármit kérdezek tőle, nem válaszol. Gőze nincs arról, ki vagyok. Talán azt sem tudja, ő maga kicsoda. Néha azt gondolom, többet kellett volna beszélgetnem vele azelőtt... De most már késő.

Egy ideig csöndben volt, mint aki mereng valamin, azután folytatta.

- De miért érdekel ennyire a fater? Van valami különös oka?

- Á, semmi, csak amióta a házában lakom, olyan érzésem van, hogy lépten-nyomon az árnyékába botlom. Kicsit utána is olvastam a könyvtárban.

- Az árnyékába?

- Amit itt hagyott magából.

- Nem kellemetlen?

- Nem, dehogy, semmi kellemetlen nincs benne - ráztam meg a fejem a telefon innenső végén. - Egyszerűen csak érzem a jelenlétét. A levegőben.

Barátom ismét elgondolkodott, majd újra megszólalt.

- Apám sokáig élt abban a házban, és sokat is dolgozott. Szóval lehet, hogy ott maradt egy kicsi belőle. Na, de őszintén szólva pont az ilyen dolgok miatt nem szeretek egyedül arra járni.

Nem szóltam közbe, így ő folytatta.

- Ahogy már mondtam, Amada Tomohiko számomra nem volt több, mint egy kellemetlen alak, aki éjjel-nappal a dolgozószobájába zárkózva festett komor képpel. Alig szólalt meg, fogalmam sem volt, mi jár a fejében. Amikor épp egy fedél alatt élt velünk, anyám akkor is folyton csak pisszegett, hogy ne zavarjam. Ne futkározzak, ne hangoskodjak... A világ számára ő volt Amada Tomohiko, a nagy művész, de nekem, a kisgyereknek csak nyűg volt a nyakamon. Miután pedig a képzőművészet felé

vettem az irányt, kezdett határozottan a terhemre lenni. Minden bemutatkozásnál jött a kérdés: Csak nem Amada Tomohiko mester rokona? Már a névváltoztatást is fontolóra vettem. Bár visszanézve nem volt rossz ember. A maga módján lehet, hogy próbált kedves lenni a fiához, de valahogy mégsem volt az a távolból is szerető apa. Ez van. A munka volt neki a legfontosabb. A művészek már csak ilyenek...

- Lehet - gondolkodtam el szavain.

- Belőlem soha nem lesz művész - sóhajtott Maszahiko. - Ez az egyetlen dolog, amit az apámtól megtanultam.

- De nem azt mondtad róla még régebben, hogy fiatalkorában folyton szórakozni járt?

- Ja, igen, fiatalkorában. Amikor én nagyobb lettem, már nem élt kicsapongó életet. Persze magas volt, jóképű, a helyi dúsgazdag család sarja, és még festeni is tudott. Azért tapadtak rá a nők rendesen. Neki viszont nem volt hozzájuk érzéke. Előfordult, hogy a családnak kellett utólag pénzzel elsimítani a dolgokat. De a rokonok szerint Bécsből más emberként tért haza.

- Más emberként?

- Onnantól kezdve, hogy hazajött, véget vetett a duhajkodásnak, bezárkózott, és minden figyelmét az alkotás kötötte le. Az emberi kapcsolatai is egy csapásra megromlottak. Tokióba visszatérve sokáig agglegényként élt, de miután eljutott odáig, hogy csak a festésből fenn tudta magát tartani, egyszer csak megházasodott, mint akinek hirtelen eszébe jutott. Egy távoli rokonát vette el a szülővárosából. Komolyan, mintha ki akarta volna egyenlíteni a számlát, amit az életben felhalmozott. Késői házasság volt, és nem sokra rá megérkeztem én. Hogy voltak-e utána is afférjai, azt nem tudom, mindenesetre látványosan nem járt el szórakozni.

- Elég komoly változás.

- Hát az. De a szülei örülhettek neki. Nem kellett többé a nőügyei miatt aggódniuk. Viszont azt, hogy mi történt vele Bécsben, és miért tért át a japánkép-festészetre az európairól, még a rokonságból sem tudja senki. Apám konokul hallgatott róla, mint egy osztriga a tenger mélyén. Most meg már hiába nyitnánk is fel a héját, teljesen üres.

Elköszöntem a barátomtól, és letettem a telefont.

Amada Tomohiko furcsa címet viselő festményére, *A kormányzó halálára* puszta véletlenségből bukkantam rá.

Éjszakánként volt, hogy száraz zizegést hallottam a hálószobám fölötti padlástérből. Először azt hittem, egér vagy mókus, de a hang egyértelműen nem rágcsálótól származott. Nem is valami csúszómászótól. Inkább olyan volt, mint amikor zsírpapírt tekerünk föl. Nem volt olyan hangos, hogy ne tudtam volna tőle elaludni, de mégiscsak zavart, hogy van itt valami ismeretlen a házban. Ki tudja, még a végén kárt tesz benne. Miután mindenütt kerestem, végre megtaláltam a padlásfeljárót a vendégszoba hátsó zugában lévő beépített szekrény fölötti plafonon. Ajtaja szabályos négyzetet formált. Kihoztam a sufniból egy alumíniumlétrát, majd egyik kezemben elemlámpát szorongatva kinyitottam a csapóajtót. Kicsit félve kukucskáltam fel és néztem körül. A padlás tágasabb volt, mint gondoltam, és félhomály volt odafent. Kétfelől nyitva volt egy-egy szellőzőablak, amelyeken egy kis fény szűrődött be. Elemlámpával bevilágítottam a padlástér minden zugát, de semmit nem találtam. Legalábbis semmi olyat, ami mozgott volna. Gondoltam egyet, és fölmásztam.

Az orromat enyhe porszag csapta meg, de különösebben nem volt irritáló. A padlás jól szellőzött, és a földet sem borította

vastagon a por. Fejmagasságban volt néhány gerenda, de ha azokat kikerültem, egyenes háttal tudtam mozogni. Óvatosan araszolgattam előre, majd közelebbről megvizsgáltam a két szellőzőt. Mindkettőn fémrács feszült az állatok távoltartására, az északra néző rácsán azonban rést fedeztem föl. Talán valami nekiütközött, de az is lehet, hogy magától sérült meg. Vagy valami állat rongálta meg, amikor megpróbált bejutni rajta. Akárhogy is, a lyuk akkora volt, hogy egy kisebb testű állat simán befért.

És ekkor megpillantottam a főkolompost, aki éjjelente motozott nekem. A gerendán húzta meg magát a sötétben. Egy kis szürke fülesbagoly. Úgy tűnt, épp behunyt szemmel aludt. Kikapcsoltam az elemlámpát, nehogy megijesszem, és kissé távolabb húzódva szemléltem. Először láttam fülesbaglyot testközelből. Nem is annyira madárnak, mint inkább szárnyat növesztett macskának látszott. Gyönyörű madár.

Bizonyára a nappalokat itt tölti csendben pihenve, éjjelente pedig a szellőzőn át indul vadászni a hegyekbe. Ezt a ki-be mászkálását hallhattam. Nem ártott ő senkinek. Azonkívül a fülesbaglyok távol tartják a betolakodó egereket és kígyókat. Legjobb, ha nem piszkálom. Tetszett nekem ez a kis állat. Közösen béreljük ezt a házat. Megleszünk mi kettecskén, igaz? Maradj csak, ameddig kedved tartja. Egy ideig még gyönyörködtem benne, majd lábujjhegyen elindultam visszafelé. Ekkor találtam rá az ajtó melletti jókora csomagra. Azonnal felismertem: ez egy kép. Úgy másfél méterszer egyméteresre saccoltam. Szorosan be volt csomagolva barna japán papírba, és jó párszor átkötötték zsineggel is. Ezenkívül semmi más nem volt a padlástérben. A szellőzőnyíláson gyéren beszűrődő napfény, a gerendán gubbasztó fülesbagoly és a falnak támasztott, bebugyolált kép. Volt ebben az összeállításban valami álomszerű, ami rabul ejtette a szívem.

Óvatosan fölemeltem a csomagot. Nehéznek nem nehéz. Egy kép, könnyű keretben. A csomagolópapíron vékony rétegben állt a por. Régóta lehet itt elrejtve. A zsinegre dróttal egy kis táblát erősítettek, rajta kék golyóstollal ez állt: *A kormányzó halála*. A betűket nagyon szépen kanyarították. Alighanem ez a kép címe.

Arról természetesen fogalmam sem volt, miért csak ezt az egy képet rejtették el a padláson. Azon töprengtem, most mitévő legyek. Magától értetődőnek tűnt, hogy a legtisztességesebb, ha úgy hagyom, ahogy találtam. Ez Amada Tomohiko háza, tehát a kép is nyilvánvalóan az ő tulajdona - alighanem ő maga festette -, és valamiért úgy döntött, elrejti, hogy senki ne lássa. Akkor viszont jobb, ha nem csinálok semmi hülyeséget, és szépen békén hagyom a bagollyal együtt. Elvégre semmi közöm hozzá.

Csakhogy az agyammal hiába tudtam mindezt, a feltörő kíváncsiságomat sehogyan sem tudtam elnyomni. Különösen a kép címe (vagy az a címnek tűnő felirat) fogott meg: *A kormányzó halála*. Vajon milyen festmény lehet? És miért kellett Amada mesternek pont *ezt az egyetlen képet* a padláson elrejtenie?

Megfogtam a csomagot, és megnéztem, kifér-e a csapóajtón. Amit fel lehetett cipelni, azt nyilván le is lehet hozni, másik ajtó pedig nem visz föl, gondoltam, és tettem egy próbát. Ahogy sejtettem, a kép átlósan fordítva éppen hogy átfért a négyzet alakú nyíláson. Elképzeltem, ahogy Amada Tomohiko cipeli fölfele. Több mint valószínű, hogy egyedül volt, szívében nagy titkot őrizve. Mintha valóban tanúja lettem volna az eseménynek, újra meg újra elképzeltem magamban a jelenetet. Remélem, ha Amada mester tudomására jut, hogy lehoztam a padlásról a festményt, nem fog haragudni érte. A tudata mostanra annyira zavart, hogy - a fia szavaival élve - nem tudja megkülönböztetni az operát a serpenyőtől. És eleve kizárt, hogy ide visszatérjen. Ráadásul, ha a

képet itt hagyom a padláson, előbb-utóbb megrágcsálják a szakadt szellőzőrácson át bejutó mókusok és egerek. Ha a képet valóban Amada Tomohiko festette, úgy ez felbecsülhetetlen kulturális veszteséget jelentene.

Leeresztettem a csomagot a beépített szekrény polcára, intettem a gerendán gubbasztó fülesbagolynak, majd lemásztam, és óvatosan visszazártam a csapóajtót.

Nem bontottam ki azonnal. Néhány napig a műterem falának támasztva állt a barna csomag, én pedig a földön ülve nézegettem. Nem tudtam eldönteni, kicsomagolhatom-e csak úgy. Akárhogy is nézzük, nem az enyém, és bárhogy csűrjük- csavarjuk is a dolgot, nincs jogom kibontani. Ahhoz legalább Maszahikótól engedélyt kellene kérnem. De nem tudom, miért, valahogy nem akarózott neki beszélnem róla. Úgy éreztem, ez Amada Tomohikóval kizárólag a mi kettőnk személyes ügye. Hogy miért, azt nem tudom megmagyarázni, de így éreztem.

Úgy bámultam ezt a japán papírba csomagolt, zsineggel szorosan átkötött képet (vagy képszerű dolgot), hogy a tekintetem szinte lyukat fúrt bele. Fejemben egyik gondolat a másikat követte, míg végül aztán elhatároztam magam: megnézem, mi van benne. Kíváncsiságom győzött az illem és a józan ész fölött. Nem tudom, a művész kíváncsisága volt-e ez, vagy a minden emberben ott szunnyadó kíváncsiság, mindenesetre képtelen voltam megállni, hogy ki ne bontsam. Lesz, ami lesz, gondoltam, én megteszem. Hoztam egy ollót, elvágtam vele a szorosan meghúzott zsineget, majd lehántottam a csomagról a barna papírt. Lassan és óvatosan vettem le, hogy szükség esetén vissza lehessen csomagolni. A többrétegnyi csomagolópapír alatt egy puha, *fehérített pamutszerű* anyagba bugyolált kép volt, egyszerű

keretben. Olyan finoman tekertem le róla, ahogy az égési sérültek sebeiről távolítják el a kötést. A fehér textil alól várakozásomhoz híven egy japán kép bukkant elő. Egy fektetett téglalap alakú nihonga. Nekitámasztottam a polcnak, majd néhány lépés távolságból ránéztem. Minden kétséget kizáróan Amada Tomohiko keze munkája volt. A rá jellemző egyedi stílusban és technikával készült. Merészen üresen hagyott felületek, lendületes kompozíció. Férfiakat és nőket ábrázolt, Aszuka-kori hajjal és öltözetben. Volt viszont rajta valami döbbenetes: az egész festményt tömény erőszak itatta át.

Amennyire én tudom, Amada Tomohiko semmi durvaságot nem vitt vászonra. Soha. A legtöbb képe nosztalgikus, szelíd és békés jeleneteket ábrázol. Ha olykor történelmi témát dolgoz fel, alakjai mindig szépen illeszkednek a kép stílusához. Az ókori természet lágy ölén élnek, egymással meghitt harmóniában. Egyéni céljaikat elnyeli a köz akarata, vagy csak szimplán a sorsuk. A világuk utópisztikusán kerek egész. Amada mester különböző szemszögből és nézőpontból mesélt a képein erről a világról. Stílusát sokan mint „a modern kor tagadását" és „a régi idők eszményítését" értelmezték. Voltak, akik kritizálták, mondván, „menekül a valóság elől". Akárhogy is, miután Bécsből hazatért, a modernizmust képviselő olajfestéssel teljesen felhagyott, és mindenféle magyarázkodás, mentegetőzés nélkül fogta magát, és bezárkózott a maga csendes kis világába.

A *kormányzó halála* című képen viszont vér folyt, sok vér - méghozzá nagyon realisztikusan. Két férfi küzdött rajta egymással, egy fiatal és egy idősebb, kezükben súlyos ókori kard. Valami személyes ügy miatt vívott párbajnak tűnt. A fiatal férfi mélyen az öreg mellkasába döfte a kardját. Ruhája halványzöld színű volt, mint az üröm levele, és keskeny, fekete bajuszt viselt.

Az öreg fehér ruhában volt, arcát dús, fehér szakáll keretezte, nyakában gyöngysor. Kardja már kihullott a kezéből, de még nem ért földet. Mellkasából spriccelt a vér. A döfés alighanem az aortát érte. Vére vörösre festette hófehér ruháját. Szája kíntól vonaglott. Szeme kidülledve meredt az ürességbe. Abban a pillanatban eszmélt rá, hogy legyőzték, de az igazi fájdalom még hátra volt.

A fiatal férfi részvétlen arccal szegezte tekintetét az öregre. Szemében nem tükröződött sem megbánás, sem tanácstalanság, sem félelem, sem izgatottság. Hűvösen szemlélte a másik közeledő halálát és saját győzelmét. A kilövellő vér pedig nem volt más, mint e kettő bizonyítéka. Látványa semmiféle érzelmet nem váltott ki belőle.

Az igazat megvallva eddig úgy gondoltam a nihongára, mint zsánerképre, amely egy statikus világot fest le, és erős érzelmek kiváltására sem eszközeivel, sem technikájával nem képes. Egy olyan világot ábrázol, amelyhez semmi közöm. De Amada mester *A kormányzó halála* című képe előtt állva rá kellett jönnöm, hogy ezt csak én képzeltem róla. A két férfi élet- Halál küzdelme képes a nézőt a lelke mélyéig megrendíteni. A győztes férfi és a vesztes férfi. Aki szúr, és akit leszúrtak. Ez a mély szakadék teljesen megragadott. *Volt valami különös ebben a festményben.*

Néhány további szereplő a közelből kísérte figyelemmel a párbajt. Egyikük egy fiatal nő volt, előkelő, hófehér ruhában. Haját tekintélyes méretű dísz fogta össze. Egyik kezét résnyire nyitott szája elé tartotta. Úgy tűnt, a mély lélegzetvétel velőtrázó sikoly formájában készül kitörni belőle. Szemét tágra nyitotta.

Rajta kívül volt ott még valaki. Egy másik fiatal férfi. Ruhája sötét tónusú, szegényesen díszített, nem túl megnyerő öltözet, amelyben könnyű mozogni. Lábán egyszerű, rizsháncsból font papucs. Szolgának vagy valami hasonlónak tűnt. Alacsony, zömök

testalkatú férfi volt, állán gyér szakállkával. Komolyabb fegyvere nem volt, csak egy kis kést viselt a derekára erősítve. Bal kezében pedig egy noteszszerűséget szorongatott, pont úgy, ahogy az irodisták fogják a csipeszes írótáblát. Jobb kezét kinyújtotta, mintha meg akart volna ragadni valamit, de csak a levegőt markolta. Nem derült ki, kinek az szolgája. Az öregemberé, a fiatal férfié, netán a nőé? Az egyetlen, amit tudni lehetett, hogy a párbaj váratlanul bontakozott ki, és sem a nő, sem a szolga nem számított rá. Egyértelmű döbbenet ült ki az arcukra.

Négyük közül egyvalaki volt csak, aki nem csodálkozott: a gyilkos fiatalember. Őt valószínűleg már semmi nem tudta meglepni. Nem lehetett bérgyilkos, aki az élet kioltásában örömét leli, de a cél érdekében érezhetően képes bármire. Egy - kitudja, milyen - eszméért lángoló, erőtől duzzadó fiatalember volt, aki értett a kardforgatáshoz is. Semmi meglepő nem volt számára abban, hogy ez az öreg, aki túl volt már életének delén, az ő keze által vész el. Természetesnek vette, az élet törvényszerűségének.

És volt a festményen még valaki, egy különös szemtanú. Mint egy lábjegyzet, a kép bal alsó sarkában bújt meg. A föld alól kandikált ki, félig fölnyitva egy szabályos négyzet alakú, minden bizonnyal fából készült fedelet, amiről a padlásfeljáró ajtaja jutott eszembe. Az arányai, a formája, szakasztott olyan volt. A férfi onnan követte az odafent zajló eseményeket. Egy lyuk a földben? Egy négyzet alakú akna fedele? Na ne! Az Aszuka-korban még nem létezett csatornarendszer. A párbaj pedig kint történik a szabad ég alatt, egy elhagyatott vidéken, ahol a madár se jár. A háttérbe mindössze egy terebélyes fenyő alsó ágai lógtak be. Mit keres itt egy lyuk a földben, fedéllel? Ez nekem nem állt össze. Maga a föld alól kikukkantó fickó is elég furán nézett ki. Az arca olyan szokatlanul vékony és hosszú volt, mint egy görbe

padlizsán. Torzonborz szakállával és bozontos hajával akár csavargónak is beillett volna, vagy remetének, aki hátat fordított a világnak. De azon se csodálkoztam volna, ha valaki félkegyelműnek nézi. Tekintete ugyanakkor meglepően tiszta volt, mintha nagyon is jól látná a dolgokat. Erre a tisztánlátásra azonban nem magas intelligenciájának köszönhetően tett szert, inkább mintha egyfajta elváltozás - továbbmegyek: őrület - hozta volna elő belőle. Mivel csak nyaktól fölfelé látszott, az öltözetéről semmit nem tudtam megállapítani. Ő is a párbajozókat nézte, de a dolgok alakulása nem lepte meg különösebben. Inkább afféle bámészkodónak tűnt, aki pusztán figyelemmel kíséri a történéseket, amelyeknek előbb-utóbb be kellett következniük. De úgy is lehetett értelmezni, hogy a biztonság kedvéért meg akart győződni az esemény minden apró részletéről. Jelenlétét sem a lány, sem a szolga nem észlelte, tekintetük ugyanis a rettenetes párbajra szegeződött. Egyikük sem készült elfordulni.

De kik lehetnek ezek az emberek? Mit bujkál ez a padlizsánarcú fickó az ókorban a föld alatt? Mi lehetett Amada Tomohiko célja, amikor a kiegyensúlyozott kompozíciót felborítva belefestette ezt a rejtélyes és fura alakot a kép szegletébe? Es miért adta művének *A kormányzó halála* címet? Tény, hogy egy magas rangúnak tűnő személyt szúrnak halálra rajta. De akárhogy is nézzük, ez az ókori öltözetet viselő öregember nem méltó a „kormányzó” névre. Ezt a titulust egyértelműen a közép- és kora újkori Európában használták. A japán történelem folyamán ilyen beosztás nem létezett. Amada mester mégis ezt a furán hangzó címet adta a festményének: *A kormányzó halála*. Biztosan *nem ok nélkül* tette.

Fülemnek ugyanakkor a „kormányzó” név olyan ismerősen csengett. Valahol hallottam már. Ahogy a selymet gombolyítják, úgy kezdtem el lassan visszafejteni az emlékezetem fonalát.

Találkoztam már ezzel a szóval. Egy regényben vagy egy színműben… Híres alkotás volt, de melyik? Ekkor ugrott be hirtelen. Mozart operájában, a *Don Giovanniban* szerepel! Hát persze, az első felvonásban van egy jelenet, „a kormányzó halála”. Megálltam a nappaliban a lemezgyűjtemény előtt, levettem a polcról a kemény fedeles hanglemeztokba csomagolt *Don Giovannit,* és átfutottam a borítójára írtakat. Az első felvonás ama bizonyos jelenetében tényleg a „kormányzó” az, akire halált hoz a kard. A nevét nem említik, egyszerűen csak „kormányzó”. A librettó olaszul volt, abban *Il Commendatore*ként szerepelt. Ezt fordította valaki „kormányzó”-nak, így aztán nálunk ez a kifejezés honosodott meg. Arról fogalmam sem volt, hogy a kormányzóság mint státusz pontosan milyen rangot, milyen pozíciót jelent.

Akárhány borítót nyálaztam át, egyikben sem írtak róla. Ebben az operában mindenesetre egy egyszerű, névtelen kormányzó szerepelt, akinek legfontosabb szerepe az, hogy az első felvonásban végez vele Don Giovanni kardja, a legvégén pedig egy félelmetes szobor képében megjelenik Don Giovanni előtt, és lerántja őt a kénköves pokolba. Nem kellett sokáig gondolkodnom, míg rájöttem, hogy a jóképű fiatalember a tékozló Don Giovanni (spanyolul Don Juan), a meggyilkolt idős férfi pedig a köztiszteletben álló kormányzó. A fiatal nő a kormányzó gyönyörű lánya, Donna Anna, a szolga pedig a Don Giovannit segítő Leporelló, aki a gazdája által addig meghódított nők nevét tartalmazó hosszú lajstromot tartja kezében. Don Giovanni Donna Annát ostromolja és próbálja elcsábítani, majd párbajban megöli a nő apját, a kormányzót, aki számonkérte rajta, mit művel. Híres jelenet. Hogy nem vettem eddig észre! Talán mert egy Mozart-opera és egy Aszuka-korba helyezett nihonga

túlságosan távol áll egymástól. Ezért nem jutott eszembe a kettőt összekötni. De miután rájöttem, azonnal összeállt a kép. Amada Tomohiko Mozart operájának világát egy az egyben átültette az Aszuka-korba. Figyelemre méltó kísérlet. De vajon mi *szükség* volt erre? Hiszen annyira eltér a stílusától. És mi vitte rá, hogy a képet gondosan becsomagolja, majd elrejtse a padláson? És mit keres a kép bal szélén az a föld alól kikukucskáló, megnyúlt arcú figura? Mozart *Don Giovannijában* ilyen szereplővel természetesen nem találkozunk. Amada mesternek valami szándéka volt azzal, hogy odafestette. És még valami. Az operában Donna Anna nem volt szemtanúja apja meggyilkolásának. A szóban forgó jelenetnél ugyanis elszalad, hogy segítségül hívja szerelmét, Don Ottavio lovagot, mire pedig visszaérnek, az apja már halott. Amada Tomohiko festményén ezt a jelenetet - alighanem a drámai hatás fokozása végett - egy kicsit átrendezte.

A föld alól leselkedő alak azonban bárhogy is nézzük, nem lehet Don Ottavio. Külseje nem illik bele az e világi jelenetbe. Kizárt, hogy ő lenne a Donna Anna segítségére siető lovag, a józanság és igazság bajnoka. Talán inkább egy démon, aki egyenesen az alvilágból jött, hogy felderítse a terepet, mielőtt Don Giovannit a pokolba rántja? Csakhogy még véletlenül sem tűnt sem démonnak, sem ördögnek. Egy démonnak nincs ilyen különös, ragyogó tekintete, egy ördög pedig nem emelget szabályos négyzet alakú fafedeleket azért, hogy a föld alól kikukucskáljon. Inkább valamilyen szemfényvesztő lehet, aki úgy tesz, mintha ott lenne. A fura alakot átmenetileg Nyúltképűnek neveztem el.

A következő pár hétben szinte mást sem csináltam, mint csendben szemléltem a képet. Előtte állva sehogyan nem

akaródzott festeni. Enni is alig ettem valamit. Ami zöldséget a hűtőben találtam, majonézbe mártogatva elrágcsáltam, vagy a tartalék konzervekből bontottam föl és melegítettem meg egyet. Lekuporodtam a műterem padlójára, és a *Don Giovannit* hallgattam, egymás után többször, miközben A *kormányzó halálát* bámultam. Egyszerűen nem tudtam megunni. Miután besötétedett, a festmény felé emeltem a borospoharam. Lenyűgöző, gondoltam. De ha nem csalt az emlékezetem, egyik Amada-gyűjteményben sem volt regisztrálva. Valószínűleg senki nem tudott a létezéséről. Ha nyilvánosságra került volna, egészen biztosan Amada Tomohiko egyik ikonikus alkotásaként tartanák számon. Ha valamikor nyílna egy retrospektív kiállítása, ez a kép lehetne a plakáton. A festményt nem csupán „gyönyörűen festették", hanem volt benne valami túláradó, földöntúli erő. Azonnal észreveszi bárki, aki csak egy kicsit is konyít a művészethez. Volt benne valami, ami a néző szívének legmélyén kopogtat, és magával ragadja a szunnyadó képzelőerőt. Képtelen voltam levenni a szemem a bal feléről, ahol a csupa szőr Nyúltképű kukucskált. Komolyan úgy éreztem, mintha a fedelet fölnyitva *személyesen* engem hívogatna az alvilágba. Nem mást, *engem*. És valóban furdalta az oldalam a kíváncsiság, vajon milyen világ lehet odalenn. Honnan jött a Nyúltképű, és mit csinál ott, ahonnan érkezett? Egyszer végül visszazárja azt a fedelet? Vagy örökre nyitva marad?

Újra és újra meghallgattam a *Don Giovanni* ama bizonyos jelenetét a képet fürkészve. A nyitányt követő első felvonás harmadik részét. Az ária szövegét pedig idővel már kívülről tudtam.

DONNA ANNA

Borzad a lélek, elhal a szó!
Már meghalt, ó, mi rémes, szíve vérzik,
Nincs benn élet!
Arca milyen sápadt! A teste, mint a jég!
Néma a szíve... O, mily szörnyű, rémes éjjel!
Jaj, nékem, meghalok!*

…….

‘ Harsányi Zsolt fordítása

6

Az - egyelőre - arc nélküli megrendelő

Nyár vége felé járt, amikor az ügynökömtől hívás érkezett. Régóta nem keresett senki. Nappal még fölmelegedett, estére azonban lehűlt a hegyi levegő. A kabócák fülsiketítő cirregése alábbhagyott, helyettük lelkes bogárkórus zendített rá. A nagyvárossal ellentétben itt, a természetben tökéletesen nyomon tudtam követni az évszakok váltakozását.

Először röviden elmondtuk egymásnak, kivel mi újság, nem mintha nekem olyan sok mesélnivalóm lett volna.

- És hogy megy az alkotás? - érdeklődött az ügynököm.

- Alakulgat - feleltem, ami persze nem volt igaz, hiszen a vászon üresen állt a festőállványon, amióta ideköltöztem, azaz már négy hónapja.

- Akkor jó - hangzott a vonal túlsó végéből. - Szívesen megnézem majd, hátha tudok valamiben segíteni.

- Köszönöm. Persze, mindenképp.

És akkor előhozakodott a dologgal.

- Volna egy kérésem, ami miatt igazából telefonáltam. Mit szólna még egy arcképhez? Volna kedve megfesteni? Egyetlen portré.

- Már nem foglalkozom arcképfestéssel.

- Ezzel én is tisztában vagyok. Ez a megrendelés azonban igen busás tiszteletdíjjal kecsegtet.

- Valóban?

- Kiugróan magas összegről van szó.

- Mégis mennyiről?

Konkrétan számszerűsítette, mire majdnem füttyentettem egyet, de csak majdnem.

- Van még rajtam kívül jó pár portréfestő - jegyeztem meg higgadtan.

- Annyira azért nincsenek sokan, de tény, hogy akadnak még néhányan, akiknek az arcképfestés a szakterületük, és magához hasonlóan tehetségesek.

- Akkor mi lenne, ha őket keresné meg az ajánlattal? Ha meghallják az összeget, egy percig nem gondolkodnak majd a válaszon.

- A megrendelő *magához* ragaszkodik. Ez a feltétele, kifejezetten magát akarja. Más nem jó neki.

Átvettem a készüléket a bal kezembe, a jobbal pedig a fülem tövét vakargattam. Az ügynököm folytatta.

- Azt mondja, látta néhány képét, és nagyon megtetszettek neki. Más festőknél keresve sem találta azt az életerőt, ami a maga portréiból sugárzik.

- Ezt nem értem. Hol láthatta ő *néhány* képemet? Nem állítok ki a csarnokban évente.

- A részleteket én sem tudom - felelte kicsit gondterhelten -, csak azt mondom el, amivel az ügyfél megkeresett. Én az elején közöltem vele, hogy már nem vállal megrendelést, illetve, hogy az elhatározása megingathatatlan, tehát valószínűleg hiába kérném

fel, ő mégis kötötte az ebet a karóhoz. És ekkor említette ezt az összeget.

Azért ez az ajánlat eléggé elgondolkodtatott. Őszintén szólva megfogott. Az pedig, hogy van, aki ilyen értékesnek tartja a képeimet - még úgy is, hogy a megrendeléseket félig-meddig gépiesen festettem -, nos, az rendesen legyezgette a hiúságomat. Viszont megfogadtam magamnak, hogy többé nem festek eladásra. Motivációt adott az újrakezdésre, hogy a feleségem elhagyott. Nem fogom a döntésemet hirtelen megváltoztatni csak azért, mert itt lebeg előttem egy tekintélyes összeg.

- De vajon miért ennyire bőkezű? - tanakodtam.

- Egyszerűen vannak, akiknek a gazdasági recesszió ellenére is van mit aprítaniuk a tejbe. Sokan internetes tőzsdézéssel gazdagodnak meg, mások az IT-szektorban indítanak vállalkozást, csak hogy gyakori példát mondjak. Egy arckép elkészíttetését pedig le tudják írni költségként.

- Micsoda? Költségként leírni?

- Persze, ha a könyvelésbe nem mint művészeti alkotás kerül be, hanem mint irodai eszköz.

- Ezt igazán jó érzés hallani - jegyeztem meg.

IT-s vállalkozók és internetes tőzsdecápák rendelésre készült arcképeket aggatnak az irodájuk falára mint *irodai eszközt?* Még ha piszkosul pénzesek is, vagy költségként számolják is el az árát - ezt azért álmomban sem gondoltam volna. Hiszen ez egy toprongyos farmerben, Nike sportcipőben, agyonnyúzott pólóban és Banana Republic-os zakóban munkába járó, papírpoharas Starbucks kávéval menőző bagázs! Valahogy nem megy a szerkójukhoz egy vaskos, nehéz olajfestmény. Persze az emberek sokfélék. Nem szabad mindenkit egy kalap alá venni. Simán lehet, hogy van, aki olyan festményen szeretné viszontlátni magát,

amint épp papírpohárból szürcsölgeti a - természetesen fair trade kereskedelemből származó kávébabból készült - Starbucks (vagy mit tudom én milyen) láttáját.

- Egy feltételt azonban szabott az ügyfél - folytatta az ügynököm. - Azt szeretné, ha a kép úgy készülne el, hogy ő modellt ül magának. Hajlandó bármennyi időt rááldozni.

- De én nem szoktam modell után festeni.

- Tudom. Az a módszere, hogy leül beszélgetni az ügyféllel, festés közben azonban nem dolgozik modellel. Ezt elmondtam neki, mégis ragaszkodik hozzá, hogy a jelenlétében készüljön el a kép. Mindenképp így akarja.

- De miért?

- Azt nem árulta el.

- Elég szokatlan felkérés. Vajon miért ragaszkodik ehhez ennyire? Hiszen neki egyszerűbb, ha nem kell ott lennie.

- Meglehetősen furcsa megbízás - ismerte el. - De a tiszteletdíjra egy rossz szava nem lehet.

- Hát arra nem - helyeseltem.

- Nézze, nem a lelkét akarja, csak egy arcképet. Nagyon számít magára.

- Tisztára úgy érzem magam - sóhajtottam -, mint a maffia visszavonult verőembere. Csak még ezt az egyet intézd el…

- Ugyan, itt nem fog vér folyni. Nos, elvállalja?

Nem fog vér folyni, ismételtem magamban, és lelki szemeim elé képzeltem *A kormányzó halálát*.

- És miféle ember az illető? - kíváncsiskodtam tovább.

- Igazából én sem tudom.

- Azt csak tudja, hogy férfi vagy nő?

- Nem, azt sem. Nem kérdeztem róla semmit. Sem a nemét, sem a korát. A nevét sem. Ő az - egyelőre - arc nélküli

megrendelő. Az ügyvédje hívott föl mint közvetítő.

- De nem valami átverés, ugye?

- Nem, teljesen megbízható, leinformálható ügyvédi irodával beszéltem. Azt mondták, ha megegyeztünk, azonnal utalják is az előleget.

Kezemben szorongatva a készüléket mélyet sóhajtottam.

- Elég hirtelen jött a dolog, nem tudok most azonnal válaszolni. Egy kis gondolkodási időt kérek.

- Rendben. Gondolja át nyugodtan, az ügyvéd szerint nem sürgős.

Elköszöntem, és letettem a telefont. Mivel jobb dolog nem jutott eszembe, átmentem a műterembe, leültem a padlóra, és csak bámultam a festményt, *A kormányzó halálát*.

Egy idő után megéheztem, úgyhogy kibattyogtam a konyhába, kinyomtam egy adag ketchupöt egy tányérra, és egy csomag Ritz keksszel együtt visszamentem. A ketchupba mártogatva ropogtattam, miközben a képet néztem. Persze nem volt finom. Sőt, rettenetes íze volt. De ezt akkor és ott hatodrangú kérdésnek éreztem. Egészében és részleteiben is annyira magával ragadott a kép, hogy elég volt annyi, hogy nem korog a gyomrom. Nem túlzás azt állítani: teljesen *rabul ejtett* a festmény.

Néhány hetet töltöttem el így a kép előtt, a részletekre fókuszálva minden apró mozzanatot szemügyre vettem rajta. Leginkább az öt szereplő arckifejezése foglalkoztatott. Pontos ceruzavázlatokat készítettem, mindegyikről külön-külön. A kormányzótól kezdve, Don Giovannival és Donna Annával folytatva, Leporellón át a Nyúltképűvel bezárólag mindenkiről. Gondosan és szépen, mint ahogy az olvasó másolja ki könyvéből a kedvenc idézeteit egy füzetbe.

Japán kép alakjairól először készítettem vázlatot saját stílusomban, de sokkal nehezebbnek bizonyult, mint amire számítottam. A nihongában a vonalakon van a hangsúly, a kifejezésmód pedig a térbeliségből a síkban gondolkodás irányába tolódik el. Így aztán a valósághű ábrázolás helyett a szimbolika, a jelképesség kap teret. Az ilyen festményt egy úgymond nyugati stílusú kép nyelvezetére átültetni eleve lehetetlen. Sokadszori próbálkozás után mégis egész jól sikerült. Az átültetési folyamatnál - ha adaptációról nincs is szó - szükség van egyfajta értelmezésre, ha úgy tetszik, a kép „műfordítására", amihez pedig elengedhetetlen az eredeti kép szándékainak megragadása. Más szóval, amennyire lehet, meg kell értenem Amada Tomohiko mint festő szempontjait, illetve őt magát. Képletesen mondva meg kell próbálnom az ő szemüvegén keresztül szemlélni a világot.

Már egy ideje ezzel kísérleteztem, amikor hirtelen arra gondoltam, talán nem is volna rossz nekiállni újra arcképet festeni. Biztosan jobb, mint semmit nem festeni. Hiszen most arra sincs ötletem, hogy mit fessek, vagy egyáltalán mit szeretnék festeni. Az sem baj, ha nem a magam akaratából dolgozom, a lényeg, hogy újra kezembe veszem az ecsetet. Ha ilyen tétlenségben pergetem a napjaim, a végén tényleg semmit nem fogok tudni festeni. Még egy *arcképet sem*. Természetesen a magas tiszteletdíj is vonzott. Igaz, akkor épp olyan életmódot folytattam, amelynek nem volt sok anyagi vonzata, de azért a rajziskolai bevételem önmagában nem volt képes fedezni a mindennapi kiadásaimat. Hosszú ideig úton voltam, aztán vásároltam ezt a használt Corollát, szóval tény, hogy bár voltak megtakarításaim, lassacskán apadni kezdtek. Nem csoda hát, hogy egy nagy összegű bevétel lehetősége láttán felcsillant a szemem.

Feltárcsáztam az ügynökséget, és közöltem, hogy most az egyszer elvállalom a munkát. Az ügynököm persze örült neki.

- Ez esetben viszont, mivel modell után dolgozom, el kell mennem személyesen az ügyfélhez, igaz? - kérdeztem.

- Emiatt ne fájjon a feje - jött a válasz. - O fog magához menni Odavarába.

- Hozzám?

- Igen.

- De honnan fogja tudni, hova kell jönnie?

- Ott van a telke a magáé közelében. Így azt is tudja, hogy az Amada-házban lakik.

Egy pillanatra megállt bennem az ütő.

- Ez különös. Szinte senki nem tudja, hogy itt lakom. Azt meg még kevesebben, hogy ez kinek a háza.

- Természetesen én sem tudtam - jegyezte meg az ügynököm.

- Akkor ő vajon honnan tudta?

- Erről sajnos fogalmam sincs - felelte -, de manapság már bármit ki lehet nyomozni az interneten. A szakértő szemek előtt nincs, ami titokban maradhatna.

- Pusztán a véletlen műve, hogy itt lakik a közelemben, vagy valamilyen mértékben befolyásolta abban, hogy rám esett a választása?

- Nem tudom megmondani. Kérdezze meg tőle személyesen, amikor találkozik vele!

Mondtam, hogy úgy fogok tenni.

- Nos, mikor tud munkához látni?

- Bármikor - feleltem.

- Rendben. Akkor beszélek az ügyféllel, és újra jelentkezem - zárta le a beszélgetést az ügynököm.

Miután letettem a készüléket, ledőltem a teraszon a nyugágyra, és elképzeltem, vajon mi fog kikerekedni ebből *az* egészből. Minél tovább agyaltam rajta, annál több kérdés merült föl bennem. Először is nem tetszett, hogy ez az illető tudja, hol lakom. Tisztára úgy éreztem, mintha valaki folyamatosan figyelne, és minden egyes lépésemet nyomon követné. De vajon ki lehet az, aki ennyire érdeklődik irántam? Az egész történet egyébként is túl szép volt, hogy igaz legyen. Tény, hogy az arcképeimnek jó hírük volt, és erre az elismerésre büszkén is gondoltam. De azért álljon már meg a menet, végtére is csak egyszerű arcképekről van szó! Bárhogy is nézzük, „műalkotásnak" semmiképp sem nevezhetők. Én pedig világviszonylatban egy nevenincs festőcske vagyok. Még ha látott is néhányat a képeim közül, amelyek esetleg elnyerték a tetszését (bár efelől azért voltak kétségeim), ez önmagában még nem indokolt volna ilyen bőkezű fizetséget.

Csak nem a barátnőm férje az illető? - futott át agyamon a gondolat. Nem volt a dolognak túl sok alapja, mégis minél többet töprengtem rajta, annál kevésbé tudtam kizárni a lehetőséget, hogy akár ő is lehet. Egy névtelen szomszéd, aki érdeklődik utánam - másra nem nagyon tudtam gondolni. De vajon miért kellett volna a barátnőm férjének a felesége szeretőjétől egy rakás pénzért arcképet rendelnie? Feltételezve, hogy az illető nem egy aberrált manus, a dolog teljesen logikátlan.

Mindegy, hagyjuk, törődtem bele végül. Ha már egyszer a történet ilyen irányt vett, miért is ne indulhatnék arrafelé?

Ha az illető rejteget valamit, nosza, fedjük föl, mi az! Miért ne mehetnék az általa mutatott úton egy darabig? Ez sokkal jobb válasz, mint itt cövekelni a hegyen, anélkül, hogy bármit is tennék. Meg persze a kíváncsiság is hajtott. Mégis milyen ember lehet, akivel találkozni készülök? Vajon mi az, amit ezért a nagy

összegért cserébe vár tőlem? Erről a *valamiről* szerettem volna megbizonyosodni.

Amint így elhatároztam magam, máris megkönnyebbültem egy kicsit. Aznap este hosszú idő után újra mély álomba tudtam merülni anélkül, hogy bármin is agyaltam volna. Éjszaka mintha hallottam volna a fülesbagoly kaparászását, bár lehet, hogy csak álom volt csupán.

7

Könnyen megjegyezhető név, jó és rossz értelemben

A tokiói ügynökömmel néhányszor még egyeztettünk telefonon, majd megállapodtunk abban, hogy a következő hét kedd délutánján találkozom a rejtélyes ügyféllel. (Ekkor még nem tudtam az illető nevét.) Elfogadta az eddigi módszeremet, miszerint első alkalommal csak bemutatkozunk egymásnak, és nagyjából egy órát beszélgetünk, de a tényleges munkához nem kezdek hozzá.

Az arcképfestéshez - mondanom sem kell - szükség van arra, hogy az illető arcának jellegzetes vonásait pontosan meg tudjam ragadni, ez a képesség azonban önmagában messze nem elég. Ennek alapján könnyen születhet puszta fantomkép. Ami egy élethű arckép megalkotásához szükséges, az az arc lényegének meglátására való képesség. Az arc bizonyos értelemben olyan, mint a tenyér. Nem annyira velünk születik, inkább az évek során formálja lassan az élet. Nincs belőle két egyforma.

Kedd reggel szépen rendet raktam a házban, kitakarítottam, a vázákba friss virágot szedtem a kertben, A *kormányzó halálát* pedig a műteremből a vendégszobába vittem, és

visszacsomagoltam a barna japán papírba, ami eredetileg rejtette a kíváncsi szemek elől. Nem volt szabad, hogy bárki meglássa.

Egy óra ötven perc múlt, amikor egy autó hajtott föl a meredek emelkedőn, majd megállt a bejárati ajtó előtt. Az öblösen búgó motorhang - amely hasonlított egy barlangja mélyén elégedetten elbődülő állat hangjához - még egy ideig betöltötte az erdőt. A károsanyag-kibocsátása nem lehet piskóta. Miután a motor leállt, ismét csend telepedett a völgyre. Egy ezüst Jaguar coupé sportautó állt előttem. Szépre fényezett, hosszú sárvédője vakítóan verte vissza a nap felhők közül áttörő sugarait. Az autókhoz nem igazán értek, a típusokat sem ismerem, de azt sejtettem, hogy ez a kocsi a legújabb modell, ezer kilométernél biztos nem futott többet, az ára pedig legalább tizenkétszerese lehet annak, amit én a kis használt Corollámért kipengettem. De nem volt ebben semmi meglepő, hiszen az illető a saját arcképére sem röstellt ilyen hatalmas összeget áldozni. Azon sem lehetett volna csodálkozni, ha történetesen egy jachton hajózik be. Az autóból egy jól öltözött, középkorú férfi szállt ki. Sötétzöld napszemüveg volt rajta, hosszú ujjú, hófehér (tényleg hófehér) pamutingéhez khaki színű chino nadrágot és krémszínű vitorláscipőt viselt. Valamivel magasabb lehetett, mint 170 centiméter. Az arca egyöntetűen és kellemesen napbarnított volt, az egész lényéből ápoltság áradt. A legszembetűnőbb azonban a haja volt. Enyhén hullámos, dús hajkoronája teljes fehérségben ragyogott. Nem szürkés volt vagy őszülő, hanem tiszta fehér, mint a szűz hó.

A függönyrésen át figyeltem, ahogy kiszáll, becsukja az ajtót (az a felső kategóriás autókra jellemző diszkrét kattanással csukódott), majd anélkül, hogy a kocsit bezárná, a kulcsot a nadrágja zsebébe csúsztatja, és elindul a bejárati ajtó felé. Járása

rendkívül elegáns volt. Egyenes testtartással haladt, minden szükséges izmát megmozgatva. Bizonyára napi rendszerességgel mozgott, feltehetően nem is keveset. Elléptem az ablak mellől, leültem egy székre a nappaliban, és az ajtócsengő berregését vártam. Amint megszólalt, szépen kimentem, és kinyitottam az ajtót. Erre a férfi levette a napszemüvegét, az ingzsebébe csúsztatta, és némán kinyújtotta a kezét. Szinte reflexszerűen nyújtottam én is az enyémet. Megszorította a kezem. Kézfogása határozott volt, talán egy kicsit túlságosan is. Igaz, fájni nem fájt. Az amerikaiak szoktak ilyen erősen kezet szorítani.

- Üdvözlöm, Mensiki vagyok - mutatkozott be jól érthetően. Hanghordozása olyan volt, mint egy előadóé, aki felszólalása előtt mikrofonpróbát tart.

- Részemről a szerencse - válaszoltam. - Mensiki úr, ugye? A nevét pedig...

- A vámmentes üzlet „mentes”-ével és a színárnyalat „szín”-ével írom.

- Megvan - bólintottam, és a fejemben egymás mellé rendeztem a két írásjegyet. Meglehetősen szokatlan összetétel.

- Megszabadulni a színektől - mondta a férfi. - Nagyon ritka név. A rokonaimat leszámítva szinte senki nem viseli.

- Viszont könnyű megjegyezni.

- Ahogy mondja. Könnyen megjegyezhető név, jó és rossz értelemben is - nevetett. Az egész arcát borosta fedte, az állát is beleértve, ami azt hiszem, valójában nem is borosta volt, hanem a borotválkozásnál hagyhatott meg szándékosan pár millimétert. A szakálla a hajával ellentétben félig fekete volt. Különösnek véltem, hogy csak a haja ilyen gyönyörű hófehér.

- Kerüljön beljebb - hívtam.

Mensiki biccentett, majd kibújt a cipőjéből, és belépett a házba. Igazán megnyerő külsejű férfi volt, mégis éreztem benne némi feszültséget. Mint egy termetes macskának, akit idegen helyre hoztak, minden mozdulata óvatos volt és lágy, tekintete pedig ide-oda ugrálva mérte föl a környezetét.

- Kellemes kis otthon - jegyezte meg a kanapéra leülve. - Csendes és nyugodt.

- Csendesnek valóban csendes - feleltem -, bár vásárlás szempontjából kényelmetlen.

- De az ön munkáját nézve ideális környezetnek tűnik.

Felé fordítottam egy széket, és leültem.

- Úgy hallottam, ön is errefelé lakik.

- Így igaz. Gyalog átjönni meglehetősen időigényes, légvonalban azonban valóban közel lakom.

- *Légvonalban* - ismételtem meg, elég különösen csengett ugyanis a szó. - Miért, légvonalban egészen pontosan mekkora a távolság?

- Láthatja, ha átintegetek.

- Úgy érti, látni innen a házát?

- Ahogy mondja.

Mialatt azon töprengtem, mit feleljek, ismét ő szólalt meg.

- Megnézi?

- Ha lehet - válaszoltam.

- Nem bánja, ha kimegyünk?

- Persze, tessék csak.

Mensiki fölkelt a kanapéról, kilépett a nappaliból nyíló teraszra, és a korláton áthajolva a völgy túloldalára mutatott.

- Látja azt a fehér betonépületet ott, a hegy tetején? - kérdezte. - Amelyiknek az ablakán csillognak a napsugarak.

Ahogy ezt kimondta, meglepetésemben szóhoz sem jutottam. Hiszen ezt az elegáns villát bámultam az erkélyről esténként a nyugágyban borozgatva. Azt az én házamtól jobbra, a völgy túloldalán álló hatalmas, feltűnő házat.

- Kicsit messze van - folytatta -, de ha elég széles mozdulatokkal integetünk, üdvözölhetjük egymást.

- De mégis - szólaltam meg mindkét kezem a korláton tartva - honnan tudta, hogy itt lakom?

Arcán enyhe tétovázás jelei futottak át. Valójában viszont nem tétovázott, csak úgy tett, mintha elbizonytalanodna. Mégsem éreztem, hogy megjátszaná magát. Mindössze gondolkodni akart egy kicsit a válaszon.

- A munkám részét képezi - magyarázta -, hogy mindenféle információkat gyűjtök össze nagy hatékonysággal. Ilyen üzletben utazom.

- Internetes vonatkozású munka? - érdeklődtem.

- Így van. Egészen pontosan, az is a munkám egy része.

- De azt, hogy én itt lakom - folytattam -, alig tudja valaki.

Mensiki mosolygott.

- Alig tudja valaki, ami megfordítva azt jelenti, hogy *létezik néhány* ember, aki tud róla.

Még egyszer végighordoztam tekintetem a völgy túloldalán álló impozáns, fehér betonépületen, azután ismét Mensikire néztem. Alighanem ő az a férfi, aki minden este megjelenik a háza teraszán. Így megfigyelve az alakját és a testalkatát, sziluettje egy az egyben ráillett az ott látott emberére. A korát nem tudtam megsaccolni. Hófehér haja alapján az ötvenes évei végén vagy a hatvanas évei elején járhatott, a bőre viszont fényes és feszes, az arca pedig teljesen ránctalan volt. Mélyen ülő szeme csillogása ugyanakkor egy negyvenhez közelítő harmincas férfi fiatalságát

sugározta. Mindezt összevetve elég nehéz volt meghatározni a valós korát. Bármit mondtak volna negyvenöt és hatvan között, én elhiszem.

Mensiki visszaült a kanapéra, én pedig felé fordulva ismét elhelyezkedtem a széken.

- Ha megengedi, kérdeznék valamit - böktem ki hirtelen.

- Természetesen, bármit - felelte kedélyesen.

- Annak, hogy itt lakom az ön háza közelében, van bármi köze az arckép megrendeléséhez?

Erre egy kicsit elkomorult az arca. Közben mindkét szeme sarkában ráncok jelentek meg. Vonzó kis szarkalábak. Az arca egyes részei igazán tetszetősök voltak. Kicsit mélyen ülő, hosszú mandulaszem, gyönyörű, széles homlok, szépen ívelt szemöldök, keskeny, épp megfelelő mértékben lejtő orr. Mind tökéletesen illettek kis méretű arcához, amely arányaiban egy kissé szélesebb volt, esztétikai szempontból enyhén megborítva így az egyensúlyt. Széltében-hosszában nem stimmeltek az arányok. Mégsem lehetett ezeket egyértelműen negatívumnak tekinteni. Ellenkezőleg, ez az aránytalanság arcának sajátos jellegzetességét kölcsönzött, aminek láttán megkönnyebbült, aki ránézett. A hibátlan szépség ugyanis nyomasztotta volna az embert, és talán gyanakvóbbá tette volna. Ebben az arcban viszont volt valami, ami megnyugtatta azt, aki először találkozott vele. Úgy tűnt, mintha kedvesen azt üzenné: „Minden rendben, ne aggódjon. Nem vagyok én annyira rossz ember, és eszem ágában sincs ártani magának." Szépen vágott hajkoronájából kikandikáló hegyes füle kirobbanó életerőt sejtetett. Azokat a kis életrevaló gombácskákat juttatták eszembe, amelyek egy esős nap utáni reggelen dugják ki a fejüket az erdőben, a talajon felgyülemlett falevelek közül.

Szélesen ívelő szája, szépen, egyenesen zárt, vékony ajkai mindig készen álltak a mosolyra.

Egy jóképűnek mondható férfi. Tényleg az volt. Csakhogy bujkált az arckifejezésében valami, ami ezt a benyomást egy csapásra érvénytelenné tette. Túl eleven, túl élénk volt a mimikája ahhoz, hogy egyértelműen jóképűnek nevezhettem volna. Az arcjátékában mégsem láttam semmi jelét a mesterkéltségnek, mert alighanem természetesen, spontán viselkedett. Ha e mögött szándékosság húzódott, akkor nagy színésznek kellett lennie. De volt egy olyan érzésem, hogy nem az.

Szokásommá vált, hogy amikor először találkoztam valakivel, mindig jól megfigyeltem az arcát, mert abból ráéreztem egy csomó dologra. Ezeknek sokszor nem volt sok alapjuk. Nem voltak többek, mint puszta megérzések. Arcképfestőként azonban legtöbb esetben *ezek a puszta megérzések* siettek a segítségemre.

- A válaszom igen is, meg nem is - felelte Mensiki, miközben két tenyerét a térde fölött előbb fölfelé, majd ismét lefelé fordította.

Csendben vártam, mit mond még.

- Tudja, én olyan ember vagyok, akit foglalkoztat, kik laknak a közelében - folytatta. - Bár talán jobban fedi a valóságot, ha úgy mondom: érdekel. Különösen, ha a völgyön át gyakorta látjuk egymást.

Ez a *látjuk egymást* kicsit úgy hangzott, mintha nem túl nagy távolságról lenne szó, de nem mondtam semmit. Az is felötlött bennem, hogy talán van egy nagy felbontású távcsöve, amellyel titokban figyel, de természetesen erről is hallgattam. Mégis mi oka lett volna éppen *engem* figyelgetni?

- Ezért tudtam arról, hogy maga itt lakik - magyarázott tovább. - Miután tudomásomra jutott, hogy arcképfestő, kíváncsi lettem,

ezért megtekintettem néhány alkotását. Először interneten kerestem rá a képeire, de az nem volt elég, így aztán három festményét megnéztem a valóságban is.

- Megnézett hármat a valóságban? - kérdeztem, és meghökkenésemben még a fejemet is félrebiccentettem.

- A képek tulajdonosaihoz, azaz a modellekhez mentem el, és kérésemre voltak szívesek megmutatni az arcképeiket. Mindenki a legnagyobb örömmel tette. Úgy látszik - magyarázta -, nagy boldogság az embereknek, ha valaki látni akarja a róluk készült képet. Egészen közelről szemlélhettem meg őket, és különös érzés töltött el, ahogy összehasonlítottam az illetők arcával. Egyiket a másik után nézve egy idő után nem tudtam ugyanis eldönteni, melyik az igazi. Hogy is fogalmazzak, a maga képeiben van valami, ami a néző lelkét a szokványostól eltérő módon szólítja meg. Elsőre átlagos arcképeknek tűnnek, jobban megnézve azonban kiderül, hogy valami rejtőzik bennük.

- De micsoda? - kérdeztem.

- Valami. Nem tudom jól szavakba foglalni, de talán nevezhetjük valódi személyiségnek.

- Személyiség - ismételtem. - Mármint az enyém, vagy azé, akiről a kép készült?

- Azt hiszem, mindkettő. A festményben alighanem összekeverednek, és olyannyira összekuszálódnak, hogy már képtelenség a kettőt szétválasztani. És ezt nem lehet nem észrevenni. Ha futólag pillantunk a képre, vagy csak elsétálunk előtte, akkor is olyan érzésünk támad, mintha valami elkerülte volna a figyelmünket, ezért ösztönösen hátrébb lépünk, hogy még egyszer belefeledkezhessünk. Ez a *valami* volt az, ami engem megragadott.

Csendben hallgattam.

- És ezután jutottam arra - folytatta -, hogy azt akarom, ez az ember fesse meg az arcképemet, ha törik, ha szakad. Azonnal kapcsolatba is léptem az ügynökével.

- Közvetítőn keresztül - jegyeztem meg.

- Így van. Többnyire közvetítővel intézem a dolgaimat. Egy ügyvédi irodát bíztam meg a feladattal. Nem mintha bármi szégyellnivalóm volna, egyszerűen csak fontosnak tartom az anonimitást.

- Ilyen könnyen megjegyezhető névvel - tettem hozzá.

- Ahogy mondja - felelte, és miközben mosolygott, szája szélesre nyílt, fülei enyhén rezegtek. - Előfordul, hogy nem akarom elárulni a nevem.

- Mindenesetre a tiszteletdíjat egy picit soknak tartom.

- Mint azt maga is tudja, a dolgok értéke viszonylagos. A kereslet és a kínálat egyensúlya határozza meg. Ez a piaci elv. Ha tegyük fel, én valamit meg akarok vásárolni, magának viszont esze ágában sincs eladni, akkor az ár följebb megy. Fordított esetben pedig természetesen csökken.

- A piaci elvekkel tisztában vagyok. De önnek ennyire fontos, hogy én fessem meg az arcképét? Nem szándékom magam ellen beszélni, de egy arckép nem egy nélkülözhetetlen dolog, vagy tévedek?

- Ez így igaz. Valóban nem nélkülözhetetlen. Én azonban kíváncsi természetű vagyok. Vajon milyen képet festene rólam? Ez az, ami érdekel. Mondhatjuk úgy is, hogy a saját kíváncsiságomat áraztam be.

- Elég nagy ára van a kíváncsiságának!

- A kíváncsiság - nevetett föl derűsen - minél tisztább, annál erősebb, és annál többet ér.

- Mit szólna egy kávéhoz?

- Elfogadom.

- Az előbb főztem le egy adagot, megfelel?

- Természetesen. Feketén legyen szíves.

Kimentem a konyhába, kitöltöttem két csésze kávét, és bevittem.

- Elég szép lemezgyűjteménye van - állapította meg a kávét szürcsölgetve. - Kedveli az operát?

- Amiket lát, azok nem a saját lemezeim. A ház tulajdonosa hagyta itt, minek köszönhetően ideköltözésem óta elég sok operát hallgatok.

- Amada Tomohikóról van szó, ha nem tévedek.

- Róla.

- Van kedvenc operája? - érdeklődött.

Egy kicsit elgondolkodtam a kérdésén.

- Mostanában - bizonyos okokból - gyakran hallgatom a *Don Giovannit*.

- Milyen okokból, ha nem vagyok indiszkrét?

- Személyes dolog, szóra sem érdemes - feleltem.

- A *Don Giovannit* én is szeretem, és gyakran hallgatom - mondta. - Egyszer egy kis prágai dalszínházban volt szerencsém hallani, a kommunizmus bukása után nem sokkal. Bizonyára tudja, a *Don Giovanni* ősbemutatóját Prágában tartották. Nos, egy kicsi színházban, kis zenekarral, híres szólisták közreműködése nélkül vitték színre, mégis egy csodálatos előadásban volt részem. Mivel az énekeseknek nem kellett akkora hangerőt erőltetniük magukra, mint a nagyszínpadon, rendkívül meghitt módon tudták kifejezni az érzelmeiket. A Metropolitan vagy a Scala erre alkalmatlan. Oda nagy hangerejű, híres énekesek kellepek. Egy ária olykor kész akrobatika. De az olyan művekhez, mint Mozart operái, kamarazenei intimitás

kívánkozik, nem gondolja? Ebből a szempontból a *Don Giovanni* abban a kis prágai színházban bizonyos értelemben talán eszményi előadás volt.

Belekortyolt a kávéjába. Nem szóltam semmit, csak figyeltem a mozdulatait.

- Nem egy *Don Giovannit* volt már alkalmam meghallgatni a világ különböző pontjain - folytatta. - Bécsben, Rómában, Milánóban, Londonban, Párizsban, a Metben, sőt Tokióban is. Abbado, Lewin, Ozava, Maazel... és ki is volt még? Georges Prétre talán. Mindenesetre az a prágai előadás - bár sem az énekesek, sem a karmester nevét nem ismertem - különösen mély nyomot hagyott bennem. Amikor véget ért, és elhagytuk az épületet, sűrű köd lepett mindent. Akkoriban még elég gyér volt a közvilágítás, esténként sötétségbe borult a város. Egy elhagyatott kis macskaköves utcában sétáltam, amikor egyszer csak megpillantottam egy bronzszobrot. Fogalmam sincs, kit ábrázolt, de megjelenése alapján egy középkori lovag lehetett. Ott helyben kedvem támadt vacsorára hívni. Persze nem tettem - nevetett.

- Gyakran utazik külföldre? - kérdeztem.

- Olykor, munkaügyben - felelte, majd, mint akinek hirtelen eszébe jutott valami, gyorsan elhallgatott.

Arra gondoltam, hogy nem akar a munkája részleteibe bocsátkozni.

- Nos, hogy érzi? - kérdezte egyenesen a szemembe nézve. - Átmentem az átvilágításon? Megfesti az arcképemet?

- Ne aggódjon, nem világítok át senkit - feleltem. - Csak beszélgetünk így, szemtől szembe.

- De úgy hallottam, mielőtt nekiáll a munkának, leül az ügyféllel beszélgetni, és ha nagyon távol állónak érzi, nem festi meg.

Kinéztem a teraszra. Egy termetes varjú mászkált épp a korláton, de mintha megérezte volna rávetülő tekintetemet, azonnal kitárta fényes szárnyait, és odébb szállt.

- Az is előfordulhatna, de szerencsére eddig még sosem találkoztam olyan ügyféllel, akit *annyira távol állónak* éreztem volna.

- Remélem, nem én leszek az első - mosolygott, a szemei azonban nem nevettek. Komolyan gondolta.

- Részemről minden rendben. Örömmel megfestem az arcképét.

- Ez igazán megnyugtató - felelte, majd tartott egy lélegzetvételnyi szünetet, azután folytatta: - Hanem - bocsásson meg, hogy ilyesmivel hozakodok elő -, *nekem is* volna egy óhajom.

Ismét egyenesen a szemébe néztem.

- Éspedig?

- Amennyiben lehetséges - felelte -, szeretném, ha az arckép által felállított korlátokat elfelejtené, és szabadon festene meg engem. Persze azt sem bánom, ha ragaszkodik az úgynevezett arcképhez, és a korábban alkalmazott technikával dolgozik. Ha azonban szívesen kipróbálna valami más, az eddigiektől eltérő módszert, én azt is örömmel fogadom.

- Más módszert?

- Bármilyen stílust, amiről azt gondolja, hogy szívesen festene benne.

- Vagyis az sem zavarja, ha Picasso egy bizonyos korszakához hasonlóan az arca egyik felére kerül mindkét szeme?

- Ha úgy akar engem megfesteni, egy szóval sem tiltakozom. Teljesen magára bízom.

- Az irodája falára fogja kiakasztani.

- Jelenleg nem rendelkezem irodával, ezért alighanem a dolgozószobám falára kerül majd a kép. Persze csak ha nincs ellenére.

Természetesen nem volt ellenemre. Nekem nem oszt, nem szoroz, melyik falra kerül. Kicsit gondolkodtam, azután válaszoltam.

- Nézze, Mensiki úr, ez igazán kedves öntől, de hiába mondja nekem, hogy bármilyen stílusban festhetek, illetve, hogy alkossak szabadon, kedvem szerint, attól még nem fog hirtelen homlokon csókolni a múzsa. Én egy egyszerű arcképfestő vagyok. Régóta meghatározott stílusban dolgozom. Mondhatja, hogy felejtsem el a korlátokat, ha egyszer éppen ezek a korlátok jelentik a stílusom egy részét. Elég valószínűnek tartom tehát, hogy a festmény az eddig alkalmazott, úgynevezett arckép stílusban fog elkészülni. Nem bánja?

Mensiki kezét kitárva felelte:

- Nem hát! Alkosson úgy, ahogy gondolja. Egy dolgot akarok: hogy maga szabad legyen.

- Amikor aztán majd nekilátok a munkának, szükség lesz arra, hogy többször is eljöjjön ide, a műterembe, és hosszú időn keresztül egy széken üljön nekem modellt. Megoldható ez? Gondolom, nagyon elfoglalt.

- Mivel én kértem meg, hogy modellt ülhessek magának, úgy intézem, hogy bármikor a rendelkezésére álljak. Itt leszek, és amennyire tőlem telik, szépen ülök majd a széken. Közben lesz alkalmunk nyugodtan beszélgetni. Gondolom, nem bánja, ha beszélgetünk.

- Természetesen nem bánom. Sőt, kifejezetten örülök neki. Ön számomra egyelőre csupa titok. Ahhoz, hogy megfessem, kicsit jobban meg kell ismernem.

Mensiki a fejét rázva nevetett. Hófehér haja, mint a szélfútta téli mező, lágyan hullámzott.

- Úgy érzem, hogy maga túlbecsül engem. Nincs különösebb rejtély az életemben. Azért nem beszélek magamról sokat, hogy ne untassak senkit.

Amikor nevetett, még tovább mélyültek a szarkalábak a szeme sarkában. Viszont a mosolya tiszta és őszinte volt. Mégis az volt az érzésem, ez *még nem minden*. Ebben a Mensiki nevű emberben van valami csendesen megbúvó rejtély. Titka kulcsra zárva pihen egy dobozkában a föld mélyén. Régóta ott van, fölötte most már puha, zöld fű burjánzik. Hogy hova ásták, azt Mensikin kívül nem tudja senki kerek e világon. Nem tudtam nem észrevenni ezt a titokból fakadó magányt, amely a mosolya mögött húzódott meg.

Még további húsz percig beszélgettünk. Olyan hivatalos dolgokat tisztáztunk, hogy mikortól tudna átjönni modellt ülni, vagy, hogy mennyi időt tudna rááldozni minderre. Búcsúzóban az előszobában ismét a legnagyobb természetességgel nyújtotta felém a kezét, amelyet én is a legnagyobb természetességgel szorítottam meg. Úgy tűnt, az érkezéskor és búcsúzáskor szokása a kézfogás. Föltette a napszemüvegét, kivette zsebéből a kocsikulcsot, és beszállt a hatalmas, jól idomított, simulékony élőlényre emlékeztető ezüst Jaguarjába, én pedig az ablakból követtem, ahogy az autó elegánsan leereszkedik a völgybe. Azután kimentem a teraszra, és a hegyen álló fehér házat figyeltem, ahova most alighanem hazamegy.

Különös ember, gondoltam. Semmiképp nem volt ellenszenves, ahogy hallgatag sem. Valójában azonban semmit nem árult el önmagáról. Nagy vonalakban annyit tudtam róla, hogy abban az elegáns épületben él a völgy túloldalán, a munkája részben IT-jellegű, és gyakran jár külföldre. Illetve lelkes operarajongó.

Nagyjából ez volt minden. Arról semmit nem mondott, hogy van-e családja, hány éves, hol született, vagy mióta él a hegyen. Jól belegondolva még az utónevét sem árulta el.

Eleve miért ragaszkodik ennyire eltökélten ahhoz, hogy én fessem meg az arcképét? Szerettem volna hinni, hogy azért, mert született tehetség vagyok, még a vak is látja. Abban azonban biztos voltam, hogy a megrendelésének nem lehet pusztán ez az oka. Elképzelhetőnek tartottam, hogy valamilyen szinten tetszettek neki az arcképeim, tehát semmiképp nem feltételeztem róla, hogy az egész történet hazugság, de annyira naiv sem voltam, hogy mindent bevettem volna, úgy, ahogy mondta.

Egyáltalán mit akar tőlem ez a Mensiki nevű ember? Mi a célja? Mit tartogat számomra?

Igaz, tényleg találkoztunk, és le is ültünk beszélgetni, mégsem kaptam választ a kérdéseimre. Inkább csak még rejtélyesebbé vált minden. Mitől lett ilyen gyönyörű fehér a haja? Volt ebben valami nem hétköznapi. Talán ő is átélt valami rettenetes dolgot, mint a halász Edgár Allan Poé A *Maelström poklában* című novellájában, aki egy éjszaka alatt teljesen megőszült?

Ahogy lement a nap, a völgy túloldalán álló fehér betonépületben felgyulladtak a fények. A ház tele volt erős lámpákkal. Úgy tűnt, elég merész építész tervezte, mert nem sokat törődött a villanyszámlával. Vagy a megrendelő rettegett annyira a sötétségtől, hogy kérésére fényárban úszó házat építettek. Mindenesetre az épület messziről nézve egy luxus-óceánjáróra emlékeztetett, amely lassan halad az éjszakai tengeren.

Elfeküdtem a sötét teraszon a nyugágyban, és fehérbort kortyolgatva bámultam a fényeket. Vártam, hátha Mensiki is kijön a teraszra, de aznap már nem mutatkozott végül. Persze mi lett volna, ha kijön? Üdvözlésképpen széles mozdulatokkal

integetni neki? Majd megtudom, amit kell, ha eljött az ideje, gondoltam. Másban úgysem reménykedhettem.

8

Áldás, más formában

Szerdán kora este, miután a rajziskolában véget ért a felnőttcsoport egyórás foglalkozása, Odavara állomás közelében bementem egy netkávézóba, és a Google-ön rákerestem a Mensiki névre. Ilyen vezetéknevű embert azonban egyet sem találtam. Olyan cikkek áradata jött csak elő - jogosítványról meg színtévesztésről -, amelyekben csupán a Mensiki név egyik vagy másik írásjele szerepelt. Úgy látszott, a világ erről az emberről mit sem tud. Igaznak tűnt, amit mondott: fontosnak tartja az anonimitást. Már ha ez az igazi neve. De volt egy olyan érzésem, hogy ebben biztosan nem hazudik. Nem lett volna logikus ugyanis, hogy megmondja, hol lakik pontosan, a nevét viszont nem árulja el. Amennyiben mégis fiktív néven mutatkozik be - hacsak nincs rá különleges oka -, nyilván kicsit általánosabb és kevésbé szembetűnő nevet választ.

Miután hazaértem, fölhívtam Amada Maszahikót. Elcsevegtünk egy kicsit, azután rákérdeztem, nem tud-e valamit a völgy túloldalán élő Mensiki nevű fickóról. És elmeséltem, amit a hegytetőre épült fehér betonházról tudok. Ami az épületet illeti, valami rémlett neki.

- Mensiki? Mégis miféle név ez? - csodálkozott.

- Úgy írja, hogy „megszabadulni” a „színektől” - magyaráztam.

- Mint valami tusrajz!

- A fehér és a fekete is szín - mutattam rá.

- Logikusan gondolkodva tényleg az. Mensiki, Mensiki… Életemben nem hallottam ezt a nevet. Semmit nem tudok a szemközti hegyen lakókról. Hisz még az innenső hegyen élőket sem ismerem! Miért kérded, mi dolgod vele?

- Kapcsolatba kerültünk, futólag - feleltem. - Aztán gondoltam, hátha te tudsz róla valamit.

- Neten rákerestél már?

- Próbáltam a Google-ön kutakodni, de nem jártam sikerrel.

- Facebook, egyéb közösségi oldal?

- Azokat nem ismerem.

- Amíg te a barlangod falára rajzolgattál, addig a világ ide- kint nagyot fejlődött ám! Na mindegy, majd én utánanézek. Hívlak, ha megtudtam valamit.

- Azt megköszönöm.

Maszahiko hirtelen elhallgatott. Olyan volt, mintha a vonal túlsó végén gondolkodott volna valamin.

- Várj csak egy kicsit! Mensikit mondtál? - kérdezte.

- Igen. Mensiki. A vámmentes üzletből a „mentes”, mellette pedig a „szín”.

- Mensiki… - mormolta. - Úgy rémlik, hallottam már valahol ezt a nevet, de lehet, hogy csak képzelem.

- Elég ritka név, ha egyszer hallja, nem felejti el az ember, nem igaz?

- De, abszolút, ezért is gondolom, hogy valahol ott motoszkál az agyam hátsó zugában. De hogy mikor és milyen helyzetben hallottam, azt nem tudom felidézni. Komolyan, mintha egy kis halszálka akadt volna meg a torkomon.

A lelkére kötöttem, hogy ha eszébe jut valami, szóljon. Mondta, hogy úgy lesz.

Letettem a telefont, és készítettem egy könnyű vacsorát. Miközben falatoztam, a férjezett barátnőm keresett telefonon. Kérdezte, nem baj-e, ha holnap délután beugrik. Mondtam, hogy jöjjön csak.

- Amúgy nem tudsz valamit egy Mensiki nevű emberről? - tudakoltam. - Itt lakik a közelben.

- Mensiki? - kérdezett vissza. - Ez a vezetékneve?

Elmagyaráztam, milyen jegyekkel írja.

- Sosem hallottam róla - felelte.

- Itt, átellenben, a völgy túloldalán van az a fehér betonépület. Ott lakik.

- A házra emlékszem. A teraszról látni, nagyon feltűnő.

- Na, ott él.

- Ez a Mensiki úr?

- Ő.

- És mi van vele?

- Semmi. Csak tudni akartam, ismered-e.

- Van valami közöm hozzá? - kérdezte kissé elkomorodva.

- Dehogy, neked semmi.

Megkönnyebbülten fellélegzett.

- Akkor holnap nálad. Fél kettő körül ott vagyok.

Mondtam, hogy várom. Letettem a telefont, és befejeztem a vacsorát.

Nem sokkal azután Maszahikótól érkezett hívás.

- Kanagava tartományban él néhány Mensiki nevű ember - újságolta. - Talán ez a Mensiki is szegről-végről onnan származik.

Odavara környékén lakó Mensikiről viszont semmilyen információt nem találtam. Mi az utóneve?

- Még nem árulta el. Azt sem tudom, mivel foglalkozik. Csak annyit tudok, hogy a munkája részben az IT-szektorhoz köthető, és az életvitelét elnézve elég sikeres lehet benne. A korát sem tudom.

- Vagy úgy. Akkor veszett fejsze nyele. Hiszen az információ termék. Az ember a saját nyomát is el tudja tüntetni, csak pénz kérdése. Különösen akkor nem nagy ügy, ha valaki az IT-szektorban dolgozik.

- Vagyis Mensiki úr valamilyen úton-módon ügyesen eltüntette a saját nyomait? Gondolod?

- Az bizony lehet. Feltúrtam az internet összes bugyrát, de a keresés csak egyetlen találatot hozott. Elég ritka és feltűnő név, mégsem jön elő sehol. Különösnek különös. Te nem vagy nagyon képben a világ dolgaiban, szóval szerintem nem vágod, de egy tevékeny életet élő embernek elég nehezen megoldható az, hogy gátat szabjon a saját magáról terjedő információknak. Rólad is, rólam is elég sok minden kering a világban. Olyasmik is, amikről magunk sem tudunk. Még az ilyen hozzánk hasonló kis halak esetében is így van. Mekkora meló lehet elbújnia egy nagy halnak! Akár tetszik, akár nem, ilyen világban élünk. Te például olvastál már magadról valamit?

- Nem, még soha.

- Akkor jobb, ha nem is teszed!

Mondtam neki, hogy nem áll szándékomban kutakodni.

A *munkám részét képezi, hogy mindenféle információkat gyűjtök össze nagy hatékonysággal. Ilyen üzletben utazom*. Ezt Mensiki mondta. Ha egyszer össze tudja gyűjteni az

információkat, akkor nyilván az sem lehetetlen számára, hogy szükség szerint el is tüntesse őket.

- Azt mondta különben, hogy az interneten keresgélve talált rá néhány képemre - jegyeztem meg.

- És?

- És ezután kért fel arra, hogy megfessem a portréját. Azt mondta, tetszik neki, ahogy festek.

- Amit persze te visszautasítottál, mivel már nem vállalsz megrendeléseket, igaz?

Erre nem mondtam semmit.

- Vagy mégsem?

- Igazság szerint nem utasítottam vissza.

- Hogyhogy? Elég határozottnak tűnt a döntésed.

- Tudod, elég jó árat kínált. Meg aztán arra gondoltam, igazán festhetnék még egy arcképet.

- A pénzért?

- Kétségtelen, hogy az egyik oka az. Egy ideje nemigen van bevételem, és lassan a megélhetésemen is el kell gondolkodnom. A létfenntartás miatt jelenleg nem kell hogy fájjon a fejem, de azért vannak ilyen-olyan kiadásaim.

- Aha. És mégis mennyi az a tiszteletdíj?

Megneveztem az összeget. Maszahiko füttyentett egyet a telefonba.

- Az nem semmi! - álmélkodott. - Ennyiért tényleg érdemes elvállalni. Gondolom, te is nagyot néztél, amikor meghallottad.

- Meglepődtem, persze.

- Bocs, hogy ezt mondom - folytatta -, de nem találsz még egy ilyen futóbolondot a földkerekségen, aki ennyit fizetne azért, hogy megfesd az arcképét.

- Tudom.

- Nehogy félreértsd - mentegetőzött -, nem azt mondom, hogy nem vagy tehetséges festő. Hivatásos portrékészítőként szép és pontos munkát végeztél mindig is, és elég jó volt a megítélésed. A képzős osztályunkból egyedül te vagy az, aki így vagy úgy, de megél a képeiből. Hogy milyen életszínvonalon, az más kérdés, a dolog akkor is dicséretre méltó. Mindamellett mondjuk ki, hogy nem vagy egy Rembrandt, egy Delacroix vagy egy Andy Warhol.

- Természetesen ezzel is tisztában vagyok - feleltem.

- Akkor egyetértesz abban, hogy józan ésszel átgondolva ez egy teljesen irreális összeg?

- Persze, hogy egyetértek.

- És azt mondod, *történetesen* ott lakik a közeledben?

- Így van.

- És ezzel a történetesennel még elég visszafogottan fejeztem ám ki magam.

Hallgattam.

- Nem gondolod, hogy van a dologban valami hátsó szándék?

- Ez bennem is fölmerült - feleltem -, de sehogyan sem jöttem rá, mi lehet az.

- Mindenesetre elvállaltad?

- El. Holnapután kezdek.

- Azért, mert jól fizet?

- A tiszteletdíj is szép, de nem csak erről van szó. Van más oka is - válaszoltam. - Őszintén szólva látni akarom, hova vezet ez az egész, és ez nyom a legtöbbet a latban. Szeretném kideríteni, miért fizet nekem ennyit. És amennyiben tényleg hátsó szándék vezérli, meg akarom tudni, mi az.

- Aha, értem - lélegzett föl Maszahiko. - Majd értesíts a fejleményekről. Engem is elkezdett érdekelni. Izgalmas történet.

Ekkor hirtelen eszembe jutott a fülesbagoly.

- Elfelejtettem mondani, de lakik itt a padláson egy fülesbagoly. Kis, szürke madár, nappal a gerendán alszik, éjjelente pedig a szellőzőnyíláson át jár ki vadászni. Nem tudom, mióta élhet itt, de úgy tűnik, jól befészkelte magát.

- A padláson?

- Néha hallottam, ahogy kaparászik odafönt, úgyhogy egyik nap fölmentem megnézni.

- Aha. Nem is tudtam, hogy föl lehet oda menni - csodálkozott.

- A vendégszoba beépített szekrényében van a csapóajtó. De nem az a klasszikus értelemben vett padlás, elég szűkös ugyanis, bár egy fülesbagolynak pont megfelelő.

- Ez remek - mondta Maszahiko -, mert ahol fülesbagoly van, oda nem jönnek egerek és kígyók. Azt is hallottam régebben, hogy ha fülesbagoly költözik a házba, az jó szerencsét hoz.

- Lehet, hogy a portréért járó szép summa az a bizonyos jó szerencse.

- De jó is lenne - nevetett. - Ismered az angol szólást? „Blessing in disguise”.

- Nyelvekből nem vagyok túl erős.

- Áldás álruhában. Vagyis öröm az ürömben. A bajban is lehet valami jó. Akkor használják, ha egy balszerencsés helyzetben akad valami örömteli is. Persze elméletileg létezhet fordítva is.

Elméletileg, ismételtem magamban a szót.

- Légy nagyon óvatos - mondta.

Mondtam, hogy az leszek.

Másnap fél kettőkor megérkezett a barátnőm, és ahogy szoktuk, mindjárt ágyba bújtunk. Szinte meg sem szólaltunk közben. Aznap délután esett. Ősszel elég ritka volt ez a fajta heves futózápor. Tisztára, mintha nyár lett volna. A szél csak úgy verte

az ablakokat a hatalmas esőcseppekkel. Azt hiszem, még dörgött is egy kicsit. Ahogy a vaskos fekete felhők elhagyták a völgyet, az eső egy csapásra elállt, a hegy pedig telt, élénk színekbe öltözött. A kismadarak csakhamar előkerültek rejtekeikből, és hangos csicsergéssel keresték a bogarakat. Az eső vége nekik az ebédidőt jelentette. A szakadozó felhők közül előbújt a nap, és körös-körül a fák ágain megcsillantotta a vízcseppeket. Amíg esett, egymásba feledkezve hemperegtünk, mit sem törődve a csapadékkal. Az eső szinte egy időben állt el, amikor a csúcsra értünk. Mintha bevárt volna minket.

Meztelenül feküdtünk az ágyban, és a vékony paplan alatt beszélgettünk. Leginkább a barátnőm lányainak az iskolai eredményeiről. A nagyobbiknak jól ment a tanulás, ez a jegyein is meglátszott. Jó kislány volt, nem sok vizet zavart. A kisebbik azonban utált tanulni, hacsak tehette, messziről elkerülte az íróasztalát. Ugyanakkor derűs természetű volt és elég szép. Önbizalmával megnyert mindenkit, és a sportban is ügyesnek bizonyult. Az anyjának már az is megfordult a fejében, hogy talán jobb lenne, ha nem erőltetné a tanulást, és inkább elküldi celebnek a tévébe. Fontolgatta, hogy idővel beíratja valami gyerekszínészképzőbe.

Jobban belegondolva elég fura volt, hogy egy olyan nő mesél nekem részletekbe menően a gyerekeiről, akit mindössze három hónapja ismerek. Sőt, még a továbbtanulásukkal kapcsolatos dilemmáit is végighallgatom, mindezt úgy, hogy mindketten anyaszült meztelenek vagyunk. Nem mintha különösebben rossz érzés lett volna. Véletlen bepillantás egy - nevezhetjük nyugodtan így - számomra gyakorlatilag vadidegen ember életébe. Érintőleges kapcsolat olyanokkal, akikhez ezentúl sem lesz semmi közöm. Hiába festett róluk élénk képet, mégis olyan távoliak

maradtak. Miközben mesélt, cirógatni kezdte ernyedt péniszemet, az meg lassanként ismét vigyázzállásba vágta magát.

- Szoktál mostanában festeni? - kérdezte.

- Nem - feleltem őszintén.

- Nem szárnyal az alkotókedv?

- Akárhogy is, holnaptól neki kell állnom a megrendelésnek - ködösítettem.

- Megrendelésre fogsz festeni? - érdeklődött tovább.

- Bizony. Néha pénzt is kell keresni.

- Miféle megrendelés?

- Arckép.

- Csak nem Mensiki úré, akiről tegnap beszéltünk telefonon?

- De bizony - feleltem. Néha meglepett, milyen jól ráérez a dolgokra.

- Te pedig szeretnél megtudni róla valamit? - érdeklődött tovább.

- Egyelőre csupa rejtély. Egyszer találkoztunk, és beszélgettünk ugyan, de fogalmam sincs, milyen ember. Mint festőt érdekel egy kicsit, ki az, akit vászonra viszek.

- Miért nem kérdezed meg őt magát?

- Mert lehet, hogy nem fog rá őszintén válaszolni. Csak annyit árul el, amennyit szeretne.

- Ha gondolod, utánanézhetek - javasolta.

- Mégis hogyan?

- Azt hiszem, tudom, merre induljak el.

- Interneten semmit nem találtam róla.

- Ugyan - mondta -, a dzsungelben nem működik az internet. Létezik viszont dzsungelhírhálózat. Megütögeted az ágakat, vagy üzenetet kötsz egy majom nyakába.

- Nem vagyok igazán otthon a dzsungelben.

- Ahol a civilizáció vívmányai csődöt mondanak, ott érdemes egy próbát tenni az ágakkal és a majmokkal.

Finoman mozgó, szorgos kezeinek hála péniszem ismét újult erővel ágaskodott. Ekkor fondorlatosán és mohón bevetette a nyelvét és az ajkait, mire egy ideig sokatmondó csend ereszkedett a szobára. Miközben a madarak csiripelve munkálkodtak a létfenntartáson, mi belefogtunk a második menetbe.

A szünetekkel tűzdelt, hosszú együttlét után kikászálódtunk az ágyból, ernyedt mozdulatokkal összeszedegettük a padlóról a ruháinkat, és felöltöztünk. Azután kimentünk a teraszra, és gyógynövényteát szürcsölgetve néztük a völgy túloldalán álló nagy, fehér betonépületet. A kifakult fa nyugágyon leültünk egymás mellé, és mélyen magunkba szívtuk a friss, páradús hegyi levegőt. A délnyugati oldalon a fák közt ott ragyogott egy kis darabka tenger, pár csepp a hatalmas Csendes-óceánból. A hegyek már körös-körül felöltötték magukra az ősz színeit. A sárga és a vörös megannyi kifinomult árnyalata! Amott meg egy csapat örökzöld, akár egy zöld folt, közéjük furakodott. Ez az élénk színkavalkád még élesebben kiemelte a Mensiki-villa betonjának fehérségét. Úgy tűnt, mintha ezeket a már-már vakítóan tiszta fehér falakat soha semmi nem volna képes bepiszkol- ni, szépségüket megkoptatni. Sem eső, sem sár, de még az idő vasfoga sem. *A fehér is egy szín,* futott át az agyamon csak úgy a gondolat. A színek semmiképp nem vesznek el. Hosszan ültünk így a nyugágyban. Szótlanul. Olyan természetes volt ez a csönd.

- Mensiki a fehér palotából - szólalt meg a barátnőm egy idő múlva. - Nem úgy hangzik, mint valami vidám mese?

Ami rám várt, az persze nem holmi „vidám mese” volt. Se kellemes meglepetés, öröm az ürömben. Csak mire ez számomra világossá vált, már nem volt visszaút.

9

Odaadunk egymásnak egy darabot magunkból

Péntek délután fél kettőkor megérkezett Mensiki. Ugyanazzal a Jaguarral jött, mint a múltkor. Ahogy a meredek emelkedőn kaptatott fölfelé, egyre öblösebben búgott a motor, aztán a ház előtt teljesen elcsöndesedett. Becsapta a kocsiajtót, az megint tompa hanggal csukódott, majd levette napszemüvegét, és az ingzsebébe csúsztatta. Minden ugyanabban a sorrendben történt, mint előző alkalommal. Fehér pólója fölött ezúttal azonban kékesszürke pamutzakót viselt, illetve krémszínű chino nadrág és barna bőr sportcipő volt rajta. Annyira jól öltözött volt, hogy simán bekerülhetett volna egy divatlapba úgy, ahogy volt, mégsem éreztem rajta, hogy erőltetetten tökéletes akarna lenni. Részéről mindez nem volt több egyszerű és magától értetődő ápoltságnál. Dús haja pont olyan hófehér volt, mint a háza fala. A függöny résén keresztül figyeltem.

Amikor megszólalt a csengő, kinyitottam a bejárati ajtót, és betessékeltem. Ez alkalommal nem nyújtott kezet, csak a szemembe nézett, elmosolyodott és biccentett. Ettől eléggé megkönnyebbültem, mivel titkon attól tartottam, hogy minden egyes találkozásnál megszorongatja majd a kezem. Mint a

múltkor, most is a nappaliba vezettem, a kanapéra ültettem, és a konyhából behoztam két csésze frissen főzött kávét.

- Nem tudtam, mibe öltözzek - mentegetőzött -, jó leszek így?

- Egyelőre bármilyen ruha megfelel, elég a végén foglalkozni azzal, miben legyen. Öltönyben, esetleg rövidnadrágban szandállal, utólag bármi megoldható.

Vagy mondjuk starbucksos papírpohárral a kezében, tettem hozzá magamban.

- Nem valami kényelmes munka ez a modellkedés - folytatta. - Hiába tudom, hogy nem kell levetkőznöm, mégis megközelítőleg olyan érzés, mintha lemezteleníténének.

- Bizonyos értelemben talán így is van - mondtam. - Modellt ülni egy képhez gyakran jár azzal, hogy az ember anyaszült meztelenné válik, sok esetben szó szerint, máskor csak képletesen. A festő azon van, hogy minél jobban felismerje a modellje valódi természetét. Ehhez azonban le kell fejtenie róla az őt takaró burkot, amihez természetesen éleslátás és kifinomult intuitív érzék szükségeltetik.

Mensiki térde fölött kifeszített kézfejét nézegette, mintha valamit vizsgált volna rajta. Azután fölnézett, és így szólt:

- Úgy hallottam, maga mindig modell nélkül dolgozik.

- Így van. Egyszer szoktam találkozni az illetővel, olyankor leülünk és elbeszélgetünk, modellnek azonban senkit nem kérek föl.

- Van ennek valami oka?

- Különösebb oka nincs, arról van csak szó, hogy tapasztalatom szerint így gördülékenyebben halad a munka. A beszélgetésnél, amennyire lehet, igyekszem összpontosítani, hogy megragadjam és emlékezetembe véssem az illető alakját, mimikáját, természetét és jellegzetességeit, amiket azután így újra elő tudok majd hívni.

- Ez igen érdekes. Vagyis az agya hátsó zugaiba beégetett emlékképeket egy későbbi időpontban újrarendezi, majd műalkotásként rekonstruálja. Megvan hozzá a tehetsége. A nem mindennapi, vizuális emlékezete.

- Nem gondolom, hogy ez tehetség volna. Közelebb áll az igazsághoz, ha képességnek vagy jártasságnak nevezzük.

- Bármi is legyen - felelte -, talán emiatt éreztem azt, amikor megtekintettem néhány alkotását, hogy nagyon eltérnek a többi, piacon fellelhető úgynevezett arcképtől. A rekonstruálás frissessége...

Kortyolt egyet a kávéjából, majd az ingzsebéből elővett egy halvány krémszínű pamut zsebkendőt, megtörölte a száját, azután folytatta:

- Ezúttal azonban úgy alakult, hogy kivételesen modellel fog festeni, azaz hogy én fogok itt ülni maga előtt.

- Pontosan. Mivel ez volt a kívánsága - mondtam, ő pedig bólintott.

- Az igazat megvallva kíváncsi voltam, vajon milyen érzés lehet, ahogy a szemem láttára fest meg engem valaki. De nemcsak úgy önmagában akartam megtapasztalni, hanem mint egymásra hangolódást.

- Kommunikációt?

- Igen, köztem és maga között.

Egy ideig hallgattam. Hirtelen sehogy sem jutott ugyanis eszembe, mit is ért egymásra hangolódás alatt.

- Adunk egymásnak magunkból egy részt - magyarázta. - Odaadom magának valamimet, és maga is odaadja nekem valamijét. Persze nem kell értékesnek lennie, csak valami egyszerű, jelzésértékű dologról van szó.

- Mint amikor gyerekek elcserélnek egy-egy szép kagylóhéjat?

- Pontosan.

Ezen elgondolkodtam.

- Nagyon érdekesen hangzik - mondtam -, de attól tartok, nekem nincs olyan szép kagylóhéjam, amit önnek adhatnék.

- Lehetséges, hogy magát az ilyesmi feszélyezi? Talán azért dolgozik modell nélkül, mert távol áll magától az efféle ráhangálódás és cserebere? Amennyiben ez így van...

- Nem, szó sincs róla! Egyszerűen csak azért nem használok modellt, mert nincs rá szükségem. Szó sincs arról, hogy az emberekkel való találkozást akarnám elkerülni. Sokáig képeztem magam, hogy festő legyek, és számtalan alkalmam volt modellel dolgozni. Ha ön nem riad vissza attól, hogy egy-két órán keresztül egy kemény széken mozdulatlanul üljön, nekem semmi kifogásom nincs az ellen, hogy így készüljön el a kép.

- Állok elébe! - emelte meg kinyújtott tenyerét. - Ha gondolja, lassan akár hozzá is láthatunk.

Átmentünk a műterembe. Behoztam egy széket az étkezőasztal mellől, és mondtam, hogy foglaljon rajta helyet, ahogy neki kényelmes. Én pedig leültem vele szemben, a régi fa kisszék- re (alighanem Amada Tomohiko is ezen ült, amikor festett), és puha ceruzával hozzáfogtam a vázlathoz. Először meg kellett határoznom az alapvonalakat, amelyek mentén az arcot fölviszem a vászonra.

- Hamar elunja magát, ha csak ül egy helyben. Mit szólna egy kis zenéhez? - javasoltam.

- Ha magát nem zavarja, én szívesen hallgatnék valamit - felelte.

- Kérem, válasszon a hanglemezek közül a nappali polcáról.

Nagyjából öt percig nézegette a lemezeket, majd Richard Strauss A *rózsalovagjával* tért vissza. Négy hanglemez egy dobozban. A Solti György dirigálta Bécsi Filharmonikusok előadásában, a szólisták: Régine Crespin és Yvonne Minton.

- Szereti *A rózsalovagot?* - kérdezte.

- Még sosem hallottam.

- Különös darab. Opera lévén fontos ugyan a cselekmény, de van benne valami, ami miatt akkor is teljesen magával ragadja az embert, ha nem ismeri a történetet, csak átadja magát a dallamoknak. És ennek a csodálatos világnak Richard Strauss eljutott a csúcsára. Amikor először mutatták be, sok kritika érte, mondván, hogy idejétmúlt és konzervatív, valójában azonban nagyon is haladó és kötetlen volt. Bár Wagner hatása érzékelhető rajta, mégis egy teljesen sajátos, különös világot tár elénk. Aki egyszer megszereti ezt a zenét, az a rabjává válik. Én legszívesebben Karajan vagy Erich Kleiber vezényletével hallgatom, de mivel a Solti-féle előadásban még nem volt hozzá szerencsém, ha lehet, mindenképp ezt választanám.

- Persze, legyen akkor az!

Föltette a korongot a lemezjátszóra, ráhelyezte a tűt, majd óvatosan beállította a hangerőt. Visszaült a székre, kényelmesen elhelyezkedett, és figyelmét a hangszóróból érkező zenére összpontosította. Több szögből gyors vázlatot készítettem róla a vázlatfüzetembe. Nemcsak harmonikus arca volt, hanem különleges is, így az egyes sajátosságok megragadása nem bizonyult annyira nehéznek. Fél óra alatt öt különböző szögből megrajzolt vázlattal készültem el. Amikor azonban újra rájuk néztem, furcsa tehetetlenségérzet kerített hatalmába. Bár arcának jellegzetességeit pontosan eltaláltam, mégsem volt több az egész

pár „jól sikerült rajz”-nál. Furcsamód sekélyesek és felületesek voltak, és hiányzott belőlük a megfelelő mélység. Semmiben sem különböztek egy utcai karikatúrakészítő képeitől. Megpróbálkoztam még néhány vázlattal, de mindnél hasonló eredményre jutottam. Ritkán történt velem ilyesmi. Egyrészt az arcok képként való rekonstruálásából elég sok tapasztalatot szereztem, másrészt az önbizalmam is megvolt hozzá. Ceruzával vagy éppen ecsettel a kezemben, rendszerint minden gond nélkül leképződött az előttem álló ember arca néhány változatban. Most azonban, hogy itt volt előttem ez a Mensiki nevű fickó, sehogyan sem találtam a fókuszt. Egyfolytában az járt a fejemben, hogy talán valami fontos dolog elkerülte a figyelmem. Vagy Mensiki rejtette el a szemem elől nagy cselesen. De az is lehet, hogy nem is volt meg soha.

Amikor lement A *rózsalovag* első lemezének B oldala, fogtam, becsuktam a vázlatfüzetem, a ceruzát pedig letettem az asztalra. Feladom, gondoltam. Fölemeltem a tűt, levettem a korongot a lejátszóról, és visszahelyeztem a tokjába. Ránéztem az órára, és fölsóhajtottam.

- Nagyon nehéz önt megrajzolni - szaladt ki belőlem.

- Nehéz? - nézett rám meglepetten. - Ez azt jelenti, hogy vizuálisan valami baj van az arcommal?

- Nem, dehogy! Szó sincs róla! - ráztam meg kicsit a fejem.

- Az arcával természetesen nincs semmi baj.

- Akkor mi okozza a nehézséget?

- Azt én sem tudom. Egyszerűen csak úgy érzem, nehéz. Elképzelhető, hogy az hiányzik, amiről ön beszélt: a köztünk lévő ráhangolódás. Vagyis még nem sikerült kagylóhéjat cserélnünk.

Mensiki zavartan mosolygott.

- Tehetek én ez ügyben valamit? - kérdezte.

Fölálltam a székről, odamentem az ablakhoz, és a fák fölött röpködő varjakat figyeltem.

- Mensiki úr! Amennyiben nincs ellenére, megtudhatnék még néhány dolgot önről? Jobban belegondolva gyakorlatilag egyáltalán nem ismerem.

- Hogyne, ez csak természetes. Nem rejtegetek én semmit. Nincs semmi szégyenletes titkom, amit féltve őriznék. Azt hiszem, nagyjából bármit elárulhatok magának. Például mire kíváncsi?

- Mondjuk a teljes nevére. Azt még nem kérdeztem.

- Valóban! - mondta kicsit meglepődve. - Most, hogy mondja! Annyira belefeledkeztem a beszédbe, hogy teljesen kiment a fejemből.

Chino nadrágja zsebéből elővett egy fekete bőr irattárcát, majd előhúzott belőle egy névjegykártyát. Átvettem és elolvastam. A vaskos, fehér kártyán ez állt:

A túloldalán egy kanagavai cím és telefonszám, valamint egy e-mail-cím. Ennyi. Semmi cégnév, semmi titulus.

- A Vatarut a folyón „átkelni” írásjeggyel írom - jegyezte meg. - Fogalmam sincs, miért pont ezt a nevet kaptam, hiszen eddig nem volt túl szoros kapcsolatom a vizekkel.

- A vezetékneve is elég ritka, ugye? - kérdeztem.

- Úgy tudom, Sikokuról származunk, de nekem személy szerint nincs oda semmi kötődésem. Tokióban születtem, és ott nőttem föl. Az iskoláimat is ott végeztem. És jobban szeretem a hajdinatésztát, mint az *udont* - nevetett.

- Megkérdezhetem a korát?

- Természetesen. Múlt hónapban töltöttem be az ötvennégyet. Miért, maga szerint mennyinek látszom?

- Őszintén szólva - ráztam meg a fejem -, abszolút nem tudtam eldönteni, ezért is kérdeztem meg.

- Biztosan az ősz hajam az oka - mosolygott. - Gyakran mondják, hogy emiatt nem tudják megsaccolni a korom. Hallani ugye olyan történeteket, hogy valaki egy éjszaka alatt beleőszült a rettegésbe. Sokan gondolják, hogy talán velem is ilyesmi történhetett, pedig nincs efféle drámai élményem. Egyszerűen már fiatalkoromban is sok fehér hajszálam volt. A negyvenes éveim közepére már szinte teljesen ősz voltam. Különös, mivel a nagyapám, az apám és mindkét bátyám kopaszodik.

- Nem bánja, ha megkérdezem, pontosan mivel foglalkozik?

- Ugyan, egy cseppet sem! Csak nem tudtam, hogy fogalmazzam meg.

- Ha gondot okoz...

- Nem, dehogy! Nem is annyira elmondani nehéz, inkább csak kicsit röstellem - felelte. - Az az igazság ugyanis, hogy jelen pillanatban nem dolgozom. Segélyt azért nem kapok, de hivatalosan munkanélküli vagyok. Naponta néhány órát a dolgozószobámban ülve tőzsdézem a neten, de nem komoly összegekkel, inkább csak kedvtelésből, meg hogy elüssem az időt. Edzésben tartom a szürkeállományom. Mint a zongorista, aki nap mint nap gyakorol - mondta, majd vett egy mély lélegzetet, és újra keresztbe tette a lábát.

- Annak idején - folytatta - egy általam alapított IT-céget vezettem, aztán nem sokkal ezelőtt gondoltam egyet, eladtam az összes részvényem, és nyugdíjaztam magam. Egy multinacionális hírügynökség vásárolta fel a cégem. Így most van annyi megtakarításom, hogy jó ideig nem kell aggódnom a napi betevőért. Egy füst alatt túladtam a tokiói házamon is, és ideköltöztem. Egyszóval visszavonultam. A megtakarításaimat különböző országok pénzintézeteiben tartom, a részvényeimmel pedig az árfolyam-ingadozáshoz igazodva kereskedem, így kis árrésszázalékkal ugyan, de haszonra teszek szert.

- Vagy úgy. Családja van?

- Nincs. Sosem házasodtam meg.

- Egyedül él abban a hatalmas házban?

- Igen - bólintott. - Alkalmazottam jelenleg nincs. Régóta élek egyedül, hozzászoktam ahhoz, hogy magam végezzem a házimunkát, ezért nem érzem különösebben kényelmetlennek. Mivel azonban elég nagy a ház, és egyedül nem tudnám kitakarítani, hetente egyszer takarítócég segít be, azonkívül mindent egymagám oldok meg. És maga?

- Nincs egy éve, hogy egyedül maradtam, úgyhogy még amatőr vagyok - feleltem, mire ő picit bólintott, de kérdezni nem kérdezett, és nem is tett megjegyzést.

- Különben jó viszonyban vannak Amada Tomohikóval? - kérdezte.

- Nem, személyesen még sohasem találkoztam vele. A fiával jártam együtt a Képzőművészeti Egyetemre, onnan az ismeretség, és úgy került szóba, hogy nem vigyáznék-e az üres házra. Mivel bizonyos okokból épp nem volt hol laknom, átmenetileg ideköltöztem.

Mensiki sűrűn bólogatott.

- Egy hivatalnoknak meglehetősen kényelmetlen volna ezen a környéken élni, a *magafajta* ember számára azonban soha jobbat, nem igaz?

Kényszeredetten mosolyogtam.

- Bár én is festő vagyok, Amada Tomohikóval messze nem vagyok egy szinten. Azt sem érdemlem meg, hogy vele egy lapon említsenek.

Mensiki komolyan az arcomba meredt.

- Azt soha nem tudhatja. Elképzelhető, hogy egyszer még híres festő válik magából.

Ehhez nem volt mit hozzáfűznöm, így hát hallgattam.

- Az ember olykor nagyot változik - folytatta. - Olyan is van, aki egyszer csak fogja magát, és miszlikbe töri a saját stílusát, majd a szilánkokból kelti új életre, immár sokkal erőteljesebben. Mint például Amada Tomohiko. Bizonyára tudja, hogy fiatal korában nyugati stílusban festett.

- Igen, tudom. Nyugati stílusú festőként nagy jövőt jósoltak neki a háború előtt. Bécsi tanulmányai végeztével azonban valamilyen okból *nihongafestő* lett, amellyel a háború után káprázatos sikereket ért el.

- Azt gondolom, alighanem mindannyiunk életében van egy időszak, amikor megérik az idő egy éles váltásra. És ha ez a pont elérkezik, kötelességünk azon nyomban megragadni a lehetőséget, két kézzel belekapaszkodni, és nem engedni el soha többé. Van, aki képes rá, és van, aki nem. Amada Tomohikónak sikerült.

Éles váltás. Ahogy ezt kimondta, eszembe jutott a festmény, A *kormányzó halála,* és rajta a kormányzót leszúró fiatalember.

- Maga különben jártas a nihonga festészetben? - érdeklődött.

- Csak mint laikus - ráztam meg a fejem. - Nagyjából annyit tudok róla, amennyit az egyetemen tanultunk művészettörténet előadáson.

- Nagyon elemi kérdés, de hogyan határozható meg a nihonga szakmai szempontból?

- A nihonga meghatározása - feleltem - nem is olyan egyszerű. Általánosságban úgy fogalmazhatnánk meg a lényegét, hogy egy olyan kép, amelynek legfőbb hozzávalói az enyv, a festék és az aranyfüstlemez. A festéshez pedig nem sima ecsetet, hanem tusfestő ecsetet és pemzlit használnak. Vagyis a nihongát leginkább talán az eszközeivel lehet körülírni. A nihonga festészet természetesen továbbviszi az ősi, hagyományos technikákat, ugyanakkor létezik köztük sok avantgárd stílusban készült vagy új színeket és alapanyagokat alkalmazó kép is. Vagyis a definíció egyre nehezebbé válik. Amada Tomohiko nihongái azonban teljes mértékben a klasszikus vonalat követő alkotások. Úgy is mondhatjuk, hogy tipikusak. Stílusuk természetesen félreérthetetlenül az ő saját egyediségét hordozza, ezért inkább technikai szempontból értem, amit mondok.

- Vagyis ez azt jelenti - kérdezte -, hogy amennyiben a festészeti eszközök vagy a kivitelezési technika szemszögéből történő definíció nem egyértelmű, marad a spirituális megközelítés?

- Elég valószínű, hogy igen - felteltem. - Mindazonáltal azt, hogy mi is a nihonga lényege, nem nagyon tudja senki megmondani. Hiszen eleve némileg eklektikus.

- Eklektikus?

Emlékezetem mélyéről visszakerestem a művtöri előadás anyagát.

-A XIX. század második felében, a Meidzsi-restauráció idején, a nyugati kultúra több más elemével együtt az európai festészet is

beáramlott Japánba. Addig valójában nem létezett a nihonga műfaja. Jobban mondva maga az elnevezés sem született még meg. Mint ahogy az ország nevét - Japán - sem nagyon használták. Miután a nyugati festészet megjelent, az azzal való szembeállítás, az attól való megkülönböztetés jeleként kezdték el használni a fogalmat. Az egyszerűség kedvéért pedig az addig létező festészeti stílusokat összefoglaló néven nihongának nevezték el. Persze voltak műfajok, mint például a tusfestészet, amelyek nem kerültek bele, és hanyatlásnak indultak. A Meidzsi-kormány azután a nyugati kultúrával szembeni egyensúly megtartása végett a nihongát mint nemzeti művészetet aposztrofálta, és feltett szándéka volt, hogy beemeli az oktatásba mint japán kultúridentitást. Szóval ez volt a japán szellem, nyugati kultúra kifejezésből a japán szellem. Az addig paravánokon, tolóajtókon vagy kerámiákon megjelenő hétköznapi díszítőtechnika iparművészetté avanzsált, és keretbe foglalva kiállításokon kapott helyett. Vagyis az addig a mindennapok természetes stílusában alkotott dolgokat az európai rendszerhez alakítva úgymond műtárggyá minősítették.

Itt egy kicsit megálltam, és Mensikire néztem. Úgy tűnt, minden idegszálával rám figyel. Folytattam.

- Abban az időben Okakura Tensin vagy Fenollosa voltak ezen törekvések éllovasai. Tevékenységük a japán kultúra hirtelen gyorsasággal végbemenő, nagyszabású újjászervezésének egyik leglátványosabb példája volt. A zene, az irodalom vagy a szabadgondolkodás világában is hasonló változások történtek. Azt hiszem, elég sűrű volt az akkori japánok élete. Rengeteg hatalmas feladat várt rájuk ugyanis, amelyeket rövid időn belül kellett megvalósítaniuk. Visszatekintve azonban elmondhatjuk, hogy szép munkát végeztünk. Az európai és nem európai területek

egyesítése, illetve elkülönítése nagyjából zökkenőmentesen végbement. Lehet, hogy ez eleve testhezálló feladat volt a japánok számára. A nihongának tehát van is definíciója, meg nincs is. Talán fogalmazhatunk úgy, hogy csak nagyjából lehet megegyezésre jutni vele kapcsolatban. Sohasem volt rendesen körülhatárolva, hanem úgymond a külső és a belső nyomás eredményeként jött létre.

Úgy vettem észre, Mensiki egy darabig komolyan eltöprengett a hallottakon. Azután így szólt:

- Bár csak nagyjából jutottak megegyezésre, ez a megegyezés meglehetősen szükségszerű is volt, nemde?

- Ahogy mondja - feleltem. - A szükség hozta.

- Értelmezhetjük tehát úgy is, hogy a szigorúan megszabott keretek hiánya a nihonga erőssége, és egyben a gyenge pontja is?

- Azt hiszem, nyugodtan.

- Ugyanakkor, ha meglátunk egy nihongát, azonnal felismerjük, igaz?

- Bizony. Van egy teljesen tipikus, sajátos technikája. Egyfajta iránya, tónusa, emellett hallgatólagosan létezik egy közös megegyezés, amit azonban olykor elég bonyolult szavakba önteni.

Mensiki jó ideig csendben várt, csak azután szólalt meg.

- Ha mondjuk, egy kép nem európai, akkor az azt jelenti, hogy nihonga?

- Nem feltétlenül - feleltem. - Hiszen elvileg létezhet nem európai stílusú nyugati festmény is.

- Valóban - billentette félre a fejét tűnődve. - Viszont tegyük fel, hogy nihongáról van szó. Ez esetben több-kevesebb nem európai stílusjegy is van az adott képben, nem igaz?

Ezen egy kicsit elgondolkodtam.

- Most, hogy így mondja - feleltem azután -, végül is igaz, ez tényleg elképzelhető. Ilyen szempontból még sohasem gondolkodtam el ezen.

- Magától értetődő ugyan, megfogalmazni azonban nehéz.

Egyetértően bólogattam.

Kicsit várt, mielőtt folytatta.

- Jobban belegondolva, van ebben valami, ami hasonlít ahhoz, mint amikor másokkal szemben akarjuk meghatározni önmagunkat. Magától értetődő, mégis nehéz szavakba önteni. Talán egyedül úgy fogalmazhatnánk meg, ahogy maga mondta: a külső és a belső nyomás eredményeképpen létrejövő felület.

Ahogy ezt kimondta, az arcán halvány mosoly bujkált.

- Tényleg nagyon érdekes - tette hozzá csendben, mintha csak magának mondaná.

Miről is beszélünk egyáltalán - futott át az agyamon hirtelen. Tény, hogy elég érdekes volt a téma, de nem értettem, mi haszna származik neki abból, hogy itt filozofálgatunk. Egyszerű tudásszomjról van szó? Vagy az intelligenciámat teszteli? Ha igen, vajon miért?

- Én különben balkezes vagyok - jegyezte meg hirtelen, mint akinek most jutott eszébe. - Nem tudom, hasznos-e magának ez az információ, mindenesetre ez is hozzám tartozik. Ha azt mondják, indulj el jobbra vagy balra, én mindig balra megyek. Szokásommá vált.

Lassan már délután három óra volt, úgyhogy megbeszéltük a következő találkozásunk időpontját. Három nap múlva, hétfőn délután egy órakor, nálam. És akárcsak aznap, következő alkalommal is mintegy kétórányi közös munkát terveztünk a műteremben. Gondoltam, akkor majd újra megpróbálok vázlatokat készíteni róla.

- Nem kell sietni - nyugtatott meg. - Mint azt már a legelején is mondtam, annyi időt fordítson rá, amennyit csak akar. Időm, mint a tenger.

Ezután Mensiki hazaindult. Az ablakból néztem, ahogy beszáll a Jaguarjába és elhajt. Azután kezembe vettem a vázlatokat, jó ideig elmerülve néztem, majd kihajítottam az összesét.

A házban rettenetes csend volt. Ahogy egyedül maradtam, a némaság mintha egyszerre súlyosabbá vált volna. Kimentem a teraszra, semmi légmozgás, a kinti levegőt sűrűnek és hidegnek éreztem, mint valami zselét. Lógott az eső lába.

Leültem a nappaliban a kanapéra, és szépen végigpörgettem magamban mindent, amiről Mensikivel beszélgettünk. Azt, hogy modellt ül nekem. A Strauss-operát, A *rózsalovagot*. Hogy alapított egy IT-céget, azután eladta a részvényeit, amiből aztán tisztességes pénzhez jutott, majd fiatalon visszavonult. Azt, hogy egyedül él abban a hatalmas házban, és az utóneve Vataru - a „folyón átkelni" írásjeggyel írva -, hogy sosem házasodott meg, fiatalkorától őszül, balkezes, és ötvennégy éves. Amada Tomohiko életére gondoltam, és arra az éles váltásra. A lehetőség megragadására és el nem engedésére. A nihonga meghatározására. Végül a saját magam másokkal való kapcsolatára.

Vajon mit akar tőlem ez az ember?

És miért nem tudok egy normális vázlatot készíteni róla?

A válasz egyszerű. *Azért, mert még nem sikerült megragadnom a személyisége lényegét.*

A beszélgetésünket követően furcsa zavarodottságot éreztem magamban. Ugyanakkor egyre kíváncsibb lettem erre az emberre. Fél órával később nagy cseppekben eleredt az eső. A kismaradak addigra már bebújtak valahova.

10

Mi pedig átvágtunk volna a magas, buja, zöldfüvön

Tizenöt éves voltam, amikor a húgom hirtelen meghalt. Ő tizenkettő volt, elsős kisgimnazista. Szívrendellenességgel született, de felső tagozatos korára nagyjából tünetmentessé vált, így aztán a család egy kicsit megnyugodott. Halvány remény ébredt bennünk, hogy talán most már minden gond nélkül élheti tovább az életét, de nagyjából az év májusától kezdve egyre gyakoribbá vált nála a rendszertelen és szapora szívverés. Főleg akkor jelentkezett, amikor feküdt, ezért sok álmatlan éjszakát virrasztóit végig. Az egyetemi kórházban kivizsgálták, de bármennyire is alaposak voltak ezek a vizsgálatok, semmi újat nem találtak. Az orvosok is értetlenül álltak előtte. Ami az alapvető problémát okozta, mondták, azt már eltávolítottuk. A megerőltető mozgást, amennyire lehet, kerülje, és igyekezzen rendszeres életmódot folytatni. Idővel biztosan jobban lesz. Talán ezenkívül nem is tudtak mit mondani. Illetve fölírtak neki egy csomó gyógyszert.

A szívritmuszavar azonban csak nem javult. Ahogy az asztalnál ülve ránéztem a húgom mellkasára, gyakran elképzeltem a tökéletlen szívét. A melle akkoriban indult növekedésnek. Bár a

szíve beteg volt, a teste rendületlenül fejlődött. Valahogy olyan furcsa volt elnézni egyre jobban domborodó melleit. Az én nemrég még kicsike hugicámnak hirtelen megjött a havivérzése, és formálódni kezdtek a cicijei. Melle mögött azonban hibás szív dobogott. Azt viszont még a szakorvosok sem tudták kideríteni, hogy a hiba mi is lehet pontosan. Ez mindig felzaklatott. Egész kamaszkoromban folyamatosan ott élt a gondolat a lelkem mélyén, hogy egy napon talán elveszítem őt. A szüleim állandóan mondogatták, hogy a húgom gyenge, ezért vigyáznom kell rá. Így aztán mindig rajta tartottam a szemem, amíg ugyanabba az általános iskolába jártunk, és szilárdan eltökéltem, hogy bármi történjék is, én majd megvédem azt a kicsi szívét, mint valami testőr. Igaz, ilyesmire végül egyszer sem került sor.

Egy nap az iskolából hazafelé, a Szeibu Sindzsuku vonalán az állomás lépcsőjén fölfele jövet elájult és összeesett. Rohammentővel szállították a közeli kórház sürgősségi osztályára. Mire az iskolából odaértem, már nem dobogott a szíve. Pillanatok alatt történt az egész. Aznap még együtt reggeliztünk, majd a ház előtt elköszöntünk egymástól, én a gimnáziumba mentem, ő a saját iskolájába, és amikor legközelebb találkoztunk, már nem lélegzett. Nagy szeme örökre lezárult, szája résnyire nyitva maradt, mintha mondani akart volna valamit. Épphogy növekedésnek indult melle nem domborodik már tovább. Legközelebb a koporsójában láttam viszont. Kedvenc fekete bársonyruhája volt rajta, arcán leheletnyi smink. A haja szépen megfésülve, lábán fekete lakkcipő. Hanyatt feküdt abban a kisméretű ládában. A csipkével díszített körgallér a ruháján szinte már természetellenesen fehér volt. Úgy tűnt, mintha csak békésen aludna. Egy egész kicsit kellene csak megrázni, és talpra szökken megint. De mindez káprázat volt csupán. Hiába is szólongattuk

vagy rázogattuk volna, többé nem nyitotta ki a szemét. Nem akartam, hogy törékeny testét egy ilyen szűk dobozba zárják. Valami tágasabb helyre kellett volna fektetni. Például egy mező közepére. Mi pedig átvágtunk volna a magas, buja, zöld füvön, és szótlanul odamegyünk hozzá. A szél lágyan borzolta volna a füvet, körös-körül madarak és bogarak éneke szól a természet dallamán. A vadvirágok illata virágporral keveredve áradt volna szerteszét. Amikor pedig leszáll az éj, ezüst csillagok milliárdjai díszítik a feje fölött az égboltot. Pirkadatkor aztán a nap első sugarai megcsillantanák a növények levelén drágakőként ragyogó harmatot. De nem, őt egy hülye kis koporsóba kellett beletenni. Körülötte nem díszelgett egyéb, mint csupa vázába rakott, baljós hangulatú, fehér vágott virág. A szűk helyiséget mindössze egy színét veszített neoncső világította be. Egy plafonra eszkábált kis hangszóróból pedig műhangú orgonazene szólt. Nem voltam képes végignézni, ahogy elhamvasztják. Amikor becsukták és jól lezárták a koporsó fedelét, nem bírtam tovább, és elhagytam a szobát, majd az épületet is. A csontok urnába helyezésének családi ceremóniáján sem vettem részt. A krematórium belső udvarán állva zokogtam hangtalanul, és közben tiszta szívemből bántam, amiért rövid élete alatt egyetlenegyszer sem segíthettem rajta.

A húgom halála után a családom is teljesen megváltozott. Az apám még szótlanabb, az anyám még idegesebb és aggódóbb lett. Én nagyjából ugyanúgy éltem tovább. Tagja voltam a hegymászóklubnak, ami elég jól lekötött, fennmaradó időmben pedig olajfestést kezdtem tanulni. Az általános iskolai felső tagozatos művészettörténet-tanárom javasolta, hogy érdemes lenne tanárhoz járnom. A rajziskolában egyre komolyabban kezdett érdekelni a festés. Azt hiszem, akkoriban igyekeztem

lehetőleg minden szabadidőmet lekötni valamivel, hogy addig se a halott húgomra gondoljak. Már nem emlékszem, meddig, de a húgom halálát követő jó pár éven át a szüleim ugyanabban az állapotban őrizték meg a szobáját. Úgy hagytak mindent: az asztalán sorakozó tankönyveket, a segédkönyveket, a tollait, radírjait, iratcsipeszeit, a lepedőt az ágyán, a paplant és a párnát, a kimosott és összehajtogatott pizsamáját, az iskolai egyenruháját a szekrényben. A falinaptárban ott sorakoztak a tervei, apró gyöngybetűkkel. Mintha megállt volna az idő, a naptár is a halála hónapját mutatta. Mégis olyan érzésem volt, hogy bármelyik pillanatban benyithat. Amikor senki nem volt otthon, néha bementem a szobájába, óvatosan leültem a szépen vetett ágyra, és körbenéztem. A dolgokhoz azonban soha nem nyúltam. Életének hátrahagyott bizonyságait a legcsekélyebb mértékben sem akartam megbolygatni. Gyakran elképzeltem, vajon milyen élete lett volna, ha nem hal meg tizenkét évesen. Persze hiába, hiszen nemhogy az övét, de még a saját életem további kibontakozását sem ismerhettem előre. Annyi azonban biztos, hogy ha nem lett volna ez a veleszületett szívbillentyűzavara, akkor tehetséges, vonzó felnőtt nővé cseperedett volna, akit szeretnek a férfiak, és szelíden teszik magukévá. Ezt a képet azonban sehogyan sem tudtam magam elé képzelni. Számomra ő mindig is az én három évvel fiatalabb kishúgom maradt, aki a védelmemre szorul.

A halálát követő időszakban nagy lelkesedéssel készítettem róla képeket. Több szögből lerajzoltam a vázlatfüzetembe a bennem élő képet, hogy el ne felejtsem az arcát. Persze nyilván nem felejtem el soha. Amíg élek, emlékezni fogok rá. Én azonban azt akartam, hogy azt az arcát ne felejtsem el soha, *amire abban a pillanatban emlékeztem*. Ahhoz viszont arra volt szükség, hogy konkrét formában rögzítsem. De hát tizenöt éves voltam. Mit

tudtam én ennyi idősen az emlékezetről, a képekről, az idő múlásáról… Azt az egyet biztosan, hogy *a jelenbeli emlékeim* formába öntéséhez szükségem lesz valamiféle módszerre. Ha nem foglalkozom velük, a végén még eltűnnek valahol. Lehet egy emlék akármilyen élénk, az idő úgyis erősebb nála. Azt hiszem, ezt valahogy ösztönösen éreztem. Csak rajzoltam és rajzoltam, az üres szobájában, az ágyán ülve. Mindig újra meg újra. Olyannak próbáltam lerajzolni a vázlatfüzetem fehér lapjaira, amilyennek magamban láttam őt. Tapasztalatlan voltam, egyéb technikát pedig nem ismertem. Így hát nem is haladtam valami könnyen. Rajzoltam, széttéptem, rajzoltam, széttéptem, ez ment egymás után. De most elnézve a megtartott rajzokat (a vázlatfüzetet azóta is őrzöm), látom azt a valódi, súlyos bánatot, amely belőlük árad. Hiába volt még kiforratlan a technikám, most már tudom, hogy ezek mélyről fakadó próbálkozások voltak, hogy a lelkem előhívja az ő lelkét. Ha rájuk nézek, mindig elsírom magam. Később számtalan alkotásom született, de egy sincs köztük, amitől könnyekre fakadnék.

Van még valami, amit a húgom halála előhozott belőlem. A klausztrofóbia legdurvább esete. Azóta képtelen vagyok zárt térben tartózkodni, amióta láttam őt befektetve abba a szűk koporsóba, aztán ahogy rácsukják a fedelet, jól bezárják, és a hamvasztókemencébe tolják. Sokáig liftbe szállni sem tudtam. Megálltam előtte, és arra gondoltam, hogy automatikusan leáll valami földrengés vagy ilyesmi miatt, én meg ott maradok bezárva egy szűk térben, és nem tudok kijönni. Már a gondolatától is pánikroham tört rám, és nem tudtam rendesen lélegezni.

Ez a betegség nem azonnal jött elő a húgom halála után. Majdnem három év telt el, mire elkezdtem magamon észlelni a

tüneteket. Az első roham rögtön azután lepett meg, hogy fölvettek a Képzőművészeti Egyetemre. Akkoriban egy költöztetőcégnél dolgoztam részmunkaidőben. A sofőr segítője voltam, egy fedett teherautóról kellett lepakolnom a rakományt, azonban egy alkalommal egy apró hiba folytán véletlenül bezárt a csomagtérbe. Az aznapi munka végeztével, amikor ellenőrizte, nem maradt-e fent valami, nem vette észre, hogy ott vagyok, és kívülről rám zárta az ajtót. Nagyjából két és fél óra telt el, mire újra kinyitották, én pedig kiszabadulhattam. Azalatt egy hermetikusan zárt, szűk és sötét térben gubbasztottam egyedül. A hermetikus alatt nem azt értem, mint ahogy például egy mélyhűtő van lezárva, szóval a levegő ki-beáramlásához szükséges rések megvoltak. Legalább a fulladás veszélye nem állt fenn. Engem azonban akkor és ott rettenetes pánikroham fogott el. Habár elegendő oxigén volt odabent, én hiába lélegeztem mélyeket, nem kaptam levegőt, amitől viszont egyre hevesebb lett a légzésem, és végül hiperventilálni kezdtem. Szédültem, a légzésem elakadt, és leküzdhetetlenül intenzív félelem lett rajtam úrrá. Minden rendben, nyugi! Csak várj, és előbb-utóbb kijutsz innen. Az nem létezik, hogy megfulladsz. Próbáltam erre gondolni, de a higgadtságom cserben hagyott. Egyfolytában csak a húgom alakja sejlett föl előttem, ahogy szűk koporsóba zárva viszik a hamvasztókemencébe. Hatalmába kerített a rettegés, és elkezdtem verni a raktér oldalát. A teherautó a cég parkolójában állt, a munkatársak pedig már mind végeztek, és hazamentek. Úgy látszik, senkinek nem tűnt fel, hogy nem vagyok sehol. Bármennyire erősen ütöttem is a falat, úgy tűnt, egy lélek sem volt ott, aki meghallhatta volna. Még a végén reggelig itt maradok bezárva, gondoltam. Úgy éreztem, mindjárt szétrobbanok. Dörömbölésemre a parkolót körbejáró éjjeliőr lett figyelmes.

Mivel látta rajtam a teljes kimerültséget és a pánikot, egy időre lefektetett a pihenőszobában. Meleg teával kínált. Nem tudom, mennyi ideig feküdhettem ott, de végül lassan helyreállt a légzésem. Már pirkadt, ezért megköszöntem az őrnek, amit értem tett, és az első vonatra szállva hazamentem. Bebújtam az ágyamba, és hosszú ideig reszkettem. Attól kezdve nem tudtam liftbe szállni. Talán ez az esemény ébresztette föl a bennem szunnyadó félelmet? Szinte semmi kétség nem fért hozzá, hogy a húgom halálának emléke hozta felszínre. Nemcsak a liftekkel voltam így, egyáltalán semmilyen hermetikusan zárt, szűk térbe nem tudtam betenni a lábam. Olyan filmet sem voltam képes végignézni, amiben tengeralattjáró vagy harckocsi szerepelt. Már az is elég volt a légzészavar kialakulásához, hogy elképzeltem - *csupán* elképzeltem -, hogy egy ilyen szűk helyre vagyok bezárva. Moziban gyakran előfordult, hogy felpattantam a székről, és elhagytam a termet. Az olyan jeleneteknél, amikor valaki be volt zárva egy szűk helyiségbe, egyszerűen képtelen voltam tovább nézni a filmet. Ezért szinte soha nem mentem moziba másokkal.

A hokkaidói utazásom során volt egy elkerülhetetlen eset, amikor egy kapszulahotelben töltöttem az éjszakát. Mivel azonban légzési nehézségeim támadtak, és sehogyan sem tudtam elaludni, a végén nem tehettem mást, elhagytam a hotelt, és a parkolóban aludtam, az autómban. Az az éjszaka valóságos rémálom volt, mert Szapporóban épphogy elkezdett tavaszodni.

A feleségem gyakran ugratott a pánik miatt. Amikor egy magas épület felső szintjére kellett mennünk, ő liftbe szállt, és jót szórakozott azon, hogy odafent várta, mennyi idő alatt vonszolom föl magam zihálva a tizenhatodikra. De a félelmem okát soha nem meséltem el neki. Annyit mondtam, hogy valamiért mindig is

féltem a liftben. Nem baj, nyugtatott meg, talán még jót is tesz az egészségednek.

Az átlagosnál nagyobb mellű nőkkel szemben szintén félelemérzetféle alakult ki bennem. Hogy ennek volt-e bármi köze a tizenkét éves korában meghalt húgom domborodó melleihez, azt pontosan én magam sem tudom. De valamiért világéletemben a kis mellű nők vonzottak, és ha megláttam vagy megérintettem egy ilyen mellet, mindig a húgom bimbózó domborulatai jutottak eszembe. Félreértés ne essék, nem volt bennem a húgom iránt semmiféle szexuális jellegű érdeklődés. Alighanem a látvány volt az, amit kerestem. Csupán a látvány, ami elveszett, és már soha többé nem látható.

Szombat délután a férjezett barátnőm mellén pihentettem a kezem. Mellei nem voltak se nagyok, se kicsik. Pont megfelelő volt a méretük, jól elfértek a tenyeremben. Bimbói még mindig olyan kemények voltak, mint nem sokkal azelőtt.

Szombaton sohasem jött hozzám, mivel a hétvégéket mindig a családjával töltötte. Ezen a hétvégén azonban a férje üzleti úton volt Mumbaiban, a lányai pedig Nászúban aludtak az unokatestvéreiknél. Így tudott mégis eljönni. És akárcsak hétköznap délutánonként, most is szeretkeztünk egy kiadósat. Utána pedig szokásunkhoz híven most is elmerültünk a lomha csendben.

- Akarsz hallani egy kis dzsungelhíradót? - kérdezte.

- Dzsungelhíradót?

Hirtelen azt sem tudtam, miről beszél.

- Mi az, már el is felejtetted? Tudod, a völgy túloldalán, a nagy fehér házban élő titokzatos fickó. Mensiki! Múltkor kérted, hogy nézzek utána.

- Ja igen, emlékszem, persze.

- Megtudtam róla egy keveset. Az egyik ismerősöm, szintén anyuka, arrafelé lakik. Így aztán össze tudtam szedegetni némi információmorzsát. Akarod hallani?

- Még szép!

- Mensiki úr úgy három évvel ezelőtt vette meg azt a panorámás házat. Addig egy másik család élt ott. Eredetileg ők építtették, de csak kábé két évig éltek benne. Egy verőfényes reggelen fogták magukat, és csomagokkal felpakolva elhagyták a házat. Mensiki úr azután költözött be a helyükre. Gyakorlatilag úgy, ahogy volt, az egész új építésű birtokot megvásárolta. Hogy milyen úton-módon, azt senki nem tudja.

- Vagyis nem ő építtette - jegyeztem meg.

- De nem ám. Egy meglévőbe költözött be, mint egy fürge remeterák.

Ezen igencsak meglepődtem. Én kezdettől fogva azt hittem, hogy azt a fehér házat ő építtette. Bennem teljesen egybeforrt a Mensikiről kialakult képem és a hegytetőn álló fehér villa - talán a gyönyörű ősz haja miatt.

- Hogy mit dolgozik - folytatta -, az rejtély. Amit tudni lehet, az az, hogy soha nem jár munkába. Szinte egész nap otthon van, valószínűleg adatokat pötyörészik a számítógépén. Állítólag egy csomó kütyü van az íróasztalán. Manapság már szinte minden elvégezhető interneten, persze ha értesz hozzá. Van egy ismerősöm, sebész. Csak otthonról dolgozik. Nagy szörfös, a hullámok szerelmese, és azt mondja, nem akar elmozdulni a tenger mellől.

- Lehet úgy sebészkedni, hogy ki sem mozdulsz otthonról?

- Elküldik neki a páciensekről készült összes fényképet és információt, ő elemzi azokat, majd visszaküldi az általa elkészített műtéti protokollt és egyebeket, aztán képernyőn követi a valós

műtétet, és szükség esetén tanácsot ad. Illetve vannak olyan műtétek, amelyeket egy „számítógépes varázskézzel” is elvégezhet. Hát így.

- Azta, milyen korban élünk! - álmélkodtam. - Én mondjuk nem szívesen feküdnék ilyen virtuális kés alá.

- Lehet, hogy Mensiki úr is valami hasonlót csinál. De bármi legyen is az, eleget keres vele. Egymaga él abban a hatalmas házban, és időnként tesz egy-egy hosszabb utazást. Valószínűleg külföldre. Az egyik szobáját edzőteremnek rendezte be, tele gépekkel, szabadidejében ott gyúr. Egy deka felesleg nincs rajta. Van egy komplett zeneterme, főként a klasszikusokat kedveli. Nem kispályás a fickó, mi?

- Honnan tudsz te ennyi mindent róla?

- Úgy veszem észre, kissé alábecsülöd a nők információgyűjtő képességét - nevetett.

- Hát az lehet - ismertem el.

- Összesen négy kocsija van. Két Jaguar és két Land Rover. Ja, és hozzá még egy Mini Cooper. Úgy látszik, bolondul a brit verdékért.

- A Minit jelenleg a BMW gyártja, a Jaguart meg ha jól emlékszem, egy indiai cég vásárolta fel. Szerintem egyiket sem nevezhetjük britnek.

- Az ő Minije régi modell. A Jaguart pedig akárki vásárolja is fel, brit marad.

- Megtudtál még valamit?

- Szinte senki nem jár hozzá. Úgy tűnik, meglehetősen kedveli a magányt. Szeret egyedül lenni, sok klasszikust hallgat, és rengeteget olvas. Annak ellenére, hogy gazdag és egyedülálló, nem nagyon szokott lányokat vinni magához. Ránézésre egyszerű,

tiszta életet él. Az is lehet, hogy meleg. Bár ez több okból is valószínűtlen.

- Hogy te micsoda hírforrással rendelkezel…

- Régebben volt egy nő - már nem dolgozik ott -, aki hetente párszor járt hozzá házimunkát végezni. Afféle bejárónő. Néha összefutott vele a szomszédom, ahogy kivitte a szemetet, vagy a közeli szupermarketben vásárolt, aztán beszédbe elegyedtek.

- Hűha - ámultam -, szóval így terjednek a dzsungelhírek.

- Így bizony. Ez a nő mesélte, hogy van a házban valami „lelakatolt szoba" is. Oda szigorúan tilos belépni.

- Nocsak - csodálkoztam -, mint a Kékszakállú herceg várában!

- Pontosan. Ahogy mondják, minden házban rejtőzik egy csontváz a szekrényben.

Ahogy ezt meghallottam, eszembe jutott a padláson elrejtett kép, *A kormányzó halála*. Lehet, hogy az is egy ilyen szekrénybe zárt csontváz.

- De azt ő sem tudja, hogy mi van abban a szobában. Amikor ott járt, mindig zárva találta. Mindenesetre már nem dolgozik ott. Gondolom, a munkaadója fülébe jutott, milyen pletykás, és kirúgta. Így aztán Mensiki úr most egymaga tartja rendben az egész házat.

- Nekem is ezt mondta. Egy takarítócég hetente egyszer jár ki hozzá, de ezt leszámítva minden házimunkát ő maga végez.

- Úgy látszik, a magánéletére meglehetősen kényes.

- Viszont nem gondolod, hogy a mi találkozásainkat is leadja a dzsungelhíradó?

- Azt kétlem - mondta halkan. - Először is ügyelek arra, hogy ne így legyen. Másodszor pedig te azért nem vagy egy Mensiki úr.

- Vagyis mondhatjuk úgy - értelmeztem a szavait -, hogy rajtam nincs semmi pletykálnivaló.

- És ezért összetehetjük a két kezünket - tette hozzá vidáman.

A húgom halála után valahogy rossz irányt vettek a dolgok.

Apám fémmegmunkáló vállalkozásában pangott az üzlet, úgyhogy alig járt haza, ki sem látszott a munkából. A családban feszült lett a légkör. Hosszú ideig tartó, súlyos csend ereszkedett az otthonunkra. Amíg élt a húgom, sosem tapasztaltunk hasonlót. Próbáltam menekülni, úgyhogy nyakig beleástam magam a festésbe. Végül már fontolgatni kezdtem, hogy a Képzőművészeti Egyetemen szeretnék továbbtanulni, méghozzá festészetet. Az apám teljes mértékben ellenezte. Mert hogy lehet abból megélni? És különben sincs annyi pénzünk, hogy még egy művészt is eltartsunk! Ezen aztán jól összevesztünk. Anyám állt közénk, hogy lecsillapítson. Végül aztán csak bejutottam a képzőre, apámmal viszont sosem békültünk ki.

Néha arra gondoltam, mi lett volna, ha nem hal meg a húgom. Ha életben marad, a családunk is egész biztosan jóval boldogabb lett volna. Azzal, hogy hirtelen eltűnt, egyszerre megbomlott az addigi egyensúly, az otthonunk pedig valóságos csatatérré változott anélkül, hogy tudatában lettünk volna. Ahányszor csak belegondoltam ebbe, erőt vett rajtam a tehetetlenség érzése, amiért képtelen voltam betölteni a húgom által hagyott űrt.

Egy idő után nem készítettem róla több képet. Miután fölvettek az egyetemre, leginkább konkrét jelentés nélküli eseményeket, tárgyakat kezdtem el ábrázolni. Más szóval absztrakt képeket készítettem. Különböző dolgok szimbolikus megjelenítése és ezen szimbólumok kusza keveredése aztán újabb jelentéstartalmak születéséhez vezetett. Örömmel léptem be a végkifejlet eme fajtájára törekedő világba. Itt éreztem ugyanis először, hogy természetesen és felszabadultan lélegzem.

Hiába festettem persze efféle képeket, attól még nem volt normális munkám. Bár a diploma a kezemben volt, absztrakttal esélyem sem volt bevételhez jutni. Ahogy az apám is megmondta. Így aztán - mivel a szüleimtől már elköltöztem, a lakbérre és a rezsire valót pedig meg kellett keresnem - nem volt más választásom, a megélhetés érdekében portréfestésre adtam a fejem. Az ilyen gyakorlati jellegű képek sablonos gyártásával, üggyel-bajjal ugyan, de sikerült festőként életben maradnom.

Most pedig Mensiki Vataru portréját készülök épp megfesteni. Mensiki Vataruét, aki ott lakik a szemközti hegytetőn álló fehér palotában. Ő az a rejtélyes, ősz hajú férfi, akiről a környékbeliek mindenfélét beszélnek. Talán nem túlzás azt állítani, hogy érdekes ember. Az ő megkeresésére, kitartó unszolásának engedve elvállaltam, hogy jelentős összeg fejében elkészítem az arcképét. De azzal a ténnyel kellett szembesülnöm, hogy *még egy arcképet sem* vagyok képes megfesteni. Egy sablonos arcképet sem. Úgy tűnik, teljesen kiüresedtem.

Mi pedig átvágtunk volna a magas, buja, zöld füvön, és szótlanul odamegyünk hozzá. Ez jutott eszembe minden összefüggés nélkül. Milyen nagyszerű lenne, ha tényleg megtehetnénk!

11

A holdfény mindent gyönyörűen bevilágított

Álmomból a csönd ébresztett. Néha előfordul az ilyesmi. Ahogy a megszokott csöndet hirtelen megtörő zajra, úgy ébredhetünk a szokásos alapzajt hirtelen megtörő csöndre is.

Az éjszaka közepén egyszer csak kipattant a szemem. Az ágy fejénél lévő órára pillantottam: a digitális kijelző 01:45-öt mutatott. Kis időbe telt, mire összeraktam magamban, hogy ez azt jelenti, szombat éjjel, azaz vasárnap hajnali egy óra negyvenöt van. Aznap délután férjezett barátnőmmel ebben az ágyban feküdtünk. Ő hazament, mielőtt beesteledett, én pedig egy könnyű vacsora után még olvasgattam valamennyit, majd este tíz után nyugovóra tértem. Alapvetően jó alvó vagyok. Ha egyszer elnyom az álom, megszakítás nélkül alszom, és magamtól ébredek, amikor kivilágosodik. Korábban nem volt rám jellemző, hogy éjnek évadján fölébredtem volna. Az ágyban fekve azon töprengtem a sötétben, akkor vajon most miért. Átlagos, csendes éjszaka volt. A hold hatalmas, kerek tükörként lebegett odafenn. Telihold közeledett. A táj, mintha mészben fürdött volna meg, úgy fehérlett. De ezenkívül semmi különös változást nem észleltem. Felültem, és egy darabig hallgatóztam. Egyszer csak rájöttem,

hogy mi az, ami szokatlanul más. *Túl nagy a csend*. Túl mély. Annak ellenére, hogy ősz van, nem zeng a bogárkórus. Pedig itt, a hegyen, naplemente után általában fülsiketítő hangerővel szoktak ciripelni. Koncertjük éjszakába nyúlik. (Mielőtt ideköltöztem volna, abban a tudatban éltem, hogy a bogarak csak kora este zendítenek rá, úgyhogy rendesen meglepődtem.) Ellepték ezek a világot, hogy ilyen hangosak? - gondoltam. Aznap éjjel azonban egy árva cirregést sem lehetett hallani. Különös volt. Mivel már kinyitottam a szemem, nem tudtam csak úgy visszaaludni. Nem volt mit tenni, kimásztam az ágyból, és rávettem a pizsamára egy vékony kardigánt. Kislattyogtam a konyhába, töltöttem magamnak egy pohár skót whiskyt, beledobtam néhány jégkockát, és megittam. Azután kimentem a teraszra, és a távoli házak fák között áttörő fényeit kerestem. Úgy látszott, már mindenki nyugovóra tért, mert lekapcsolták a lámpákat a házakban, csak az apró éjszakai jelzőfények világítottak itt-ott. A völgy túloldalán álló villában, Mensikinél is teljesen sötét volt már. Bogárneszt továbbra sem lehetett hallani egyáltalán. Vajon mi történt velük? Kisvártatva ismeretlen hangra lettem figyelmes. Pontosabban szólva, mintha hallottam volna valamit. Egy alig érzékelhető hangot. Ha a bogárkórus szokása szerint most is zengett volna, egészen biztosan nem hallom meg. A mély csönd viszont valamiképp elhozta idáig. Visszafojtott lélegzettel füleltem. Nem bogár volt. Nem természetes hang. Valami szerkezet vagy eszköz adta ki. Mintha azt mondta volna: *csiling-csiling*. *Egy csengettyűt vagy* valami ahhoz hasonlót rázogatott valaki. Méghozzá kis szünetekkel. Csend, majd néhány rázogatás, azután újabb csend. Ez ismétlődött. Tisztára úgy, mintha valaki valamiféle jelekkel üzent volna kitartóan valahonnan. A hang nem szabályos időközönként ismétlődött. A csend hol hosszabb, hol

rövidebb ideig tartott. Ahogy az is mindig változott, hányszor szólal meg a csengettyű (vagy mi). Nem tudtam, hogy ez a szabálytalanság szándékos-e vagy véletlen, mindenesetre annyira halk volt, hogy nem hallottam volna meg, ha nem összpontosítok minden idegszálammal. De amint egyszer fölfigyeltem rá, ez az ismeretlen eredetű hang kitörölhetetlenül belopta magát az agyamba, a valószerűtlenül erős holdfényben úszó, mélységesen csendes éjszakában.

Nem tudtam, mitévő legyek, végül aztán úgy döntöttem, fogom magam és kimegyek. Ki akartam deríteni, honnan jön a hang. Lehet, hogy valaki valahol rázogatja azt a *valamit*. Én nem vagyok túl merész ember, akkor és ott mégsem tartottam különösebben félelmetesnek egyedül kilépni a sötétségbe. Azt hiszem, a kíváncsiságom legyőzte a félelmemet. Meg aztán lehet, hogy a szokatlanul fényes hold is bátorított egy kicsit.

Egy nagy méretű elemlámpával felszerelkezve kinyitottam a bejárati ajtót, és kiléptem a házból. A bejárat fölötti lámpa sárgás fényt szórt, ami oda is vonzott egy kisebb bogárrajt. Megálltam, és a fülemet hegyezve próbáltam meghatározni, merről jön a hang. Alighanem valóban csengettyű, gondoltam. De valahogy mégis kicsit más, mint a többi. Sokkal öblösebb, és szabálytalanul, tompán zeng. Talán valami különleges ütőhangszer? Bármi is az, ki és mi célból rázogatja vajon az éjszaka kellős közepén? És a közvetlen közelben nem áll más ház, csak amelyikben én lakom. Vagyis ha a közelben rázogatja valaki azt a csengettyűszerűséget, az azt jelenti, hogy az illető illegálisan hatolt be más telkére. Körbenéztem, nincs-e valami, amivel fölfegyverkezhetnék, de semmit nem találtam. Egyedül a hosszú, méretes rúdlámpa jöhetett számításba. Jobb, mint a semmi. Jobb kezemben tartva elindultam a hang irányába.

Ahogy kiléptem a házból, bal kéz felől volt egy kis kőlépcső. Csak hét fok, és már kezdődött is az erdő. A fák között egy enyhén emelkedő ösvény vezetett fölfelé. Mentem rajta egy darabig, amíg egyszer csak egy tisztásra nem érkeztem. A tisztáson egy kicsi, ósdi, szentélyszerű építmény állt. Amada Maszahiko szerint mindig is ott volt. Az eredetéről vagy a történetéről nem tudott semmit, de azt mondta, már akkor is megvolt, amikor az apja, Amada Tomohiko az 1950-es évek derekán az ismerősétől megvásárolta a hegytetőn lévő telket a házzal. Egy lapos kőre rögzített, egyszerű kis szentély volt - vagy inkább egy szentélyre hasonlító, dísztelen kis fadoboz -, amelyet háromszög alakú tető fedett. Körülbelül hatvan centiméter magas és negyven centiméter széles. Eredetileg volt valami színe is, de a festés mostanra szinte teljesen lekopott, úgyhogy csak elképzelni tudtam, milyen színű lehetett egykoron. Elöl kétszárnyú kis ajtóval záródott. Hogy benne mi volt, azt nem tudtam. Valószínűleg semmi, bár nem néztem meg. Az ajtaja előtt egy fehér kerámia virágcserép árválkodott üresen. Csak az a néhány koszcsík díszítette, amelyet az esővíz elpárolgásának, majd újra felgyülemlésének szakadatlan körforgása hagyott a belső falán. Amada Tomohiko nem foglalkozott a szentéllyel. Mellette elhaladván nem imádkozott, de nem is takarította, csak hagyta, hogy eső verje, szél fújja. Talán nem is jelentett számára többet, mint egy közönséges fadoboz. A fia is megerősítette, hogy olyasmi, mint vallás meg szentélylátogatás, egy fikarcnyit sem érdekelték. Teljesen hidegen hagyták még a rontások vagy az istenek büntetése is. Mindig is marhaságnak és ócska babonának tartotta az egészet. Beképzelt talán nem, de szélsőségesen materialista gondolkodású ember volt, amióta az eszét tudta.

Amikor Amada Maszahiko először mutatta meg a házat, elvezetett egészen a szentélyig.

Ház szentéllyel, na ilyet se fogsz ki akárhol! - nevetett, és ezzel magam is egyetértettem. Azt is bevallotta, gyerekként hátborzongató volt számára, hogy egy ilyen megmagyarázhatatlan izé áll a telkükön. Ezért amikor itt aludt, lehetőség szerint a közelébe sem ment. Igazság szerint a mai napig nem szívesen járt erre.

Bár jómagam nem vagyok materialista beállítottságú valaki, Amada mesterhez hasonlóan én sem figyeltem fel különösebben a szentélyre. A régiek gyakran állítottak föl efféléket. Pont olyanok ezek is, mint az utazókat védelmező Dzsizók meg a falvak biztonságáért fejelő, utak mentén felállított kő istenszobrok. Ez a kis szentély itt a fák között ugyanilyen természetességgel simult bele a tájba. Ház körüli sétáim alkalmával gyakran haladtam el előtte, mégis, szinte észre sem vettem. Nem álltam meg összetett kézzel fohászkodni, ajándékokat sem helyeztem el rajta. Nem tulajdonítottam különösebb jelentőséget a ténynek, hogy ott áll a telken, ahol lakom. A táj része volt, semmi több.

Úgy tűnt, a csilingelésszerű hang a szentély felől jön. Ahogy beléptem a fák közé, és a fejem fölött burjánzó sűrű ágak-bogak kitakarták a hold fényét, hirtelen minden elsötétült körülöttem. Az elemlámpával magam előtt világítva lépdeltem óvatosan. Időnként egy-egy fuvallat hirtelen felkavarta a lábam alatt vékony rétegben felgyűlt őszi faleveleket. Az éjszakai erdő merőben más volt, mint amiben én nappal bóklászni szoktam. Egyedül az éjszaka törvényei voltak érvényben, amelyeknek én nem voltam a része. Nem különösebben féltem emiatt. A kíváncsiság vitt előre. Mindenáron meg akartam találni a különös hang forrását. Jobb kezemben ott szorongattam a jókora rúdlámpát. Valahogy

megnyugtatott a súlya. Lehet, hogy az a fülesbagoly itt van valahol a fák között, és a sötétben gubbasztva zsákmányára vár. Bárcsak így lenne, gondoltam. Hiszen bizonyos értelemben ismerősök vagyunk. De sehonnan sem hallottam huhogást. Aznap nemcsak a bogarak, de még a madarak is elhallgattak. Ahogy szedtem a lábam, egyre erősebben és tisztábban szólt a csilingelésszerű hang. Persze megszakításokkal és szabálytalanul. Úgy hallatszott, mintha a szentély mögül jönne. Bár már sokkal közelebbről véltem hallani, még mindig olyan volt, mint valami szűk barlang mélyéről morajló tompa duruzsolás. Aztán mintha a csilingelések ritkábbak, a köztes szünetek hosszabbak lettek volna. Mintha az illető belefáradt volna a rázogatásba.

A szentély egy tágas tisztáson állt, amelyen így a holdfény gyönyörűen bevilágított mindent. Megkerültem, szinte lábujjhegyen. A mögötte lévő területet magas japánfű nőtte be. Ahogy a hang nyomában utat törtem magamnak benne, hanyagul egymásra dobált kövekből kis halmot vettem észre. Olyan alacsony volt, hogy talán túlzás is lett volna halomnak nevezni. Mindenesetre korábban még csak fel sem tűnt, hogy ott van. Egyrészt sosem mentem a szentély mögé, másrészt, ha megkerülöm se láttam volna meg a burjánzó japánfű miatt, amely eltakarta. Egyáltalán nem lehetett észrevenni, hacsak az ember nincs a közvetlen közelében. Az elemlámpámmal megvilágítottam minden egyes követ. Bár régóta itt lehettek, kétség nem fért ahhoz, hogy emberi kéz rendezte el őket. Nem csak úgy ott voltak. Ezeket a köveket valaki felcipelte a hegyre, és halomba rakta a szentély mögött. Különböző méretű kövek, nagy részüket moha fedte. Amennyire láttam, sem írást, sem díszítést nem véstek beléjük. Nagyjából tizenkettőt, tizenhármat számoltam. Az sem kizárt, hogy a halom korábban magasabb volt, csak egy földrengés

lerombolta. A csilingelésszerű hang azonban minden bizonnyal a kövek közötti réseken szűrődött ki.

Óvatosan rájuk léptem, és próbáltam rájönni, pontosan honnan jöhet a hang. De hiába volt erős a holdfény, az éj sötétjében ez nehéz feladatnak bizonyult. Meg ha sikerül is megállapítanom, ugyan mitévő lehettem volna? Ekkora köveket képtelenség puszta kézzel fölemelni.

Mindenesetre úgy tűnt, a kőhalom alatt valaki egy csengettyűszerű valamit rázogat. Ez egészen bizonyos. De vajon ki lehet az? Most először valami ismeretlen rettegés tört rám. Ösztönösen éreztem, hogy talán jobb, ha nem közeledem tovább a hang forrásához. Elhagytam a tisztást, és szapora léptekkel visszatértem az erdei ösvényre, a csilingeléssel a hátam mögött. A fák ágai között átszüremlő holdfény titokzatos foltokat rajzolt a testemre. Az erdőből kiérve lementem a lépcsőn, és visszasiettem a házba. A bejárati ajtó zárjában elfordítottam a kulcsot. A konyhában töltöttem magamnak egy pohár whiskyt, majd jég és víz nélkül belekortyoltam. Végre szusszantam egyet. Az itallal a kezemben kiléptem a teraszra. A csengettyűt onnan épphogy hallani lehetett, ha nagyon hegyeztem a fülem. Továbbra sem hallgatott el. A csilingelések közötti kivárások egyértelműen hosszabbodtak. Egy ideig ezt a szabálytalan ismétlődést figyeltem.

Mi lehet egyáltalán a kőhalom alatt? Talán van ott egy belső tér, amelybe bezárva valaki rázogatja azt a csengettyűszerű valamit? Lehet, hogy ez egy jelzés, amellyel segítséget kér? Akárhogy törtem is a fejem, sehogyan sem találtam magyarázatot a dologra.

Talán hosszú ideig töprengtem, talán csak egy pillanatig, magam sem tudom. Annyira megmagyarázhatatlan volt ez az egész, hogy szinte teljesen cserben hagyott az időérzékem. A

whiskyspohárral a kezemben a nyugágyba süppedtem, gondolataim ide-oda cikáztak tudatom labirintusában. Egyszer csak arra eszméltem, hogy a csilingelés abbamaradt. Sűrű csönd ereszkedett a tájra.

Fölkeltem, bementem a hálószobába, és ránéztem a digitális órára. Hajnali két óra harmincegy perc volt. Hogy pontosan mikor kezdődött a csilingelés, azt nem tudom, de egy óra negyvenöt perckor ébredtem, ami azt jelenti, hogy legalább háromnegyed óráig tartott. A rejtélyes hang elcsendesülte után nem sokkal - mintha csak az újonnan született csöndet akarták volna kipróbálni - a hegyköz bogárvilága lassan pirregni kezdett. Úgy tűnt, nagy figyelemmel, lélegzet-visszafojtva várták, hogy a csengettyűszó abbamaradjon.

Kimentem a konyhába, elmosogattam a whiskyspoharam, majd ágyba bújtam. Az őszi bogárkórus akkorra már teljes hangerővel koncertezett, mint mindig. Lehet, hogy azért, mert tisztán ittam a whiskyt, izgatottságom ellenére mégis azonnal elnyomott az álom, ahogy lefeküdtem. Hosszan és mélyen aludtam. Még álmodni sem álmodtam. Mire fölébredtem, már teljesen világos volt a hálószobában.

Aznap tíz óra előtt újra kisétáltam az erdőbe a szentélyhez. A rejtélyes csengettyűszót ugyan nem hallottam, szerettem volna napvilágnál még egyszer alaposan megnézni a szentélyt és a kőhalmot. Magammal vittem Amada Tomohiko kemény tölgyből készült sétabotját, amelyet az esernyőtartóban találtam. Kellemes, derűs reggel volt, a harsogóan tiszta őszi nap sugarai árnyjátékot játszottak a falevelekkel. Éles csőrű madarak nagy lármával keresték a gyümölcsöt, ágról ágra röppentek serényen. A fejem fölött koromfekete varjúhad húzott el nyílegyenesen célja felé. A

szentély jóval öregebbnek és ütött-kopottabbnak tűnt, mint tegnap. Míg a kis híján telihold selymes fehér fényében meglehetősen jelentőségteljesnek, sőt némiképp baljósnak is látszott, most nem volt több, mint egy nyomorúságos kis fadoboz. Megkerültem, és a magas japánfüvet félrehajtva a kőhalom elé léptem. Az is más benyomást keltett a tegnapihoz képest. Csupán a hegyen régóta elhagyatottan pihenő, mohalepte, szögletes köveket láttam. Bár az éjjeli holdfényben az egész úgy festett, mint egy misztikus mázzal megkent ősrégi rom. Fölálltam rá, úgy hegyeztem a fülem, de nem hallottam semmit. Leszámítva a bogarak cirregését és az időnként fölzendülő madárcsicsergést, a környék néma csendbe burkolózott.

Egyszer csak vadászpuskalövés-szerű dördülés hallatszott a távolból. Talán a madarakra lőtt valaki a hegyen. Vagy a földművesek által felállított automata légpuska dörrent, ami a verebek, majmok és vaddisznók elzavarására, illetve távoltartására szolgál. Mindenesetre nagyon beleillett az őszbe. A tágas ég és a levegő megfelelő mértékű páratartalma miatt a távoli hangokat is hallani lehetett. Leültem a kőhalomra, és arra a helyre gondoltam, amely talán ott volt alattam. Lehet, hogy valakit bezártak oda, és az rázogatta a csengettyűszerűséget, hogy segítséget kérjen? Pont úgy, mint én, amikor teljes erőmből ütöttem a teherautó falát, amelynek egyszer a rakterébe zártak? Már elképzelni is nyomasztó volt, hogy valaki esetleg be van zárva egy szűk, sötét helyre.

Haraptam valami könnyűt, azután átöltöztem a munkaruhámba (vagyis olyasvalamit vettem föl, amit nem sajnálok, ha bepiszkolódik), bementem a műterembe, és újra nekiveselkedtem Mensiki Vataru arcképének. Bármi megtette, hogy elfoglaljam magam, csak ne kelljen karba tett kézzel ülnöm.

Próbáltam eltávolodni attól a múlni nem akaró fojtogató érzéstől, amit az okozott bennem, hogy elképzeltem, valaki egy szűk helyre bezárva segítséget kér. Muszáj volt hát festenem. Úgy döntöttem azonban, a ceruzát és a vázlatfüzetet nem fogom használni. Ebben a helyzetben mit sem érnének. Ecsettel és festékkel a kezemben megálltam a vászon előtt, és miközben bámultam a rajta lévő ürességet, minden figyelmemet a Mensiki Vataru nevű emberre összpontosítottam. Összeszedtem magam, kiegyenesedtem, és amennyire lehet, igyekeztem minden felesleges gondolattól megtisztítani a tudatomat.

Itt él a hegyen, a fehér villában, tekintete fiatalos, haja ősz. Szinte minden idejét otthon tölti, házában van egy lezárt szoba (legalábbis egy helyiség), és négy brit autó tulajdonosa. Sorra felidéztem magamban, milyen volt a mozgása, az arckifejezése, mit hogyan mondott, mire hogyan nézett, hogyan gesztikulált, amikor itt járt nálam. Időbe telt, de az arca szilánkjaiból apránként összeállt bennem egy kép. Ereztem, ahogy háromdimenziós, életteli formát ölt a tudatomban. Az így kapott képet azután előrajz készítése nélkül, közvetlenül a vászonra vittem fel vékony ecsettel. A fejemben enyhén balra fordulva nézett előre, egy picit felém. Valamiért föl sem merült bennem, hogy más szögből fessem. Számomra így volt igazán ő. Csakis így, enyhén balra fordulva, előretekintve. Picit felém. Benne voltam a látóterében. Ennél tökéletesebb kompozíció nem létezik számára. Hátraléptem, és egy darabig onnan szemléltem a szinte egy vonással megfestett, egyszerű képet. Egyelőre még nem volt több pusztán ideiglenes körvonalnál, mégis megéreztem benne az ébredő erőt. Alighanem ott volt benne, ami majd magától kiteljesedik. Úgy tűnt, valami - de vajon micsoda? - mellém állt, és felkattintott bennem egy rejtett kapcsolót. Homályosan olyan

érzésem támadt, mintha egy időtlen idők óta bennem szunnyadó állat kezdett volna magához térni, megbizonyosodva a várt évszak érkeztéről.

Kitisztítottam a csapnál az ecsetet, majd olajjal és szappannal kezet mostam. Csak semmi sietség. Mára ennyi elég is. Jobb, ha nem kapkodom el a dolgot. Úgy gondoltam, elég lesz ezeket a körvonalakat akkor kiegészítenem majd, amikor legközelebb átjön, és itt lesz előttem teljes valójában. Volt egy olyan érzésem, hogy ez az arckép egész biztosan más lesz, mint az eddigi portréim voltak. *Ehhez a képhez szükségem lesz rá magára.*

Milyen különös, gondoltam.

Vajon elképzelhető, hogy ezt ő is tudta?

Aznap éjszaka - akárcsak előző nap - ismét fölébredtem. Az óra a fejemnél hajnali egy óra negyvenöt percet mutatott. Előző éjjel szinte ugyanekkor ébredtem. Fölültem, és a sötétben hegyeztem a fülemet. Bogárnesz nem hallatszott. A tájra néma csend ült. Mintha a tenger mélyén feküdtem volna. Minden pont úgy zajlott, mint előző este. Annyi volt csak a különbség, hogy most vaksötét volt odakint. Az eget vastag felhőréteg borította, amely szinte teljesen eltakarta a majdnem teli őszi holdat.

A környék teljes csöndbe burkolózott. Nem, ez nem igaz. Persze, hogy nem. A csönd nem volt teljes. Ahogy lélegzetvisszafojtva figyeltem, a némaság vaskos takarója alól alig hallható csengettyűszó szűrődött ki. Valaki éjnek évadján a sötétben egy csengettyűszerűséget rázogatott. Szaggatottan, megszakításokkal, akárcsak előző éjszaka. És most már tudtam, honnan jön a hang. Az erdőből, a kőhalom alól. Tudtam ezt anélkül, hogy megbizonyosodtam volna róla. Amiről viszont

fogalmam sem volt, hogy ki és miért rázogatja azt a csengettyűt. Fölkeltem az ágyból, és kimentem a teraszra.

Szélcsend volt, de szemerkélni kezdett. Földet áztató, alig észrevehető, hangtalan eső. Mensikinél égett a villany. A völgy innenső feléből a házba belátni ugyan nem lehetett, de minden jel arra mutatott, hogy még ébren van. Szokatlan volt ez nála ilyen késői órán. A permetező esőben állva bámultam a fényt, miközben füleltem az alig kivehető csilingelésre.

Az eső közben rázendített, úgyhogy visszamentem a házba, és mivel nem jött álom a szememre, a kanapén kucorogva lapozgattam a megkezdett könyvemet. Egyáltalán nem volt nehéz olvasmány, mégis minden igyekezetem ellenére sem fogtam föl belőle semmit. Csak követte a szemem a sorokat. De még ez is jobb volt annál, mint ha csak ülök és hallgatom a csengettyűszót. Persze föltehettem volna valami zenét is, hogy a nagy hangerő elnyomja a csilingelést, de nem voltam olyan hangulatban. Muszáj volt figyelnem. *A csengettyű ugyanis nekem szólt.*

Tisztában voltam vele. És tudtam, ha nem teszek valamit, alighanem az idők végezetéig itt fog nekem csilingelni. Folytatni fogja minden áldott éjjel, hogy levegőt se kapjak, és kiveri szememből az álmot.

Valamit tennem kell. El kell hallgattatnom valahogy. Ehhez viszont először meg kell fejtenem a hang - vagyis az üzenet - értelmét és célját. Ki és miért küldözget nekem jeleket éjjelente egy ilyen lehetetlen helyről? Ahhoz azonban, hogy ezt az egészet logikusan végiggondolhassam, túlságosan nyomasztó volt, és össze is voltam zavarodva. Éreztem, ez egyedül nem fog menni. Valakivel beszélnem kellett. Egyvalaki jöhetett csak szóba.

Megint kimentem a teraszra, és Mensiki villájának irányába néztem. Odabent már nem égett a fény. Csak kis kerti lámpák pislákoltak a ház körül. A csengettyű hajnali két óra huszonkilenc perckor hallgatott el. Szinte pontosan ugyanakkor, mint tegnap. Nem sokra rá hangolni kezdett a bogárkórus, az őszi éjjelt pedig újra betöltötte a nyüzsgő természet zsizsegése, mintha mi sem történt volna. A jól ismert forgatókönyv szerint.

Ágyba bújtam, és a bogárpirregést hallgatva szinte azonnal elaludtam. Zaklatott lelkem ma is mélyen, álmok nélkül pihent.

12

Mint az a névtelen postás

Kora reggel esett, majd tíz óra előtt elállt. A derült égbolt óvatosan előmerészkedett. A páradús szél a tenger felől lassan fújta a felhőket északnak. Pontban délután egy órakor megjelent Mensiki. Szinte ugyanabban a pillanatban szólalt meg a bejárati csengő, mint amikor a rádióban bemondták a pontos időt. Előfordul, hogy valaki pontosan érkezik, de ilyen precizitással ritkán találkozni. Ráadásul nem is az óráját nézve toporgott az ajtó előtt, hogy a megfelelő pillanatban becsöngessen, hanem autójával fölkaptatott az emelkedőn, leparkolt ugyanoda, ahova mindig, pontosan olyan tempóban sétált el a bejáratig, ahogy szokott, majd megnyomta a csengőt, amivel egy időben szólalt meg a rádióban a pontos idő. Egészen bámulatos.

Bevezettem a műterembe, és leültettem arra az étkezőből áthozott kisszékre, mint a múltkor. Föltettem a lemezjátszóra, majd elindítottam Richard Strauss A *rózsalovagját*. Onnan folytattuk, ahol a múltkor abbahagytuk. Minden úgy zajlott, mint előző alkalommal. Két dolog volt, ami eltért: nem kínáltam innivalóval, és beállítottam, hogyan üljön. Féloldalt balra fordulva, előrenézve. Egy kicsit felém. Így kértem.

Igyekezett követni az utasításaimat, ennek ellenére időbe telt, amire a megfelelő testtartást és pozíciót elértük. Sehogy sem sikerült ugyanis eltalálni az általam kívánt szöget és tekintetet. A fények sem úgy estek, ahogy szerettem volna. Általában nem dolgozom modellel, ha mégis, akkor viszont hajlamos vagyok túl sokat kérni tőle. Mensiki azonban zokszó nélkül, türelmesen igyekezett megfelelni. Olyasvalakinek tűnt, aki számos fajtáját megtapasztalta és kibírta már az aszkézisnek.

Végre sikerült beállítanunk a megfelelő testtartást és pozíciót.

- És ha most kérhetem, maradjon így egy ideig - mondtam.

Mensiki némán pislantott.

- Amennyire lehet, igyekezni fogok. Kicsit talán kényelmetlen lesz, de kérem, legyen türelemmel.

Mensiki ismét csak a szemével jelezte, hogy rendben, miközben végig mozdulatlan maradt, és a tekintetét sem vette le rólam. Szó szerint meg sem moccant. Időnként persze pislogott, de azt is alig lehetett észrevenni, hogy lélegzik. Bámulatos volt, úgy ült ott, mint egy valóságos szobor. Lepipálta a hivatásos modelleket.

Miközben ő kitartóan pózolt a széken, én igyekeztem villámgyorsan haladni. Minden figyelmem ráirányítva szemmértékkel lemértem, majd engedtem, hogy a megérzéseim irányítsák a kezem. A hófehér vásznon már meglévő kontúrra fekete festékkel, egyetlen vékony ecsettel tettem hozzá az arc további részeit. Nem fért bele, hogy váltogassam. Adott időn belül kellett beépítenem a képbe arcának alkotóelemeit, a maguk valóságában. Egy ponton szinte robotpilótába váltottam. A legfontosabb, hogy a tudatomat megkerülve összekötöttem a szemem és a kezem mozgását. Arra ugyanis nem volt idő, hogy a tudatom egyenként feldolgozzon mindent, ami a látóterembe kerül. Nem haladhattam vele ráérősen, a saját tempómban, mint

az eddigi, afféle kereskedelmi árucikként készült festményeimnél, amelyekhez egy-egy fényképet és az emlékezetemet használtam. Ez a munka más módszert követelt meg tőlem. Tizenöt perc alatt sikerült vászonra vinnem a felsőtestét. Egyelőre nem volt több egy elnagyolt előrajznál, mégis érezni lehetett benne az életerőt. Tetten érhető volt rajta a belső energia, amely megteremtette a valódi Mensiki Vatarut. Az emberi testhez képest azonban még mindig csak egy csontváz volt izmokkal. Merészen fedte föl a belső részeket. Szépen ki kellett még egészíteni szükség szerint hússal és bőrrel.

- Köszönöm az együttműködését - mondtam. - Kész vagyunk. Mára ennyi elég lesz. Most már lazíthat.

Mosolyogva ejtette le a vállát. Nagy levegőt vett, és kinyújtózkodott. Majd, hogy megfeszült arcizmait elernyessze, két kézzel masszírozta magát. Én ezalatt mélyeket lélegeztem. Időbe telt, mire kiegyensúlyozottan tudtam venni a levegőt. Annyira kimerült voltam, mint egy rövidtávfutó a célba érés után. Kíméletlen sebesség és összpontosítás - régóta szükségem volt már rájuk. Jó ideje kényszerpihenőn lévő izmaimat kellett aktivizálnom, hogy teljes erőbedobással dolgozhassak. Kifáradni ugyan kifáradtam, mégis jóleső érzés töltött el.

- Igaza van - szólalt meg -, a modellkedés kőkemény fizikai munka. Nehezebb, mint amire számítottam. Ha belegondolok, hogy rólam készül a kép, kicsit olyan érzésem támad, mintha valaki belőlem faragná le a hozzávalókat.

- A művészvilág hivatalos nézete szerint - magyaráztam - nem is annyira lefaragja, mint inkább átülteti egy másik helyre.

- Ahol még közelebb van az örökkévalósághoz?

- Természetesen csak abban az esetben, ha a kép méltó arra, hogy műalkotásnak nevezzük.

- Úgy, mint például az a Van Gogh festményén továbbélő névtelen postás?

- Pontosan.

- Bizonyára álmában sem gondolta volna, hogy százvalahány év múlva világszerte emberek tömegei zarándokolnak el majd miatta is a múzeumokba, vagy lapozzák fel a képes albumokat, hogy értő szemekkel fürkésszék az ő alakját.

- Azt hiszem, ilyesmi fel sem merült benne - helyeseltem.

- Pedig nem volt több egy meglehetősen szokatlan festménynél, amelyet egy rozzant vidéki konyha félreeső szegletében készített egy mondjuk ki, nem túl bizalomgerjesztő férfi - érvelt, én pedig egyetértően bólintottam.

- Olyan különös, nem? - tűnődött. - Valami, ami önmagában méltatlan lenne az örökkévalóságra, egy véletlen találkozás folytán végül is méltóvá válik rá.

- Habár ilyesmi igen ritkán esik meg - tettem hozzá, és hirtelen eszembe jutott a kép, *A kormányzó halála*. Lehet, hogy a festményen meggyilkolt kormányzó is Amada Tomohikónak köszönhetően él tovább az örökkévalóságig? Egyáltalán miféle ember ez a kormányzó?

-

Megkérdeztem, mit szólna egy kávéhoz, mire Mensiki köszönettel elfogadta. Kimentem a konyhába, és a kávéfőzőben lefőztem egy új adagot. Ő a műteremben ücsörögve hallgatta tovább az operát. A B oldal épp lejárt, amikor lefőtt a kávé, úgyhogy átvonultunk a nappaliba.

- És jól halad az arcképemmel? - érdeklődött elegánsan kortyolgatva a feketét.

- Még nem tudom - vallottam be. - Hogy sikerül-e vagy sem, azt még én magam sem látom előre, úgyhogy nem tudok mit

mondani. Teljesen más eljárással festem ugyanis, mint az eddigi portréimat.

- Azért, mert a korábbiaktól eltérően ezúttal valódi modell után készíti?

- Részben. De nem csak erről van szó. Az a helyzet, hogy valamiért úgy tűnik, képtelen vagyok olyan hagyományos értelemben vett „arcképet" festeni, mint amilyeneket korábban megrendelésre gyártottam. Szükségem lesz tehát valami új módszerre vagy technikára. Egyelőre azonban fogalmam sincs, merre induljak el. A sötétben tapogatózom.

- Úgy érti, változtatásra szánta el magát, és ennek én vagyok a katalizátora?

- Elképzelhető.

Egy ideig gondolataiba merülve hallgatott, majd így szólt:

- Mint azt már korábban is mondtam, teljesen magára bízom, milyen stílust választ. Én folyamatos változásban élek. Nem várok magától tipikus arcképet. Egész nyugodtan választhat bármilyen stílust és koncepciót. Egy kérésem van: olyannak fessen meg, amilyennek lát. Az eljárást és a technikát teljes egészében magára bízom. Nem vágyom olyan múlhatatlan hírnévre, mint amilyen a történelem szövetén örökre nyomot hagyó arles-i postásnak megadatott. Nem, ilyen szintű ambícióim nincsenek. Pusztán egy egészséges kíváncsiság hajt. Vajon milyen kép születik rólam a maga keze nyomán?

- Igazán jólesik ezt hallani, azonban lenne egy kérésem. Ne vegye rossz néven, de amennyiben úgy alakulna, hogy nem sikerül olyan képet festenem, amellyel elégedett vagyok, kérem, tekintsük teljes mértékben meg nem történtnek a dolgot.

- Úgy érti, akkor nem kapom meg a festményt?

Bólintottam.

- Természetesen, ha ilyesmire kerülne sor, az előleget teljes egészében visszafizetem.

- Rendben. A döntést magára bízom, bár valami nagyon azt súgja nekem, hogy ez nem fog bekövetkezni.

- Úgy legyen, én magam is ebben reménykedem.

Mensiki a szememet fürkészte.

- Számomra már az is nagy öröm, ha valamilyen módon hozzásegíthetem magát a változáshoz, még ha nem is készül el a műve. Komolyan mondom.

- Volna még valami - böktem ki kicsivel később -, amit mindenképp szeretnék megbeszélni önnel. A képhez semmi köze, magántermészetű dolog.

- Hallgatom. Ha bármiben tudok segíteni - felelte -, örömmel állok rendelkezésére.

Vettem egy mély levegőt.

- Elég bizarr história. Könnyen lehet, hogy nem fogom tudni érthetően elmagyarázni elejétől a végéig.

- Mondja csak szépen, lassan, ahogy jön. Aztán majd kitalálunk valamit együtt. Több szem többet lát.

Belefogtam a történetbe, kezdve a legelején. Hogy éjjel kettő előtt fölébredtem, és az éjszaka sötétjében fülelve egy különös hangra lettem figyelmes. Távoli volt és halk, de mivel a bogárkórus elhallgatott, alig kivehetően, de hallottam. Olyan volt, mintha valaki egy csengettyűt rázogatott volna. Ahogy a nyomába eredtem, kiderült, hogy a ház mögötti erdőben egy kőhalom rései közül szűrődik ki. A rejtélyes hang szabálytalan időközönként közbeékelt szünetekkel érkezett, nagyjából negyvenöt percen keresztül. Azután, mintha elvágták volna, elhallgatott. Tegnap és tegnapelőtt, összesen két napon át ismétlődött. Lehet, hogy valaki van ott a kőhalom alatt, és valami csengettyűszerűt rázogat. Talán

segítséget kér. De lehetséges ez? Vagy amit hallok, az pusztán a képzelet szüleménye? Már lassan a saját épelméjűségemben is kételkedem.

Mensiki szó nélkül hallgatta, amit meséltem. Csöndben ült akkor is, amikor már mindent elmondtam. Az arcára volt írva, hogy komolyan figyel, és épp a szavaimat emészti.

- Érdekes történet - szólalt meg egy idő után, és kicsit megköszörülte a torkát. - Ahogy mondja, valóban nem mindennapi. De nem ám! Szeretném a saját fülemmel hallani azt a csengettyűszót. Úgyhogy ma este átjönnék magához, persze csak ha nincs ellenére.

Ezen meglepődtem.

- Idefáradna éjnek idején, csak emiatt?

- Ez csak természetes! Ha én is hallom azt a csengettyűszót, az bizonyítja, hogy nem a képzelete játszadozik magával. Ez az első lépés. Amennyiben valódi a hang, együtt odamegyünk, és megnézzük, honnan jön. Hogy mitévők legyünk, azt majd ott és akkor kitaláljuk.

- Persze, nyilván...

- Ha nem zavarom, ma éjszaka átjönnék magához, fél egy körül. Megfelel?

- Nekem teljesen jó, csak nem szeretném, hogy ön pusztán emiatt...

Mensiki kedvesen mosolygott.

- Kérem, ezzel ne is törődjön - nyugtatott szelíden. - Részemről öröm, ha bármiben segítségére lehetek. Meg aztán eleve kíváncsi természet vagyok. Egyáltalán mit jelent ez az éjszaka csendjét megtörő csilingelés? Ha tényleg valaki egy csengettyűt rázogat, vajon ki lehet az? Szeretnék mindenképpen a végére járni. Maga hogy van vele?

- Természetesen ugyanígy - feleltem.

- Akkor hát? Megbeszéltük? Ma este átjövök magához. Tudja, én is rájöttem valamire.

- Rájött? Mire? - ráncoltam a szemöldökömet.

- Legyen ez a következő beszélgetésünk témája. A biztonság kedvéért meg kell győződnöm valamiről.

Fölkelt a kanapéról, kiegyenesedett, és jobbjával kezet nyújtott. Megszorítottam. Ahogy számítottam rá, erős, határozott kézfogás volt. És most még boldogabbnak tűnt ez az ember.

Miután hazament, az egész délutánt a konyhában töltöttem. Főztem. Mindig van egy nap, amikor az egész hétre valót előkészítem. Hűtőbe teszem vagy lefagyasztom, és napokig abból élek. Aznap volt a főzőnapom. Vacsorára virslit főztem káposztával. Spagettitésztát kevertem bele, úgy ettem. Salátát paradicsomból, avokádóból és hagymából vágtam hozzá. Amikor beesteledett, szokásomhoz híven ledőltem a kanapéra, és muzsikaszó mellett olvasgattam. Azután letettem a könyvet. Mensiki járt a fejemben. Vajon mitől volt annyira boldog? *Tényleg* örömmel tölti el, ha nekem segíthet? De miért? Ezt nem értettem. Egy csóró, nevenincs festő vagyok, akit a felesége hat év után elhagyott, a szüleivel is fasírtban van, a zsebei üresek, nincs hol laknia, így a barátja apjának a házában húzza meg magát. Tudom, fölösleges hasonlítgatni, de ezzel szemben itt van ő, a fiatalos, sikeres üzletember, aki olyan jelentős vagyonra tett szert, amelyből élete végéig gond nélkül megél. Legalábbis ezt állítja. Jóképű, van négy brit verdája, nagy háza, dolgozni klasszikus értelemben véve nem dolgozik, csak éli gondtalan életét a hegyen. Egy ilyen ember mégis mit akarhat egy magamfajtától? Miért

érdeklem annyira, hogy az éjszaka közepén képes időt szakítani rám?

Fejcsóválva merültem el újra az olvasásban. Hiába agyalok rajta, úgysem jutok előrébb. Törhetem a fejem, de attól még semmilyen következtetést nem fogok tudni levonni. Mintha egy olyan kirakós játékkal próbálkoznék, amelynek hiányzik néhány darabja. De csak nem ment ki a fejemből. Vettem egy mély lélegzetet, ismét letettem a könyvet az asztalra, behunytam a szemem, és a muzsikát hallgattam. A Wiener Konzerthaus Quartett előadásában szólt Schubert G-dúr No. 15-ös vonósnégyese.

Amióta ideköltöztem, mindennap klasszikusokat hallgattam. Jobban belegondolva túlnyomórészt német (illetve osztrák) szerzeményeket. Amada mester lemezgyűjteménye ugyanis szinte teljes egészében azokból állt. A miheztartás végett volt köztük ugyan néhány Csajkovszkij, Rahmanyinov, Sibelius, Vivaldi, Debussy és Ravel is, és mivel ízig-vérig operarajongó volt, természetesen Verdi és Puccini sem hiányozhatott, de ezek csak mellékszereplőként voltak jelen a német szerzők impozáns gárdájához képest.

Alighanem a bécsi évek emléke hatott olyan erővel, hogy Amada mester teljesen elmerült a német szerzők muzsikájában. Vagy pont ellenkezőleg, olyan lelkesen rajongott a német operáért, hogy emiatt ment Franciaország helyett Bécsbe tanulni. Fogalmam sincs, melyik lehetett előbb.

Mindenesetre nem voltam abban a helyzetben, hogy erre a részrehajló szeretette akár csak egy rossz szót is szóljak. Én a ház őrzője voltam csupán, akinek kedvesen felajánlották, hogy meghallgathatja a lemezgyűjteményt. És örömmel hallgattam Bach, Schubert, Brahms, Schumann vagy Beethoven muzsikáját,

Mozartéról nem is beszélve. Egyrészt mivel gyönyörű, mélyértelmű, kitűnő remekművek voltak, másrészt mert soha addig nem volt még alkalmam ilyen zenéket ennyire nyugodt körülmények között élvezni. Szinte ki sem látszottam a munkából, és anyagilag sem engedhettem volna meg magamnak. Elhatároztam tehát, ha már az ölembe pottyant a lehetőség, azon leszek, hogy végighallgassam a gyűjteményt.

Este tizenegy után elaludtam a kanapén. Zenehallgatás közben bóbiskolhattam el, vagy húsz percre. Mire fölébredtem, a lemez már lejárt, a lejátszókar visszaállt a helyére, a korong sem forgott. A nappaliban két lemezjátszó volt: egy automata, amelyen a tű magától emelkedik föl, és egy igazi kézi vezérlésű. Én a biztonság kedvéért szinte mindig az előbbit használtam. Hogy sose legyen gond abból, ha szunyókálok egyet. Becsúsztattam a Schubert-lemezt a tokjába, és visszatettem a polcra, pontosan a helyére. A nyitott ablakon át hallani lehetett a bogárkar grandiózus hangversenyét. Amíg ők zengedeztek, az a csilingelés nem kezdődhetett el.

Kávét melegítettem a konyhában, és ettem egy kis kekszet. A környező hegyeket betöltő éjjeli bogármuzsikát hallgattam. Kicsivel fél egy előtt az emelkedőn fölfelé kaptató Jaguar búgására lettem figyelmes. Ahogy kanyarodott, sárga fényszórója egy pillanatra erősen megvilágította a ház ablakait. Nem sokkal ezután a motor leállt, és mint mindig, most is hallottam, ahogy az autó ajtaja határozottan becsukódik. A kanapén ülve kortyolgattam a kávémat, igyekeztem szabályosan venni a levegőt, és vártam, hogy megszólaljon a csengő.

13

Jelen pillanatban nem több, mint puszta feltételezés

Leültünk a nappaliban kávézni, hogy *addig a bizonyos időpontig* elfoglaljuk magunkat, és beszélgettünk erről-arról. Némi hallgatás után Mensiki kissé bátortalan, mégis határozott hangon nekem szegezte a kérdést:

- Magának van gyereke?

Kissé meglepődtem. Nem olyannak tűnt, aki ilyen kérdést tesz föl valakinek, akivel nincs kimondottan bizalmas viszonyban. Inkább az az „Én sem ütöm bele az orromat a te dolgaidba, te se tedd, kérlek" típus volt. Legalábbis szerintem. Komoly tekintetéből azonban kiolvastam, a kérdés nem akkor és ott jutott eszébe, hanem régóta készült rá, hogy föltegye.

- Hat évig voltam házas, de gyerekünk nem született - feleltem.

- Nem akartak?

- Nekem mindegy volt - válaszoltam -, a feleségem viszont nem vágyott rá. - Abba nem mentem bele, hogy miért nem. Ugyanis mostanra már én sem voltam benne annyira biztos, hogy ez volt-e a valódi oka.

Mensiki úgy tűnt, mintha egy darabig tétovázna, aztán egyszer csak elszánta magát, és így szólt:

- Lehet, hogy udvariatlanság, amit most kérdezni fogok, de mondja, soha nem fordult meg a fejében annak a lehetősége, hogy egy másik nő valahol titokban a maga gyermekét neveli?

Ismét az arcára meredtem. Milyen különös kérdés, gondoltam. Mindenesetre a miheztartás végett feltúrtam emlékezetem néhány fiókját, de hiába kotorásztam bennük, egyetlen ilyen emléket sem sikerült előhalásznom. Egyrészt nem is voltam olyan sok nővel életemben, másrészt, ha - tegyük fel - ez mégis megtörténhetett volna, az valamilyen úton-módon bizonyára a fülembe jut.

- Elméletileg nem kizárt, gyakorlatilag azonban, vagy józan ésszel belegondolva, teljesen esélytelen.

- Valóban? - szürcsölt bele decensen a kávéjába, és közben úgy tűnt, valamin nagyon gondolkodik.

- De mégis, miért kérdez tőlem ilyesmit? - böktem ki hirtelen.

Egy darabig némán bámult ki az ablakon. A hold fényesen ragyogott, ha nem is olyan vakítóan, mint tegnapelőtt. A tenger felől oszladozó felhők ráérősen úsztak a hegyek felé.

Végül így szólt:

- Mint azt már korábban említettem, én soha nem házasodtam meg. Világéletemben egyedül voltam. Minden időmet lekötötte a munka, és az együttélősdit sem a magamfajtáknak találták ki. Most gondolhatja, hogy megjátszom magam, de bárki bármit mondjon, én akkor is csak egyedül tudok élni. A rokoni kapcsolatok szinte teljesen hidegen hagynak. Gyerekre sem vágytam soha, aminek persze személyes okai is vannak. Ezeket a saját gyerekkoromból hozom.

Itt egy picit elhallgatott, aztán folytatta.

- Néhány évvel ezelőtt azonban felmerült bennem, hogy esetleg nekem is van gyerekem. Pontosabban fogalmazva, egyszerűen

nem tudtam kiverni a fejemből a gondolatot.

Csendben hallgattam, amit mond.

- Most biztosan furcsállja, hogy egy ilyen szövevényes és személyes históriát csak úgy megosztok magával, akit alig néhány napja ismerek - futott át egy halvány mosoly az arcán.

- Ha önt nem zavarja, én ugyan nem bánom.

Jobban belegondolva már gyerekkoromban is előfordult nemegyszer, hogy számomra szinte ismeretlen emberek megosztották velem magánjellegű dolgaikat. Elképzelhető, hogy különleges tehetséggel születtem mások titkainak előcsalogatására. Vagy egyszerűen csak jó hallgatóságnak tűnők. Mindenesetre nem emlékszem, hogy valaha is hasznot húztam volna ebből, ugyanis akik megosztották velem legféltettebb titkaikat, azok kivétel nélkül meg is bánták utána.

- Sosem beszéltem még erről senkinek - vallotta be.

Bólintottam és vártam, mit mond még. Nagyjából mind ezzel indítottak.

És Mensiki belekezdett.

- Tizenöt évvel ezelőtt történt. Együtt jártam egy lánnyal. Én a harmincas éveim végét tapostam, ő a húszas évei második felében járt. Vonzó, gyönyörű teremtés volt, ráadásul bölcs is. A kapcsolatunkat komolyan vettem, de már az elején tisztáztam vele, arra ne számítson, hogy majd megkérem a kezét. Én senkivel nem akarok összeházasodni. Nem szerettem volna, hogy hiú ábrándokat kergessen, ezért megmondtam neki, ha talál valakit, akihez szívesen hozzámenne, én szó nélkül visszavonulok. Ezt ő meg is értette. Amíg azonban együtt voltunk - két és fél évig -, nagyon jól kijöttünk, soha egy szóváltás nem volt közöttünk. Mindenfelé utazgattunk, és a lakásomban is tartott egy garnitúra ruhát, mivel gyakran nálam aludt.

A történetnek ezen a pontján egy kicsit elmerült a gondolataiban, majd folytatta.

- Ha egy átlagos férfi lettem volna - vagy csak egy kicsit is átlagosabb -, habozás nélkül feleségül veszem. Még így is elbizonytalanodtam. Végül azonban... - itt egy pillanatra elhallgatott, és halkan felsóhajtott. - Végül azonban ezt a jelenlegi, magányos életformát választottam, ő pedig egy biztosabb, tervezhetőbb életet. Vagyis hozzáment egy nálam *jóval átlagosabb* fickóhoz.

A lány az utolsó pillanatig titkolta Mensiki előtt, hogy férjhez megy. A huszonkilencedik születésnapja után egy héttel találkoztak utoljára. (A jeles napot Ginzában ünnepelték egy étteremben. Mensikinek utólag esett csak le, mennyire szótlan volt aznap.) Akkoriban egy akaszakai irodában dolgozott. Egy nap azzal hívta fel a barátnője, hogy szeretne vele beszélni, nem bánja-e, ha beugrik. Mondta neki, hogy jöjjön csak. Noha a lány azelőtt soha nem látogatta őt meg az irodájában, különösebben nem tartotta furcsának a kérését. Végül is egy kicsi irodáról volt szó, ahol rajta kívül csak egy középkorú titkárnő dolgozott, így igazán nem zavart senkit. Volt idő, amikor viszonylag nagy céget igazgatott sok alkalmazottal, de ez a történet arra az időszakra esett, amikor egyedül dolgozott egy új hálózat kialakításán. A projektek előkészítési szakaszában mindig elvonulva, egyedül intézkedett, a kivitelezést azonban sok alkalmazottal, lendületes csapatmunkában végezte. Ez volt a munkamódszere.

A barátnője nem sokkal öt előtt érkezett meg. Mensiki irodájában, a kanapén ülve beszélgettek. Öt órakor hazaküldte a titkárnőjét, aki a szomszéd szobában dolgozott. Az, hogy ő tovább bent marad dolgozni, mindennapos volt. Sokszor annyira elmerült a munkában, hogy az egész éjszakát az irodában töltötte.

Aznap este arra gondolt, hogy egy közeli étteremben vacsorázhatnának, de a barátnője nem akart. Azt mondta, ma nincs ideje, találkozót beszélt meg a Ginzán.

- Szóval beszélni szeretnél velem valamiről - nézett rá érdeklődve.

- Igazából nincs semmi - felelte a lány -, csak látni akartalak.

- Örülök, hogy itt vagy - mosolygott Mensiki.

A nő ritkán beszélt ennyire egyenesen, mert jobban szerette a virágnyelvet. Igaz, Mensiki így sem értette, pontosan mit is akar mondani. A lány erre fogta magát, és szó nélkül beleült az ölébe. Karjával körülfonta, és megcsókolta. Igazi, szenvedélyes csók volt. Azután kioldotta Mensiki övét, és kezét a nadrágjába csúsztatta. Aztán megmarkolta, majd elővette megkeményedett péniszét. Fölé hajolt, és a szájába vette. Nyelve selymesen és forrón siklott körülötte.

Mensiki alig tudott hova lenni ámulatában. A barátnője ugyanis sosem volt kezdeményező típus a szexben, az orális kényeztetést illetően pedig - akár adásról, akár fogadásról volt szó - mindig kényszeredettség érződött rajta. Aznap azonban valamiért ő akarta mindezt. Mensiki nem tudta mire vélni a változást.

A lány ekkor hirtelen fölállt, lerúgta lábáról az elegáns, fekete magassarkút, ruhája alól sietősen lekapta a harisnyáját és a bugyiját. Ismét a férfi ölébe pattant, majd egyik kezével bevezette magába a péniszét. Addigra már kellően benedvesedett, és mint valami bestia, természetes egyenletességgel pulzált. Az egész pillanatok alatt történt. (Ami szintén nem vallott rá, a lány a lassú, finom mozdulatok mestere volt.) Mire Mensiki észbe kapott, már benne volt, a puha szeméremajkak nyugodt, de határozott szorítással ölelték körbe a péniszét.

Ilyen még nem történt köztük. Mensikinek az a furcsa és ellentmondásos érzése támadt, hogy ebben a szeretkezésben melegség és hűvösség, keménység és puhaság, befogadás és elutasítás egyszerre volt jelen. De hogy ez mit jelentett, arról fogalma sem volt. A lány olyan vadul lovagolt rajta, mint ahogy a kis hajót dobálják a tenger szilaj hullámai. Vállig érő fekete haja úgy lengett, mint fűzfalomb a szélben. Önkontrollját vesztve egyre hangosabban zihált. Mensiki nem volt biztos benne, hogy ráfordította-e a zárat vagy sem. Mindenesetre már késő volt ellenőrizni.

- Nem kéne védekeznünk? - kérdezte a lányt, aki ezt a dolgot mindig nagyon komolyan vette.

- Ne aggódj - suttogta a fülébe -, ma nem.

Mindenben teljesen más volt, mint amilyen lenni szokott. Mintha egy benne szunnyadó másik személyiség ébredt volna hirtelen tudatára, testestül-lelkestül irányítása alá vonva régi énjét. Lehet, hogy valami különleges napja van? - töprengett Mensiki. A férfiaknak gyakran fogalmuk sincs, hogyan működik egy nő.

Miközben barátnője mozgása egyre merészebbé és dinamikusabbá vált, neki csak egy dolga volt: nem gördíteni akadályt az útjába. Végül fölértek a csúcsra. Mensiki nem bírta tovább és elélvezett, mire ugyanabban a pillanatban a barátnője felsikoltott, akár valami egzotikus madár, a méhe pedig - mintha csak erre várt volna - mohón szívta magába az ondót. Mensikinek olyan zavaros képzete támadt, mintha valami ismeretlen állat bekebelezte volna odabent a mélységes sötétben.

A nő nem sokkal ezután, Mensiki testét szinte ellökve magától fölállt, ruhája szegélyét szó nélkül megigazította, a harisnyáját és a bugyiját gyorsan fölkapkodta a földről, bevágta a kézitáskájába,

majd szapora léptekkel a mosdó felé vette az irányt, és jó ideig ki sem jött onnan. Mensiki épp aggódni kezdett, nincs-e valami baja, amikor végre kinyílt az ajtó. Barátnője jól fésülten, szépen rendezett ruhában lépett ki, a smink is úgy állt rajta, mint azelőtt. Szája szegletében a jól ismert szelíd mosoly ült.

- Hát akkor, mint már mondtam, sietek. Így is késésben vagyok - szólt, könnyű csókot lehelt Mensiki ajkára, majd kiviharzott a szobából. Vissza se nézett. A távozó sarkak kopogása azóta is visszhangzik Mensiki fülében.

Akkor találkozott vele utoljára. Azóta nem kapott hírt felőle. Hiába hívta, hiába küldött neki levelet, egyszer sem érkezett válasz. Két hónap múlva pedig férjhez ment. Pontosabban egy közös barátjuk mesélte később, mi történt. Ez a barát furcsállotta, hogy nemcsak nem hívta meg Mensikit az esküvőjére, de még csak nem is közölte vele, hogy megházasodik. Azt hitte, vannak annyira jó barátok. (Kapcsolatukat körültekintően titkolták, így senkinek eszébe sem jutott, hogy ők ketten szerelmi viszonyt ápolnának). A fickót, aki a férje lett, Mensiki nem ismerte. A nevét sem hallotta. A lány sosem jelezte neki, hogy férjhez készülne menni, nem is éreztette vele. Egyszerűen se szó, se beszéd, eltűnt az életéből.

Mensiki később eszmélt rá, hogy az az ölelés az iroda kanapéján minden bizonnyal szerelmi búcsú volt. A jelenetet később sokszor fölidézte magában. Évek múltán is meglepően tisztán és pontosan emlékezett rá. Ilyenkor újra hallotta a kanapé nyikorgását, látta a lány libbenő haját, és fülében érezte forró leheletét.

Bánta-e akkor, hogy elveszítette őt? Természetesen nem. Nem olyan fából faragták, aki utólag bármit megbánt volna. A családi létforma nem neki való, és ezt ő is jól tudta magáról. Szerethetett

valakit mindennél jobban, a hétköznapokban képtelen lett volna együtt élni vele. Napi szinten kellett elvonulva összpontosítania, nem bírta volna elviselni, ha ebben valaki a puszta létével megzavarja. Mindennél jobban rettegett attól, hogy ha összeköti az életét valakivel - legyen az szülő, feleség vagy gyerek -, előbb-utóbb meggyűlöli. Nem szeretni félt tehát, hanem gyűlölni.

Ez a lány iránt érzett szerelmén azonban mit sem változtatott. Soha ennyire nem szeretett még senkit, és alighanem ezután sem fog. - A mai napig fenntartok neki egy kiemelt helyet a szívemben. Egészen konkrét helyet. Nevezhetjük oltárnak is - mondta.

Oltár? Egy picit bizarrnak éreztem a kifejezést, de számára nyilván ez volt a legtalálóbb.

Mensiki ezzel története végére ért. Noha szinte minden részletre kiterjedő' pontossággal mesélt, szexuális töltete alig volt a szavainak. Mintha egy száraz orvosi szakvéleményt olvasott volna föl előttem. Lehet, hogy valóban annak szánta?

- Az esküvő után hét hónappal - folytatta - egy tokiói klinikán egészséges lánygyermeknek adott életet. Igaz, én erről is csak jóval később értesültem. Mindennek immáron tizenhárom éve.

Egy ideig üres kávéscsészéje alját bámulta, mintha révedezve gondolna vissza azokra a régi, szép időkre.

- Nos, az a gyermek lehet, hogy az enyém - tette hozzá, és úgy nézett rám, mint aki a személyes véleményemre kíváncsi.

Kis időre volt szükségem, mire fölfogtam, amit mondott.

- Időben egyezik - néztem vissza rá.

. - Ahogy mondja - felelte. - Tökéletesen. A gyermek az irodai légyottunk után pontosan kilenc hónappal született. Valószínűleg közvetlenül az esküvő előtt kiválasztotta azt a napot, amikor a legnagyobb eséllyel megfogan, eljött hozzám, és az

örökítőanyagomat - hogy is fogalmazzak - tudatosan *begyűjtötte*. Ez az én teóriám. Házasságról velem sosem ábrándozhatott, azt azonban elhatározta, hogy az én gyerekemet szüli majd meg. Szerintem legalábbis így történt.

- De erre nincs hitelt érdemlő bizonyítéka.

- Nincs hát. Ez jelen pillanatban nem több, mint puszta feltételezés. Viszont van *alapja*.

- Azért ez elég veszélyes vállalkozásnak tűnik - mutattam rá. - Eltérő vércsoport esetén később még kiderülhet, hogy más az apja. Vajon bevállalt volna ekkora rizikót?

- Az én vércsoportom, akárcsak a legtöbb japáné, A-s. Az övé is az. Hacsak valamilyen okból nem csináltat DNS-vizsgálatot, minimális az esélye a lebukásnak. Ezzel biztosan számolt.

- Másfelől viszont ugyanígy nem derül ki DNS-vizsgálat nélkül, hogy valóban ön-e a kislány biológiai apja. Hacsak meg nem kérdezi az anyját szemtől szemben.

- Azt már nem tudom megtenni. Hét évvel ezelőtt ugyanis meghalt.

- Sajnálom. Ilyen fiatalon…

- A hegyekben sétált, amikor lódarazsak támadtak rá, és halálra csípték. Allergiás volt a mérgükre. Amikor kórházba szállították, már nem lélegzett. Senki sem tudott az allergiájáról, valószínűleg ő maga sem. A férje és a lánya itt maradtak utána. A kislány most tizenhárom éves.

Majdnem, mint a húgom, amikor meghalt, futott át az agyamon.

- És azt állítja, van *alapja* a feltételezésnek, hogy ön az apja.

- Nem sokkal a halála után egyszer csak kaptam egy levelet.

Tőle - tette hozzá halkan.

Egy nagy alakú boríték érkezett hozzá aznap az irodájába, ajánlva. Valami ügyvédi irodából küldték. Benne egy kétoldalas, gépírásos levél (az iroda nevével) és egy halvány rózsaszín boríték. Az ügyvédi irodától jött írás az ügyvéd névjegyével volt ellátva. Ez állt benne: „Mellékelten küldöm **** úrhölgy (itt egykori szerelme neve állt) még életében nálunk letétbe helyezett levelét. **** úrhölgy úgy rendelkezett, hogy elhalálozása esetén jelen levelet Önnek juttassuk el. Megjegyzést is csatolt hozzá, miszerint a levél harmadik személy kezébe semmi esetre sem kerülhet."

Ezután tömören és hivatalosan ismertette halálának körülményeit. Mensiki egy darabig letaglózva állt, majd összeszedte magát, és egy ollóval felnyitotta a rózsaszín borítékot. Egy négyoldalas, kék tintával írott levelet talált benne, gyöngybetűkkel.

Mensidi Vatam részére

Hogy melyig év hanyadig hónapjának hanyadig, napját írjuk azt nem tudom, mindenesetre mire ezt a levelét olvasod, én már Halott vagyok Nem tudom, miért, de mindig is volt egy olyan érzésem. Hogy viszonylag fiatalon távozom majd az élők sorából Ezért is döntöttem úgy, Hogy még idejében gondoskodom a halálóm utáni teendődről. A legjobb persze az lenne, ha hiába fáradozom. Mivel azonban épp ezeket a sorodat olvasod, én már bizonyosan meghaltam. Ha erre gondolók rám tör a szomorúság.

Először is szeretném leszögezni (bár talán kár is dűlőn vesztegetni rá a szót), hogy az én életem nem ér túlsódat. Ezzel teljesen tisztában vagyok. A magamfajta emberhez alighanem úgy méltó, hogy minden feltűnést és fölösleges fecsegést derülve, csendesen vonuljon le az élet színpadáról. Neked azonban el kell árulnom valamit, azt hiszem. Úgy érzem, ha ezt most elszalasztom, soha

többé nem lesz lehetőségem arra, hogy tisztességesen bánjak veled. Ezért küldöm el neked ezt a levelet egy megbízható ügyvéd ismerősöm diavetítésével

Sajnálom, hogy olyan hirtelen elhagytalak akkor, és másvalaki felesége lettem. Arra sincs mentségem, hogy neked egy szót sem szóltam róla előtte. Biztosan nagyon megdöbbentett, és talán kellemetlenül is érintett a dolog. De fákét, Hogy higgadt énedet egy ilyen kis semmiség nem rendítette meg, és nem volt rád különösebb hatással, amit tettem. Nem részletezem, de kérlek,, értsd meg. Jakkor és ott lényegében nem volt más választásom.

Egyetlen választási lehetőségem azonban maradt. Mégpedig az, amit egy egyszeri történésbe, egyetlen tettbe sűrítettünké Emlékszel az utolsó találkozásunkra? Emikor egy kora őszi délután váratlanul meglátogattalak, az irodádban. Lehet, hogy nem látszott rajtam, de nagyon nagy bajban voltam. Úgy éreztem, sarokba vagyok, szorítva, és már nem vagyok, önmagam. Amit azonban ott tettem, az még ebben a zavarodott állapotomban is teljesen tudatos volt. Az első mozdulattól az utolsóig. És a mai napig semmit sem bántam meg belőle. Életem egyik legnagyobb jelentőségű eseménye volt. Jóval túlmutatott saját létezésemen is.

Remélem, megérted, és egyszer megbocsátod. Bárcsak semmi gondot nem okoznék vele neked! Judom, hogy nincs, amit jobban utálnál...

Kedvesem! Élj soká, és légy boldog! Remélem, csodálatos lényed valahol tovább öröklődik,

* * *

Mensiki addig olvasta újra meg újra a levelet, míg minden sorát betéve nem tudta. (És tényleg el is szavalta nekem fejből, gördülékenyen, elejétől a végéig). A sorok között megannyi érzelem, árnyalt célzás sejlett föl, miközben rejtett képek bonyolult sora búj meg benne. Mint egy rég elfeledett, ősi nyelv egyetlen ismerője és kutatója, éveken át vizsgálta a benne rejlő

lehetőségeket. Egyenként vette górcső alá a szavakat, különböző módon keverve, kombinálva, vagy épp a sorrendjüket cserélve föl. Végül aztán arra a következtetésre jutott, hogy az esküvő után hét hónappal született leánygyermek minden kétséget kizáróan az ő irodájának bőrkanapéján, az ő szerelmük gyümölcseként fogant.

- Megbíztam hát egy baráti ügyvédi irodát - folytatta -, hogy az árván maradt leánygyermekéről tudjanak meg minél többet. A férfi, akihez hozzáment, tizenöt évvel volt idősebb nála, ingatlanos céget vezet. Egészen pontosan egy helyi földbirtokos fia, cége fő tevékenysége pedig a saját tulajdonában lévő öröklött telkek és ingatlanok felügyelete, illetve karbantartása. Persze azért más ingatlanok adásvételével is foglalkozik, de nem igazán széles körű a klientúrája. Akkora a vagyona, hogy gond nélkül megél belőle akkor is, ha egyáltalán nem dolgozik. A kislány neve Marié, csupa *hiraganávai*. Az apja nem házasodott újra felesége hét évvel ezelőtti tragikus halála után. Van viszont egy húga, aki hajadon, és jelenleg velük él. Ő végzi a házimunkát. Marié a helyi állami kisgimnázium első osztályos tanulója.

- Találkozott már vele? - kérdeztem.

Mensiki egy darabig kereste a szavakat.

- Távolról jó párszor láttam már az arcát - felelte végül -, beszélni azonban még sosem beszéltünk.

- És milyennek találta?

- Azt nem tudom megítélni, hogy hasonlít-e rám, vagy sem. Bizonyos szempontból igen, bizonyos szempontból pedig egy cseppet sem.

- Fényképe van róla?

- Nem, az nincsen - rázta meg a fejét. - Biztos, hogy szerezhetnék egyet, ha akarnék. De mégis mire mennék vele? Csak ott lapulna a pénztárcámban. Nem. Amire én vágyom, az...

Nem folytatta tovább. Hallgatása csendjét a bogarak élénk cirregése váltotta föl.

- De hiszen az imént mondta, hogy a vérrokonság mint olyan nem érdekli.

- Ez igaz is. Korábban egyáltalán nem foglalkoztatott, sőt amennyire lehet, az egész témától igyekeztem magam távol tartani. Ez a mai napig így van. Másfelől viszont erről a kis Mariérői valahogy *képtelen vagyok levenni a szemem*. Egyszerűen nem tudom kiverni őt a fejemből. Pedig nincs benne semmi logika…

Nem tudtam, erre mit mondjak. Ó folytatta.

- Életemben nem tapasztaltam még ilyet. Soha egy pillanatra sem veszítettem el magam fölött az irányítást, amire világéletemben büszke is voltam. Most azonban megesik, hogy gyötrődés fog el, amikor egyedül vagyok.

- Nézze, van egy olyan gyanúm - böktem ki hirtelen, ami a szívemen volt -, bocsásson meg, de mintha a kis Mariével kapcsolatban szeretne tőlem kérni valamit. Vagy tévednék?

Kicsit kivárt, azután bólintott.

- Az igazat megvallva, hogy is fejezzem ki magam…

Hirtelen arra lettem figyelmes, hogy a nyüzsgő bogárnép teljesen elcsendesedett. Fölpillantottam a faliórára. Hajnali egy óra negyven perc múlt. Mutatóujjamat az ajkamra helyeztem, mire Mensiki azonnal elhallgatott. Együtt füleltünk a nesztelen éjszaka csendjében.

14

De ilyen különös történettel még soha

Abbahagytuk a társalgást, és mozdulatlanul hallgatóztunk. Semmi bogárnesz, pont úgy, mint tegnap és tegnapelőtt. És ekkor a csend mélyén ismét felcsendült az a halk csengettyűszó. Csilingelés, kis szünet, majd újra csilingelés. Mensikire néztem, aki velem szemben ült a kanapén. Arcáról leolvastam, hogy ő is hallja. Szemöldökei közé mély ráncok futottak, ölében tartott kezét pedig picit fölemelte, és ujját a csengettyűszó ritmusára mozgatta. Akkor tehát mégsem káprázat!

Két-három percen át feszülten figyelt, majd lassan fölállt.

- Keressük meg, honnan jön a hang - mondta szárazon.

Magamhoz vettem az elemlámpát, ő pedig kiment a házból, és az autójából elővette a sajátját. Föllépegettünk a lépcsősoron és belevetettük magunkat az erdőbe. Az őszi hold fénye mutatta az utat a lábunk alatt, bár ragyogása nem volt a múltkorihoz fogható. Megkerültük a szentélyt. A japánfüvön átvágva a kőhalom előtt találtuk magunkat. Ismét hallgatózni kezdtünk. A rejtélyes csilingelés minden kétséget kizáróan a kövek közül szűrődött ki.

Mensiki óvatosan körbejárta a halmot, és lámpája fényénél alaposan megvizsgálta a réseket. Semmi szokatlant nem talált. Csak régi, mohos köveket látott rendezetlenül egymásra dobálva.

Ahogy rám pillantott, holdfényben úszó arca úgy nézett ki, mint valami ókori maszk. Lehet, hogy az enyém is pont ilyen?

- Korábban is innen érkeztek a hangok? - kérdezte suttogva.

- Innen - válaszoltam -, pontosan ugyaninnen.

- Nekem úgy tűnik, hogy a kövek alatt valaki egy csengettyűszerűséget rázogat.

Bólintottam. Megkönnyebbülve konstatáltam, hogy nem őrültem meg, ugyanakkor el kellett ismernem, hogy Mensiki szavai által az addig pusztán lehetőségként jelen levő irrealitás immáron realitássá vált, aminek következtében viszont alig észrevehetően felfeslett a valóság szövete.

- Mit tegyünk? - néztem rá kérdőn.

Mensiki ismét a kövekre világított, miközben száját összeszorítva gondolkodott. Szinte hallottam, ahogy az éjszaka csendjében kattognak a kerekek az agyában.

- Az is lehet, hogy valaki segítséget kér - dörmögött maga elé.

- De mégis ki lehet bezárva ide a kövek közé? - tört föl belőlem a kérdés.

Mensiki a fejét rázta. Mindent természetesen ő sem tudhatott.

- Egyelőre menjünk vissza a házba - javasolta, megérintve a vállam. - Most már tudjuk, honnan jön a hang. A többit találjuk ki odabent.

Elhagytuk a cserjést, és megérkeztünk a ház elé. Mensiki visszatette az elemlámpát az autójába, helyette pedig egy kis papírzacskót vett ki az ülésről. Bementünk a lakásba.

- Nincs egy kis whiskyje? - kérdezte.

- A sima skót megfelel?

- Abszolút. Tisztán. És még egy pohár vizet is, legyen szíves, jég nélkül.

Kimentem a konyhába, levettem a polcról egy White Lábéit, töltöttem belőle két pohárba, és egy ásványvízzel együtt bevittem a nappaliba. Leültünk egymással szemben, szótlanul kortyolgattuk az italunkat. Üres pohara láttán visszamentem a konyhába a White Lábéiért, és újra töltöttem neki. Ezúttal nem ivott, csak a kezében tartotta. Az éj csendjében, kis megszakításokkal még mindig hallani lehetett a csengettyűszót. Kifinomult és halk volt ugyan, de olyan jelentőségteljesen szólt, hogy nem kerülhette el a figyelmünket.

- Sok furcsaságot tapasztaltam már az életben - töprengett -, de ilyet még soha. Már megbocsásson, de hittem is meg nem is, amikor mesélte. Ki gondolta volna, hogy ez tényleg előfordulhat?

Szavai megfogtak.

- Mit ért azon, hogy tényleg előfordulhat?

Egy ideig a tekintetemet fürkészte.

- Egyszer régen olvastam egy ugyanilyen történetről.

- Ugyanilyen történetről? Egy csengettyűszóról valahol az éjszakában?

- Egészen pontosan egy gong hangja volt. Nem csengettyűszó. Egy olyan kis buddhista hangszeré, amelyet egy kalapácsszerű kongatófával szólaltattak meg. Ősi kis buddhista eszköz, amellyel így imádkoztak. A történet szerint azt is éjszaka hallották kiszűrődni a föld alól.

- Ez afféle kísértethistória?

- Inkább rémtörténetnek nevezném. Olvasta Ueda Akinaritól a *Tavaszi eső meséit?*

- Azt még nem - ráztam meg a fejem. - Nagyon régen az *Eső és hold meséit* olvastam tőle.

- A *Tavaszi eső meséi* Akinari legutolsó műve. Az *Eső és hold meséi* után mintegy negyven évvel írta meg. Míg abban magára az

elbeszélésre helyezi a hangsúlyt, addig ebben a művében inkább a saját írói eszmeisége jelenik meg. Van benne egy fura történet, amelynek az a címe, hogy *Két életen át*. Főszereplője egy parasztfiú, aki pont ilyesmiket él át. Nagy tudásvágyú emberként éppen egy könyvet olvas éjnek idején, amikor egyszer csak a kert végéből gongütésre lesz figyelmes, amely kis megszakításokkal érkezik a kövek alól. Furcsállja, így aztán napvilágnál többedmagával nekiáll kiásni. Erre mit talál? Egy hatalmas követ. Ahogy odébb cipelik, elővilàglik alóla egy kőlappal fedett koporsószerűség. Felnyitják, hát mit találnak benne? Egy lerohadt húsú, szárított halhoz hasonlító, csontsovány emberkét. A haja a térdét verdeste. Egyedül a keze mozdult, miközben a kongatófával ütötte a gongot. Egy szerzetes lehetett, aki valaha az örök megvilágosodás reményében önként választotta a halált, és élve temették el a föld alá, koporsóba zárva. Ezt nevezték *zendzsónak*. A mumifikálódott holttestet azután kiásták, és szentként tisztelték a templomban. A zendzsó állapotát pedig meditációba merülésnek nevezték. Kiváló szerzetes lehetett egykor. Lelke - ahogy kívánta - el is érte a megvilágosodás állapotát, csak a kiüresedett teste maradt életben. A parasztcsalád már tíz nemzedék óta élt a birtokon, de ez az egész még annál is korábban történhetett. Több száz évvel.

Itt Mensiki befejezte a történetet.

- Úgy érti, körülöttünk is valami ilyesmi zajlik éppen? - kérdeztem.

- Józan ésszel belegondolva képtelenség. Ez egy Edo-korban íródott történet, nem több. Akinari ismerte ezt a néphagyományban élő mesét, és farigcsált belőle saját stílusában

egy elbeszélést. A különös az, hogy gyanúsan egybecseng az általunk tapasztalt jelenséggel.

Mensiki finoman forgatta a kezében a whiskyspoharat. A borostyánszínű folyadék csendben körözött benne.

- És mi lett a múmiaszerű szerzetessel, miután kiásták? - érdeklődtem.

Mensiki arca gondterheltnek tűnt.

- A történet azután meglehetősen szokatlan fordulatot vesz, melyben erősen tükröződik Ueda Akinari élete alkonyára kialakult - cinikusnak is nevezhető - sajátos világlátása. Egy rögös életutat bejárt, megfáradt emberé. De azt hiszem, jobb, ha a történet végét nem az én szűkszavú tolmácsolásomból ismeri meg. Olvassa csak el saját maga!

Az autóból magával hozott papírzacskóból előhúzott egy régi könyvet, és átnyújtotta nekem. Egy japán klasszikus irodalmi sorozat egyik kötete volt, benne Ueda Akinari *Eső és hold meséi* mellett a *Tavaszi eső meséivel.*

- Ahogy hallgattam a történetét, azonnal ez az elbeszélés jutott eszembe. Így hát levettem a polcról, és a biztonság kedvéért újra elolvastam. Magának adom a könyvet. Ha gondolja, olvassa el. Egészen rövid, könnyű olvasmány.

Elfogadtam és megköszöntem.

- Különös történet - jegyeztem meg. - Józan ésszel elképzelhetetlen. Természetesen el fogom olvasni. Hanem mondja, mégis mitévő legyek? Képtelen vagyok csak úgy továbblépni a dolog felett. Mi van, ha valaki tényleg ott rekedt a kövek alatt, és esténként csengettyűvel, gonggal vagy tudom is én mivel jelezve kiált segítségért? Valahogy muszáj kiszabadítanom onnan!

Mensiki arca elkomorult.

- Ahhoz, hogy azokat a köveket elmozdítsuk, a kettőnk ereje sem elég.

- Értesítsük a rendőrséget?

- Velük nem sokra megyünk - csóválta a fejét. - Egy ilyen bejelentéssel, hogy éjszakánként az erdőből a kövek alól csilingelést hallunk, nos, egy percig se vennének minket komolyan. Azt gondolnák, hogy elment az eszünk, és csak még tovább bonyolódna a helyzet. Azt mondom, hagyjuk.

- De ha így folytatódik ez a csilingelés - érveltem -, teljesen rámennek az idegeim. Nem fogok tudni rendesen aludni. Az lesz a vége, hogy el kell hagynom a házat. Az a hang egészen biztosan üzenni akar valamit.

Mensiki egy ideig a gondolataiba mélyedve hallgatott, majd így szólt:

- Szakemberre lesz szükségünk a kövek elhordásához. Ismerek egy helyi kertépítő céget. A vállalkozó jó barátom. Munkájukból adódóan néhány nehezebb kő sem okoz nekik problémát. Ha kell, elintézem, és hoznak egy kis markolót, amellyel nemcsak köveket pakolni, de ásni is lehet.

- Ez így mind szép - feleltem -, viszont két bökkenő is van vele. Az egyik, hogy először a föld tulajdonosának, Amada Tomohikónak a fiától kellene engedélyt kérnem. Nem állhatok neki csak úgy önkényesen. A másik pedig, hogy egy ilyen megbízást anyagilag nem engedhetek meg magamnak.

- A pénz miatt ne aggódjon - mosolygott -, majd én állom. Ennyi igazán belefér. Meg aztán a vállalkozónak is van egy kisebb tartozása felém, úgyhogy szerintem önköltségi áron elvégzi nekem a munkát. Ezzel ne is törődjön. Amada úrral viszont kérem, maga vegye föl a kapcsolatot. Ha elmagyarázza, miről van szó, biztosan belemegy. Ha ugyanis tényleg bent rekedt valaki abban a

gödörben, mi pedig hagyjuk meghalni, könnyen lehet, hogy őt is előveszik mint a föld tulajdonosát.

- Ön viszont annyit fáradozik értem, miközben semmi köze a dologhoz...

Mensiki - mintha esőt fogna föl - ölében nyitott tenyérrel halkan így felelt:

- Mint azt már korábban említettem, kíváncsi természet vagyok. Én is szeretném megtudni, hova vezet ez a különös, mindennapinak kicsit sem nevezhető történet. Az anyagi részével egyelőre ne foglalkozzunk. Maga csak ne vívódjon annyit, és bízza rám.

Mensiki tekintetét fürkésztem. Egy eddig sosem látott fényes szikra villant fel benne, ami azt üzente: bármi történjen is, a végére járunk a dolognak. Az életben valószínűleg mindenhez így áll hozzá: ha valamit nem ért, addig megy utána, amíg sikerül megválaszolnia a kérdéseit.

- Rendben - feleltem. - Holnap fölhívom Maszahikót.

- Én pedig a kertépítőt - vágta rá. Majd hozzátette: - Csak egyet áruljon el!

- Micsodát?

- Maga gyakran találkozik efféle - hogy is fogalmazzak - szokatlan, természetfölötti jelenségekkel?

- Nem - válaszoltam. - Ehhez foghatóan bizarr dolgot még sosem tapasztaltam. Én egy elég egyszerű ember vagyok, meglehetősen átlagos életúttal. Ezért is zavarodtam össze. Na és ön?

- Jó pár fura élményem volt már - felelte, és sejtelmes mosoly ült ki az arcára. - Meglehetősen elképzelhetetlennek tűnő dolgokkal is találkoztam, de ilyen különös történettel még soha.

Ezután több szó már nem esett köztünk, végig a csengettyűszó irányába füleltünk. Mint mindig, most is hajnali fél három után nem sokkal hallgatott el. Helyét pedig a bogárkórus pirregése töltötte be.

- Akkor én lassan nem is zavarnék tovább. Köszönöm a whiskyt. ígérem, a napokban jelentkezem - szólt udvariasan, azzal beszállva holdsugárban fürdő ezüst Jaguarjába, hazaindult. Intett nekem a lehúzott ablakon át, mire én is visszaintegettem neki. Miután a lejtőn ereszkedő autó motorjának hangja végleg a csendbe olvadt, eszembe jutott, hogy noha megivott egy pohár whiskyt (a másodikba már nem kóstolt bele), sem az arcszíne, sem a beszéde, sem a viselkedése nem változott. Mintha víz lett volna a poharában. Elég jól bírja a szervezete az alkoholt. Túl messzire mondjuk nem kell vezetnie, ezeket az utakat pedig csak a helyiek használják. Ilyen későn különben sincs szembe- forgalom, és sétálni sem sétál már senki odakint.

Bementem a házba, betettem a poharakat a mosogatóba, és ágyba bújtam. Elképzeltem, ahogy megérkeznek a munkagéppel, elhordják a köveket a szentély mögül, és gödröt ásnak a helyébe. Elég szürreálisnak tűnt. Előtte még el kell olvasnom Ueda Akinari elbeszélését, a *Két életen át-ot*. De majd csak holnap. Napvilágnál talán másként látom majd a dolgokat. Lekapcsoltam a fejemnél az olvasólámpát, és bogárszóra merültem álomba.

Reggel tízkor felhívtam Amada Maszahikót a munkahelyén, és felvázoltam neki a tényeket. Ueda Akinariról nem beszéltem, de azt elmondtam, hogy a biztonság kedvéért áthívtam az egyik barátomat, hogy megbizonyosodjunk arról, nem az én képzeletem szüleménye-e csupán a csengettyűszó.

- Micsoda fura sztori! - csodálkozott. - De figyelj, te tényleg azt gondolod, hogy ott csilingel valaki a kövek alatt?

- Nem tudom. De ez így nem maradhat. Minden éjjel rázendít.

- Jó. Felásatod. És mit csinálsz, ha kiugrik belőle valami fura figura?

- Fura figura... mint például?

- Mit tudom én! Valami rejtélyes izé, amit jobb volna nem piszkálni.

- Egyszer átjöhetnél, hogy meghallgasd azt a hangot. Akkor biztos megértenéd, miért nem akarom annyiban hagyni a dolgot.

Maszahiko mélyet sóhajtott a telefonba.

- Kösz, inkább kihagyom - hárított. - Kiskorom óta félős vagyok, nem bírom az ilyen kísértetsztorikat. Semmi kedvem belekeveredni egy ilyen hátborzongató ügybe. Tégy, ahogy jónak látod. Hordd el azokat a régi köveket, áss gödröt az erdőben, nem zavarsz vele senkit. Csinálj, amit csak akarsz, de könyörgök, ki ne forgass a földből valami szörnyet!

- Fogalmam sincs, mi lesz ebből, de ha a végére jártam, elmondom.

- Én meg majd jól befogom a fülem.

Miután letettem a kagylót, lehuppantam a nappaliban a székre, és Ueda Akinari *Két életen át* című elbeszélését kezdtem el olvasni. Előbb az eredeti szöveget, majd a modern nyelvre fordított változatát. Fölfedeztem ugyan néhány apró eltérést, de ahogy Mensiki mondta, a történet valóban kísértetiesen hasonlított az általam átéltekre. Itt a gong „a bivaly órájában” (vagyis éjjel két óra körül) kezdett el kongani. Nagyjából, mint nálam. Én azonban nem gongszót, hanem csilingelést hallok. A történetben a bogarak folyamatosan zúgtak. A főszereplő

cirregésükkel egy időben hallotta meg a gongszót éjnek évadján. Ezektől az apró különbségektől eltekintve azonban a két történet olyan tökéletesen fedte egymást, hogy az megdöbbentő.

Az elbeszélésben a földből kiásott, aszottá sorvadt múmia állhatatosan verte a gongot, és kizárólag a kezét mozgatta. Valami elképesztő életerő működtette azt a testet szinte automatikusan. Alighanem így, imádkozva és a gongot ütögetve merült meditációba. A főszereplő parasztfiú felöltöztette, majd megnedvesítette vízzel az ajkát, mire a szerzetes erőre kapott, és magához tudott venni egy kis híg rizskását. Addig gyarapodott és kerekedett, mígnem a végén már teljesen úgy nézett ki, mint bárki más emberfia. A megvilágosodott szerzetesnek többé se híre, se hamva nem volt. Intelligenciájából, tudásából és tisztaszívűségéből semmi sem maradt. Életének minden emléke odaveszett. Azt sem tudta többé felidézni, miért is töltött olyan hosszú időt a föld alatt. Kívánta a húst is, a nőket is. Feleséget szerzett magának, és hitvány munkával kereste kenyerét. A Dzsószuke gúnynevet aggatták rá a zendzsó-meditáció miatt. Nyomorult fizimiskáját látva hitét vesztette a falu népe. Ilyenné válik, aki egész életét szigorú aszkézisban élve a buddhista tanoknak szentelte? - méltatlankodtak, és egyre kevésbé látogatták a templomot, mert már nem látták értelmét a vallásnak. Erről szólt a történet. Ahogy Mensiki is mondta, erősen érződött benne a szerző cinikus világlátása. Nem csupán holmi rémtörténet volt ez.

„Hát nem hiábavaló mindezen buddhista tanítás? Több mint száz esztendeje a föld alatt kongatja ama gongot. S mi adatott neki érette? Mily' borzalom lön, csupa csont és bőr."

Újra meg újra végigolvastam a *Két életen át* című rövid elbeszélést. Nagyon összezavarodtam. Ha munkagépekkel elhordják a köveket, feltúrják alatta a földet, és tényleg előjön egy ilyen „csupa csont és bőr", „mily borzalom" múmia, egyáltalán mit kezdek majd vele? Az én nyakamba varrják a felelősséget, amiért föltámasztottam? Nem lenne mégis bölcsebb, ha nem bolygatnám fölöslegesen, hanem befognám a fülem - és az egészet hagynám a fenébe, ahogy Maszahiko is tanácsolta?

Hiába akartam volna így tenni, képtelen voltam rá. Akármilyen szorosan tapasztanám is be a fülemet, a hang elől nem tudok elmenekülni. Bárhova költöznék is, jönne utánam. És akárcsak Mensikit, engem is furdalt a kíváncsiság. Mindenképp meg akartam tudni, vajon mi rejtőzik a kövek alatt.

Nem sokkal dél után Mensiki keresett telefonon.

- Sikerült Amada úrtól megszereznie az engedélyt?

Elmondtam, hogy felhívtam Maszahikót, nagyjából felvázoltam neki a helyzetet, mire ő azt mondta, hogy tegyek nyugodtan belátásom szerint.

- Nagyszerű! - felelte. - Én pedig beszéltem a kertépítővel. A rejtélyes hangot nem ecseteltem, csak annyit mondtam neki, hogy köveket kellene elhordani egy cserjésben, azután ásni egy gödröt. Épp van szabad kapacitása, úgyhogy a hirtelen felkérés ellenére igent mondott. Ha megfelel, már ma délután átjönne terepszemlére, holnap reggel pedig neki is állnának a munkának. Nincs ellenére, ha szó nélkül bemegy a birtokra elvégezni a felmérést?

Mondtam, hogy csak nyugodtan.

- Megnézi, mire van szükség, és kiválasztja a megfelelő gépet. Maga a művelet nem tart tovább néhány óránál. Majd én ott

maradok addig - ajánlkozott.

- A munkálatokat természetesen én is nyomon követem. Amint megtudja, hány órakor kezdenek, értesítsen - kértem, majd hirtelen eszembe jutott, ezért hozzátettem: - Volna még valami. Amiről tegnap éjszaka beszélgettünk, mielőtt megszólalt a csengettyű.

Úgy tűnt, nem igazán emlékszik.

- Miről is beszélgettünk tegnap éjszaka?

- A tizenhárom éves kislányról, Mariérői, aki elképzelhető, hogy a maga édesgyermeke. Épp róla volt szó, amikor meghallottuk a csilingelést, így aztán a beszélgetésünk félbeszakadt.

- Jaj, hát persze! Valóban róla beszélgettünk. Hogy is felejthettem el? Hogyne, természetesen folytathatjuk. De igazán nem sürgős. Előbb oldjuk meg ezt a kérdést, azután térjünk vissza rá.

Innentől kezdve bármihez fogtam, képtelen voltam odafigyelni. Akár olvastam, akár zenét hallgattam vagy a konyhában sürögtem-forogtam, egyfolytában csak arra a kőhalom alá szorult valakire tudtam gondolni. Sehogyan sem bírtam kiverni a fejemből azt a szárított halszerűvé aszott, fekete múmiát.

15

Ez még csak a kezdet

Mensiki este hívott, és szólt, hogy a munkálatokat másnap, azaz szerda reggel tíz órakor kezdik meg.

Szerdán már kora reggeltől hol szemerkélt, hol elállt az eső, de nem volt olyan vészes, hogy a munkában fennakadást okozott volna. Inkább csak permetezett, így sapkában vagy kapucnis esőkabátban még ernyőre sem volt szükség. Mensiki olívazöld esőkalappal jelent meg. Mint amilyenben az angol vadkacsavadászok járnak. A már színesedő faleveleket az alig érzékelhetően szitáló eső lassacskán fakóra festette.

A minikotró egy nyitott teherautó platójára rögzítve érkezett meg a hegyre. Kicsi és praktikus gépnek tűnt, olyannak tervezték, hogy szűk helyen is elférjen, és szinte egy helyben meg tudjon fordulni. Összesen négy ember volt a brigádban. Egy képesített munkagépkezelő, egy művezető és két másik munkás. A művezető és a munkagépkezelő jöttek a teherautóval. Kék egyenruhájuk esőköpenyből és esőnadrágból állt, vastag talpú munkavédelmi cipőjükre vastag sár ragadt. Fejükön műanyag munkavédelmi sisak. Úgy tűnt, Mensiki és a művezető jól ismerik egymást, mert a szentély mellett állva derűsen diskuráltak. Rögtön feltűnt

azonban, hogy a férfi a nagy cimborálás ellenére mégis mély tisztelettel beszél vele.

Abból is látszott, milyen jók Mensiki kapcsolatai, hogy ilyen rövid idő alatt ennyi embert és felszerelést sikerült csatasorba állítania. Részben elragadtatva, részben zavartan szemléltem a dolgok alakulását. Konstatáltam, hogy az események úgymond kicsúsztak a kezemből. Kölyökként egyszer a korombeli srácokkal játszottunk, amikor jöttek a nagyok, és elvették tőlünk a játékainkat. Most is hasonló érzés fogott el, mint akkor.

Elsőként előkészítették a munkaterületet, vagyis ásóval, megfelelő kövekkel és deszkákkal egyenletes felületet alakítottak ki a markolónak. Azután következett a tényleges művelet, a kövek elhordása. A lánctalpak pillanatok alatt letaposták a kőhalom körül burjánzó japánfüvet. Mi valamivel távolabbról szemléltük, ahogy a munkagép fölemeli és odébb teszi a kőtömböket, egyiket a másik után. A munka maga nem tartogatott különösebb meglepetéseket. Átlagos, a világ bármely pontján nagy valószínűséggel ugyanígy zajló, hétköznapi műveletről volt szó. A munkások mozdulatai is rutinosnak tűntek, mindent közömbös arccal, a műveleti utasítások megszokott sorrendjét követve végeztek. A gépkezelő időnként megállította a markolókart, és hangosan egyeztetett a művezetővel. Úgy tűnt, nincs baj, csak néhány szót váltottak, a motort sem állította le.

Mégsem tudtam őket nyugodt szívvel figyelni. Ahogy a szögletes kőtömbök egymás után hagyták el a halmot, engem egyre jobban elfogott a nyugtalanság. Úgy éreztem magam, mintha a gép erőteljes, megállíthatatlanul dolgozó kotrókanala rétegenként hámozná le a burkot hosszú idő óta féltve őrzött, sötét titkomról. A gond csak az volt, hogy én magam sem tudtam, mi is ez a titok. Többször belém hasított, hogy most azonnal le

kell állítanom a munkát. Legalábbis azért, mert ezt a problémát nem egy ilyen böhöm markolóval kellene megoldanunk. Ahogy Maszahiko is mondta: az ismeretlent hagyni kell úgy, ahogy van, betemetve. Ellenállhatatlan késztetést éreztem arra, hogy Mensiki karját megragadva rájuk üvöltsék: „Hagyjuk ezt abba! Rakjuk vissza a köveket!”

De persze erre nem volt mód. A döntést meghoztuk, a munkát elkezdték. Több ember dolgozott már rajta, nem kis összeg

be került (a pontos számot nem tudom, de Mensiki állja). Túl késő. A folyamat most már az én akaratomtól függetlenül megy előre a maga útján, rendületlenül.

Mint aki belelát a gondolataimba, Mensiki egyszer csak ott termett mellettem, és finoman megkocogtatta a vállamat.

- Ne aggódjon - szólt nyugalmat sugárzó hangján -, minden a legnagyobb rendben halad. Hamarosan választ kapunk bizonyos kérdésekre.

Szavaira némán bólintottam.

A délelőtt folyamán a kövek nagy részét sikerült elhordani. A régi kőtömbök, amelyek összevisszasága korábban egy leomlott halmot sejtetett, most valamivel arrébb egy csinosan, mindazonáltal praktikusan fölépített kis piramist formáltak a hangtalanul permetező esőben. De hiába, mert alóluk mégsem a föld bukkant elő. A kövek alatt újabb köveket találtunk. Egy viszonylag egyenletesen elrendezett, négyzet alakban lerakott kőpadlófélét, nagyjából kétszer kétméteres felületen.

- Ez vaj on mi lehet? - lépett oda a művezető Mensikihez. - Biztosra vettem, hogy a köveket csak úgy a földfelszínre halmozták, de ezek szerint mégsem. Úgy tűnik, a kőlapok alatt egy üreg van. Bedugtam egy vékony fémpálcát a résen, hát elég

mélyre ment. Persze a gödör teljes mélységét egyelőre nem tudom megállapítani. Mensikivel óvatosan rámerészkedtünk az újonnan felfedezett kőpadlóra. A felszíne fekete volt, nedves és helyenként csúszós. A lapok ugyan méretre voltak vágva, de az idők során lekopott az élük, és rések keletkeztek közöttük. Éjszakánként alighanem innen szűrődött ki a csilingelés. És nyilván a levegő is zavartalanul járt ki-be. Leguggoltam, hogy bekukucskáljak, de a sötétben semmit sem láttam.

- Az is lehet, hogy egy régi kút - tanakodott a művezető -, amelyet kőlapokkal fedtek be. Mondjuk ahhoz egy kicsit nagy az átmérője...

- El tudjuk távolítani a lapokat? - érdeklődött Mensiki.

A művezető vállat vont.

-Jó kérdés. Nem számítottam rá, ami kicsit megnehezíti a dolgot, de megoldjuk. Daruval volna a legkönnyebb, de azt nem tudjuk idáig felhozni. A kövek egyenként nem tűnnek különösebben nehéznek, rés is van közöttük, szóval ha minden jól megy, szerintem a kotróval is le tudjuk emelni őket. Most viszont kezdődik az ebédszünetünk, majd közben kitaláljuk, mit hogyan, és délután nekiállunk.

Mensikivel visszasétáltunk a házba, hogy mi is bekapjunk valamit. A konyhában összedobtam néhány szendvicset, sonkát, salátát és csemegeuborkát pakoltam bele. Kiültünk a teraszra, és elmajszoltuk. Közben a szitáló esőt néztük.

- Amíg ezzel vagyunk elfoglalva, attól tartok, az arckép nem készül el egyhamar... - jegyeztem meg.

- Ugyan - rázta meg a fejét Mensiki -, az várhat. Előbb ennek a különös históriának tegyünk pontot a végére. A munkához ráér visszatérni utána is.

Hirtelen erős kétségeim támadtak, vajon *komolyan* azt akarja ez az ember, hogy megfessem? Nem először ébredt bennem ez a gyanú, igazából kezdettől fogva ott motoszkált a fejemben. *Tényleg* ez az, amit akar tőlem - egy arcképet? Mintha volna valami más, rejtett szándéka is, ami miatt a közelembe akart férkőzni, és ez az arcképrendelés csak apropó, ürügy.

De bárhogy törtem is a fejem, sehogyan sem tudtam rájönni, mi lehetne egyáltalán az a bizonyos másik cél. Ki akarta volna túrni a földet a kövek alatt? Csak nem! Sejtelme sem lehetett, hogy így alakul. Az arcképet már elkezdtem festeni, amikor ez az ügy hirtelen terítékre került. Ahhoz képest viszont elég nagy lelkesedéssel vetette bele magát. Pénzt is áldozott rá, nem is keveset. Pedig az égvilágon semmi köze hozzá.

Ezen morfondíroztam magamban, amikor Mensiki nekem szegezte a kérdést:

- Elolvasta a novellát? - A *Két életen át-ra* gondolt.

Mondtam, hogy el.

- És milyennek találta? Meglehetősen különös történet, nem igaz?

- Szó ami szó, valóban nagyon különös.

Egy ideig az arcomat fürkészte, majd ismét megszólalt:

- Az igazat megvallva engem már korábban magával ragadott. Ezért is keltette fel az érdeklődésemet ez a mostani ügy.

Belekortyoltam a kávémba, majd papírszalvétával megtöröltem a számat. Odakint két termetes varjú szelte át a völgyet, egymást szólongatva. Az esővel mit sem törődtek, az csupán sötétebbre festi a szárnyukat egy árnyalattal. Odafordultam Mensikihez:

- Nem vagyok járatos a buddhizmusban, így nem is igazán értem minden részletét, de mondja csak, jól gondolom, hogy ez a

„szerzetes meditációba merülése” dolog tulajdonképpen azt jelenti, hogy beszáll egy koporsóba, és önként vállalja a halált?

- Pontosan így van - felelte. - A meditációba merülés eredetileg „megvilágosodást” jelentett. Hogy megkülönböztessék, létezik egy másik kifejezés is: az „élve meditációba merülés”. A föld alatt kialakítanak egy kővermet, és bam- buszcsövön keresztül biztosítják a levegőt. A szerzetes, mielőtt leereszkedne a föld alá, meghatározott ideig úgynevezett faevést folytat, előkészítve ezzel a testét a rothadás nélküli, szép mumifikációra.

- Faevést mondott?

- Kizárólag füveket és fák termését fogyasztja. Kezdve a gabonafélékkel, semmilyen főtt ételt nem vesz magához. Vagyis amíg életben van, a szervezete lebontja az összes zsírt, és eltávolítja a nedvességet. Megváltoztatja a test összetételét, hogy szépen mumifikálódjon. Miután ilyen módon megtisztult, beköltözik a föld alá, ahol böjtöl, szútrákat mormol, és egy gongot ütöget hozzá ritmusra. Vagy egy csengettyűt rázogat. Mindezt hallani fent, a bambuszcsövön át. Egy idő múlva azonban megszűnnek a zajok, ez a jele annak, hogy a szerzetes kilehelte lelkét. Ekkor kezdődik a test hosszú időn át tartó mumifikálódása. Hozzávetőleges szabály, hogy három év és három hónap leteltével ássák ki a földből.

- De mégis miért csinálja mindezt? - faggattam tovább.

- Azért, hogy élő buddhává váljon, ami által megvilágosodik, és eljut az élet és halál feletti lét állapotába. Itt kapcsolódik az egész az emberek megváltásához, vagyis az úgynevezett nirvánához. Azután a földből kiásott élő buddhát, azaz a múmiát elhelyezik a templomban, ő pedig segíti a hozzá imádkozókat a nirvánába vezető útjukon.

- Gyakorlatilag ez öngyilkosság, nem?

Mensiki bólintott.

- A Meidzsi-restauráció idején ezért is tiltották be. Akik pedig ilyesmiben segédkeztek, azokat bűnrészességgel vádolták meg. Valójában azonban így is maradtak szerzetesek, akik titokban folytatták a gyakorlatot. És mivel sokan mások tudta nélkül merültek meditációba, nem akadt, aki kiásta volna őket. Így aztán könnyen előfordulhat, hogy jó néhány szerzetes van a mai napig a föld mélyébe zárva.

- Ön azt gondolja, az a kőhalom egy ugyanilyen titokban végzett meditációba merülés egykori helyszíne lehet? - tudakoltam.

Mensiki megrázta a fejét.

- Ezt csak akkor tudjuk meg, ha eltávolítottuk a kőlapokat. De nem kizárt. Bambusz légzőcsövet ugyan nem találtunk, de y a kövek közötti résen jut be elég levegő, és a hangot is hallani.

- És a kövek alatt még mindig életben lehetne valaki, aki éjjelente gongot ver vagy csengettyűt rázogat?

Mensiki ismét megrázta a fejét.

- Azt kötve hiszem. Józan ésszel teljesen elképzelhetetlen.

- Eljutni a nirvánába, ha jól sejtem, nem ugyanaz, mint csupán meghalni.

- Nem bizony. Ami a buddhista tanításokat illeti, én sem vagyok igazán otthon bennük, de a saját értelmezésem szerint a nirvána mind az életen, mind a halálon túl van. Elképzelhetjük úgy is, hogy a test ugyan elenyészik, de a lélek egy ezeken túli helyre kerül. Hiszen evilági testünk átmeneti hajlék csupán.

- Lehetséges, hogy egy szerzetes új testbe költözve visszatér, miután szerencsésen sikerült eljutnia a nirvána állapotába?

Mensiki szó nélkül nézett rám, majd beleharapott a sonkás szendvicsébe, és ivott egy korty kávét.

- Vagyis?

- Azt a hangot négy-öt nappal ezelőttig nem lehetett hallani - magyaráztam. - Erre meg mernék esküdni. Ha szólt volna, biztos, hogy azonnal észreveszem. Mert halknak ugyan halk, de nem olyasvalami, ami csak úgy elkerüli az ember figyelmét. Alig néhány napja, hogy elkezdődött. Vagyis ha van is valaki a kövek alatt, nem rázogathatja olyan régóta azt a csengettyűt.

Mensiki visszatette a kávéscsészéjét a csészealjra, és a mintákban gyönyörködve egy ideig gondolkodott valamin. Azután így szólt:

- Látott már valaha igazi élő buddhát?

Megráztam a fejem.

Mensiki folytatta:

- Én már néhányszor igen. Zsenge ifjúkoromban történt. Jamagata tartományban utazgattam egyedül, ott volt szerencsém látni párat, amelyeket a templomokban őriznek. Valamiért Tóhoku vidéke tele van velük, különösen Jamagata tartomány. Hogy őszinte legyek, nem nyújtottak valami szép látványt. Bizonyára az én hitem áll túl gyenge lábakon, de ahogy ott álltam velük szemtől szemben, hát nem a hála érzése volt az, ami eltöltött. Barnák voltak, töpörödöttek és aszottak. Nem szép ilyet mondani, de színre is, állagra is a szárított marhahús jutott róluk az eszembe. Való igaz, testünk átmeneti, üres lakhely csupán. Ez legalábbis az élő buddhák üzenete számunkra. Beleadhatunk mi apait-anyait, legjobb esetben is szárított marhahúsként végezzük.

Megfogta a sonkás szendvicset, és egy ideig csodálkozva bámulta. Mintha életében először látott volna olyat.

- Egyelőre várjuk meg, míg az ebédszünet után odébb hordják a kőlapokat. Azzal ha tetszik, ha nem, sok mindenre fény derül majd - zárta le a mondandóját.

Negyed kettő után nem sokkal sétáltunk vissza a cserjésbe. A helyszínen már a kertépítők is befejezték az ebédet, és újra égett a kezük alatt a munka. Ketten a kőlapok közti résekbe fém ékszerűséget vertek, amelyet a markoló egy kötél segítségével megemelt, majd kötelet hurkoltak a kőlapokra is, hogy kiemelhessék őket. Sok időbe telt, de így szedték ki és tették félre a köveket, egyiket a másik után.

Mensiki közben átszellemülten diskurált a művezetővel. Végül aztán visszasétált oda, ahol én álltam.

- A kőlapok, ahogy sejtettük, valóban nem túl vastagok. Azt mondják, simán kiemelhetők - világosított föl. - Alattuk viszont úgy tűnik, van még egy rácsos szerkezetű fedél. Azt nem tudni, miből készült, mindenesetre az tartja a köveket. Miután az összesét lepakolták róla, majd azt is el kell távolítani. Hogy ez menni fog-e, azt egyelőre nem tudják megmondani, mint ahogy az is rejtély, hogy mi van a fedél alatt. A kövek elhordása időbe telik, de szólnak, ha már látják a végét. Azt javasolják, nyugodtan várjunk addig bent. Ha gondolja, menjünk vissza. Több értelme van, mint itt szobrozni.

Visszaballagtunk hát a házba. Az így felszabadult időnkben akár a portré folytatásának is nekiláthattunk volna, de a kinti munkálatoktól annyira feszült voltam, hogy garantáltan képtelen lettem volna a vászonra koncentrálni. A beomlott kőhalom alatti, kétszer kétméteres kőpadlóra gondoltam. Az alatta lévő masszív rácsra. Meg az üregre, amely ez alatt lehet. Nem bírtam kitörölni a képüket a fejemből. Mensikinek igaza volt. Amíg ezt az ügyet nem tisztázzuk, más dologban sem jutunk egyről a kettőre.

Mensiki megkérdezte, hallgathatnánk-e addig valami muzsikát. Mondtam, hogy miért is ne. Válassza csak ki, ami megtetszik. Addig én a konyhában szorgoskodom.

Mozartot választott, *Szonáták zongorára és hegedűre* - ezt a lemezt tette föl a lejátszóra. A Tannoy Autograph hangfal nincsen túlcifrázva, de jól fókuszált, gazdag basszust ad ki magából. Klasszikusokhoz - különösen ha kamarazenéről van szó - tökéletes választás. Nem mai darab, de egy csöves erősítővel különösen jól szól. A hangverseny Széli György (zongora) és Rafael Druian (hegedű) előadásában csendült föl. Mensiki a kanapén ült, behunyt szemmel adva át magát a harmóniák áramlatainak. Én egy kicsit távolabbról hallgattam a zenét, miközben paradicsomszósz készítésével bíbelődtem. Nagy kiszerelésben vásároltam, és a maradékból mártást akartam csinálni, mielőtt rám romlik.

Egy nagy lábasban vizet forraltam, leforráztam, majd meghámoztam a paradicsomokat, konyhakéssel fölszeleteltem, kimagoztam, azután átpasszíroztam az egészet, végül egy serpenyőben olívaolajon, pirított fokhagymával keverve, lassú tűzön időt hagyva neki összerottyantottam. Időnként leszedtem róla a habot. Amíg házasember voltam, gyakran főztem így a mártást. Bár meglehetősen macerás és időigényes, maga az elkészítése gyerekjáték. CD-ről zenét hallgatva álltam a tűzhely mellett a konyhában, amíg a feleségem a munkahelyén dolgozott. Szerettem régi dzsesszre főzni. Gyakran hallgattam például Thelonious Monkot. Kedvenc albumom a *Monk's Music* volt tőle, Coleman Hawkins és John Coltrane szédületes szólóival. De Mozart kamaramuzsikája sem volt ám rossz a főzéshez! Szinte egészen a közelmúltig így - Thelonious Monk egyedi és szokatlan dallamaira és akkordjaira - készült a kezem alatt a mártás (még csak fél éve, hogy a feleségemmel külön költöztünk), mégis úgy élt a fejemben, mint egy régi emlék. Mint egy történelmi esemény az előző nemzedék életében, ami már csak egy maroknyi ember

emlékezetében él tovább. Vajon mit csinál most a feleségem? - jutott eszembe hirtelen. Egy másik fickóval él? Vagy még mindig a hiroói lakásban tengeti magányos napjait? Mindenesetre a napnak ebben a szakában bizonyosan az építészirodában dolgozik. Vajon mennyire tér el egykori, velem- töltött élete a mostanitól, amelyet nélkülem él? Foglalkoztatja-e egyáltalán ez a különbség? Ilyesmiken merengtem magamban. Vajon ő is úgy gondol közös életünk napjaira, mintha már „hú, de rég lett volna”?

A lemez lejárt, de hallottam, hogy kattog a lemezjátszó, úgyhogy bementem a nappaliba. Mensikit a kanapén találtam álomba merülve, összefont karral, félig oldalra dőlve. Fölemeltem a tűt, és leállítottam a még mindig forgó lejátszót. Noha a tű ritmikus kattogása megszűnt, Mensiki nem ébredt föl. Jó fáradt lehetett. Hallottam, ahogy lélegzik. Őt hagytam pihenni, én meg visszamentem a konyhába, a serpenyő alatt lekapcsoltam a gázt, és megittam egy nagy pohár hideg vizet. Még mindig volt egy kis idő, úgyhogy nekiálltam hagymát pirítani.

Amikor megcsörrent a telefon, Mensiki már ébren volt. Épp a mosdóban mosta az arcát szappannal, és gargarizált, amikor átadtam neki a készüléket. A művezető volt az. Mensiki röviden beszélt, annyit mondott neki, hogy azonnal megyünk - és visszaadta a telefont.

- Nagyjából elkészültek - jelentette.

Odakint már elállt az eső. Az eget még felhők borították, de egyre derültebb lett. Az időjárás kezdte összeszedni magát. Gyorsan fölkaptattunk a lépcsőn, és bevetettük magunkat a fák közé. A szentély mögött a négy férfi lefelé szegezett tekintettel egy

gödröt állt körbe. A markoló motorja állt, semmi sem mozdult. Az erdőre különös csend ereszkedett.

Az eltávolított kőlapok helyén egy lyuk tátongott. A négyzet alakú rácsot is leemelték és félretették. Vastag, súlyos faszerkezete volt. Láthatólag nem ma készült, mégsem indult még rothadásnak. A lyuk alatt egy kör alakú, köves verem rajzolódott ki. Szűk két méter átmérőjű, mintegy két és fél méter mély. Fala körben kővel kirakva. Az alja sima föld. Fű egy szál sem nőtt benne. Teljesen üres volt. Sem segítséget kérő embert, sem szárított marhahús kinézetű múmiát nem láttunk sehol. Mindössze egy pici csengettyűt találtunk az alján. Vagyis inkább tűnt valami ókori hangszernek: sok kis egymásra helyezett cintányérból állt. Tizenöt centis fanyele volt. A művezető föntről megvilágította egy kis reflektorral.

- Más nem volt benne? - kérdezte tőle Mensiki.

- Nem, csak ez - felelte a művezető. - Ahogy kérte, csak leemeltük a köveket meg a fedelet, nem nyúltunk semmihez.

- Különös - mormogta Mensiki szinte magában. - De más tényleg nem volt benne, ugye?

- Ahogy fölemeltük a fedelet, azonnal telefonáltam - felelte. - Le sem mentünk az aljára. Egy az egyben így nézett ki, amikor kinyitottuk.

- Világos - nyugtázta Mensiki szárazon.

- Ki tudja, talán kút volt régen - találgatott a művezető -, aztán betemették, és ez a gödör lett belőle. Bár kútnak kicsit széles, és a kőfal is túlságosan kidolgozott, nem kevés munka lehetett benne. Mondjuk fontos céljuk lehetett vele, ha már ennyire nem sajnálták rá az időt és a fáradságot.

- Lemehetek? - kérdezte Mensiki.

A művezető hezitált. Azután homlokát ráncolva így szólt:

- Amondó volnék, hogy jobb, ha először én mászom le. Nehogy valami baj legyen. Ha mindent rendben találok, Mensiki úr is lejöhet. Rendben?

- Természetesen. Legyen így!

Az egyik munkás hozott a teherautóról egy összecsukható fémlétrát, szétnyitotta, és leeresztette a gödörbe. A művezető felcsatolta a sisakját, és lemászott a létrán a verem aljába. Alaposan körülnézett. Először fölpillantott, azután az elemlámpájával tüzetesen megvizsgálta a falakat és a talajt. Óvatosan szemügyre vette a földön lévő csengettyűszerűséget is, hozzá azonban nem nyúlt. Csak megnézte. Ezután munkavédelmi bakancsa talpával megkapargatta a földet, majd a sarkával dobbantott párat. Mélyeket lélegzett, beleszagolt a levegőbe. Öt-Hat percet tölthetett odalent, végül óvatosan fölmászott a létrán.

- Semmi veszélyeset nem észleltem - jelentette. - A levegő minőségét rendben találtam, furcsa rovar és egyéb állat nyomát nem azonosítottam. A talaj felszíni szerkezete megbízható, egyenletes. Nyugodtan lemehet.

Hogy könnyebben tudjon mozogni, Mensiki kibújt az esőkabátjából. Flanelingben és chino nadrágban, nyakába akasztott elemlámpával ereszkedett le a létrán. Mi szótlanul néztük föntről. A művezető a reflektorral világított Mensiki lába elé. Ahogy leért, megállt a verem alján. Egy ideig mozdulatlanságba dermedve figyelt. Azután megérintette a körbefutó kőfalat, lehajolt, ellenőrizte a talajt, majd fölemelte a földről a kicsi csengettyűszerűséget. Behatóan tanulmányozni kezdte az elemlámpája fényénél. Aztán megrázogatta. Igen, azon a semmivel össze nem téveszthető „csilingelő hangon” szólt. Minden kétséget kizáróan. Ezt rázogatta valaki itt éjnek idején. Csakhogy az a bizonyos *valaki* eltűnt. És csak ezt hagyta maga

után. Mensiki a csengettyűt bámulva a fejét csóválta, mint aki nem tudja mire vélni a dolgot. Azután még egyszer tüzetesen megvizsgálta a falat, nincs-e rajta valahol egy titkos ajtó. De semmi ilyesmit nem talált. Fölpillantott ránk. Tekintetéből tanácstalanságot olvastam ki. Föllépett a létrára, és felnyújtotta nekem a csengettyűt. Leguggoltam és elvettem tőle. Öreg fafogantyúja nedves volt és hideg. Én is megrázogattam egy kicsit, mint ő. Meglepően hangosan és tisztán szólt. Nem tudom, miből készült, de a fémrésze egyáltalán nem károsodott. Koszosnak koszos volt, de a rozsda nem ette meg. Nem értettem, hogy lehet az, hogy annyi időt töltött a nedves földben, mégsem rozsdás.

- Ez meg mi a csuda? - nézett rám a művezető kérdőn. Negyvenes évei közepén járó, alacsony, zömök férfi volt, napbarnított arcán gyér borosta nőtt.

- Vajon mi lehet? Valami ősi buddhista eszköznek tűnik - feleltem. - Akárhogy is, nem egy mai darab.

- Ezt keresték? - kérdezte.

- Nem - ráztam meg a fejem -, egy kicsit másra számítottunk.

- Mindenesetre fura egy hely - állapította meg. - Nem tudom pontosan megfogalmazni, de valahogy olyan titokzatos hangulatot áraszt. Kinek jutott eszébe és miért, hogy megássa ezt a vermet? Nem kis erőfeszítés lehetett ennyi követ fölcipelni és halomba rakni itt, a hegyen, pláne régen.

Erre nem szóltam semmit.

Végül Mensiki följött a veremből. Félrehívta a művezetőt, és valamiről hosszasan tanácskoztak. Én ezalatt a gödör pereménél álltam, kezemben a csengettyűvel. Megfordult a fejemben, hogy én is lemegyek, de aztán meggondoltam magam. Nem vagyok egy Amada Maszahiko, de azért lehet, hogy jobb, ha nem csinálok semmi marhaságot. Valószínűleg az a legbölcsebb, ha békén

hagyom, amit békén lehet hagyni. Letettem a csengettyűt a szentély elé, és beletörölgettem a tenyerem a nadrágomba.

Mensiki lépett oda hozzám.

- Alaposan át fogják kutatni az egészet. Első látásra egy egyszerű gödörnek tűnik, de a biztonság kedvéért behatóbb vizsgálatoknak vetik alá. Sok esélyét ugyan nem látom, de az sem kizárt, hogy rábukkannak valamire - pillantott a csengettyűre, amit a szentély elé tettem. - Mindenesetre elég különös, hogy csak ez árválkodott lent. Holott éjszakánként valaki rázogatta.

- Lehet, hogy magától csilingelt - vetettem föl.

Mensiki elmosolyodott.

- Érdekes teória, bár én nem hiszek benne. Valaki valamilyen megfontolásból üzenni próbált. Magának. Vagy nekünk. Vagy általában az embereknek. Aztán egyszer csak köddé vált. Vagy kiszabadult.

- Azt meg hogyan? .

- Egyszerűen kisurrant, anélkül, hogy észrevettük volna.

Nem igazán értettem, mire gondol.

- A lélek ugyanis a szemnek láthatatlan.

- Ön hisz a lélek létezésében? - kérdeztem.

- Miért, és maga?

Ezt a kérdését nem tudtam megválaszolni. Mensiki felelt.

- Én azt a nézetet vallom, hogy nem kell mindenáron hinnünk a lélek létezésében. Mondom megfordítva is: meggyőződésem szerint arra sincs szükségünk, hogy ne higgyünk benne. Egy kicsit nyakatekerten fogalmaztam, de érti, mire gondolok?

- Homályosan - válaszoltam.

Mensiki fölemelte a csengettyűt, amelyet az imént a szentély elé tettem, és megrázogatta.

- Ezzel csilingelve imádkozhatott egy szerzetes ott a föld alatt, amíg ki nem lehelte a lelkét. Elhagyatva, magányosan, egy súlyos fedéllel lezárt és betemetett, sötét kút mélyén. Amiről ráadásul alighanem senki nem tudott. Vajon milyen szerzetes lehetett? Sejtelmem sincs. Előkelő, köztiszteletben álló, vagy csak egy őrült fanatikus? Mindenesetre valaki kőhalmot emelt fölé. Hogy azután mi történt, azt nem tudhatjuk, az emberek azonban valamiért megfeledkeztek arról, hogy ő itt merült meditációba. Időközben jött egy nagy földrengés, amitől összeomlott az építmény, és nem maradt utána más, mint egymásra hányt kövek. Lehet, hogy az 1923-as nagy kantói földrengéskor történt mindez, amelynek során Odavara környéke is súlyos károkat szenvedett. És az egész történet a feledés homályába merült.

- De ha ez igaz - kérdeztem -, akkor mégis hova tűnt az élő buddha, jobban mondva a múmia?

- Azt nem tudom - csóválta meg a fejét Mensiki. - Az sem kizárt, hogy időközben valaki kiásta és elvitte onnan.

- Amihez először el kellett volna hordania, majd vissza kellett volna építenie ezt a nagy kőhalmot - mutattam rá. - És vajon akkor ki volt az, aki tegnap is rázogatta a csengettyűt az éjszaka közepén?

Mensiki ismét csak a fejét rázta. Azután elmosolyodott.

- Hajjajj... Idehozattunk egy böhöm gépet, elbontattuk vele a nehéz kőhalmot, kinyittattuk a vermet, és mindennek eredményeképpen mit tudtunk meg? Semmit. Fáradságos munkánk gyümölcse mindössze ez az ósdi kis csengettyű lett.

Akármilyen alaposan is vizsgálták meg a kővermet, annyi derült csak ki, hogy nincs benne semmiféle trükk. Nem más, mint egy régi, kőfallal övezett, pontosan két méter nyolcvan centi mély és

egy méter nyolcvan centi átmérőjű közönséges lyuk (levették ugyanis a pontos méretét). A kertépítő munkások rögzítették a minikotrót a teherautó platóján, összepakolták az eszközeiket és szerszámaikat, majd elmentek. Utánuk mindössze a tátongó verem maradt a fémlétrával, amelyet a művezető hagyott itt figyelmességből. Nehogy valaki véletlenül beleessen, a vermet néhány vastag deszkalappal befedték. Kőnehezékeket is helyeztek rá, hogy az erős szél el he mozdítsa. Az eredeti fafedelet pedig letették a közelben, és ráhúztak egy nejlonponyvát.

Mensiki a végén megkérte a művezetőt, hogy ne beszéljenek senkinek arról, amit itt csináltak. Azzal indokolta, hogy archeológiai jelentőségű a terület, úgyhogy a megfelelő bejelentések megtételéig szeretné, ha nem jutna a nyilvánosság tudomására. - Értem. Köztünk marad - felelte az komoly arccal. - A fiúknak is szigorúan a lelkére kötöm, hogy el ne járjon a szájuk.

Miután a munkások elvonultak a munkagéppel, az erdőt újra a jól ismert csend töltötte be. A feltúrt terület tisztára úgy nézett ki, mint a bőr egy sebészeti beavatkozás után: meggyötörten, felszakítva. A valaha szebb napokat látott japánfű az utolsó szálig letaposva. A sötét, nyirkos föld varratként hordozta hátán a lánctalpak barázdáinak nyomát. Az eső teljesen elállt, de az eget változatlanul egyhangú, összefüggő, szürke felhőréteg borította.

Az új helyén feltornyozott kőhalmot bámultam, és közben nem tudtam kiverni a fejemből a gondolatot, hogy *ezt nem lett volna szabad megtennünk*. Úgy kellett volna hagynunk, ahogy volt. Ugyanakkor az is tagadhatatlan tény, hogy *nem tehettünk másképp*. Mégsem hallgathatom a végtelenségig azt a lehetetlen csilingelést. Ha tegyük fel, nem találkozom Mensikivel, én egymagám bizonyára nem tudtam volna elintézni, hogy

felszabadítsam azt a vermet. Ő szerezte a vállalkozót, ő fizette a munkadíjat - ami elképzelni sem tudom, mennyi volt -, tehát neki köszönhetem, hogy mindez megvalósulhatott.

De az, hogy mi összeismerkedtünk és egy ilyen komplett „ásatást" lefolytattunk, vajon tényleg pusztán a *véletlen műve?* Csupán a dolgok véletlenszerű alakulásának eredménye? Nem túl szép ez, hogy igaz legyen? Nem egy előre kitalált forgatókönyv alapján jutottunk el idáig? Jó néhány ehhez hasonló, nyugtalanító kérdés feszült bennem, miközben Mensikivel ballagtunk visszafelé. Úgy tartotta kezében a csengettyűt, mintha valami üzenetet akarna kiolvasni belőle. Egészen addig nem tette le, amíg be nem értünk a házba. Akkor aztán így szólt hozzám:

- Mit gondol, hova tegyük?

Fogalmam sem volt, hol lenne a legjobb helyen, így aztán ideiglenesen a műterembe vittem. Elég nyugtalanító volt egy fedél alatt tartózkodni egy ilyen rejtélyes valamivel, de mégsem hajíthattam ki a ház elé. Alighanem fontos vallási kellék, amelynek lelke van. Nem szabad vele csúnyán bánni. Így az egyfajta átmeneti övezetként működő műteremre esett a választásom. Úgyis olyasmi volt az a helyiség, mintha egy különálló épületszárny lenne. A hosszú, keskeny polcon csináltam neki helyet, a festőcuccaim között. Ahogy letettük az ecsettartó bögre mellé, tisztára úgy nézett ki, mint valami speciális művészkellék.

- Különös egy nap volt ez a mai, nem gondolja? - szólalt meg Mensiki.

- Sajnálom, hogy a semmivel telt - szabadkoztam -, kérem, ne haragudjon!

- Ugyan, dehogy! Én meglehetősen élveztem. És még nincs vége, nem igaz? - mondta derűsen, és különös tekintete mintha

messzi távolba révedt volna.

- Ezt hogy érti? - kérdeztem. - Történik még valami?

Megfontoltan keresgélte a szavakat.

- Nem tudom jól elmagyarázni, de van egy olyan érzésem, hogy ez még csak a kezdet.

- Még csak a kezdet?

- Biztosak természetesen nem lehetünk benne - emelte égnek a tenyerét. - Lehet, hogy minden további nélkül véget ér a történet annyival, hogy micsoda különös egy nap volt! Talán azzal járnánk a legjobban. De igazán belegondolva egyelőre nem kaptunk választ még az égvilágon semmire. Bizonyos kérdések ugyanúgy nyitva maradtak. Méghozzá *elég súlyos kérdések*. Ezért van az az érzésem, hogy valami készül még.

- A kőveremmel kapcsolatosan?

Mensiki egy ideig az ablakon át fürkészte a kinti világot. Azután így szólt:

- Hogy mi van készülőben, azt én sem tudom. Ez egy megérzés csupán.

Mensiki megérzése - vagy inkább jövendölése - valóban nem csalt. Az a nap bizony nem volt más, mint csupán a kezdet.

16

Viszonylag jó nap volt a mai

Aznap este alig tudtam elaludni, azon izgultam ugyanis, mi van, ha megszólal a csengettyű a polcon. Mit csinálok akkor? Húzzam a fejemre a paplant, és tegyek úgy egész reggelig, mintha semmit nem hallanék? Vagy menjek be elemlámpával a műterembe, és nézzem meg, mi történik? Vajon mit találok odabent? Ezen tipródva olvastam az ágyban. Már hajnali két óra is elmúlt, de csilingelést egyszer sem hallottam, csak az éji bogarak neszezése vegyült a csendbe. Olvasás közben ötpercenként rápillantottam az éjjeliszekrényen álló órára. Amikor a digitális kijelző 02:30-at mutatott, végre megkönnyebbültem. Ma már csak nem szól. Becsuktam a könyvem, lekapcsoltam a lámpát az éjjeliszekrényen, és elaludtam.

Amikor másnap reggel hét előtt fölébredtem, első dolgom az volt, hogy átmentem a műterembe megnézni a csengettyűt. Ott volt a polcon, ahova tegnap tettem. A nap sugarai fénybe borították a hegyet, a varjak aznap is hangos károgással üdvözölték a reggelt. Így, napvilágnál egyáltalán nem tűnt olyan rémisztőnek az a csengettyű. Egy egyszerű buddhista eszköz volt, amely valaha, a régmúlt időkben sokáig szolgálhatott.

Kimentem a konyhába, lefőztem egy kávét, és megittam. Egy kőkeményre szikkadt pogácsát rágcsáltam el hozzá fölmelegítve. Aztán kiléptem a teraszra, magamba szívtam a friss, reggeli levegőt, majd a korlátnak támaszkodva néztem Mensiki házát a völgy túloldalán. A hatalmas ablakok - amelyeknek színes üvegük volt, hogy tompítsák a napfényt - vakítóan verték vissza a sugarakat. Gondolom, ezek tisztán tartása is a takarítóvállalat heti munkájának része. A ház összes ablaka mindig kifogástalanul csillogott-villogott. Jó ideig bámultam arra, de Mensiki alakja nem bukkant föl egyik ablakban sem. Még nem tartottunk ott, hogy csak úgy átintegessünk egymásnak.

Fél tizenegykor kocsiba pattantam, és tettem egy kört a boltba. A vásárlásból visszatérve elpakoltam az élelmiszereket, készítettem valami egyszerűt, és megebédeltem. Rizsgombócot ettem paradicsomos tófuval. Az ebédet egy erős zöld teával öblítettem le, majd a kanapéra heveredve Schubert vonósnégyesét hallgattam. Gyönyörű muzsika. Elolvastam a lemezborítón a leírást, amelyben az állt, hogy az ősbemutató nem hozott átütő sikert, a közönség soraiban ugyanis sokan „túl modernnek" tartották. Gőzöm sincs, mi lehetett ebben a zenében túl modern, de nyilván az akkori kor emberének valamilyen értelemben bántotta a fülét. Mire a lemez egyik oldala lement, elálmosodtam. Magamra húztam a takarót, és úgy, ahogy voltam, a kanapén fekve elaludtam. Nem hosszú időre, de annál mélyebben. Körülbelül húsz percre. Azt hiszem, álmodtam is, méghozzá többször. De amint fölébredtem, már egyikre sem emlékeztem. Létezik ilyen. Egymáshoz nem kapcsolódó, összemosódó álomtöredékek. Az egyes álmok önmagukban egész megfoghatók, összegabalyodva azonban kiütik egymást.

Kimentem a konyhába, és meghúztam a behűtött ásványvizet - csak úgy palackból. Miután a maradék álmot is kitöröltem a szememből, konstatáltam magamban a tényt, hogy megint egyedül vagyok a hegyen. Egyedül élek itt. A sors valamiért ilyen különleges helyre sodort. Azután ismét eszembe jutott a csengettyű. Ki rázogatta vajon ott a cserjés mélyén, a furcsa kőveremben? És hol lehet most?

Átöltöztem a festős ruhámba, és átmentem a műterembe. Délután két óra múlt, amikor megálltam Mensiki arcképe előtt. Általában délelőtt dolgoztam. Reggel nyolc és dél között tudtam leginkább elmerülni az alkotásban. Amíg házas voltam, ez egybeesett a feleségem munkába menetele után egyedül töltött idővel. Szerettem ezeket a magányos órákat a négy fal között. Miután kiköltöztem a hegyre, megkedveltem a természet bőkezű ajándékát: a nap első sugaraival ébredő, harsogóan friss tájat. Mindig is különös jelentőséggel bírt számomra, ha nap nap után ugyanabban az időben, ugyanazon a helyen dolgozhattam. Az ismétlődés adta a ritmust. Aznap azonban - talán az előző éjszakai kialvatlanság miatt - egész délelőtt csak tengtem-lengtem. Ezért mentem délután a műterembe. Összefont karral leültem

a festéshez használt kerek kisszékre, és két méter távolságból szemlélni kezdtem a képet, amelyen éppen dolgoztam. Először Mensiki arcának kontúrjait húztam meg vékony ecsettel, azután tizenöt perc alatt, amíg modellt ült nekem, fekete festékkel kidolgoztam a részleteket is. Nem volt még több, mint elnagyolt „csontváz”, mégis látszott már az irány. Az irány, melynek kiindulópontja Mensiki Vataru lénye. Ennek megléte volt a legfontosabb.

A fekete-fehér csontvázat bűvölve fejemben lassan megjelentek a kiválasztandó színek. Meglepő hirtelenséggel, de természetesen jöttek. Esőáztatta, ólomzöld falevélhez hasonló szín. Többféle festéket használva kevertem ki a palettán. Számos próbálkozás után végre megtaláltam, amit elképzeltem. Fogtam, és gondolkozás nélkül fölvittem a már kész vonalakra. Elképzelni sem tudtam még, mivé bontakozik tovább a kép, abban azonban biztos voltam, hogy ez a szín lesz a mű egyik meghatározó alapszíne. A festmény kezdett egyre távolabb kerülni az arckép formai követelményeitől, de úgy voltam vele, azt sem bánom, ha más lesz belőle. Ha már végre megszületett az irány, sodródjunk csak arra, amerre vezet. Most az a legfontosabb, hogy azt fessem, amit festeni akarok (Mensiki is ezt várja tőlem). A többin ráérek később is rágódni. Nem tettem hát mást, csak egyszerűen mentem a bennem felmerülő ötlet után, bármiféle terv vagy cél nélkül. Tisztára, mint egy gyerek, aki valami ritka pillangót kerget a mezőn, anélkül, hogy a lába elé nézne.

Miután az ólmos zöldet fölkentem, letettem a palettát, és ismét leültem a kisszékre a képpel szemben, az állványtól mintegy két méter távolságban, és onnan néztem a vásznat. *Igen, ez az a szín,* gondoltam magamban sűrűn bólogatva. Az esőáztatta erdő zöldje. Ez valami olyan határozott meggyőződés (-szerűség) volt, amelyhez foghatót képpel kapcsolatosan régóta nem éreztem. Igen, ez lesz az. Ez az a szín, amit kerestem. Vagy amit a csontváz keresett. Onnantól kezdve ezt a színt módosítottam tovább, és kevertem ki újabbakat, amelyek megfelelő mértékben a vászonra kerülve egyfajta mélységet adtak az egész képnek. Ahogy az így elkészült arcot néztem, már jött is a fejemben a következő szín. Narancs. De nem sima, egyszerű, hanem lángoló, életerőt sugárzó narancs, amelyben ugyanakkor ott lapult a dekadencia is, amely a

gyümölcsöt szépen, lassan, talán egészen az elmúlásig érleli. Ezt a színt még a zöldnél is nehezebb volt kikeverni. Hisz nem egy szín volt csupán. Mert egy érzelemhez kellett szorosan hozzáfonódnia. Egy sorssal egybeforrt, ám megingathatatlan érzelemhez. Ilyen színt persze nem egyszerű létrehozni. De végül csak sikerült. Újabb ecsetet vettem a kezembe, és végigfuttattam a vásznon. Helyenként festőkést is használtam. A legfontosabb az volt, hogy *ne gondolkodjak*.

Amennyire csak lehetett, kikapcsoltam gondolataim áramkörét, a frissen kikevert színt pedig lendületesen beépítettem a kompozícióba. Miközben festettem, a valóság egyes részletei szinte egy az egyben törlődtek az agyamból. Nem gondoltam sem a csilingelésre, sem a tátongó veremre, sem a volt feleségemre, sem arra, hogy épp mást ölel, sem az új, férjezett barátnőmre, sem a rajziskolára, sem a jövőmre. Még Mensikire sem gondoltam. Bár mondanom sem kell, a kép, amelyen épp dolgoztam, eredetileg Mensiki arcképének indult, mostanra azonban már az ő arca sem volt előttem. Kiindulópont volt csupán. A képet saját magamnak festettem.

Nem emlékszem, mennyi idő telt el így, de amire föleszméltem, a szobában félhomály lett. Az őszi nap már rég lebukott a hegyek mögé, én azonban annyira belemerültem a munkába, hogy lámpát kapcsolni is elfelejtettem. Ránéztem a vászonra. Ötféle színt számoltam meg rajta. Egyik a másikon, különböző színek egymásra halmozva. Volt, ahol kicsit keveredtek, volt, ahol egyik a másik fölébe kerekedett. Fölkapcsoltam a mennyezeti lámpát, és letelepedtem a kisszékre, hogy újra jól megnézzem a képet szemből. Tudtam, hogy nincs még kész. Ott volt egy vadul elnagyolt, vászonra fröcskölt valami, aminek durvasága mindennél jobban inspirált. Ez volt az a vadság, amit olyan régóta

nem találtam. Mégsem volt elég. Ez a falkába tömörült zabolátlanság arra várt, hogy irányításommal egy kicsit lecsillapodjék, ugyanis még hiányzott belőle egy nagyon fontos elem. Valami ideaszerűség, amely egybefogja az érzelmeket. Ahhoz azonban, hogy ezt megtaláljam, időre volt szükségem. A vászonra fröcskölt színeknek egyelőre pihenniük kellett. Később visszatérek hozzájuk újra, majd napvilágnál, gondoltam. A megfelelő idő elteltével alighanem rájövök, mi az a bizonyos hiányzó elem.

Csak ki kell várnom. Mint amikor kitartóan várok egy telefonhívást. A kitartó várakozáshoz pedig bíznom kell az időben. El kell hinnem, hogy a szövetségesemmé válik.

A széken ülve behunytam a szemem, és mély lélegzetet vettem. Az őszi alkonyban egyértelműen éreztem, hogy valami változás zajlik bennem. Mintha előbb darabjaira hullana a testem, hogy azután újra fölépítse magát. De vajon miért történt velem *itt és most* mindez? Talán a Mensikivel való rejtélyes találkozás és az arckép rendelése indította el bennem ezeket a változásokat? Vagy az inspirálta így a lelkem, hogy az éjszakai csilingelést követve földúltuk a kőhalmot, és felnyitottuk a vermet? Vagy az egésznek semmi köze mindehhez, egyszerűen csak most jött el bennem a változás ideje? Bármelyik magyarázatot is vesszük, egyik sem tűnt igazán megalapozottnak.

Nem lehet, hogy ez még csak a kezdet? - mondta Mensiki, amikor elköszöntünk egymástól. Lehet, hogy akkor én annak a bizonyos valaminek a *kezdetéhez* értem épp?

Mindenesetre annyi bizonyos, hogy rég nem tapasztalt lelkesedéssel kezdtem el újra festeni, és úgy elmerültem a munkában, hogy az idő múlásáról szó szerint megfeledkeztem.

Ahogy elrámoltam az eszközöket, úgy éreztem, valami jóleső lázszerűség fűti a bőröm. Pakolás közben tekintetem a polcon pihenő csengettyűre tévedt. Kezembe vettem, és néhányszor megráztam. A jól ismert csilingelés töltötte be a műtermet. Ez az a hang, amely éjszakánként olyan nyugtalanná tett. Most azonban valamiért nem éreztem rémisztőnek. Inkább az ütött szöget a fejembe, hogy szólhat egy ilyen ósdi csengettyű ennyire tisztán. Visszatettem a polcra, lekapcsoltam a villanyt, és becsuktam a műterem ajtaját. Azután kimentem a konyhába, töltöttem magamnak egy pohár fehérbort, és azt iszogatva készítettem el a vacsorát.

Este kilenc előtt nem sokkal Mensiki keresett telefonon.

- Milyen volt a tegnap éjszakája? - érdeklődött. - Hallotta a csengettyűt?

Elmondtam neki, hogy hajnali fél háromig nem jött álom a szememre, de csilingelést nem hallottam, teljesen csöndes volt az éjszaka.

- Ez megnyugtató. Ezek szerint azóta nem történt magával semmi rendkívüli, igaz?

- Azt hiszem, nem. Semmi rendkívüli nem történt - válaszoltam.

- Ez igazán remek. Bárcsak így is maradna! - mondta, majd hozzátette: - Jut eszembe, nem bánja, ha holnap délelőtt beugróm magához? Szeretném még egyszer alaposan megnézni azt a vermet. Rendkívül érdekes hely.

Mondtam, hogy jöjjön csak, holnap délelőtt semmi dolgom.

- Rendben, akkor tizenegy körül ott vagyok.

- Várom.

- Különben a mai napja jó volt?

Hogy jó volt-e a mai napom? Ez tisztára úgy hangzott, mintha egy számítógépes program fordította volna valami idegen nyelvből.

- Viszonylag jó nap volt a mai, azt hiszem - feleltem kissé tétovázva. - Legalábbis semmi rossz nem történt benne. Az idő is szép volt, szóval jó kis nap volt. És önnek? Jó volt a mai napja?

- Velem történt ma egy jó és egy nem éppen jó dolog - felelte. - Hogy ezek közül melyiknek van nagyobb súlya, azt még nem tudnám egyértelműen eldönteni.

Mit is mondhattam volna erre, így hát hallgattam. Mensiki folytatta.

- Én sajnos nem vagyok művészember, mint maga. Az üzlet az én asztalom, azon belül is az IT világa, ahol a legtöbb esetben csak annak van értéke, ami számszerűsíthető és információként eladható. Ezért szokásommá vált, hogy a jó és a rossz dolgokat is számszerűsítem. Ha például a jó dolgok jelentőségét egy picit megnöveljük, végeredményben még akkor is jó napunk lesz, ha közben valami rossz történik. Számszerűleg nézve legalábbis.

Elképzelni nem tudtam, mire akar kilyukadni, így aztán csöndben vártam.

- Tegnap - folytatta - azzal, hogy fölnyitottuk azt a vermet, valamivel kevesebbek, valamivel viszont többek lettünk. De mit veszítettünk, és mit nyertünk vajon? Ez az, ami egyszerűen nem hagy nyugodni.

Úgy tűnt, a válaszomra vár.

- Azt hiszem - szólaltam meg kis idő múlva -, semmi olyannal nem lettünk gazdagabbak, amit számszerűsíteni lehetne. Legalábbis egyelőre. Egyvalami került a birtokunkba: az az ósdi buddhista csengettyűszerű eszköz, ami se nem régiség, se nem patinás darab, így nem hinném, hogy bármiféle értéket

képviselne. Az elszenvedett veszteségeket viszont könnyedén számszerűsíthetjük, mégpedig a számla segítségével, amit a kertépítő cég hamarosan kiküld önnek.

- Ugyan - nevette el magát Mensiki -, az nem egy nagy összeg. Emiatt ne fájjon a feje. Engem inkább az aggaszt, hogy nem vettük még el, *ami jár nekünk*.

- Ami jár nekünk? Mégis mi az?

Mensiki a torkát köszörülte.

- Mint már mondtam, nem vagyok művészalkat. Megérzéseim ugyan vannak, de a konkrét megfogalmazásukkal mindig hadilábon állok. Bármennyire erőteljesek is, a művészet egyetemes formájában való ábrázolásukra én képtelen vagyok. Nincs hozzá tehetségem.

Csendben vártam, hogy folytassa.

- Így aztán a művészi, egyetemes ábrázolás helyett mind ez idáig következetesen vizsgáltam a számszerűsítés folyamatát. Ahhoz, hogy az ember mindentől függetlenül, tisztességesen éljen, kell hogy legyen az életének egy központi tengelye, amely tartást ad neki. Nem gondolja? Én a saját életemben azzal tudtam viszonylagos sikereket elérni, hogy a megérzéseimet vagy az ahhoz hasonló dolgaimat egy sajátos rendszert követve számszerűsítettem. Ha tehát követjük a megérzéseimet...

Itt elhallgatott. Hallgatásának súlya volt.

- Ha tehát követjük a megérzéseimet, abból a kiásott veremből egész biztosan hozzá kell jutnunk valamihez.

- Például mihez?

Mensiki megrázta a fejét, azaz úgy éreztem, hogy ezt teszi a vonal túlsó végén.

- Azt még én sem tudom, de véleményem szerint a megérzéseinket követve, a saját módszerünkkel - ábrázolva vagy

számszerűsítve - a végére kell hogy járjunk.

Nem igazán értettem, mire gondol. Egyáltalán miről beszél ez az ember?

- Nos, akkor holnap tizenegykor - mondta, és csöndben vonalat bontott.

Rögtön azután, hogy véget ért a beszélgetésünk, ismét csörgött a telefon. Férjezett barátnőm volt az. Meglepődtem, mivel ilyen későn sosem szokott hívni.

- Holnap délben tudunk találkozni? - kérdezte.

- Sajnálom, a holnap már foglalt. Az előbb fixáltam le egy programot.

- Csak nem egy másik nővel?

- Dehogy. A mi Mensiki barátunkkal. Az ő arcképén dolgozom.

- Az ő arcképén dolgozol - ismételte meg. - Akkor holnapután?

- A holnaputánom teljesen szabad.

- Remek. Kora délután?

- Nekem jó, de szombatról beszélünk.

- Majd kitalálok valamit.

- Mi a baj? - kérdeztem.

- Miért kérdezed?

- Mert ilyenkor nem nagyon szoktál telefonálni.

Egy kis hang jött elő a torka mélyéről, mintha a légzését finomhangolná.

- A kocsiban ülök, egyedül. Mobilról hívlak.

- És mit csinálsz egyedül a kocsiban?

- Egyszerűen egyedül akartam lenni a kocsiban, és most egyedül vagyok benne. Egy háztartásbelinek olykor szüksége van efféle időre. Tilos talán?

- Dehogy, sőt.

Mélyet sóhajtott. Egy hosszú ideje elnyomott, régóta feltörni vágyó sóhaj volt ez. Majd folytatta.

- Bárcsak itt lennél, és belém hatolnál hátulról. Előjátékra és hasonlókra semmi szükség, már kellően benedvesedtem, csak azt akarom, hogy magadévá tegyél vadul és teljes erődből.

- Jól hangzik, de ahhoz, hogy vadul és teljes erőmből magamévá tegyelek, a Mini beltere, azt hiszem, kissé szűkös.

- Valóban nincs túl sok hely - ismerte el.

- Majdcsak feltaláljuk magunkat.

- Azt akarom, hogy a bal kezeddel izgasd a mellbimbómat, a jobb kezeddel pedig érintsd meg a csiklómat.

- És a jobb lábammal mit csináljak? A hifit még talán be tudom állítani vele. Tony Bennett van betéve, jó lesz?

- Nem viccelek, komolyan gondolom!

- Értettem, bocsánat. Komolyan veszem. Különben mi van most rajtad?

- Szeretnéd tudni, milyen ruhában vagyok? - kérdezte incselkedve.

- Igen, szeretném tudni, mert aszerint járok el én is - feleltem, mire ő részletekbe menő pontossággal leírta, mit visel éppen.

Rendre meglep, érett nők milyen változatosan tudnak öltözködni. Ezután képzeletben szép sorjában levette magáról az összes ruhadarabot.

- Na, elég kemény vagy már? - kérdezte.

- Mint egy kalapács - feleltem.

- Be tudsz verni egy szöget?

- Be én.

Kitől is származik az a mondás, hogy „Vannak szögelésre született kalapácsok és beverésre született szögek”? Nietzschétől? Vagy Schopenhauertől? Vagy nem is mondott ilyet senki?

A vonal két végéről telefonösszeköttetésen keresztül valóságosan és komolyan egymásba gabalyodtunk. Életemben először csináltam vele (és egyáltalán bárkivel) ilyet. De ahogy beszélt, az annyira részletgazdag és izgató volt, hogy ez a képzelet világában létrejött szexuális egyesülés helyenként sokkal érzékibb volt, mint egy valóságos szeretkezés két hús-vér ember között. Hol durván szókimondó kifejezéseket használt, hol csak finom erotikus utalásokat. Végül addig játszott így a szavakkal, hogy váratlanul elélveztem. Úgy tűnt, ő is fölért a csúcsra.

Egy ideig szótlanul pihegtünk a telefonba.

- Akkor szombat délután - mondta, miután végre sikerült kicsit kifújnia magát. - A mi Mensiki barátunkról is szeretnék néhány dolgot elmondani.

- Megtudtál róla valami újat?

- Ama bizonyos dzsungelhírügynökségen keresztül hozzájutottam némi információhoz. De inkább négyszemközt mondom el - miközben valószínűleg mocskos dolgokat művelünk.

- Most hazamész?

- Persze - felelte -, most már lassan muszáj lesz.

- Vezess óvatosan.

- Rendben, figyelni fogok. Még eléggé lüktet odalenn.

Beálltam a zuhany alá, és szappannal lemostam a péniszemről a friss ondót. Azután pizsamát vettem, fölé egy kardigánt, kezemben egy üveg olcsó fehérborral kiléptem a teraszra, és Mensiki házának irányába bámultam. Még égtek a völgy túloldalán álló hatalmas, hófehér házának fényei. Elég rendesen be volt világítva a ház. Vajon mit csinálhat ott - alighanem - egyedül? Természetesen fogalmam sem volt. Talán a számítógépe előtt ülve a megérzéseit számszerűsítette épp.

- Viszonylag jó nap volt a mai - mondtam magamnak.

Ugyanakkor furcsa is. Nem sejthettem, vajon mi vár rám másnap. Hirtelen eszembe jutott a padláson lakó fülesbagoly. Vajon neki is jó napja volt? Aztán rájöttem, hogy neki még csak most kezdődik. A fülesbaglyok nappal sötét helyen alszanak, miután pedig leszállt az est, elindulnak az erdőbe eleségért. Inkább korán reggel kell megkérdeznem tőle: „Mondd csak, jó napod volt ma?”

Agyba bújva olvastam egy ideig, majd fél tizenegykor lekapcsoltam a lámpát, és elaludtam. Abból, hogy reggel hatig egyszer sem ébredtem föl, arra következtettem, az éjjel valószínűleg senki sem csilingelt.

17

Hogy lehet, hogy nem vettem észre egy ilyen fontos dolgot?

Sehogyan sem ment ki a fejemből, amit a feleségem akkor mondott nekem, mielőtt elhagytam volna az otthonunkat. Azt mondta: „Maradhatunk attól még barátok, hogy most szakítunk? Ha tudunk." Sem akkor, sem utána nem értettem még jó ideig, hogy mit akart ezzel. Tanácstalan voltam, mint amikor valaki teljesen íztelen ételt vesz a szájába. Így hát nem tudtam mást válaszolni neki, mint hogy: „Hát, nem is tudom..." És végül ez lett az utolsó mondat, amit hozzá intéztem. Búcsúmondatnak elég szánalmas. Hiába váltunk külön, egész mostanáig úgy éreztem, még mindig összeköt bennünket egy lüktető, élettel teli ér. A szemnek ugyan láthatatlan, de aprókat verve szállítja lelkeink között azt a meleg vérszerű valamit. Ennek a szervességérzetnek az élménye élt bennem legalábbis. De ki tudja, talán egy nap - ami lehet, hogy nincs is olyan messze - ez az ér elszakad. És ha elszakad, nekem muszáj lesz ezt a köztünk lévő, életet adó eret minél hamarabb átkötnöm valahova. Mert ha elfogy belőle az élet, ha összeaszalódik, akár egy múmia, akkor még az olyan fájdalmat is könnyedén viseli majd, mint amikor éles késsel nyiszálják. Ehhez azonban Juzut minél gyorsabban és minél határozottabban

el kellett felejtenem. Ezért nem akartam vele kapcsolatba lépni. Egyetlenegyszer telefonáltam neki, amikor az utazásból hazatérve beugrottam a holmimért. A festőfelszerelésemre ugyanis szükségem volt. Különválásunk óta ez volt az egyetlen - ráadásul nagyon rövid - beszélgetésünk. Azt, hogy hivatalos válásunk után is barátok maradnánk, sehogyan sem tudtam elképzelni. Házasságunk hat éve alatt sok mindent megosztottunk egymással. Sok időt, sok érzést, sok szót és sok csendet, sok eltévelyedést és sok döntést, sok ígéretet és sok beletörődést, sok gyönyört és sok unalmat. Biztosan voltak ki nem mondott titkaink is, amelyeket a belsőnk legmélyén éltünk meg. De ezek létezését is valahogy meg tudtuk osztani egymással. Mert volt közöttünk valami, amit csak az idő tudott megérlelni: „a hely jelentősége".

Testünket erre a súlyra és a gravitációra bízva, kényes egyensúlyban éltük az életünket. Ott volt továbbá az a néhány „saját szabály" is, amelyeket még egyedülálló korszakunkból hoztunk magunkkal. Képtelenség lett volna ezt mind semmissé tenni, hogy saját szabályok és gravitációs egyensúly nélkül éljünk, csak „mint barátok". Tudtam ezt jól. Azaz hosszú utazásom során addig rágtam magamban a dolgot, míg végül erre a megállapításra nem jutottam. Bárhogy törtem is a fejem, a végkövetkeztetés mindig ugyanaz maradt: jobb, ha Juzutól lehetőség szerint távol maradok, és minden kapcsolatot megszakítok vele. Logikus és tisztességes hozzáállás volt, és én ehhez is tartottam magam.

Másfelől viszont Juzu sem keresett engem. Se egy telefonhívás, se egy levél nem érkezett tőle, noha ő mondta, hogy legyünk barátok. És ez sokkal jobban megsebzett, mint amire számítottam. Pontosabban fogalmazva én voltam az, aki megsebeztem saját magamat. Érzelmeim ugyanis ebben az örökké

tartó csendben egyik végletből a másikba sodródtak, akár egy ide-oda lengő súlyos kés, hatalmas íveket leírva. Ezek pedig véres sebeket ejtettek a bőrömön. És lényegében csak egyetlen mód volt e fájdalom enyhítésére. Persze, hogy a festés.

A nap sugarai csendesen lopóztak be a műterem ablakán. Időnként friss szellő libbentette meg a függönyt. A szobát betöltötte az ősz illata. Amióta a hegyen éltem, sokkal jobban érzékeltem az évszakok illatának váltakozását. A városban szinte föl sem tűnt, hogy létezik ilyen.

Letelepedtem a kisszékre, és hosszú ideig farkasszemet néztem az állványra erősített Mensiki-portréval, amelyen éppen í dolgoztam. Mindig így kezdtem hozzá. Friss szemmel átértékeltem az előző napi munkám eredményét. Az ecsetért nyúlni elég volt azután. Nem rossz - gondoltam végül. Nem rossz. Az általam alkotott színek szorosan körbeölelték Mensiki körvonalait. A fekete festékkel meghúzott váz most a színek kavalkádja alatt rejtőzött, de számomra így is látható volt. Most még egyszer elő kellett hoznom onnan. Az utalást kinyilatkoztatássá kellett változtatnom.

A kép persze még egyáltalán nem volt készen. Egyelőre nem volt több, mint puszta lehetőség. Valami még hiányzott belőle. Az a valami, aminek ott kellett volna lennie, ragaszkodott a létjogosultságához. Lét és nemlét határának ablaküvegén dörömbölt. Hallottam hangtalan üvöltését.

Miközben elmélyülve fürkésztem a képet, megszomjaztam. Kimentem a konyhába, és ittam egy nagy pohár narancslevet. Ellazítottam a vállaimat, és jól kinyújtóztam. Mélyen a tüdőmbe szívtam a levegőt, majd kifújtam. Ezután visszamentem a műterembe, és még egyszer leültem a kép elé. Felfrissült

figyelmemet újra a festményemre összpontosítottam. Azonnal észrevettem, hogy valami megváltozott. A szög, amelyből a képet néztem, határozottan más volt, mint az előbb.

Fölálltam a székről, és megvizsgáltam. Feltűnt, hogy egy picit máshol van ahhoz képest, ahol azelőtt volt, mielőtt kimentem volna a műteremből. Vagyis valaki elmozdította. De miért?

Én egy centit sem mozdítottam rajta, amikor fölálltam róla, ez egészen biztos. Óvatosan szálltam le róla, külön ügyelve arra, nehogy arrébb toljam, majd ugyanilyen óvatosan ültem rá vissza. Hogy miért emlékszem erre ilyen pontosan? Mert nagyon kényes vagyok arra, hogy milyen pozícióból és szögből szemlélek egy képet. Egyrészt mindig ugyanonnan szeretem nézni, másrészt, ahogy a baseballban az ütőjátékosnak sem mindegy, milyen pozícióban áll fel az ütéshez, engem is zavar, ha a dolgaim elhelyezkedése megváltozik. A kisszékem azonban mintegy tizenöt centiméterrel odébb volt, mint azelőtt, és más szögből lehetett látni róla a festményt is. Másra nem tudtam gondolni, mint hogy amíg én odakint ittam a narancslevet és nyújtózkodtam, valaki elmozdította a széket. Távollétemben beosont a műterembe, leült a kisszékre, és a képemet nézegette, majd fölállt, és óvatosan kisurrant a szobából, még mielőtt visszatértem volna. Szándékosan vagy véletlenül, de akkor mozdította el a széket. Pedig nem voltam tovább távol öt- Hat percnél. Vajon miért és kinek juthat eszébe ilyen macerás dolgot művelni? Vagy talán a szék maga araszolt odébb?

Úgy éreztem, az emlékezetem a bolondját járatja velem. Biztosan én toltam arrébb, csak egyszerűen kiment a fejemből. A helyzetre nem volt más magyarázat. Nyilván agyamra ment a magány, az bolygatta meg így a memóriámat. A kisszéket

meghagytam ebben a megváltoztatott - az eredeti helyétől tizenöt centiméterrel arrébb és eltérő szögben lévő - pozíciójában, majd tettem egy próbát, leültem rá, és onnan kezdtem el szemlélni Mensiki portréját. Mintha egy másik kép lett volna az állványon. A festmény persze ugyanaz volt, mégis egy kicsit másnak tűnt. Mások voltak rajta a fények, és másnak látszott a festék minősége is. A kép élt. Ugyanakkor valami még mindig hiányzott róla. Most azonban ezt a hiányt is másnak láttam. De egyáltalán mi hiányzik róla? Alaposan szemügyre vettem. Úgy éreztem, ez a változás mondani akar nekem valamit. Rá kell jöjjek, mire utal. Fogtam egy krétát, és a szék három lábának helyét megjelöltem a padlón (1-es pozíció), majd ugyanígy fehér jelölésekkel láttam el a lábak előbbi (a mostanitól tizenöt centivel arrébb lévő) helyét is (2-es pozíció). Azután ide-oda lépegetve a két pont között, felváltva szemléltem a képet hol az egyik, hol a másik pozícióból. Mindkét irányból nézve Mensiki volt a képen, azonban arra lettem figyelmes, hogy a két szemszögből nézve furcsamód mintha kétféle arc nézett volna vissza rám. Tisztára, mintha egyazon emberben két személyiség lakozott volna. De volt valami, ami mindkét Mensikiből hiányzott. És ez az egységesen hiányzó dolog a puszta létével eggyé kovácsolta a két Mensikit. Ahogy egy földmérő dolgozik három ponttal, úgy kellett nekem is az 1-es, a 2-es és a saját pozícióm között ezt a hiányzó közös pontot megtalálnom. De egyáltalán miféle valami lehet ez? Rendelkezik-e formával, vagy alaktalan? Ha ez utóbbi, akkor hogyan tudom ábrázolni?

Pedig nem is olyan ördöngösség, mondta valaki.

Egyértelműen hallottam. Hangosnak nem volt hangos, de tisztán kivehető. Határozatlanságnak nyoma sem volt benne.

Nem cérnavékony, de nem is dörmögő, és úgy tűnt, közvetlenül a fülemnél szól.

A kisszéken ülve önkéntelenül is visszafojtott lélegzettel néztem körbe. Persze sehol senki nem volt. A reggel élénk fényei pocsolyaként árasztották el a padlót. A nyitott ablakon át halkan beszűrődött a távolban tüsténkedő kukásautó szignálja. Az Annié Laurie-t játszotta. (Az mondjuk rejtély volt számomra, miért kell Odavara város hulladékgyűjtő teherautójából egy skót népdalnak szólnia...) Ezenkívül mást nem hallottam.

Alighanem csak képzelődtem. Vagy a saját, tudattalanomból előtörő hangom hallottam. Azonban ez a hang meglehetősen furcsán beszélt. *Nem is olyan ördöngösség* - ilyet az én tudatalattim nem mond, az biztos.

Vettem egy mély lélegzetet, majd a kisszéken ülve újra ránéztem a képre. Minden figyelmem ráirányítottam. Nyilván csak képzelődtem.

Annyira magától értetődik, nem igaz? - szólt ismét egy hang, most is közvetlenül a fülemnél.

Magától értetődik? - kérdeztem mintegy saját magamtól. Mégis micsoda?

Hát csak találni kell valamit, ami Mensiki úrban megvan, itt meg nincsen - jelentette ki. Most is teljesen tisztán szólt, minden zörej nélkül, mintha egy hangstúdióban rögzítették volna. Minden egyes hang éles és jól kivehető volt, és mint egy konkrét megnevezés keretei közé préselt fogalom, dallamát vesztett és egyhangú.

Még egyszer körülnéztem. Azután fölálltam, és átmentem a nappaliba. Az összes szobát átvizsgáltam, de senkit nem találtam a házban. Ha van is itt valaki, az legföljebb a padláson lakó fülesbagoly. Ő viszont nem beszél. A bejárati ajtó pedig kulcsra

volt zárva. Először a magától odébb sasszézó kisszék, most meg ez a ki tudja, honnan jövő, különös hang. Mennyei szózat? A saját hangom? Netán egy ismeretlen harmadik személyé? Mindenesetre úgy éreztem, az agyam kezdi felmondani a szolgálatot. Amióta az éjszakai csengettyűszó belépett az életembe, kezdtem kételkedni a saját józan eszemben. A csilingelést viszont Mensiki is tisztán hallotta, amikor ott volt velem, így tehát objektív bizonyságot nyert, hogy nem én hallucinálok. A hallásom tökéletesen működik. Akkor mégis mi ez a furcsa hang?

Még egyszer leültem a kisszékre, és megnéztem magamnak a festményt.

Csak találni kell valamit, ami Mensiki úrnak van, itt meg nincsen. Mint valami rejtvény. Vagy a helyes út, amit egy bölcs madár árult el a sűrű erdőben eltévedt gyermeknek. Mi az, ami itt nincs, Mensikinek pedig van?

Az idő csak telt. Az óramutató ketyegve morzsolta a másodperceket, a keletre néző ablakon át beszüremkedő fények lábujjhegyen vándoroltak odébb. Színes tollú kismadarak röppentek a fűzfa ágára, kicsit keresgéltek, majd csivitelve tovaszálltak. Az égen kerek tányéralátétre emlékeztető fehér felhők úsztak libasorban. Egy ezüstszínű repülőgép a csillogó tenger felé tartott. Az önvédelmi haderő négy hajtóműves tengeralattjáró-elhárító- ja. Mindennapi feladata, hogy fülét hegyezve, szemét meresztve láthatóvá tegye a lehetségest. Motorjának hangja először egyre erősödött, majd egyre halkult.

Végre rájöttem valamire. Egy szó szerint *napnál is világosabb* tényre. Hogy felejthettem el? Ami Mensikinek van, de erről a portréról hiányzik. Teljesen egyértelmű. *Az ősz haja!*

Az a frissen hullott, puha hóhoz hasonló, gyönyörű fehér haj, amely nélkül nem is beszélhetnénk róla. Hogy lehet, hogy nem vettem észre egy ilyen fontos dolgot?

Fölpattantam a székről, sietve kivettem a festékesdoboz- ból a fehéret, felkaptam egy ecsetet, és ahogy volt, vastagon, lendületesen, erőteljesen és szabadon fölkentem a vászonra. Ujjbeggyel és spatulával is dolgoztam. Tizenöt perc múlva elléptem az állványtól, lerogytam a kisszékre, és az elkészült képre meredtem. Ott volt Mensiki, teljes valójában. Benne volt a festményben, megkérdőjelezhetetlenül. Személyisége - bármit rejtsen is magában - az általam festett portréban egységesült és láthatóvá vált. Teljes valójában persze nem érthettem meg, ki is Mensiki Vataru. Jobban mondva gyakorlatilag semmit nem tudtam róla. De festőként képes voltam őt a vásznon egységesen összeálló formaként, egy és oszthatatlan csomagként rekonstruálni. A képen Mensiki élt és lélegzett, kebelébe rejtve féltve őrzött titkát.

Ugyanakkor bármilyen perspektívából néztem is, a festmény sehonnan sem tűnt tipikus „arcképnek". Mensiki Vatarut, mint létezőt, a festészet eszközeivel (úgy érzem) sikerült ábrázolnom. A célom azonban nem az volt (ó, a legkevésbé sem!), hogy az ő emberi külsejét megragadjam. Ez jelentős különbség volt. Ezt a képet alapvetően *saját magamnak festettem*. Nem láthattam előre, hogy a megrendelő, azaz Mensiki elégedett lesz-e a saját „arcképével". Lehet, hogy fényévekre lesz attól, amit eredetileg elképzelt. Bár eleinte azt mondta, fessek csak, ahogy szeretnék, a kép stílusába sem szól bele, mégis előfordulhat, hogy talál majd benne valami negatív elemet, ami *történetesen* belekerült a képbe, ám ő nem akarja elfogadni. De akár tetszeni fog neki, akár

nem, nekem abba már nincs beleszólásom. A festményre ugyanis nekem többé már nem volt befolyásom.

Még vagy további fél órán keresztül csak ültem és meredtem a portréra. Noha én festettem, messze túl volt már azon a logikán, amelyet én befogadhattam volna. Azt is képtelen voltam már felidézni, hogyan tudtam egyáltalán megfesteni. Miközben meredten bámultam, hol iszonyatosan közelinek éreztem magamhoz, hol pedig iszonyatosan távolinak. Egy azonban bizonyos: a kép a megfelelő színekkel és a megfelelő formákkal készült. Arra gondoltam, talán már egészen közel vagyok a kijárathoz. Talán végre sikerül áthatolnom az előttem tornyosuló vastag falon. Mindenesetre ez még csak a kezdet. Még csak épphogy megkapaszkodtam *egy fogódzószerűségben*. Most kell csak igazán óvatosnak lennem. Miközben ezt mondogattam magamban, gondosan lemostam a festéket a spatuláról és az ecsetekről. Olajjal és szappannal alaposan megtisztítottam a kezemet, majd kimentem a konyhába, és megittam néhány pohár vizet. Elég szomjas voltam.

De mégis ki volt az, aki elmozdította a műteremben az ülőkémet? (Mert hogy el volt mozdítva, az száz százalék.) És ki magyarázott furcsa hangon a fülembe? (Azt a hangot is biztosan hallottam.) Ki sugallta nekem, hogy a képről hiányzik valami? (Igaza volt.) Alighanem én magam. Öntudatlanul odébb toltam a széket, és én sugalltam magamnak. Nyakatokért egy Ötlet, de nem volt más, épkézláb magyarázatom a történtekre, mint hogy valahogy összekeveredhetett a tudatom felszíni és mély rétege. Az igazság persze ettől igen távol állt.

Délelőtt tizenegykor épp az étkezőben ültem forró teát kortyolgatva, amikor merengésem ködös fátylát Mensiki ezüst

Jaguarjának búgó hangja libbentette föl. Teljesen kiment a fejemből a tegnap megbeszélt találkozó. Túlságosan belemerültem az alkotásba. Meg volt az a hallucináció vagy képzelődés vagy mi…

Mensiki? Mit keres ilyenkor nálam?

Hallgattam, ahogy a V8-as motor jól ismert búgása elcsendesedik, és akkor jutott eszembe, mit is mondott a telefonba: „Szeretném még egyszer alaposan megnézni azt a vermet.”

18

Olykor van, hogy valakit tényleg megöl a kíváncsiság

Fogtam magam, és kimentem Mensiki elé. Először csináltam ilyet. Nem mintha különösebb okom lett volna rá, egyszerűen csak ki akartam nyújtózni egy kicsit a friss levegőn. Az égen még mindig ott úsztak a kerek tányéralátét formájú felhők. Sorra képződtek kint, a nyílt tengeren, majd a délnyugati szelek hátán egyenként beúsztak a hegyek irányába. Rejtély, hogyan szülhet a természet csak úgy, bármiféle cél nélkül ilyen gyönyörű, tökéletes körformákat. Lehet, hogy a meteorológusok tudják a titok nyitját, én viszont nem. Amióta a hegyen éltem, a természet lenyűgöző csodái láttán egyik ámulatból a másikba estem.

Mensiki mélybíbor színű galléros pulóverben érkezett. Vékony, minőségi anyag. Egyenes szárú, már-már teljesen kikopott árnyalatú halványkék nadrágja pedig puha vászonfarmer volt. Talán csak beleképzeltem, de mintha tudatosan és rendre úgy válogatta volna öltözékét, hogy ősz haja szépségét minél jobban kihangsúlyozza vele. Ez a mélybíbor pulóver is kifejezetten passzolt hozzá. Hófehér frizurája hossza, mint mindig, most is tökéletes érzékkel volt eltalálva. Nem tudom, hogy csinálja, de sohasem túl hosszú és sohasem túl rövid.

- Ha nem bánja, szeretnék először belekukkantani abba a verembe - mondta. - Érdekel, történt-e benne valami változás.

Engem is érdekelt, úgyhogy nem bántam. Azóta ugyanis én sem jártam arra.

- Volna szíves elhozni azt a csengettyűt? - tette hozzá.

Bementem a házba a műterem polcán pihenő régi csengettyűért.

Mensiki kihalászott egy méretes elemlámpát a Jaguarja csomagtartójából, majd egy szíjra erősítve a nyakába akasztotta, és elindult a cserjés irányába. Követtem. A kiserdő most még sötétebbnek tűnt, mint a múltkor. Ebben az évszakban a hegy fái naponta más ruhát öltöttek. Van, amelyik pirosba borult, van, amelyik elsárgult, és van, amelyik megtartotta szép zöld színét. Ez a választékosság engem valósággal gyönyörködtetett, ám úgy tűnt, Mensikit nem hozza lázba.

- Kicsit utánanéztem ennek a földnek - mondta, miközben haladtunk egyre beljebb. - Kinek a tulajdonában állt, mire használták, ilyesmi.

- És megtudott valamit?

- Nem sokat - rázta meg a fejét. - Arra gondoltam, talán régen volt a helynek valami vallási funkciója, de kutakodásaim során semmi nyomát nem találtam ilyesminek. Azt sem tudtam kideríteni, mi célból építhették ide a szentélyt és a vermet. Úgy tűnik, nem volt itt más, mint egy darabka föld a hegyen, amit ledózeroltak, és fölhúztak rá egy házat. Így vette meg az épülettel együtt Amada Tomohiko úr 1955-ben. Előtte egy politikus használta hegyi lakként. A neve talán nem cseng ismerősen, de a háború előtt egészen a miniszterségig vitte. A háború után visszavonult, és nagyrészt itt töltötte nyugdíjas éveit. Hogy előtte

kié volt a birtok, nos, a szálakat odáig már nem sikerült visszafejtenem.

- Elég különös - morfondíroztam -, hogy egy politikus ilyen félreeső helyet választ magának hétvégi pihenésre.

-Korábban sok politikus építtetett magának víkendházat errefelé. Konoe Fumimaro birtoka is itt volt valahol, a hegyek között. A Hakone és Atami felé vezető út is erre halad el, ezért gondolom, a ház az ilyen-olyan titkos gyűléseknek is ideális helyszínéül szolgálhatott. Hiszen, ha a fejesek Tokió belvárosában tartanak megbeszélést, az ugye mindenkinek szemet szúr.

Leemeltünk a veremről néhányat a fedélként ráhelyezett deszkák közül.

- Egy kicsit lenézek az aljára - közölte Mensiki. - Kérem, várjon meg itt.

Mondtam, hogy jó, itt várom.

Azzal leereszkedett a fémlétrán, amit a vállalkozó hagyott itt. A létra minden lépésére halk nyikorgással válaszolt. Távolodó alakját fentről figyeltem. Ahogy leért a verem aljára, leakasztotta nyakából az elemlámpát, bekapcsolta, és tüzetesen körbenézett. Simogatta, ütögette a kőfalat.

- Ezt elég jól megépítették - nézett föl rám. - Nem úgy tűnik, mintha egy félbehagyott kút volna. Ha annak szánják, elég lett volna simán kikövezni. Nem ennyire precízen és aprólékosan.

- De milyen más célból áshatták?

Mensiki némán rázta meg a fejét, ami azt jelentette, hogy nem tudja.

- Bárhogyis nézzük, ezt a falat úgy építették meg, hogy ne lehessen rajta egykönnyen fölmászni. Sehol egy rés, ahová az ember a lábát beilleszthetné. A mélysége ugyan nem éri el a

három métert, mégis elég lehetetlennek tűnik rajta fölkapaszkodni a felszínre.

- Vagyis szándékosan ilyenre csinálták?

Mensiki ismét a fejét rázta. Ő sem tudja. Sejtelme sincs.

- Volna egy kérésem - szólalt meg.

- Mi lenne az?

- Elnézést, hogy ilyet kérek magától, de volna szíves kivenni a létrát, majd amennyire lehet, szorosan lezárni a vermet a deszkákkal? Úgy, hogy ne jöjjön be a fény?

Pár másodpercig köpni-nyelni nem tudtam.

- Ugyan, kérem, ne aggódjon, egyelőre nem áll szándékomban mumifikálódni. Mindössze arról van szó, hogy szeretném kipróbálni, milyen egyedül bezárva lenni itt a koromsötét verem mélyén.

- És mégis mennyi időt szándékozik odalent tölteni?

- Ha ki akarok jönni, majd megrázom a csengettyűt. Ha csilingelést hall, kérem, távolítsa el a fedelet, és eressze le a létrát! Ha eltelt egy óra, és még mindig nem jelzek, akkor nyugodtan szedje le a deszkákat. Egy óránál többet ugyanis nem szeretnék itt lenni. De semmiképp ne feledkezzen el rólam, legyen szíves, ugyanis, ha valami miatt itt hagy, akkor tényleg múmiává válók.

- A múmiavadász mumifikálódik.

- Ahogy mondja - nevetett.

- Elfelejteni csak nem fogom. De biztos benne, hogy ezt akarja?

- Puszta kíváncsiság. Szeretnék lekuporodni egy időre egy vaksötét verem fenekére. Az elemlámpát odaadom magának. Cserébe hadd legyen nálam a csengettyű.

Néhány fokot föllépett a létrán, és kezembe nyomta a lámpát. Elvettem, majd odaadtam helyette a csengettyűt. Átvette, aztán könnyedén megrázta. Hangja tisztán csilingelt.

- De mi lesz, ha engem időközben összecsíp egy megvadult lódarázsraj? Ha elveszítem az eszméletem vagy meghalok, ön talán örökre itt marad. Sosem tudhatjuk előre, mi történik.

- A kíváncsiság mindig kockázatokkal jár. Nem lehetünk úgy kíváncsiak, hogy közben egyáltalán ne vállalnánk kockázatot. Olykor van, hogy valakit tényleg megöl a kíváncsiság.

- Egy óra múlva itt vagyok - mondtam.

- Aztán csak óvatosan a lódarazsakkal!

- Ön is vigyázzon magára a sötétben!

Erre nem felelt semmit, csak nézett rám egy darabig, mintha rá vetülő tekintetemből akarna kiolvasni valamit. De a nézésében feltűnt valami különös. Olyan volt, mint aki az arcomra próbál fókuszálni, de valamiért nem sikerül. Ez a bizonytalanság nem rá vallott. Aztán mint aki hirtelen meggondolta magát, leült a földre, és hátát a körbefutó kőfalnak támasztotta. Kész vagyok, intette apró mozdulattal. Kihúztam a létrát, majd amennyire szorosan csak tudtam, visszahelyeztem a deszkákat a verem fölé, a fedélre pedig rátettem néhány kőnehezéket. A réseken ugyan behatolt némi fény, de azt hiszem, így is pont elég sötét volt odalenn. Arra gondoltam, leszólok neki még valamit, végül inkább mégsem tettem. Ő akart magányt és csendet.

Hazamentem, vizet forraltam, és készítettem egy teát. Miután megittam, elővettem a könyvet, amelyet épp olvastam, és leültem vele a kanapéra. De alig tudtam összpontosítani az olvasásra, mivel egyfolytában arra figyeltem, mikor szólal meg a csengettyű. Szinte ötpercenként néztem az órámra, és elképzeltem Mensikit, ahogy ott ül egyedül a sötét verem mélyén. Micsoda fura figura, gondoltam. Saját költségén idehív egy kertépítőt, aki munkagéppel megbontja a kőhalmot, felnyitva ezzel egy

ismeretlen vermet, hogy aztán teljesen egyedül ott ücsörögjön benne. Pontosabban önként *bezárassa magát* oda.

Na de mindegy, hagyjuk. Bármi viszi is rá, vagy bármi is ezzel a szándéka - már ha egyáltalán van neki ilyen -, ez az egész az ő dolga, az ő saját döntése, jobb, ha nem szólok bele. Én csak egy engedelmesen lépegető bábu vagyok az ő sakktábláján. Feladtam az olvasást, ledőltem a kanapéra, és behunytam a szemem. Aludni persze nem aludtam el, mert akkor és ott ez nem volt opció.

Végül eltelt az egy óra, csilingelés nélkül. Vagy lehet, hogy csak valami folytán elmulasztottam meghallani. Akárhogy is, itt volt az idő, hogy felnyissam a fedelet. Föltápászkodtam, cipőt húztam és elindultam, egyenesen a cserjés irányába. Kicsit aggódtam a lódarazsak meg a vaddisznók miatt, de sem egyik, sem másik nem jött szembe. Egy pápaszemesmadárhoz hasonló kis poszátaféle röppent csak át előttem. Behatoltam a bokrok közé, és megkerültem a szentélyt. Előbb a nehéz köveket, majd egy deszkát emeltem le a verem tetejéről.

- Mensiki úr - szóltam be a résen át, ám nem jött válasz. A nyíláson keresztül nem tudtam megállapítani, hol van, annyira sötét volt odabent.

- Mensiki úr! - szólítottam még egyszer, de válasz most sem érkezett.

Kezdett erőt venni rajtam a szorongás. Lehet, hogy eltűnt? Pont úgy, mint a múmia, amelynek szintén ott kellett volna lennie, de felszívódott? Már a feltételezés is ellentmondott a józan észnek, akkor és ott mégis komolyan megfordult a fejemben.

Sietve leemeltem még egy deszkát. Majd még egyet. A napfény ekkor betolult egész a verem aljára, én pedig végre megláttam Mensiki földön kuporgó alakjának sziluettjét.

- Mensiki úr, minden rendben? - kérdeztem tőle megkönnyebbülve.

Mint aki a hangomra eszmél, fölnézett, majd egy egész picit megrázta a fejét. Arcát két kezével takarta el a vakító fény elől.

- Minden rendben - felelte halkan. - Csak szeretnék még egy kicsit itt maradni, amíg a szemem hozzászokik a fényhez.

- Pontosan egy óra telt el. Ha szeretne még egy kicsit tovább lent maradni, visszarakhatom a deszkákat.

- Nem - rázta meg a fejét -, ennyi elég volt. Bőven. Ennél tovább nem bírnám. Túl veszélyes volna.

- Túl veszélyes?

- Fent elmagyarázom - felelte kurtán, majd két kezével dörzsölgetni kezdte az arcát, mintha a bőréről akart volna valami rátapadt szennyeződést eltávolítani.

Öt perc elteltével lassan föltápászkodott, majd felkapaszkodott a létrán, amit időközben leeresztettem neki. Újra két lábbal állt a földön. Leporolta a nadrágját, és hunyorogva föltekintett. A fák lombkoronái között átragyogott az őszi ég kékje. Hosszan gyönyörködött benne. Azután fogtuk a deszkákat, és visszazártuk a vermet, nehogy valaki véletlenül beleessen. A nehéz köveket is visszahelyeztük rá, pozíciójukat pedig jól megjegyeztem, hogy észrevegyem, ha valaki elmozdítja. A létrát ott hagytuk, ahol volt, a veremben.

- Nem hallottam csengettyűszót - mondtam, miközben lépkedtünk.

- Nem is csilingeltem - rázta meg a fejét Mensiki.

Mivel nem folytatta, én sem faggattam tovább. A cserjésből kiérve visszamentünk a házba. Mensiki ment elöl, én utána. Szótlanul visszatette az elemlámpát a kocsija csomagtartójába,

azután letelepedtünk a nappaliban, és megittunk egy forró kávét. Még mindig nem szólt semmit. Szemlátomást valamin komolyan töprengett. Nem vágott komor arcot, vagy ilyesmi, de az egyértelműen látszott, hogy gondolatban valahol egészen máshol jár. Arra a távoli helyre pedig, ahol a tudata barangolt, alighanem egyedül csak neki volt bejárása. Nem zavartam meg. Mint dr. Watson Sherlock Holmest, hagytam, hadd merüljön csak el a saját világában.

Addig átgondoltam a mai programom. Délután rajziskola, Odavara állomás közelében. Autóval megyek. Körbejárok a teremben, megnézem, ki mit rajzolt, majd bölcs tanácsokkal látom el őket. Ezen a napon egymás után van a két foglalkozás: először a gyerekeké, azután a felnőtteké. Jobbára ez volt az egyetlen alkalmam arra, hogy emberekkel találkozzak és beszélgessek. Enélkül valószínűleg hegyi remeteként tengettem volna mindennapjaim, és egy idő után, ahogy Maszahiko mondta, szép lassan elkezdtem volna becsavarodni.

Úgyhogy igazából hálásnak kellett volna lennem ezért a szalmaszálért, amellyel a való világhoz kötődhettem, de valamiért nem voltam az. A foglalkozásra járókra kevésbé gondoltam úgy, mint hús-vér emberekre, sokkal inkább mint utamat keresztező árnyszerűségekre. Mindenkihez mosolyogva fordultam, a nevén szólítottam, értékeltem a munkáját. Nem, az értékelés nem jó szó: dicsértem őket. Csak és kizárólag dicsértem. Minden alkotásban megkerestem a sikerültebb részeket, hogy jót mondhassak róla. Ha pedig nem volt ilyen, akkor kicsit rásegítettem.

Tanárként ezért egész tűrhető volt a megítélésem. A tulajtól hallottam, hogy sokan kedvelnek az oda járók közül. Ezt álmomban sem gondoltam volna. Sosem éreztem magam született pedagógusnak. De ugyan mit számít ez... Nem mindegy,

hogy szeretnek-e, vagy sem? A lényeg, hogy lehetőség szerint zavartalanul és zökkenőmentesen elvégezzem a munkám, és ezzel letudjam Maszahiko felé a tartozásom.

Na jó, azért a csoportban mégsem mindenki volt árny, hiszen két nővel is összejöttem. Onnantól, hogy szexuális kapcsolatba kerültünk, egyikük sem járt el többé a foglalkozásokra. Gondolom, nehezükre esett volna. Nem mondhatom, hogy emiatt egyáltalán ne éreztem volna magam felelősnek.

Idősebb, férjezett barátnőm - ő volt a második, akivel intim viszonyba kerültem - holnap délután jön hozzám. Vele gyakran bújunk ágyba, ő tehát nem lehet csupán utamat keresztező, a szemem előtt tovatűnő árny. Hús-vér, testet öltött valóság. Vagy hús-vér, testet öltött tovatűnő árny. Magam sem igazán tudom, melyik.

Arra eszméltem, hogy Mensiki a nevemen szólít. Úgy látszik, időközben én is mélyen elkalandoztam gondolataim világában.

- Az arcképről van szó - kezdte.

A szemébe néztem. Újra a régi volt, visszatért a jól ismert Mensiki. Sármos, higgadt, megfontolt, aki maga körül is békét és nyugalmat áraszt.

- Ha szüksége van egy pózra - folytatta -, akár most rögtön modellt ülhetek magának. Bármikor készen állok a folytatásra.

Egy ideig az arcát fürkésztem. Póz? Ja persze, az arcképről beszél. Lehajtott fejjel belekortyoltam a kissé kihűlt kávéba, majd a csészét - miután a gondolataimat némileg sikerült rendeznem - visszatettem a csészealjra. Hallottam, ahogy a két porcelán halkan egymásnak koccan. Majd fölnéztem, és így feleltem:

- Sajnálom, de nemsokára el kell indulnom. A rajziskolában tanítok ma délután.

- Jaj, tényleg - pillantott az órájára -, erről teljesen megfeledkeztem. A rajziskola, Odavara állomás közelében. Hisz maga ott tanít. Lassan ideje is indulnia?

- Annyira nem sietek, egy kicsit ráérek még - feleltem. - És van valami, amit meg kell beszélnünk.

- Mi volna az?

- Az igazat megvallva, az arckép már elkészült, bizonyos értelemben.

Mensiki szemöldöke egy pillanatra fölszökött, majd úgy szegezte rám a tekintetét, mint aki a retinámon keres valamit.

- Az én arcképem? - kérdezte.

- Az - feleltem.

- De hisz ez nagyszerű! - mondta, és arcán egy halvány mosoly futott át. - Igazán nagyszerű! Hanem mondja, mit jelent az, hogy „bizonyos értelemben”?

- Nos, ezt nem egyszerű elmagyarázni. Eleve nem vagyok a szavak embere.

- Semmi baj, csak nyugodtan - biztatott. - Írja körül, ahogy tudja. Hallgatom.

Kezeim összekulcsoltam a térdemen, úgy próbáltam megfogalmazni a gondolataimat. Miközben a szavakat kerestem, csönd ereszkedett a házra. Szinte hallani lehetett, ahogy az idő csordogál. A hegyen mindig lassan telt az idő. Végre megszólaltam.

- Az ön kérésére, és modellként való közreműködésével, elkészítettem egy képet. Az igazat megvallva azonban akárhogy is nézzük, ez a kép a legnagyobb jóindulattal sem nevezhető portrénak. Inkább egy alkotásnak hívnám, amelyhez ön modellt ült. De hogy ebben a minőségében mennyit ér, azt nem tudom megállapítani. Ami biztos: ezt a képet *meg kellett festenem*. Mást

nem tudok mondani. Őszintén szólva nem tudom, mitévő legyek. Úgy érzem, talán jobb, ha egy ideig nem adom át önnek, hanem magamnál tartom. Amíg a dolgok rendeződnek. Ezért szeretném visszaadni az előleget. Azt pedig rettenetesen sajnálom, hogy pazarolta rám a drága idejét.

- Azt mondja, nem nevezhető portrénak? - kérdezte Mensiki, gondosan megválogatva szavait. - Tudná ezt egy picit árnyalni?

- Egészen mostanáig hivatásos portréfestőként kerestem a kenyerem. A portré tulajdonképpen egy kép, amelyen olyannak festem meg az illetőt, amilyennek ő magát látni szeretné. Mivel ő a megrendelő, simán előfordulhat, hogy ha nem elégedett, egyszerűen azt mondja: én ezért nem fizetek. Ezért aztán lehetőség szerint a személyisége negatív oldalát nem festem bele a képbe. A pozitív vonásait igyekszem meglátni és hangsúlyozni, hogy amennyire lehet, jó színben tüntessem fel. Ezért van az, hogy - leszámítva természetesen Rembrandt műveit - az arcképeket a legritkább esetben nevezhetjük műalkotásnak. Most azonban az történt, hogy valójában nem önre fókuszáltam festés közben, hanem kizárólag saját magamra. Vagyis a modell egója helyett a művész egója került előtérbe.

- Ez nekem egyáltalán nem jelent problémát! - derült föl Mensiki arca. - Sőt, kifejezetten örülök neki. Hiszen az elején megmondtam, úgy fest, ahogy akar, én nem fogok beleszólni.

- Ez így igaz, emlékszem, valóban ezt mondta. Engem nem is annyira maga az alkotás nyugtalanít, hanem inkább az, *amit megfestettem benne*. Lehet, hogy annyira saját magamra koncentráltam, hogy esetleg belefestettem a képbe olyasmit is, amit nem lett volna szabad. Ez az, ami aggaszt.

Mensiki egy ideig az arcomat fürkészte, azután így szólt:

- Jól értem, hogy azon aggódik, nem festett-e bele a képbe valami olyasmit, ami bennem van, de nem lett volna szabad megfestenie?

- Pontosan - feleltem. - Csak magammal voltam elfoglalva, aminek következtében lehet, hogy ledöntöttem pár korlátszerűséget.

Már a nyelvemen volt, hogy hozzátegyem: és lehet, hogy felszínre hoztam néhány *kevésbé előnyös tulajdonságát...,* de aztán meggondoltam magam, és inkább befogtam a szám.

Mensiki hosszasan emésztette az elhangzottakat.

- Nagyon érdekes - szólalt meg végül, és arcán valóban érdeklődés tükröződött. - Egészen figyelemreméltó gondolat.

Csendben hallgattam.

- Azt mondják - és ezt én is így gondolom magamról -, hogy én egy erősen önkorlátozó ember vagyok. Más szóval nagy az önuralmam.

- Tudom - jegyeztem meg.

- Elkészült tehát a mű? - kérdezte, miközben ujjaival gyengéden nyomkodta halántékát. - Az „arcképem”?

- Úgy érzem - bólintottam.

- Csodálatos! - lelkendezett. - Megtekinthetem? Utána beszélgethetnénk arról, hogyan tovább. Ha nem bánja.

- Természetesen - feleltem.

Átvezettem a műterembe. Megállt a festőállvánnyal szemben, mintegy két méterre a vászontól, és összefont karral meredt a képre. A portréra, amelyhez ő maga volt a modell. Nem, nem is annyira portré, inkább egy forma, amelyet a felülethez csapódott festék hozott létre. Dús ősz haja, mint valami hóförgeteg, vad, fehér fröccsenés. Az arca első látásra nem is vehető ki jól. Mélyen elrejtőzik a színek mögött. De kétség sem fér hozzá - én legalábbis

így gondolom -, az ott a képen maga Mensiki volt, teljes valójában.

Meglehetősen hosszan szemlélte a festményt, ugyanabban a testhelyzetben, anélkül, hogy megmoccant volna. Szó szerint egy izma sem rándult. Abban sem voltam biztos, hogy lélegzik. Oldalról néztem őt, az ablakból, ahol álltam. Nem tudom, mennyi idő telt el így, de számomra egy örökkévalóságnak tűnt. Arcáról, ahogy a képet szemlélte, eltűnt minden kifejezés. Tekintete borús volt, és mint valami sekély, zavaros víz, fehéren örvénylett. Pont olyan volt, mint két kis pocsolya, amely visszatükrözi a felhős égboltot, és minden emberi közeledéstől elzárkózik. Sejtelmem sem volt, mi zajlik a lelke mélyén.

Azután egyszer csak, mint amikor a bűvész tapsára megszakad a hipnózis, kiegyenesedett, és enyhén megrázta magát. Arca azonnal visszarendeződött, tekintetébe visszatért a jól ismert fény. Lassan odasétált hozzám, és jobb kezét kinyújtva a vállamra tette.

- Csodálatos - mondta. - Egyszerűen gyönyörű. Hogy is mondjam magának, pontosan erre vágytam.

Néztem az arcát, a szemét, és láttam, hogy igazat mond. Valóban el volt ragadtatva a festményemtől.

- Ez a kép egy az egyben visszaadja azt, aki vagyok. Na ez az igazi arckép! Nem tévedett, helyesen cselekedett.

A keze még mindig a vállamon volt. Igaz, csak ott pihentette, mégis úgy éreztem, különleges erő sugárzik belém rajta keresztül.

- Mondja, mégis hogyan fedezte föl ezt a képet?

- Hogyan fedeztem föl?

- Maga készítette, ez világos. Saját erejéből teremtette. Valamilyen értelemben ugyanakkor föl is fedezte. Vagyis megtalálta és kihozta ezt a magában mélyen ott rejtőző arcot. *Előásta,* ha úgy tetszik. Vagy máshogy látja?

Most, hogy így mondta, volt benne valami. A kezem persze én mozgattam, miközben saját akaratom utasításait követve húztam az ecsetvonásokat. A festéket is én választottam ki, és én döntöttem el, hogy ecsettel, spatulával vagy épp az ujjammal vigyem-e föl a vászonra. Másfelől viszont tényleg lehet, hogy nem tettem mást, mint a modellt ülő Mensiki segítségével úgymond fölkutattam és kiemeltem, ami régtől fogva el volt bennem ásva. Pont úgy, ahogy a szentély mögötti kőhalmot elbontó gép emelte le a súlyos rácsfedelet, fölnyitva ezzel azt a különös vermet. Csak arra tudtam gondolni, hogy ennek a körülöttem párhuzamosan kibontakozóban levő két hasonló folyamatnak bizony köze van egymáshoz, és hogy minden Mensiki megjelenésével és azzal az éjszakai csengettyűszóval kezdődött.

- Olyan ez - folytatta Mensiki -, mint egy tenger mélyéről induló földrengés. Egy szemmel nem látható, napfénytől elzárt világban - azaz a tudattalanban - végbemegy valami nagy változás, amely a felszínre jutva elindít egy láncreakciót, amelynek eredménye aztán már számunkra is érzékelhető' formát ölt. Bár én nem vagyok művészember, az ilyen folyamatok elvét nagyjából értem. Az üzleti élet kiemelkedő ötletei ugyanis hasonló úton születnek. Az átütő gondolatok nagyon gyakran. Egy átütő ötlet sok esetben nem más, mint a sötétségből minden alap nélkül fölbukkanó gondolat.

Még egyszer megállt a kép előtt, és most közvetlen közelről vette szemügyre. Olyan alapossággal vizsgálta meg minden szegletét, mint aki térképet silabizál. Azután hátrébb lépett, és egyben figyelte meg, mintegy három méter távolságból, hunyorítva. Szinte teljes révületben volt. Egy zsákmányát épp elejteni készülő, ügyes ragadozó madár jutott róla eszembe. De vajon mi lehet a zsákmány? A kép? Esetleg én magam? Vagy

valami teljesen más? Sejtelmem sem volt. Az előbbi révület azonban, mint a pirkadatkor vízfelszínen lebegő pára, csakhamar elhalványult, majd teljesen eltűnt. Helyét a jól ismert, közvetlen és megfontolt Mensiki-féle arckifejezés töltötte be.

- Távol álljon tőlem - folytatta -, hogy magamat dicsérjem, de az igazat megvallva némi büszkeséggel tölt el, hogy helyes volt a meglátásom. Engem nem áldott meg az ég művészi tehetséggel, ahogy az alkotáshoz sincs affinitásom, egy műremek felismeréséhez azonban egész jó szemem van. Legalábbis úgy vélem.

Talán mert túl erősen hatott rám a látvány, ahogy a képet fürkészi éles szemű ragadozó madár módjára, de valahogy még mindig nem tudtam felhőtlenül örülni a szavainak.

- Szóval tényleg tetszik önnek a kép? - próbáltam az igazság felől újra megbizonyosodni.

- Kár volna rá több szót fecsérelni, ez a festmény egy remekmű. Ez a kiváló és erőteljes kép, amelynek születésében modellként és motívumként közreműködhettem, minden várakozásomat felülmúlta. Így hát természetesen a festményt mint megrendelő - ha megengedi - a legnagyobb tisztelettel átveszem.

- Rendben van, de én...

- És ha elfogadja a meghívásom - vágott közbe gyorsan fölemelve kezét -, a kép elkészültét megünneplendő szeretettel látom valamelyik nap szerény hajlékomban egy kis vendégségre. Régies kifejezéssel élve: szeretném, ha csapra vernénk egy hordót. Persze csak ha nem vagyok vele a terhére.

- Nem, dehogy, de miattam igazán nincs szükség ilyesmire.

- Félreért. Én szeretném, ha velem ünnepelne. Mit szólna, ha egyszer együtt vacsoráznánk? Ne gondoljon semmi különösre, egy

szerény díszvacsora lenne az egész. Csak maga meg én, senki más. Leszámítva persze a szakácsot és a pincért.

- A szakácsot és a pincért?

- Ismerek egy jó francia éttermet a Hajakava halászöböl közelében. A szünnapjukon elhívhatnánk hozzám az alkalmazottiakat. A séf érti a dolgát. Nagyon izgalmas halételeket tud készíteni a legfrissebb alapanyagokból. Hogy őszinte legyek, a képtől függetlenül szerettem volna magát egyszer meghívni, úgyhogy már intézkedtem. Pont jókor!

Kellett némi erőfeszítés, hogy ne maradjon tátva a szám. Még csak megsaccolni sem tudtam, mennyibe kerülhet mindez, de volt egy olyan érzésem, hogy neki meg se kottyan. Vagy legalábbis az ő pénztárcájához mérve nem számított rendkívüli kiadásnak.

- Mit szólna a kedd estéhez? - kérdezte. - Négy nap múlva. Ha önnek is megfelel, beütemezem.

- Kedd estére nincs különösebb programom - feleltem.

- Rendben, akkor legyen kedd. Nem bánja, ha most elviszem a képet? Szeretném, ha már szép keretben láthatná a falamon.

- Mondja, ön komolyan látja magát ebben a festményben? - faggattam újra.

- Persze - felelte, és értetlenül nézett rám. - Persze, hogy látom magam a festményben. Tisztán és élesen. Miért, talán valami mást kellene látnom benne?

- Nem.

Ez volt minden, amit erre felelni tudtam.

- A kép eredetileg az ön megrendelésére készült, ha tehát elégedett vele, mostantól az öné. Tegyen vele belátása szerint. De a szállításnál vigyázzon, a festék még nem száradt meg rajta. A keretezéssel is jobb, ha vár még egy kicsit. Körülbelül két hét kell a teljes száradáshoz.

- Értem. Vigyázni fogok rá. A keretezést is későbbre halasztóm.

Búcsúzásnál az ajtóban kezet nyújtott. Hosszú idő után újra kezet fogtunk egymással. Arcán elégedett mosoly ült.

- Akkor a keddi találkozásig. Este hat körül magáért küldök egy autót.

- A múmiát nem hívja meg? - kérdeztem.

Magam sem értettem, hogy jött ez most ide, de hirtelen eszembe jutott a múmia, és nem bírtam megállni, hogy szóba ne hozzam.

Mensiki gyanakodva fürkészte az arcom.

- A múmiát? Mégis milyen múmiára gondol?

- Arra, amelyik egyértelműen ott volt a veremben, esténként rázogatta a csengettyűt, amit aztán hátrahagyva szőrén-szálán eltűnt, ki tudja, hova. Vagy találóbb név rá a „saját akaratából élve föld alá temetett szerzetes”? Lehet, hogy ő is szívesen tiszteletét tenné a vacsorán. Mint a *Don Giovanniban* a kormányzó szobra.

Erre elgondolkozott, majd - mint akinek végre leesett a poén - kitört belőle a nevetés.

- Ja, értem! Ahogy Don Giovanni meghívta a kormányzó szobrát, ugyanúgy meghívhatnám én is a múmiát, igaz?

- Pontosan. Még az is lehet, hogy a végén összebarátkoznak.

- Persze, miért is ne? Hisz ünneplünk! Ha Múmia úr szeretne csatlakozni, szívesen látjuk őt is. Izgalmas estének ígérkezik. Hűha, de mi legyen a desszert?

Mensiki elég vidámnak tűnt.

- Csak egy baj van - halkult el a nevetése -, őt nem látom sehol. Ha nincs itt, nem tudom meghívni sem.

- Ez így igaz. De a valóság nem csupán az, amit látunk. Vagy tévedek?

Mensiki két kézzel tartotta a festményt, úgy cipelte óvatosan. Először kivett a kocsija csomagtartójából egy régi takarót, és az anyósülésre terítette. Azután szépen lefektette rá a képet, gondosan ügyelve a festékre, végül, hogy el ne csússzon, két kartondoboz és vékony zsinegek segítségével megfelelően rögzítette. Nagyon ügyesen oldotta meg. Úgy tűnt, a Jaguar csomagtartója kész barkácsbolt.

- Hát igen. Lehet, hogy magának van igaza - dörmögte, ahogy beszállt.

Mindkét kezét a bőrkormányra téve egyenesen a szemembe nézett.

- Igazam? Nekem? - kérdeztem.

- Úgy értem, rendre előfordul az emberrel, hogy nem biztos benne, meddig tart a valóság, és hol kezdődik az irrealitás. Úgy tűnik, minduntalan át-átlépjük a kettő közötti mezsgyét. Mint egy határnyiladékot, amelyen úgy jövünk-megyünk egyik országból a másikba, ahogy épp kedvünk tartja. Pedig jobb óvatosnak lenni, különben egyszer csak azon kapjuk magunkat, hogy fogalmunk sincs, melyik oldalon vagyunk épp. Erre gondoltam, amikor azt mondtam az imént: ennél tovább a verem mélyén maradni már kockázatos volna.

Az elhangzottakra nem igazán találtam megfelelő választ. Mensiki sem folytatta tovább. Intett a lehúzott ablakon, majd a V8-as motor kellemes búgásától kísérve a még meg nem száradt arcképével együtt eltűnt a látómezőm horizontján.

19

Lát valamit mögöttem?

Szombat délután egy órakor piros Minijén megérkezett a barátnőm. Kimentem elé. Zöld napszemüveg volt rajta, egyszerű bézs ruha, fölötte könnyű, szürke kiskabát.

- Hol csináljuk? Az autóban vagy az ágyban? - kérdeztem.

- Lökött! - nevetett. - Mondjuk a kocsiban sem volt rossz. Kicsit szűk, de ha ügyesek vagyunk...

- Na, majd legközelebb!

Leültünk a nappaliba teázni. Elmeséltem neki, hogy a Mensiki arcképét (nevezzük így), amit nemrég vállaltam el, sikerült befejeznem. És hogy ez a kép nagyon más lett, mint a korábbi, rendelésre készült munkáim. A barátnőm érdeklődve hallgatott.

- Megnézhetem? - kérdezte.

- Sajnos lekésted - ingattam a fejem -, ha egy nappal korábban jössz... A te véleményedre is kíváncsi lettem volna, de már hazavitte. Még meg sem száradt rajta a festék, de ő minél hamarabb a magáénak akarta tudni. Tisztára, mintha azon aggódott volna, hogy valaki fogja és elviszi.

- Szóval tetszett neki!

- Tetszett, ezt mondta is, semmi okom kételkedni benne.

-A kép elkészült, a megrendelő elégedett, tehát minden oké, nem?

- Talán - mondtam. - Szerintem is jól sikerült, öröm volt rajta dolgozni. Teljesen eltér az eddigi festményeim stílusától, úgy érzem, valami új lehetőség van benne.

- Arckép, új stílusban?

- Ki tudja. A módszer úgy jött, hogy modellt ült nekem az úriember, miközben dolgoztam. Vagyis lehet, hogy az arckép, egyfajta átjáróként, maga volt a lehetőség, amelyen keresztül mintegy véletlenül rátaláltam a stílusra. Fogalmam sincs, tudok-e még egyszer így festeni. Talán egyszeri és megismételhetetlen alkalom volt. Az is lehet, hogy Mensiki úr valami különleges erővel rendelkezik, amelyet modellként sugárzott magából. De azt hiszem, ami mindennél fontosabb, újra megszületett bennem a vágy: festeni akarok!

- Hát, gratulálok a képhez!

- Köszönöm - feleltem. - Elég jó pénzhez is jutok vele.

- A gáláns Mensiki úr!

- Ráadásul képzeld, a kép elkészültét megünneplendő meghívott magához. Kedden este együtt vacsorázunk.

Elmeséltem neki az ünnepi vacsorameghívás részleteit. Profi szakács, pincér, vacsora kettesben - arról, hogy egy múmia is hivatalos az estére, természetesen hallgattam.

- Azta! Végre beteheted a lábad abba a fehér csodapalotába! - lelkendezett. - A rejtélyes ember rejtélyes birodalma! Irtó izgi! Aztán jól nézz ám körül!

- Amennyire lehetőségem lesz rá.

- A menüt is jegyezd meg, hallod?

- Igyekezni fogok - mondtam. - Különben mintha múltkor említetted volna, hogy új információid vannak róla.

- Bizony, megtudtam egyet s mást a dzsungelhírekből.

- Például mit?

Erre kicsit tétovázott, majd fölemelte a teáscsészéjét, és kortyolt egyet.

- Ráér később is? - kérdezte. - Előbb volna még egy kis dolgunk.

- Egy kis dolgunk?

- Tudod, amiről nem illik beszélni.

Szokás szerint átvonultunk a nappaliból a hálószobába.

Hat évig tartott Juzuval az első - vagy inkább úgy mondom: előző - házasságom. Más nővel ez idő alatt nem volt viszonyom. Egyetlenegyszer sem. Nem azt mondom, hogy nem adódott volna rá alkalmam, de engem akkor az egyéb lehetőségek hajkurászásánál *sokkal jobban* érdekelt a mi közös kis életünk.

Hála a Juzuval való napi rendszerességű szeretkezésnek, a dolog szexuális oldalát nézve sem maradtak kielégületlenül a vágyaim. Egyszer azonban a feleségem teljesen váratlanul - engem legalábbis váratlanul ért - kijelentette: „Nagyon sajnálom, de azt hiszem, nem tudok tovább veled élni." Döntése, mint egy végső következtetés, megingathatatlan volt, ahol nincs helye sem tárgyalásnak, sem kompromisszumnak. Összezavarodtam. Nem tudtam, mit reagáljak. Egy árva hang sem jött ki a torkomon. De annyi világossá vált bennem: *itt tovább nem maradhatok*.

Fogtam hát és gyorsan összepakoltam a cuccom, ami a kezem ügyébe került, bedobtam a jó öreg kis Peugeot-mba, és világgá mentem. A tavasz alig másfél hónapja köszöntött be. A még ilyenkor is téliesen zord Tóhoku és Hokkaido tájain kóboroltam, egészen addig, amíg végül a kocsim le nem robbant. Utazásom

minden éjszakáján eszembe jutott Juzu teste, annak minden finom részletével. Ahogy az érintésemre válaszolt a hangjával, testével, minden porcikájával. Nem akartam én fölidézni, egyszerűen csak jött, ellenállhatatlanul. Néha az emlékezés hullámai annyira elragadtak, hogy ott egymagámban, akaratomon kívül elélveztem.

Hús-vér nővel egyetlenegyszer kerültem testi kapcsolatba utazásom során. A dolgok rejtélyes és felettébb különös összjátéka vezetett odáig, hogy egy éjszakára ágyba bújtam egy ismeretlen fiatal nővel. Nem is én kezdeményeztem.

Mijagi tartomány egyik tengerparti kis városkájában történt, úgy rémlik, Ivate tartomány határához közel. De az idő tájt folyamatosan úton voltam, sok településen utaztam át, egyik olyan volt, mint a másik, és én képtelen voltam mindegyik nevét megjegyezni. Egy nagy halászkikötő volt ott, arra emlékszem. Mondjuk, ez nagyjából minden településre igaz arrafelé. Meg az a mindent elárasztó dízel- és halszag.

Egy egyszerű külvárosi vendéglőbe tértem be vacsorázni, persze egyedül. Este nyolc körül járt. Garnélarákot rendeltem curryszószban, vegyes saláta körettel. Rajtam kívül alig volt vendég. Zsebkönyvet olvasva eszegettem ott magamban ablakhoz közeli asztalomnál, mire egyszer csak kirántotta a szemközti széket egy fiatal nő, és leült. Minden teketória és figyelmeztetés nélkül, egyszerűen csak fogta magát, és lehuppant a műanyag huzatú ülésre. Mintha kábé ez volna a világ legtermészetesebb dolga. Ijedten kaptam föl a fejem. Az arca egyáltalán nem volt ismerős. Életemben először láttam. Annyira hirtelen történt az egész, hogy köpni-nyelni nem tudtam. Tele van az étterem üres hellyel, miért pont az én asztalom kell neki? Vagy ebben a

városban ez így szokás? Letettem a villám, papírszalvétával megtöröltem a szám, és bambán belebámultam az arcába.

- Nézzen úgy, mintha ismernénk egymást! - mondta kurtán. - Mintha ide beszéltünk volna meg találkozót.

Karcos hangja leginkább egy huskyéra hasonlított. De lehet, hogy csak a feszültségtől rekedt be átmenetileg. Alig észrevehető tóhokui akcentusa megütötte a fülemet. Beletettem a könyvjelzőt a könyvembe, majd becsuktam. A nő a harmincas évei közepén járhatott. Körgalléros fehér blúza fölött sötétkék kardigánt viselt. Egyik sem volt drága vagy különösebben divatos darab. Inkább afféle hétköznapi ruha, amilyenben az ember leugrik a sarki közértbe. Haja rövid, fekete, homlokába lógó frufruval. Smink csak egy leheletnyi. Fekete szövet válltáskája az ölében pihent. Az arca elég jellegtelen volt. Nem mondanám, hogy csúnya, inkább olyan, ami nem tesz túl mély benyomást. Ha csak elhaladunk egymás mellett az utcán, rögtön elfelejtem anélkül, hogy igazán nyomot hagyott volna bennem. Hosszú, vékony ajkait szorosan összezárta, az orrán keresztül vette a levegőt. Légzése egyre hevesebbnek tűnt. Orrcimpái ritmikusan mozogtak. Pisze orra volt, a szájához képest aránytalanul kicsi. Komolyan, mint amikor a keramikusnak alkotás közben elfogy az agyaga, ezért az orrból lecsal egy keveset.

- Érti? Vágjon olyan képet, mint aki ismer! - ismételte. - Hé, ki ne essen már a száján!

- Oké - egyeztem bele, de az egészből egy kukkot sem értettem.

- Na, és most egyen tovább - tette hozzá. - Ja, és megtenné, hogy úgy csinál, mintha épp tök jól beszélgetnénk valamiről?

- Miről?

- Tokiói?

Bólintottam. Kezembe vettem a villát, és bekaptam egy koktélparadicsomot. Egy korty vizet is ittam hozzá az üvegpohárból.

- A beszéde elárulja - mondta. - De mit keres erre?

- Csak átutazóban vagyok.

Kezében vaskos étlappal megjelent egy gyömbérszínű egyenruhát viselő pincérnő. Olyan megdöbbentően nagyok voltak a mellei, hogy azt hittem, mindjárt lepattannak a gombjai. A szemben ülő nőt nem érdekelte az étlap. Még csak föl sem nézett. Mindössze egy kávét kért sajttortával, miközben a szemét egy pillanatra sem vette le rólam. Tisztára, mintha tőlem rendelte volna. A pincérnő szó nélkül bólintott, majd összeszedte az imént kihozott étlapot, és elvonult.

- Valamibe belekeveredett? - kérdeztem.

A nő nem válaszolt. Úgy pásztázta az arcom, mint valami értékbecslő.

- Lát valamit mögöttem? Van ott valaki? - kérdezte.

A háta mögé pillantottam. Nem láttam mást, mint egyszerű embereket egyszerűen vacsorázni. Új vendég sem érkezett.

- Nincs ott semmi. És senki - feleltem.

- Kicsit nézze már tovább, jó? Ha lát valamit, szóljon - kérte. - Közben meg beszélgessen velem pléhpofával.

Az asztalunktól rálátás nyílt az étterem parkolójára. Az én jó öreg, porlepte kis Peugeot-mon kívül két másik autó állt ott. Egy kisebb ezüstszínű, és egy nagy belmagasságú, fekete egylégterű. Ez utóbbi újnak tűnt. Mindkettő ott parkolt már egy ideje. Frissen érkezett autót egyet sem láttam. A nő talán gyalog jöhetett? Vagy valaki elhozta?

- Csak átutazóban van, mi? - kérdezte.

- Igen - feleltem.

- Kirándulgat? - érdeklődött tovább.

- Ha úgy vesszük - mondtam.

- Mit olvasott?

Megmutattam neki a könyvemet. Móri Ogaitól *Az Abe-ház* volt.

- *Az Abe-ház* - nézett rám, majd visszaadta a kezembe. - Mondja, miért olvas ilyen ósdi könyvet, hm?

- Nemrég Aomoriban jártam, ott találtam egy ifjúsági szállás társalgójában. Belelapozva érdekesnek tűnt, így aztán magammal hoztam. Helyette ott hagytam néhányat a kiolvasott könyveimből.

- Hát, ezt én még életemben nem olvastam. Érdekes?

Kétszer olvastam. Érdekes történet, azt viszont sehogyan sem értettem, miért, milyen nézőpontból írta Móri Ogai a novellát, és mi vitte rá arra, hogy pont így írja meg. De ha ezt most elkezdem neki magyarázni, annak sosem lesz vége. Elvégre nem egy olvasóklubban vagyunk. Meg ez a lány csak azért dobta föl a könyvtémát, mert épp itt hevert a szeme előtt. A célja valójában csak az volt, hogy a környezetünk számára úgy tűnjön, mi itt most kedélyesen beszélgetünk. '

- Megéri elolvasni - feleltem.

- Mivel foglalkozik? - kérdezte.

- Móri Ogai?

- Nem hiszem el - ráncolta össze a homlokát. - Kit érdekel Móri Ógai! Magáról beszélek, hahó! Maga mivel foglalkozik?

- Képeket festek - feleltem.

- Festő - mondta ő.

- Azt hiszem, így is mondhatjuk.

- Milyen képeket fest?

- Arcképeket.

- Arcképeket? Amilyenek a vezérigazgatók irodáiban lógnak a falon? Amiken fontos emberek fontosnak tűnő arccal

pöffeszkednek?

- Pontosan.

- Ez a szakterülete?

Bólintottam. Többet nem kérdezett a képekről. Valószínűleg eddig érdekelte csak a történet. Az emberek többségét - leszámítva a megrendelőket - az arcképek még ennyire sem kötik le.

Abban a pillanatban kinyílt az önműködő ajtó, és egy magas, középkorú férfi lépett be rajta. Fekete bőrdzsekit viselt, fején egy golfeszközöket gyártó cég lógójával ellátott fekete sapka volt. Megállt az ajtóban, körbenézett, majd tőlünk kétasztalnyira telepedett le, arccal felénk. Levette a sapkáját, néhányszor beletúrt a hajába, majd elmélyedt az étlapban, amit a dús keblű pincérnő hozott ki neki. Rövidre nyírt hajába ősz szálak vegyültek. Testalkata szikár, bőre napcserzett volt. Homlokát mély ráncok barázdálták.

- Egy férfi érkezett - jelentettem.

- Milyen férfi?

Nagy vonalakban leírtam neki.

- Le tudja rajzolni?

- Portréra gondol?

- Arra. Miért, festő maga, vagy nem?

Elővettem a zsebemből a jegyzetfüzetem, majd egy rotringceruzával gyors mozdulatokkal megrajzoltam az arcot. Még árnyékot is tónusoztam rá. Nem volt szükségem arra, hogy fölpillantgassak a férfira, végül is veleszületett adottságom, hogy az arcok jellegzetességeit első látásra megjegyzem. Belevésem az agyam hátsó zugaiba. Letettem a lány elé a képet. Kezébe vette, majd hunyorítva vizsgálni kezdte. Komolyan, olyan hosszan

bámulta, mint ahogy egy bankár pásztázza a gyanús csekken az írást. Végül letette az asztalra, és rám nézett.

- Elég ügyesen rajzol.

Szavaiban némi kíváncsiságot véltem fölfedezni.

- Ez a munkám - feleltem. - Ismeri ezt a férfit?

Válasz helyett ajkait szorosra zárva intett a fejével, hogy nem. Majd rezzenéstelen arccal négyrét hajtotta a rajzom, és becsúsztatta a válltáskájába. Galacsinná gyúrva akár ki is dobhatta volna. Gőzöm sincs, mire kellett neki.

- Nem ismerem - mondta.

- De követi magát, vagy ilyesmi?

Nem válaszolt. Az előbbi pincérnő megérkezett a sajttortával és a kávéval. A nő megvárta, amíg a felszolgáló elmegy, majd lekanyarított egy falatot a süteményből, és ide-oda tologatta a tányérján, mint egy meccs előtt melegítő hokijátékos a jégen. Végül bekapta, közömbös arccal majszolni kezdte, azután kávét ivott rá kevés tejszínnel. A tányért, rajta a maradék sajttortával - mint aminek léte immáron szükségtelenné vált - egyszerűen félretolta.

A parkolóban egy fehér SUV-ra lettem figyelmes. Magas építésű, zömök kis városi terepjáró, masszív kerekekkel. Mintha csak ehhez a fickóhoz tervezték volna. Orral állt be, a csomagtartóra szerelt pótkeréktartón ott virított a Subaru Forester embléma. Befejeztem a vacsorám. A pincérnő leszedte az asztalt, én pedig kértem egy kávét.

- Meddig utazik? - kérdezte a nő.

- Azt hiszem, sokáig.

- Élvezi?

Igazság szerint nem szórakozásból voltam úton, de ezt nem kezdtem el magyarázni, nehogy tovább bonyolódjon a helyzet.

- Mondhatni.

- Maga mindig ilyen szűkszavú? - kérdezte, és úgy nézett rám, mint valami ritka, egzotikus állatra.

Az attól függ, kivel beszélgetek, gondoltam magamban, de nem mondtam ki, mert az még hosszabbra szőtte volna a társalgást.

Megérkezett a kávém. Belekortyoltam. Illatra jó volt, ízre kevésbé. De legalább kávé volt és meleg. Több vendég ezután már nem érkezett. A fekete bőrdzsekis, őszülő férfi jó hangosan rendelt egy vaslapon sütött hamburgert rizzsel. Közben a Hollyridge Strings előadásában ment a *The Fool on the Hill*. Ki is szerezte? John Lennon vagy Paul McCartney? Sehogy sem jutott eszembe. Talán John. Ilyen hatodrangú dolgokon járt az eszem, gőzöm sem volt ugyanis, mi másról gondolkodhatnék.

- Autóval jött? - kérdezte a nő.

- Aha.

- Melyikkel?

- A piros Peugeot-val.

- Rendszáma?

- Sinagavai rendszám.

Erre elfintorodott, mintha valami rémes emlék kötné egy sinagavai rendszámú piros Peugeot-hoz. Ahogy a kardigánja ujját húzkodva igazgatta, kivillant alóla nyakig begombolt fehér blúza. Egy papírszalvétával könnyedén megtörölte a száját.

- Induljunk! - szólalt meg hirtelen.

A pohár vizet félig megitta, majd fölállt. Az asztal a szinte érintetlen kávéjával és épp csak megpiszkált sajttortájával úgy festett, mint tájkép csata után. Fogalmam sem volt, hova megyünk, de én is fölálltam. A pénztárnál készpénzzel rendeztem a számlát. Bár az ő fogyasztását is kifizettem, még csak meg sem köszönte. Azt sem láttam rajta, hogy nagyon ellenkezett volna.

Miközben mi a kijárat felé igyekeztünk, az újonnan érkezett őszes hajú, középkorú férfi egykedvűen falatozott. Nemigen foglalkozott velünk, egyszer odapillantott felénk, majd újra a tányérja fölé hajolt, és közömbösen folytatta a vacsoráját. A nőre rá sem nézett. Ahogy elhaladtunk a fehér Subaru Forester mögött, megakadt a szemem egy matricán. A hátsó lökhárítóra volt ragasztva. Halat ábrázolt. Azt hiszem, kardhalat. Nem értettem, miért kell egy autóra halas matricát ragasztani. Talán halbizniszben utazik a fickó, vagy szeret horgászni? A nő nem közölte, hova megyünk, csak beült mellém az anyósülésre, és megadta az irányt.

Úgy tűnt, jól ismeri a környéket. Idevalósi vagy régóta itt él. Kanyarodtam, amerre mondta. Már jó ideje úton voltunk a városból kifelé, amikor egy giccses lőve hotel neonfényei tűntek föl az országút menti sötétben. Behajtottam, ahogy kérte, majd beálltam a parkolóba, és leállítottam a motort.

- Ma itt alszunk - jelentette ki. - Úgysem tudnánk hazamenni. Jöjjön!

- Már van szállásom - visszakoztam. - Be is jelentkeztem, a csomagom is ott van.

- Hol? - kérdezte.

Megmondtam neki a szálloda nevét. Egy kis businesshotel a . vasútállomás közelében.

- Ugyan! Ez sokkal jobb, mint az a lepukkant kis lyuk. Fogadjunk, olyan szűk, mint egy ruhásszekrény!

Igaza volt. Tényleg olyan szűk volt, mint egy ruhásszekrény.

- Meg aztán ide különben sem mehetek be egyedül. Úgy csak a prostik járnak, azokkal pedig itt óvatosak. Na, ne vacakoljon már!

Meg sem fordult a fejemben, hogy prostituált volna. Kifizettem a pultnál egy éjszakát - most sem kezdett el hálálkodni -, és

átvettem a kulcsot. Miután beléptünk a szobába, megengedte a kád csapját, bekapcsolta a tévét, és a fényerőt állítgatta rajta hosszasan. Nagy, kényelmes kád volt. Tényleg kellemesebb volt itt, mint a businesshotelben. Úgy tűnt, a nő korábban is járt már itt, vagy efféle helyen. Leült az ágyra, levette a kardigánját. Aztán a fehér blúzt, majd a lapszoknyát. A harisnyáját is lehúzta. Egyszerű, fehér alsóneműt volt rajta. Nem valami új darab, csak egy sima, hétköznapi bugyi, amit akkor vesz föl az ember lánya, ha a sarki közértbe indul. Ügyesen kikapcsolta a melltartóját, majd összehajtva a párnára tette. A mellei nem voltak sem túl nagyok, sem túl kicsik.

- Jöjjön - invitált -, ha már itt vagyunk, hancúrozzunk egyet.

Ez volt az egyetlen szexuális kalandom az utazásom - vagy mondjuk így, vándorlásom - során. Minden képzeletet felülmúlóan vadul szexeltünk. Négyszer jutott a csúcsra, és lehet, hogy hihetetlen, de mind a négy igazi orgazmus volt. Én kétszer mentem el, de érdekes módon egyiket sem élveztem különösebben. Mialatt vele voltam, valami egészen más járt a fejemben.

- Bökje csak ki - szólalt meg -, mióta nem volt nővel?

- Jó pár hónapja - vallottam be.

- Gondoltam. De ez hogy lehet? Nem tűnik olyan fickónak, aki taszítaná a nőket.

- Így alakult.

- Szegényke - cirógatta meg a nyakam -, szegényke-

Szegényke - ismételtem utána magamban. És annak is éreztem magam. Egy ismeretlen város ismeretlen hotelszobájában, nem is értem, miért, egy vadidegen nővel kefélek.

A menetek közti szünetekben jól behűtött sörrel frissítettük föl magunkat. Hajnali egy óra felé járt, mire elaludtunk. Másnap

reggelre a nőnek hűlt helye volt. Üzenetet sem hagyott. Kedvetlenül terültem el a széles ágyon. Az órámon fél nyolc volt, odakint már kivilágosodott. Elhúztam a függönyt, a tengerparttal párhuzamosan ott futott előttem az országút. A halszállító hűtőkocsik nagy robajjal döngettek rajta. Az élet tele van hiábavalósággal, de egy lőve hotelben egyedül ébredni reggel, hát ehhez fogható hiábavalóság kevés akad. Hirtelen eszembe jutott a tárcám. Kivettem a nadrágzsebemből, és átnéztem. Minden benne volt: készpénz, jogosítvány, hitelkártya, bankkártya. Fellélegeztem. Ha mindent lenyúl, megnézhettem volna magam! Akár meg is tehette volna. Elővigyázatosabbnak kell lennem.

Valószínűleg hajnalban slisszolt el, amíg én az igazak álmát aludtam. De vajon hogy jutott be a városba (vagy oda, ahol lakik)? Hazagyalogolt? Taxit rendelt? Nem mindegy? Hiába agyalok rajta, az mit sem változtat a helyzetemen, gondoltam. A pultnál leadtam a kulcsot, kifizettem a söröket, és a kis Peugeot-mal visszagurultam a városba. Be kellett még ugranom a businesshotelba a táskámért, és kifizetnem a szobát. Úton a város felé elhaladtam a vendéglő mellett, ahol előző este vacsoráztam. Úgy döntöttem, megreggelizem. Farkaséhes voltam, és jólesett volna egy forró kávé.

Ahogy behajtottam a parkolóba, láttam, hogy kicsivel odébb, orral előre, hátsó lökhárítóján kardhalas matricával ott áll a fehér Subaru Forester. A tegnapi autó az, kétségtelen. Nem ugyanott állt, mint előző este, ami nem csoda, hisz az ilyen parkolókat nem szokás másnap reggelig használni. Bementem. Sejtettem, hogy alig lesz vendég. És ahogy számítottam is rá, tényleg ott reggelizett a tegnap esti fickó. Ugyanannál az asztalnál ült, ugyanabban a fekete bőrdzsekiben, Yonex logós, fekete golfsapkája ugyanúgy az asztalon pihent. Egyvalami volt más:

előtte hevert a reggeli újság, összehajtva az asztalon. Pirítóst evett tojásrántottával. A kávéja még gőzölgött, nemrég hozhatták ki. Ahogy elhaladtam mellette, rám nézett. Tekintete fagyosabb volt, mint korábban. Szinte keresztülszúrt vele. Vádat éreztem a szemében, amivel ezt üzente: *Pontosan tudom, hol jártál és mit tettél.*

Hát, többek között ez történt velem ott, Mijagi tartomány tengerparti városkájában. Máig nem értem, mit akart tőlem az a tökéletes fogsorú, pisze orrú lány. Ahogy az is rejtély, vajon őt követte-e a középkorú, fehér Subaru Forester-es. Lehet, hogy a lány előle menekült? Mindenesetre én történetesen épp arra jártam, így eshetett meg, hogy egy giccses garniszálló szobájában egyéjszakás kalandba keveredtem egy ismeretlen nővel. És bár ez volt addigi életem legvadabb szexuális élménye, még a városka nevére sem emlékszem.

- Tölts már nekem egy pohár vizet - szólalt meg férjezett barátnőm.

Most ébredt, kicsit elszundított az utolsó menet után. Kora délutánig ágyban maradtunk. Amíg ő aludt, én a plafont bámulva idéztem föl a kikötővárosban átélt különös élményeimet. Alig fél éve történt, mégis olyan távolinak tűnt.

Kimentem a konyhába, és ágyba hoztam neki egy nagy pohár ásványvizet. Egy szuszra megitta a felét.

- Szóval Mensikinél tartottunk - tette le poharát az asztalra.
- Mensikinél?
- Tudod, szereztem róla néhány új infót.
- A dzsungelhírekből...
- Onnan - mondta, és kortyolt még egyet.

- Az a hír járja, hogy Mensiki barátunk előzetesben ült a Tokiói Fogházban, méghozzá elég hosszú ideig,

- A Tokiói Fogházban? - emelkedtem föl az ágyról.

- Bizony. Koszugében.

- De mégis miért?

- Részleteket nem tudok, de pénz lehetett a dologban. Adócsalás, pénzmosás, bennfentes kereskedés, ilyenek. Vagy mindezek együtt. Úgy hat-hét éve történt. Mit is mondott neked, hol dolgozik?

- Az IT-szektorban. Saját vállalkozásba kezdett, majd néhány éve jó áron eladta a cége részvényeit, és most a tőkenyereségből él.

- IT-szektor... Elég rejtélyesen hangzik, nem? Manapság szinte már nincs is olyan munka, ami ne kapcsolódna valahogy az informatikához.

- Ezt a fogdás sztorit kitől hallottad?

- A férjem egyik barátja mesélte, pénzügyes. Nem tudom, mi igaz belőle, ő is egy ismerősétől hallotta, akinek szintén egy ismerőse mesélte. De nem hinném, hogy teljesen alaptalan a történet.

- Ha a Tokiói Fogházban ült, az azt jelenti, hogy a Tokiói Ügyészség emberei szorongatták.

- Végül kimondták az ártatlanságát, de így is durván sokat ült előzetesben. Állítólag nagyon szigorúan vizsgálták az ügyét. Az őrizeti idejét többször meghosszabbították, és elutasították az óvadékkérelmét.

- De a pert megnyerte?

- Meg. Vádat ugyan emeltek ellene, de a börtönt megúszta. Azt mondják, a kihallgatásokon egy árva szót sem szólt.

- Úgy tudom, a Tokiói Ügyészségben ott ül a szakma krémje. Csupa hiú alak, nem bírnak veszíteni. Ha egyszer valakit kiszemelnek maguknak, addig nem nyugszanak, amíg minden bizonyítékot össze nem gyűjtenek. Akkor aztán vádat emelnek ellene, perre viszik az ügyet, és nagy valószínűséggel be is kasztlizzák az illetőt. Már a kihallgatás is maga a pokol. Az odakerülök többsége pszichikailag megtörik, és végül bármit aláír. Némán kibírni a vallatást, erre átlagember nem képes.

- De Mensiki képes volt rá. Kőkemény eltökéltség, pengeéles agy-

Kétségtelen, Mensiki nem egy átlagember. Kőkemény eltökéltség, pengeéles agy.

- Van itt még valami, ami nem hagy nyugodni - folytattam. - Ha a Tokiói Ügyészség pénzmosás, adócsalás vagy bármi más gyanújával rászáll valakire, annak a médiában is visszhangja lesz. Én egészen a legutóbbi időkig lelkes újságolvasó voltam, mégsem emlékszem a hírekből Mensiki nevére. Pedig egy ilyen ritka név biztosan megmaradt volna.

- Ez nekem sem tiszta. Ahogy ez a házdolog sem. Emlékszel? Korábban meséltem neked, hogy három évvel ezelőtt vette meg ezt a birtokot itt a hegyen, méghozzá elég erőszakos módszerrel. Azelőtt egy család élt itt. A tulajnak nem állt szándékában eladni a házat, hiszen nemrég építették, de Mensiki olyan összeget ajánlott érte - vagy ki tudja, milyen egyéb módszerhez folyamodott -, aminek nem tudott ellenállni. Szabályosan elűzte őket, hogy a helyükre költözzön, mint egy gonosz remeterák.

- Mondjuk a remeterák nem üldöz el senkit, csak békésen használatba veszi az elpusztult csigák házait.

- Kivéve a gonosz remeterákot. Nem zárhatjuk ki, hogy olyan is létezik.

- De nem is állíthatjuk - mentem elébe a remeterákok életéről szóló további meddő vitának. - Ha viszont mindez igaz - morfondíroztam tovább -, miért ragaszkodott Mensiki annyira makacsul ahhoz a házhoz, hogy még a lakóit is képes volt kipaterolni csak azért, hogy beköltözhessen? Egy vagyonba kerülhetett, a sok vesződségről nem is beszélve. És még csak nem is az ő stílusa. Persze, impozánsnak impozáns, de túl feltűnő, túl hivalkodó. És baromi nagy. Bejárónőt nem tart, vendéget alig fogad, akkor meg mi szüksége lehet egy ekkora hodályra?

A barátnőm megitta a maradék vizet.

- Mi van, ha valamiért pont ez a ház kellett neki?

- Akárhogy is - feleltem -, keddre hivatalos vagyok hozzá. Ott majd talán többet megtudok.

- Aztán el ne felejtsd ellenőrizni a Kékszakállú herceg titkos szobáit.

- Ne félj, nem fogom.

- Na de akkor ezt az ügyet egyelőre kipipálhatjuk.

- Mire gondolsz?

- A kép elkészült, Mensiki elégedett, te pedig jó pénzt kaptál érte.

- Hát igen. Ennek én is örülök. Fellélegeztem.

- Művész úr, gratulálok!

A kép elkészült, ez igaz. Mensikinek tetszik, ez is igaz. Nekem is öröm volt dolgozni rajta, ráadásul valóban szép összeg ütötte a markomat. Szóval nem hazudtam, amikor azt mondtam: fellélegeztem. De valamiért mégsem volt kedvem önfeledten ünnepelni. Túl sok volt a megválaszolatlan kérdés, túl kevés a biztos pont. Minél egyszerűbben próbáltam élni, annál összefüggéstelenebbé váltak a dolgok. Kezeim önkéntelenül a barátnőm felé nyújtottam. Kapaszkodót kerestem izzadságtól

gyöngyöző testében. Puha és meleg volt, ahogy átöleltem. *Pontosan tudom, hol jártál és mit tettél!* - szólalt meg a fehér Subaru Forester-es férfi.

20

A pillanatot, amelyben lét és nemlét összefolyik

Másnap fél hatkor magamtól ébredtem. Vasárnap reggel volt. Odakint még koromsötét. Összeütöttem magamnak valamit a konyhában, majd reggeli után fölvettem a munkaruhám, és átmentem a műterembe. Kelet felől lassan virradt, lekapcsoltam hát a villanyt, szélesre tártam az ablakokat, mire hűvös, friss levegő áradt a szobába. Új vásznat vettem elő, és az állványra erősítettem. Az ablakon túl madarak csicseregtek. A tegnapi eső alaposan megöntözte a fákat. Már jó ideje elállt, a felhők Oszladozni kezdtek. Egy bögre forró kávéval a kezemben elhelyezkedtem a széken, és hosszasan szemléltem magam előtt az érintetlen vásznat. Ezt mindig is szerettem: nem csinálni mást, mint kora reggel odaülni a hófehér vászon elé, és csak meredni rá. Magamban vászonmeditációnak neveztem. Habár még egyetlen vonás sincs rajta, a vászon semmiképp sem üres. Fehérségében csendesen ott rejtőzik a születni készülő mű. Ha jól figyelünk, észrevehetjük a sokféle lehetőséget, amelyek végül mind egy irányba mutatnak. Ezt a pillanatot szerettem. A pillanatot, amelyben lét és nemlét összefolyik.

Ma azonban kezdettől fogva tudtam, mit fogok festeni. Nem mást, mint a fehér Subaru Forester-es középkorú férfi arcképét. Úgy éreztem, alig várja, hogy végre megfessem. Nem megrendelésre, és nem is a megélhetésért, szóval nem valaki más, hanem kizárólag a magam kedvéért. Mensiki arcképéhez hasonlóan ecsetvonásaimban fel kell ragyogtatnom léte értelmét - vagy legalábbis azt, amit számomra a léte jelent. Nem tudom, miért, de ezt várta tőlem. Behunytam a szemem, és elképzeltem a fehér Subaru Forester-es férfi alakját. Tisztán láttam magam előtt az arcvonásait, ahogy egyenesen rám mered másnap reggel a vendéglőben. A friss újság összehajtva hever az asztalán. Előtte gőzölgő kávé. A hatalmas ablakokon vakítóan áradnak be a reggeli nap fénysugarai. Olcsó tányérok csörömpölése visszhangzik. A kép élénken és határozottan jelent meg bennem újra.

És akkor egyszerre megelevenedett és beszélni kezdett a tekintet: *pontosan tudom, hol jártál és mit tettél."*

Ezúttal előrajzolással kezdtem a munkát. Fölálltam, kezembe vettem a szénkrétát, és megálltam a vászon előtt, majd a fehér térben meghatároztam az arc helyét. Minden előzetes tervezés és gondolkodás nélkül húztam egy függőleges vonalat. Ez a vonal lesz a középpont, innen indul ki minden. Ide fogom megrajzolni a szikár, napcserzette férfi arcát. Mély ráncok barázdálta homlok. Mandulavágású szem. A láthatár pásztázásához szokott, szúrós tekintet. Az égbolt és a tenger színei tükröződtek benne. Haja rövidre nyírt, itt-ott őszes. Hallgatag, türelmes férfi.

Az alapvonal köré fölvittem néhány segédvonalat, hogy ezzel megjelenítsem arcának kontúrjait. Ezután picit hátraléptem, ránéztem a vonalakra, és odahúztam még néhányat. A legfontosabb az volt, hogy higgyek magamban. Higgyek a vonalak

erejében. A vonalak által felosztott tér erejében. Nem én beszéltem, hanem a vonalakat és a tereket bírtam szóra. Először a vonalak és terek elegyedtek beszélgetésbe, majd a színek kértek szót. A sík így öltött lassan testet. Az én dolgom az volt, hogy biztassam, segítsem, de legfőképp, hogy ne hátráltassam őket.

Fél tizenegyig dolgoztam. A nap lassan kaptatott az ég zenitje felé, szürke felhőfoszlányok úsztak menekülve a hegyek irányába. A fák ágai nem csepegtettek több esőt a földre. Távolabb léptem, és több szögből megnéztem az elkészült előrajzot. Ott volt előttem a férfi, úgy, ahogy én emlékeztem rá. Pontosabban szólva készen állt a váz, amire majd az arca épül. Viszont kicsit soknak éreztem a vonalak számát. Nem kell ennyi. Mindenképp el kell vennem belőlük. De nem ma. Mára elég ennyi. Letettem a megfogyatkozott szénkrétát, majd a csapnál lemostam befeketedett kezemet. Ahogy a törölközőért nyúltam, tekintetem a szemközti polcon nyugvó régi csengettyűre tévedt. Kézbe vettem. Kicsit megráztam, de csak szárazán zörgött. Hangjáról nem épp egy időtlen idők óta a föld mélyén rejtőző, titokzatos buddhista kegytárgy jutott eszembe. Teljesen másnak hallottam, mint éjszaka.

Alighanem a sötétség és a csend tette még csilingelőbbé, azért lehetett távolról is hallani. Még mindig rejtély volt, vajon ki rázogatta ezt a csengettyűt éjnek idején a föld alatt. Kellett lennie valakinek ott, a verem mélyén, aki éjjelente csilingelt (valamit üzenni szándékozva), majd szőrén-szálán eltűnt. Amikor felnyitottuk, a veremben csak ez a kis csengettyű volt. Érthetetlen. Visszatettem a polcra.

Ebéd után kimentem a ház mögötti cserjésbe. Szürke széldzseki és a festékpacákkal tarkított munkanadrágom volt rajtam. Az esőtől nedves ösvényen át elsétáltam a régi szentélyig, és

megkerültem. A vermet fedő deszkalapot vastagon borították a különböző színű és formájú falevelek. A tegnapi esőben teljesen átáztak. Úgy tűnt, senki nem nyúlt a deszkához, amióta két nappal ezelőtt Mensikivel itt jártunk, de erről alaposabban is meg akartam győződni. Letelepedtem egy nedves kőre, majd a fejem fölötti madárcsicsergést hallgatva tüzetesen végignéztem a tátongó verem környékét. Az erdő csendjében szinte hallottam, ahogy múlnak a percek, lassan telik az élet. Ahogy egy kép elillant, egy másik érkezett. Még én magam is napról napra omlok össze és állok talpra a lassan őrlő mindennapokban. Semmi sem marad ott, ahol volt. Az idő pedig elvész. A hátam mögött sorra halnak meg, zúzódnak porrá és foszlanak semmivé a másodpercek. Csak ültem ott a verem szélén, és hallgattam az idő pusztulását. Arra gondoltam, vajon milyen érzés lehet egyedül kuporogni odalenn, a mélyben. Egyszer csak belém hasított a gondolat: milyen lehet teljesen egyedül lenni egy szűk térben, vaksötétben, hosszú ideig bezárva? Ráadásul Mensiki még a létrát és az elemlámpát sem kérte. Márpedig onnan szinte képtelenség létra - azazhogy konkrétan az én segítségem - nélkül kimászni. Mi a csudáért kellett ilyen nyomasztó helyzetbe kényszerítenie magát? Talán párhuzamba akarta állítani a két élményt: a Tokiói Fogházban töltött magányos időszakot és a verem sötétségét? Ezt természetesen nem tudhattam. Mensiki a saját életét éli, a saját világában. Ezzel kapcsolatosan csak egyvalamit mondhatok: én soha az életben nem volnék erre képes. Szó szerint rettegek a szűk, sötét terektől. Ha engem beraknának egy olyan helyre, azt hiszem, a félelemtől nem kapnék levegőt. Valamiért mégis vonzott az a verem. Nagyon erősen vonzott. Úgy éreztem, mintha hívogatna. Fél órát ültem így ott, aztán fölkeltem, és a fák

lombkoronái között beszűrődő napfényben visszasétáltam a házba.

Délután kettő múlt, amikor megszólalt a telefon. Amada Maszahiko hívott. Azt mondta, Odabara közelében van dolga, ha nem bánom, benézne egy kicsit. Mondtam, hogy jöjjön csak. Rég találkoztunk. Valamivel három óra előtt érkezett autóval. Egy üveg single mait whiskyt hozott ajándékba. Megköszöntem.

Pont fogyóban volt már a készlet. Maszahiko, mint mindig, most is jól nézett ki, szépen megnyírt haj, teknőspáncél keretes szemüveg. Evek óta semmit nem változott, egyedül a homlokvonala araszolt apránként egyre följebb. Leültünk a nappaliban, és beszámoltunk egymásnak a legutóbbi történésekről. Elmondtam neki, hogy a kertépítő vállalkozó nehézgéppel elhordta a kőhalmot a cserjésben. Hogy a rakás alatt egy majdnem két méter átmérőjű, két méter nyolcvan centis mélységű, kör alakú verem volt, a falai kővel kirakva. A vermet nehéz deszkalapok fedték. Ahogy elmozdítottuk a fedelet, láttuk, hogy nincs bent más, csak egy kis csengettyű, olyan, amilyet a buddhista szertartásokon használnak. Amada érdeklődve hallgatott. De a vermet nem akarta látni, és arra sem kért, hogy a csengettyűt megmutassam.

- Akkor azóta már nem is hallani éjszakánként a csilingelést, ugye?

Mondtam, hogy nem, azóta nem.

- Huhh, az jó - könnyebbült meg láthatóan. - Én sose bírtam az ilyen rémmeséket. Inkább távol tartom magam minden ismeretlentől.

- Ne bolygasd az isteneket, nem hoznak rád rontást!

- Hát kábé. Úgyhogy ezt a gödördolgot rád bízom, haver, csinálj vele, amit akarsz.

Aztán azt is elmeséltem, hogy újra kedvet kaptam a festéshez. Hogy két napja, amikor befejeztem Mensiki arcképét, valahogy megkönnyebbültem. Az arcképpel mint motívummal mintha egy új, egyedi stílus kezdene bennem kirajzolódni. Arcképnek indul, végül valami egészen más születik belőle. Ettől még persze lényegileg portré marad. Szívesen megnézte volna a képet, ezért igencsak sajnálta, amikor megmondtam, hogy már Mensikinél van.

- De hisz még meg sem száradt! - méltatlankodott.

- Hát majd ő megszárítja - mondtam. - Amúgy az is lehet, hogy féltem visszakozni, kimondani, hogy inkább mégsem adom oda.

- Aha... - nézett rám Amada megértően. - És? Dolgozol valami máson is?

- Igen, ma reggel kezdtem hozzá - feleltem -, de még csak a vázlat van meg szénnel. Szerintem hiába nézed meg, nincs sok értelme.

- Ugyan már - unszolt -, mutasd!

Átvezettem a műterembe, és megmutattam neki *A fehér Subaru Forester-es férfit*. Egyszerű vonalak szénkrétával, nem több, mint egy elnagyolt váz. Amada keresztbe font karral megállt a festőállvány előtt, és sokáig nézte a képet elgondolkodva.

- Nagyon érdekes... - dörmögte végül az orra alatt.

Nem válaszoltam.

- Még nem látni, mi lesz belőle, de kétségtelenül úgy fest, ez itt valakinek a portréja. Pontosabban a portré gyökere. A föld mélyében eltemetett gyökérzet - tette hozzá, majd ismét hosszú hallgatásba merült. - Valahol lent, az éjsötét mélységben -

folytatta. - És ez a férfi - mert ugye férfiról van szó - mintha haragudna. Csak nem vádol valakit?

- Azt én nem tudom - válaszoltam.

- Még hogy nem tudod? - hitetlenkedett. - Ezt az embert mélységes düh és szomorúság gyötri, csak nem tudja kiadni magából. A haragja odabent örvénylik.

Amadával együtt jártunk a képzőre, festőművész szakra, de ő festőként, őszintén szólva, nem volt egy átütő tehetség. A kézügyessége megvolt, de hiányzott belőle a mélység. Ezt bizonyos szinten ő maga is elismerte. Megvolt viszont az a képessége, hogy mások képeiről első látásra meg tudta mondani, mennyire jók vagy rosszak. Ezért, ha kétségeim támadtak egy művemet illetően, már az egyetemen is mindig hozzá mentem tanácsért. Tűpontosan és részrehajlás nélkül mondta el a véleményét, ami valóban hasznomra vált. Ráadásul féltékenységnek vagy ellenérzésnek nyoma sem volt benne. Ő egyszerűen így volt összerakva. Ezért aztán vakon megbíztam a véleményében. Igaz, hogy kendőzetlenül elmondta, mit gondol, de őszinte volt, így érdekes módon akkor sem tudtam rá haragudni, ha ízekre szedett.

- Vethetnék rá egy pillantást, ha elkészül? Amíg nálad van - kérdezte, miközben le sem vette szemét a vászonról.

- Persze - feleltem. - De ezt most nem megrendelésre csinálom, hanem csak úgy magamnak. Senkinek sem szándékozom odaadni.

- *Saját magadnak festesz?*

- Valahogy úgy.

- Akkor ez portré, de nem valaki képmása.

- Igen, azt hiszem, ez jó megfogalmazás - bólintottam.

- Úgy látom, öregem, új úti célok a láthatáron!

- Szeretném én is ezt hinni.

- Képzeld, múltkor találkoztam Juzuval - mondta, amikor már indulni készült. - Véletlenül futottunk össze, vagy fél órát beszélgettünk.

Nem szóltam semmit, csak bólintottam. Nem tudtam, mit mondhatnék erre.

- Úgy tűnt, jól van. Te nem nagyon kerültél szóba. Valahogy mindketten kerültük a cérnát. Érted... A végén kérdezett rólad, hogy mit csinálsz, meg ilyenek. Azt mondtam, asszem, festesz. Hogy nem tudom, miket, csak élsz ott a hegy tetején, mint egy remete, aztán festegetsz.

- Hát, mindenesetre életben vagyok - tettem hozzá.

Mintha akart volna még valamit mondani Juzuval kapcsolatosan, de aztán meggondolta magát, ajkait összeszorította, és nem árult el többet. Juzu mindig is kedvelte őt, talán most is megosztott vele ezt- Azt, például arról, ami köztünk történt. Pont úgy, ahogy én a képeimről mesélek neki mindig. De Amada diszkrét maradt. Ő ilyen volt. Sokan fordultak hozzá ügyes-bajos dolgaikkal, ő ezeket mind szépen eltette magában. Mint ahogyan az esővíz csorog végig a csatornában, majd összegyűlik a dézsában, és ott marad. Nem folyik ki, nem csordul túl a peremén. Gondolom, azért arra figyel, hogy ne fogadjon be túl sok vizet... Ő maga viszont a saját belső dolgairól valószínűleg senkivel sem beszélt. Pedig a híres japánkép-festő fiaként sokat vívódhatott magában, hogy hiába jutott be a képzőre, mégsem átütően tehetséges. Biztosan szívesen beszélt volna ő is erről-arról, de ha emlékezetem nem csal, hosszú ismeretségünk ideje alatt egyetlenegyszer sem panaszkodott. Valahogy ilyen típus volt.

- Azt hiszem, Juzunak volt valakije - törtem meg a csendet. - Házasságunk utolsó időszakában megszűnt köztünk a testi kapcsolat. Hamarabb is észrevehettem volna...

Erről most beszéltem először, eddig magamban tartottam.

- Nem mondod - döbbent meg Amada.

- Nyilván te is tudtad, nem?

Erre nem válaszolt.

- Vagy tévedek? - faggattam tovább.

- Vannak dolgok, amikről jobb lett volna soha nem tudni - felelte. - Ez minden, amit mondhatok.

- Bár tök mindegy, tudunk-e róla, vagy sem, az eredmény ugyanaz. Előbb vagy utóbb, ajtóstul vagy kíméletesen, halkan kopogva vagy dörömbölve, de ránk tör.

Amada felsóhajtott.

- Igazad van, haver... Tudjuk vagy sem, az eredmény ugyanaz. De nézd, én mégsem beszélhetek erről.

Hallgattam. Ő szólalt meg.

- Bárhogy is alakul, minden rosszban van valami jó. A szakítás Juzuval kegyetlen lehetett, és én tényleg rettenetesen sajnálom. Viszont nézd, mi sült ki belőle! Elkezdtél végre saját képeket festeni, rátaláltál a stílusodra! Ha úgy vesszük, ez a dolog jó oldala, nem?

Igen, lehet, gondoltam. Ha nem szakítunk Juzuval - pontosabban, ha ő nem hagy el engem -, talán még mindig az a középszerű kis festőcske volnék, aki arcokat másol szolgai módon, rendelésre, hogy meglegyen a napi betevő. De nem rajtam múlt, hogy így alakult. *Nem én döntöttem így,* ezt azért fontos leszögezni.

- Nézzük pozitívan - búcsúzott Amada. - Közhely, de ha már menni kell, menjünk az út napos oldalán, nem?

- És a pohárban is maradt még egy tizenhatodnyi vizünk...

Amada hangosan felnevetett.

- Na ezt szeretem benned, haver! A humorérzéked!

Nem viccnek szántam, de nem fűztem hozzá semmit. Egy ideig hallgatott, majd megszólalt.

- Még mindig szereted, ugye?

- Tudom, hogy el kellene felejtenem, de képtelen vagyok rá. Egyszerűen hozzánőtt a szívem, és nem bír leszakadni.

- Nincs senkid?

- Ha lefekszem is más nővel, Juzu mindig ott van közöttünk.

- Hát, ez kellemetlen... - vakarta meg a homlokát, és tényleg úgy tűnt, kínosan érzi magát.

Autóval jött, azzal is ment haza.

- Köszönöm a whiskyt - köszöntem el.

Még öt óra sem volt, az égbolt már sötétedett. Ebben az évszakban egyre hosszabbak az éjszakák.

- Jó lett volna kicsit leülni, koccintani egyet, de hát kocsival vagyok - jegyezte meg. - Na, de majd egyszer. Megadjuk a módját. Úgyis rég iszogattunk már együtt.

- Majd egyszer - mondtam.

Vannak dolgok, amikről jobb lett volna soha nem tudni - Így mondta, és lehet, hogy igaza van. Talán olyan dolgok is vannak, amiket jobb lett volna, ha sosem kérdezünk meg. De az ember nem maradhat örökös tudatlanságban. Eljön az idő, amikor hiába tapasztjuk be mindkét fülünket, a hang megrezegteti a levegőt, és befészkeli magát a szívünkbe. Ez elkerülhetetlen. Ha nem tetszik, ki kell menni az űrbe.

Éjszaka volt, mikor fölébredtem. A sötétben tapogatózva fölkapcsoltam a kislámpát, és ránéztem az órámra. A digitális kijelzőn 1:35 volt. Meghallottam a csengettyűszót. Ez kétségkívül *az a csengettyű* volt. Fölültem az ágyban, és a hang irányába fordulva füleltem. Újra megcsendült. Valaki az éj sötétjében rázta

azt a csengettyűt. A hangja minden eddiginél tisztábban és erősebben szólt.

21

Kicsinek kicsi, de ha megváglak, kiserken a véretek

Fölegyenesedve ültem az ágyamon a koromsötétben, és fülemet a csengettyűszó irányába fordítottam. Vajon honnan jön a hang? Tisztábban és erősebben szólt, mint eddig, ez kétségtelen. És mintha más irányból érkezett volna. *Ez itt, a házban szól.* Egészen biztosan. Emlékeim összekuszált halmában kutatva ekkor eszembe jutott, hogy a csengettyű napok óta a műterem polcán pihen. Ezzel a két kezemmel tettem oda, miután rátaláltunk a fölnyitott veremben. *A csengettyűszó tehát a műteremből jön.* Ez egész biztos volt. De nem tudtam, mitévő legyek. Teljesen összezavarodtam. Persze féltem is. A házban, a négy fal között valami megmagyarázhatatlan dolog történt éppen. Éjszaka volt, én meg kint voltam a hegyen, a külvilágtól elzárva, egyedül, mint a kisujjam. Még jó, hogy be voltam rézéivé! Utólag visszagondolva, azt hiszem, ebben a pillanatban zavarodottságom kezdett túlnőni a félelmemen. Mintha az ember agya így lenne összerakva. Erős félelem vagy fájdalom esetén az agy az érzékelés minden formáját és az érzelmek teljes tárházát mozgósítani kezdi, hogy csökkentse vagy megszüntesse azokat. Ahogy tűzoltáshoz is szükséges az összes vizesvödör. Amennyire tőlem tellett,

megpróbáltam rendezni a gondolataim. Végigvettem magamban, mit tehetek. Az is egy opció volt, hogy fejemre húzom a paplant, és visszaalszom. Ahogy Amada Maszahiko mondta, távol tartom magam az érthetetlentől. Nem látok, nem hallok, kikapcsolom az agyam. A gond ezzel csak az volt, hogy *baromira nem voltam álmos*. Különben is hiába húztam fejemre a paplant, hiába kapcsoltam ki az agyam, egy ilyen határozott csilingelést nem lehetett nem meghallani. Hiszen itt szólt, bent a házban. Kis megszakításokkal, mint mindig. Néhány csendülés, majd egy kis csönd, azután ismét néhány csendülés. A csöndek hol hosszabb, hol rövidebb ideig tartottak, és ebből a rendszertelenségből emberi jelenlétre következtettem. Ez a csengettyű nem csak úgy magától csilingelt, nem is valami szerkezet működtette. Valaki rázogatta, és alighanem valamit üzenni akart vele.

Úgysem menekülhetek örökké, gondoltam, jobb lesz, ha szembenézek az igazsággal. Ha ez minden este így megy tovább, előbb-utóbb alvászavaraim lesznek, és teljesen kikészülök. Nem volt más választásom, mint hogy átmenjek a műterembe, és megnézzem, mi a csuda az. Egyrészt dühös voltam - miért pont velem történik mindez -, másrészt hajtott egyfajta kíváncsiság, szerettem volna a saját szememmel látni, mi történik odabenn.

Kikeltem az ágyból, fölvettem a pizsamámra egy kardigánt, megfogtam az elemlámpát, és kimentem az előszobába. Jobb kézzel kirántottam az esernyőtartóból Amada Tomohiko tölgyfa sétabotját - jó kis súlya volt. Nem hittem, hogy különösebben hasznomra szolgálna, de bátrabbnak éreztem magam tőle. Biztos, ami biztos. Mondanom sem kell, mennyire féltem. Mezítláb voltam, a talpam mégis alig éreztem. Annyira megmerevedtek a tagjaim, hogy szinte hallani lehetett, ahogy egy-egy mozdulatra megcsikordulnak.

Alighanem valaki van ebben a házban - gondoltam. Valaki, aki folyamatosan rázogatja azt a csengettyűt. Valószínűleg ugyanaz az illető, aki a verem mélyéről csilingelt. El nem tudtam képzelni, ki vagy *mi* lehet. Egy múmia? Mi a nyavalyát csinálok, ha a műterembe lépve ott találok egy csengőt rázogató, szárítottmarhahús-színűre aszalódon fickót? Vágjam kupán az öreg Amada botjával? Na ne! *Az lehetetlen!*

Ez minden bizonnyal egy saját akaratából halálba mumifikálódott szerzetes, nem holmi zombi! De akkor mégis mitévő legyek? Zavarodottságom kezdett egyre hatalmasabb méreteket ölteni. Ha nem találok ki valami épkézláb megoldást, életem végéig itt maradok összezárva ezzel a múmiával, és minden áldott éjjel hallgathatom óraműpontossággal kezdődő csilingelését.

Eszembe jutott Mensiki. Az ő hülyeségei miatt van ez az egész! Miért kellett neki nehézgépekkel szétbarmolnia a kőhalmot, és felnyitnia a gödröt? Miatta jött be ide ez az izé a csengőjével! Komolyan, mindjárt felhívom. Nyilván ilyen későn sem okoz gondot neki átgurulni a Jaguarján. De nem, inkább mégsem. Nincs időm rá várakozni. Ezt az ügyet *nekem* kell megoldanom, *itt és most*. Az én feladatom, az én felelősségem.

Elszántan léptem be a nappaliba. Villanyt kapcsoltam. A csilingelést lámpafénynél is hallani lehetett. A hang egyértelműen a műterem ajtaja mögül jött. Jobb kezemmel kicsit erősebben megmarkolva a botot lábujjhegyen átsettenkedtem a tágas nappalin. Megfogtam a műterem ajtajának kilincsét, mély lélegzetet vettem, és benyitottam. Amint a kilincset lenyomtam - mintha a bent lévő valaki csak erre várt volna -, a csengettyűszó elhallgatott. Síri csend borult a házra. A műterem sötétjében az orromig sem láttam. Bal kezemmel a falat tapogatva

megnyomtam a villanykapcsolót. A függőlámpa fénye betöltötte a szobát. Minden eshetőségre felkészülve, terpeszállásban becövekeltem magam az ajtónyílásba, és jobb kezemben a bottal körbenéztem. Az izgalomtól annyira kiszáradt a torkom, hogy szinte nyelni sem tudtam. Egy lélek sem volt a szobában. Se egy csengettyűt rázogató aszott múmia, se senki. Csak a festőállvány állt ott szerényen a szoba közepén, rajta a kifeszített vászonnal. Előtte a régi háromlábú szék. Ennyi. Emberi jelenlétnek semmi nyoma. Se szél, se bogárnesz. Az ablakokat fehér függönyök takarták, az egész helyiségre szokatlan csend telepedett. Éreztem, ahogy a botot szorító jobb kezem remeg a kimerültségtől, a bot pedig a remegés rendszertelen ritmusára kopogtatja a padlót.

A csengettyű a polcon volt. Semmi különöset nem vettem rajta észre, ugyanúgy pihent ott, ahogy délelőtt letettem. Leültem a kerek kisszékre az állvány elé, és még egyszer szemügyre vettem a szoba minden apró zugát. Csak a jól ismert műterem volt. Az előrajz a vásznon szintén érintetlenül állt, A *fehér Subaru Forester-es férfi* képe ugyanúgy nézett ki rajta, mint ahogy félbehagytam. A polcon álló ébresztőórára néztem. Pontosan hajnali kettőt mutatott. A csengettyű 1:35-kor ébresztett, vagyis huszonöt perc telt el azóta. Nem tűnt annyinak. Magamban úgy öt- Hat percnek saccoltam. Azt hiszem, felborult az időérzékem. Vagy maga az idő bolondult meg. Vagy ez, vagy az.

Kész. Feladom. Fölálltam, lekapcsoltam a villanyt, kimentem, és becsuktam magam mögött a műterem ajtaját. Egy kicsit hallgatóztam még az ajtóban, de semmi. Síri csend. Ez a csend volt az egyetlen, amit hallani lehetett. Hallani - a csendet. Ez nem valami buta szójáték, itt, a hegyek ölelte magányban ugyanis még a csöndnek is hangja volt. Egy ideig csak álltam az ajtóban, és a csend hangját hallgattam.

Ekkor észrevettem valamit a nappaliban. A kanapén volt, sosem láttam még azelőtt. De micsoda? A méretéből ítélve valami játékbaba vagy ülőpárna lehetett, de nem emlékeztem, hogy bármi hasonlót odatettem volna. Ahogy jobban megnéztem, hát láttam, hogy se nem baba, se nem ülőpárna: egy kis emberke! Olyan hatvan centi magas lehetett. Úgy fészkelődött ott a kanapén, mintha kényelmetlen volna neki az a fehér ruha. Az öltözetet láttam már valahol. Az Aszuka-kori Japán magas rangú főurainak hagyományos viseletére emlékeztetett. De nemcsak a ruhája, az arca is ismerős volt.

A kormányzó az! - hasított belém. Kivert a hideg veríték. A gerincemen mintha egy öklömnyi jégtömb kúszott volna végig. A kormányzó, Amada Tomohiko A *kormányzó halála* című festményéből itt ült a nappalimban - pardon, Amada Tomohiko nappalijában -, és egyenesen engem nézett. Az öltözéke, az arca egy az egyben olyan volt, mint a képen. Komolyan, mintha csak a festményről lépett volna le. Hol is van most a kép? - kutattam az emlékezetemben. O, persze! A vendégszobában! Barna japán papírba csomagolva oda rejtettem el, nehogy illetéktelen szemek elé kerüljön, ha vendégem érkezik. Na most, ha ez a fickó abból a képből jött ki, mi lehet most a festménnyel? Eltűnt róla a kormányzó figurája? Egyáltalán lehetséges ez? Nyilván nem. Bárhogy nézzük is, ez teljesen abszurd! Ott álltam földbe gyökerezett lábbal, és mivel a logikus gondolkodás képessége már rég cserben hagyott, csak meredtem a kanapén ülő Kormányzóra. Mintha átmenetileg az idő is megállt és udvariasan toporogva csak arra várt volna, hogy szedjem már végre össze magam. Én azonban erről a - kétségtelenül a túlvilágról idecsöppent - furcsa szerzetről képtelen voltam levenni a szemem. A kormányzó is engem bámult, vagyis farkasszemet néztünk. A döbbenettől egy

hang sem jött ki a torkomon. Csak álltam ott rászegezett tekintettel, és számat résnyire nyitva csendben kapkodtam a levegőt. Ő is némán meredt rám, ajkait szorosan összezárva, lábait egyenesen kinyújtva. Nekitámaszkodott ugyan a kanapé háttámlájának, a feje azonban nem ért föl a támla tetejéig. Cipőcskéinek elég rendhagyó formája volt. Fekete bőrszerűségből varrták őket, hegyes orruk fölfele kunkorodott. A Kormányzó derekán díszes nyelű kard lógott, bár a méretét tekintve inkább a tőr lett volna a helyes kifejezés. Attól persze még bizonyára hatékony fegyver a maga módján. Már ha igazi.

- Már hogy ne volna igazi! - szólalt meg a Kormányzó, mintha csak a gondolataimban olvasna. Termetéhez képest elég öblös hangon beszélt. - Kicsinek kicsi, de ha megváglak vele, kiserken a véretek!

Némán hallgattam. Egyszerűen nem találtam a szavakat. Először arra gondoltam, jé, ez a fickó tud beszélni! Aztán arra, milyen fura a stílusa. Normális ember így nem beszél. Persze egy hatvan centi magas Kormányzó, aki egy festményről szökött meg, messze nem mondható normálisnak, szóval igazán nem volt min csodálkozni.

- Mint az feleim számára is tudvalevő, Amada Tomohiko festményén, A *kormányzó halálán* mellkasomból egy kard meredezik, én pedig sajna haldoklóm - világosított föl. - Most azonban, mint azt látjátok, nem vagyon rajtam seb. Egyébiránt meglehetősen macerás lenne ömlő vérrel közlekednem, meg aztán gondoltam, bizonyára a terhetekre volnék, feleim, nem beszélve arról, hogy a szőnyeget meg a bútorokat összevérezni sem vagyon szép dolog. Félretéve tehát a valóságot, a sebtől ezúttal eltekintettem. A *kormányzó halálából* én magam távolítottam el

a halált. Ha mindenképpen ragaszkodtok valami névhez, szólítsatok csak Kormányzónak.

Bár a stílusa meglehetősen szokatlan volt, semmiképp nem állítanám, hogy a Kormányzó ne lett volna a szavak embere. Sőt. Kifejezetten szószátyárnak tűnt. Én azonban változatlanul nem bírtam megszólalni. Valóság és káprázat győzködték egymást az agyamban.

- Most már lassan leengedhetnétek azt a botot, nem? - kérdezte a Kormányzó. - Csak nem akarunk itten párbajozni? - tette hozzá kedélyesen.

Jobb kezemre néztem, amellyel még mindig Amada Tomohiko tölgyfa sétapálcáját szorongattam. Elengedtem, mire a bot tompa puffanással elgurult a szőnyegen.

- Nem mozdítottam ám el semmit arról a - megjegyzem, igencsak figyelemreméltó - képről - próbált nyugtatni a Kormányzó gondolataimban olvasva. - Minden ugyanúgy rajta van: a kormányzót szépen megölik, vérének áradó folyamai pedig elhagyják szívének pitvarát. Jómagam csak az ő alakját vettem kölcsön. A feleimmel való találkozáshoz ugyanis valamiféle alak szükségeltetik, az egyszerűség kedvéért ezért bátorkodtam a kormányzó bőrébe bújni. Csak nem haragszik meg érte senki.

Még mindig némán álltam.

- Különben pedig mit számít? Amada mester már egy békés világ homályban úszó háborítatlanságát élvezi, a kormányzó pedig nem vagyon szerzői jogvédelem alatt. Ha teszem azt, Miki egér vagy Pocahontas képében jelentem volna meg, a Walt Disney bizonyára a gatyóm is leperelné rólam, a kormányzó esetében azonban ilyen veszély nem fenyeget - vonta meg a vállát nevetve. - Nekem ugyan a múmiával szemben sem volt különösebb fenntartásom, de úgy voltam vele, ha éjnek idején nagy hirtelen

előterem itt egy múmia, még a végén meg találtok rémülni, feleim. Nagy eséllyel szívroham a vége, ha egy nagy tömb szárított marhanyelv csengettyűt rázogat aszott kezével, nem igaz?

Reflexszerűen bólogattam. Azt hiszem, egy múmiától tényleg szívbajt kaptam volna. Akkor már inkább a kormányzó. Mondjuk, egy vaksötétben csengőt rázogató Miki egér vagy egy Pocahontas is durván rám ijesztett volna. A Kormányzó az Aszuka-korabeli öltözetében egész jó választásnak bizonyult.

- Maga valami szellem vagy ilyesmi? - tört ki belőlem a kérdés. Hangom rekedten csörömpölt, mint egy lábadozó betegé.

- Ez jó kérdés, feleim - emelte föl pici fehér mutatóujját a Kormányzó -, jujj de jó kérdés! Hogy én mi is volnék? Maradjunk egyelőre annyiban, hogy a Kormányzó. A Kormányzó és nem több. Ez az alak persze csupán átmeneti. Ki tudja, mi lészen a következő. De akkor mi is vagyok én tulajdonképp? Vagy ha má' itt tartunk, ti kik vagytok, feleim? Most itt persze ebben az alakban vagytok jelen, de különben kik vagytok, feleim, tulajdonképp? A kérdés nektek is fejtörést okoz, nos, hasonlóképpen vagyok ezzel jómagam is.

- Bármilyen alakban képes megjelenni? - tettem fel a következő kérdést.

- Azért nem úgy vagyon az. E tekintetben meglehetősen szűkre szabott a mozgásterem. Akármi azért én sem lehetek. Hogy is mondjam, ruhásszekrény például semmiképp sem. Csak olyasvalami, ami szükségszerű. A legjobb, amit ezúttal választhattam, ez a töpszli Kormányzó volt. Nem egy égimeszelő, elismerem, de hát a kép méretei adottak. Hanem ez a hacuka - fészkelődött tovább fehér ruhájában - igencsak kényelmetlen. Ehh! De térjünk csak vissza az előző kérdésetekre, hogyaszongya szellem vagyok-e. Nos, semmi esetre sem. Pusztán egy idea

vagyok. Míg ugyanis a szellem alapvetően szabadon jár-kel, mi, ideák meglehetősen korlátozva vogymuk.

Rengeteg kérdésem volt. Azaz *lett volna,* csakhogy egy sem jutott eszembe. Miért feleimezik folyamatosan, miközben egyedül vagyok? Mondjuk, ez nem egy kardinális probléma, fölösleges lett volna belemenni. Simán lehet, hogy az ideák világában egyszerűen nem létezik egyes szám második személy.

- Valóban számos szempontból meg van kötve a kezünk - beszélt tovább a Kormányzó. - Jómagam példának okáért naponta csak egy meghatározott időt tölthetek alakot öltve. Erre kedvenc napszakom a sejtelmes éjszaka, úgyhogy leginkább éjjel fél kettő és fél három között szoktam testet ölteni. Ha napvilágnál csinálom, teljesen kimerülök. Két testet öltés között pedig alaktalanul pihenek odaát. Mint a fülesbagoly a padláson, hehehe. Aztán meg, ahova nem hívnak, oda nem megyek. Hála azonban tinéktek, feleim, hogy felnyitottátok a vermet, és behoztátok a csengettyűt, most már bejárásom van ebbe a házba.

- Maga végig ott volt bezárva abban a gödörben? - kérdeztem, és a hangom hallva megállapítottam, hogy bár már egészen tisztán szól, még nem a régi.

- Nem to'm. Nem vagyon klasszikus értelemben vett memóriám. De igaz lehet, hogy ott voltam bezárva a veremben. Ott voltam benn, és valamiért nem tudtam kijönni. Nem mintha ettől kevésbé éreztem volna szabadnak magam. Engem ugyan bezárhatnak egy szűk, sötét verembe akár évezredekre is, meg se kottyan. Így vagyok összerakva. Mindazonáltal köszönettel tartozom nektek, feleim, amiért onnan kiszabadítottatok. Elvégre csak érdekesebb kint, mint bent, nemdebár? Még szép! Hálás vagyok ennek a Mensiki nevű fickónak is. Ha ő nem ilyen elszánt, én még mindig odabent csücsülnék.

- Ez így igaz - bólintottam.

- De mintha megéreztem volna, hogy kinyílik. Azt gondoltam magamban: Na! Most vagy soha!

- Ezért kezdte el nem sokkal korábban a csilingelést.

- Pontosan. És a verem egyszer csak kitárult. Hab a tortán, hogy Mensiki úr volt olyan kedves és még vacsorára is meghívott.

Ismét bólintottam. Tény, hogy Mensiki - habár múmiának nevezte - meghívta őt a kedd esti vacsorára. Mint Don Giovanni a kormányzó szobrát. Lehet, hogy csak viccnek szánta, de időközben komolyra fordult a dolog.

- Soha nem eszem - szólt ismét a Kormányzó - egy falatot sem. Alkoholt sem iszom. Nincsenek ugyanis emésztőszerveim. Tudom, ez így nem túl izgi. Kihagyni egy ilyen nagyszerű lehetőséget! Hanem a meghívást alázattal elfogadom. Tudjátok, minket, ideákat nem sűrűn invitálnak vacsorára.

Aznap este ezek voltak a Kormányzó utolsó szavai. Ahogy befejezte, hirtelen elhallgatott, majd mint aki lassan meditációba merül, csendesen behunyta a szemét. Magába mélyedve, mozdulatlanul ült. Végül hirtelen elhalványodott, a kontúrjai elmosódtak, majd néhány másodperc múlva teljesen eltűnt. Reflexszerűen az órámra néztem. Hajnali két óra öt perc volt. Alighanem lejárt az alaköltésre kiszabott ideje. Odamentem a kanapéhoz, és megérintettem a helyet, ahol ült. Semmit nem éreztem. Se melegséget, se bemélyedést. Nyoma sem volt annak, hogy bárki ült volna ott. Úgy látszik, az ideáknak se súlyuk, se testhőjük. Amit látunk, nem több egy ideiglenes alaknál. Leültem a Kormányzó hűlt helye mellé, mély levegőt vettem, és két kézzel megdörzsöltem az arcom. Az egész olyan volt, mint egy álom. Egy hosszú, élethű álom. Vagy lehet, hogy bent rekedtem az álmok

világában, és még mindig nem ébredtem föl? Bár olyan érzés volt, tudtam, nem álmodom. Lehet, hogy ez nem a valóság, de biztos, hogy nem is álom. Mensiki meg én kiszabadítottuk abból a rejtélyes veremből a Kormányzót - pontosabban a kormányzó bőrébe bújt ideát -, ő pedig szépen beköltözött a házba. Mint a fülesbagoly a padlásra. Nem tudom, mit jelent ez, és hova vezet.

Fölálltam, felvettem a földről Amada Tomohiko tölgyfa sétabotját, lekapcsoltam a villanyt a nappaliban, és visszamentem a hálóba. Csend volt. Semmi zörej. Levettem a kardigánom, pizsamában bebújtam az ágyba, és azon gondolkodtam, mit tegyek. A Kormányzó - mivel Mensiki meghívta - úgy tűnik, ott lesz a keddi vacsorán. Hú, mi lesz ebből? Minél többet agyaltam ezen, annál inkább kezdtem kibillenni az egyensúlyomból. Mint egy asztal, amelyiknek az egyik lába rövidebb. Egy idő után rettenetesen elálmosodtam. Úgy tűnt, az agyam minden erejét mozgósítva azon volt, hogy elszakadjon ettől az észszerűtlen és zavaros valóságtól, és én végre elalhassak. Képtelen voltam ellenállni. Nem telt bele sok idő, és álomba merültem. Az utolsó pillanatban még eszembe jutott a fülesbagoly - vajon mi lehet vele? *Alvás, feleim,* suttogta fülembe a Kormányzó, alighanem már álmomban.

22

A meghívás ugyanúgy él

Amikor másnap reggel fölébredtem, a digitális óra 6:35-öt mutatott. Hétfő volt. Fölültem az ágyban, és újra végigpörgettem a fejemben az éjjel történteket. A műhelyből érkező csengettyűszó, a miniatűr Kormányzó és a köztünk lezajlott különös beszélgetés - szerettem volna hinni, hogy mindez álom volt csupán. Egy hosszú, rendkívül valósághű álom, semmi más. A reggeli fényben tényleg nem is tűnt többnek. Próbáltam az események minden egyes részletét fölidézni, ám minél mélyebbre ástam az emlékezetemben, annál inkább az az érzésem támadt, hogy ez az egész valahol a valóságtól fényévekre levő világban zajlott. Bármennyire igyekeztem is álomnak elkönyvelni, tudtam, hogy nem az. *Se nem álom, se nem valóság*. Hogy pontosan mi, azt nem tudtam, de egyben biztos voltam: nem álom. Valami más.

Fölkeltem, kicsomagoltam Amada Tomohiko festményét, A *kormányzó halálát,* és átvittem a műterembe. Fölakasztottam a falra, letelepedtem elé a kisszékre, és hosszasan néztem. Ahogy a Kormányzó mondta az éjjel, nem változott rajta semmi. Nem tűnt el róla a kormányzó alakja, hogy ebben a világban megjelenhessen. Továbbra is ott haldoklott a képen, mellkasából meredező karddal és vérző szívvel. Tekintetét az égre emelte,

tátott szája eltorzult, mintha a kíntól nyögött volna. Haja, öltözete, a kard a kezében, a furcsa fekete cipője, mind szakasztott mása volt az éjjel megjelent Kormányzóénak. Pontosabban - ha a dolgokat időrendi sorrendben nézzük -, az a Kormányzó utánozta ezt a kormányzót. Meglepő volt látni, hogy Amada Tomohiko nihongafestő ecsettel és festékkel kidolgozott figurája valóságosan - vagy ahhoz hasonló módon - megjelenik, és kedvére jár-kel a térben. Tovább nézegetve a képet azonban egyre inkább arra jutottam, hogy bár meglepő, semmiképp sem lehetetlen. Talán Amada Tomohiko ecsetvonásai annyira élénkek, hogy szinte életre kel a kép. Minél tovább néztem a festményt, annál elmosódottabbá vált a határ valóság és káprázat, sík és tér, valós forma és szimbólum között. Van Gogh Roulin postása sem valóságos, mégis egyre jobban megelevenedik, ha nézzük. Vagy a varjak, amelyeket egy-egy durva vonallal jelenít meg, mégis szinte repülnek. *A kormányzó halála* előtt ülve ismét el kellett ismernem Amada Tomohiko művészi nagyságát és erejét. Ezt alighanem a Kormányzó (vagyis az az idea) is így látta, és azért vette kölcsön a képen szereplő kormányzó alakját - mint ahogy a remeterák is a legszebb csigaházat választja ki magának. Miután eleget nézegettem a festményt, kimentem a konyhába, főztem egy kávét, és a rádióhíradót hallgatva megreggeliztem. A hírek között nem akadt egy sem, amelyik érdekelt volna. Mostanában eléggé hidegen hagynak. A hétórás összefoglalót a napi rutin részeként azonban minden reggel meghallgatom. Kellemetlen volna egyedüliként lemaradni arról, hogy holnapután itt a világvége. Miután megbizonyosodtam arról, hogy azért ennyire még nem rossz a helyzet, és a Föld továbbra is megfelelő irányban forog, kávésbögrémmel a kezemben visszamentem a műterembe. Elhúztam a függönyöket, és kiszellőztettem. Megálltam a vászon

előtt, majd hozzáláttam a saját festményemhez. Függetlenül attól, hogy a kormányzó megjelenése valóságos volt, vagy sem, hogy a keddi vacsorán ott lesz-e, vagy sem, a saját dolgaimmal haladnom kellett.

Minden figyelmem összpontosítva felidéztem magamban a fehér Subaru Forester-es középkorú férfi alakját. Asztalán a kocsikulcs a márkajelzéssel, tányérján pirítós és tojásrántotta, virslivel. A ketchupos (piros) és a mustáros (sárga) tálkák kicsivel odébb. Kés, villa, szépen sorakoznak a tányér két oldalán. Az étel még érintetlen. Mindent bearanyoz a reggeli nap fénye. Ahogy elhaladok mellette, a férfi fölemeli napcserzette arcát és rám néz. *„Pontosan tudom, hol jártál és mit tettél!”* - üzeni. Láttam már azelőtt ezt a hideg fényt a szeriében. Valahol, egy másik helyen. Hogy hol és mikor, arra nem emlékszem. Ezt az alakot, ezt a szavak nélküli megszólítást próbáltam a festményen megjeleníteni. Először is egy kenyérdarabkát használva radírnak, egyesével eltüntettem a szénkrétával tegnap fölvitt vonalakból azokat, amelyek fölöslegesnek bizonyultak. Az így lefaragott rajzhoz aztán hozzáadtam néhány további vonalat. Másfél órás munkám eredményeként a vásznon megjelent a fehér Subaru Forester-es középkorú férfi - mondjuk így - „mumifikálódott” alakja. A húsa lenyesve, a bőre leszáradva, szóval ő volt az, csak egy számmal kisebb kiadásban. Láthatóvá vált a szénkréta elnagyolt, fekete vonalaiban. Ez persze még csak előrajz volt, de a fejemben egyre közelebb került ahhoz a képhez, amivé majd lesz.

- Hát nem gyönyörű? - lelkendezett a Kormányzó.

Hátra fordultam, és valóban ott volt. Az ablaknál ült a polcon, felém nézett. A háta mögül beáradó napfény élesen kiemelte a sziluettjét. Most is ugyanazt az ókori fehér ruhát viselte, derekán

alacsony termetéhez illő karddal. *„Nem álom, hát persze, hogy nem…”* - gondoltam magamban.

- Még szép, hogy nem valék álom! - méltatlankodott, mintha a gondolataimban olvasna. - Akkor már inkább az ébredéshez köthető a létem.

Nem szóltam egy szót sem, csak néztem a kontúrjait az ellenfényben.

- Mint azt már az éjjel is említettem, ha ilyen világosban öltök alakot, módfelett legyengülök - magyarázott tovább. - De egyszer mindenképp részesülni akartam a látványban, ahogy festetek, feleim. Így hát engedelmükkel bátorkodtam végigkísérni az iménti munkafolyamatot. Remélem, nem sértettem meg vele senkit.

Nem gondoltam, hogy erre bármit is válaszolnom kellene. Egyáltalán mi az, hogy egy hús-vér ember egy ideával kokettál? A Kormányzó, válaszomra mit sem várva (vagy a fejemből kiolvasott gondolatot annak tekintve) folytatta:

- Tök jó ez a kép! Egyre jobban látom benne azt a fickót!

- Netán ismeri? - kérdeztem meglepődve.

- Ismerem hát - felelte a Kormányzó -, természetesen!

- Volna szíves akkor mesélni róla? Kicsoda ő, mit csinál, és mi van most vele?

A Kormányzó kicsit félrebiccentette a fejét, és gondterhelt arccal nézett rám.

- Vajon mi lehet vele…

Amikor összehúzta a szemöldökét, tisztára úgy nézett ki, mint egy kisördög, vagy mint Edward G. Robinson a régi gengszterfilmjeiben. Nem kizárt, hogy ezt az ábrázatot konkrétan tőle vette kölcsön.

- Az életben, feleim, vannak dolgok - folytatta szemöldökeit még mindig Edward G. Robinson-osan összehúzva -, amikről jobb, ha nem tudtok.

Amada Maszahiko is pontosan ezt mondta - futott át az agyamon. *Vannak dolgok, amikről jobb, ha nem tudunk.*

- Vagyis azért nem mondja el, mert jobb, ha nem tudok róla? - próbáltam összefoglalni a helyzetet.- Azért nem mondom el - felelte a Kormányzó -, drága feleim, mert valójában már tudjátok.

Erre nem feleltem semmit.

- Vagy már tudjátok, vagy a kép megfestése közben saját magatok fogtok formát adni ennek a már meglévő tudásnak. Nézzétek meg például Thelonious Monkot. Ő nem az észérvek vagy a logika mentén találta ki azokat a rejtélyes akkordokat, hanem fogta, fölnyitotta a szemét, és egyszerűen előhúzta őket a tudata sötét bugyraiból. Nem az a fontos, hogy a semmiből létrehozzunk valamit, feleim, hanem most inkább a meglévő dolgok közül kell kiválasztanotok, mi a helyes.

Ez a fickó ismeri Thelonious Monkot?

- Sőt, azt az Edward G. hogyishívjákot is ismerem! - reagált a Kormányzó a fejemben végigsuhanó gondolatra.

- Mindegy, hagyjuk - folytatta. - Ja, és volna itt még valami, amiről a tisztesség kedvéért beszélnünk kellene. A csinos kis barátnőtökről van szó, drága feleim, tudjátok, aki mindig a piros Minijén jön, és férjnél van. Nos, hogy is fogalmazzak, tudom, nem túl illendő, de végig szoktam nézni, amit ti itt műveltek, elejétől a végéig. Arról a heves attrakcióról beszélek, amit mindig meztelenül mutattok be az ágyon.

Nem szóltam egy szót sem, csak bámultam a Kormányzó arcát. *„...heves attrakció... amit mindig meztelenül mutatunk be az ágyon..."* A barátnőm szavaival élve, amiről nem illik beszélni.

- De kérlek benneteket, drága feleim, hacsak egy mód van rá, ezzel ne törődjetek. Nem vagyon jelentősége. Mi, ideák ugyanis mindent látunk. Nem is válogathatunk. Az én szememben ugyanakkor minden egyforma, legyen szó szexről, tévétornáról vagy kéménytisztításról. Nem vagyon benne semmi érdekes. Egyszerűen csak látom.

- Gondolom, az ideák világában a diszkréciót sem ismerik.

- Nem bizony - húzta ki magát büszkén a Kormányzó. - Azt sem tudjuk, eszik-e vagy isszák. Ezért aztán megnyugtatna, drága feleim, ha nem vennétek a szívetekre a dolgot. Lehetséges volna?

Alig észrevehetően megráztam a fejem. Fogalmam sincs. Lehet-e úgy önfeledten szeretkezni, hogy közben tudom, valaki az elejétől a végéig figyel minket? Fellobbanhat-e így az egészséges nemi vágy?

- Volna egy kérdésem - mondtam.

- Ha tudom, szívesen megválaszolom - felelte a Kormányzó.

- Holnap vacsorára vagyok hivatalos Mensiki úrhoz. Maga is meghívást kapott az estére. Bár Mensiki úr a múmia szót használta, természetesen magára gondolt, hiszen akkor még nem vette föl a kormányzó alakját.

- Nem nagy ügy, bármikor múmiává változom, ha kell - ajánlkozott készségesen a Kormányzó.

- Jaj, ne tegye - vágtam rá hirtelen -, maradjon csak így, ahogy van. Kérem.

- Feleim, elmegyek veletek hozzá. Csak ti fogtok engem látni, ő nem. Tehát annak, hogy múmia vagyok-e vagy Kormányzó, nem vagyon jelentősége. Volna viszont egy kérésem.

- Éspedig?

- Hívjátok föl ezt a Mensikit telefonon, és kérdezzétek meg, áll-e még a kedd esti meghívás, illetve, hogy nincs-e ellenére, ha a

vacsorára nem egy múmia megy majd veletek, hanem a Kormányzó. Mint azt már korábban is említettem, csak olyan helyen tudok megjelenni, ahova meghívnak. Valamilyen formában jeleznie kell a fogadó félnek, hogy bemehetek. Ahova pedig egyszer meghívást kaptam, oda bármikor visszamehetek. Ebbe a házba például az a csengettyű szolgált meghívóul.

- Rendben. Fölhívom Mensiki urat, hogy áll-e még a meghívás, és szólok neki, hogy a vendég nevét változtassa meg múmiáról Kormányzóra.

- Előre is köszönöm. Akárhogy is, nem sűrűn hívnak el vacsorázni.

- Hadd tegyek föl még egy kérdést - szóltam újra. - Nem volt maga eredetileg afféle élő buddha? Tudja, szerzetes, akit saját akaratából betemetnek a föld mélyébe, ahol nem eszik, nem iszik, csak imádkozva meditál.

A Kormányzó csodálkozva hümmögött, majd kicsit megrázta a fejét.

- Fogós kérdés, én magam sem to'm. Volt egy pont, amikor ideává váltam. Nem vagyon viszont lineáris emlékezetem, aminek segítségével tudhatnám, mi voltam, hol és mit csináltam annak előtte - mondta elmerengve, majd egy ideig csöndben pásztázta az eget. - De akárhogy is - folytatta halk, kissé rekedt hangon -, nekem hamarosan el kell tűnnöm. Alaköltésem ideje lejár. A nappalt nem nekem találták ki. A sötétség az én barátom, közegem pedig a légüres tér, szóval, ha megengeditek, hamarosan elköszönnék. Ne feledjétek a telefont!

Azzal a Kormányzó, mint aki meditációba süllyedt, összezárta ajkait, behunyta szemét, majd összekulcsolt kézzel fokozatosan halványulva eltűnt. Pont úgy, ahogy tegnap éjjel. Teste, mint a füst, hangtalanul elillant, otthagyva engem a megkezdett

festményemmel a reggeli fényben. A vászonról a fehér Subaru Forester-es férfi fekete váza meredt rám, és azt üzente: *„Pontosan tudom, hol jártál és mit tettél!”*

Ebéd után fölhívtam Mensikit. Jobban belegondolva, eddig mindig ő hívott, és ez volt az első eset, hogy én telefonáltam neki. A hatodik csörgésre vette föl.

- De jó, már épp hívni akartam - mondta. - De semmiképp nem szerettem volna munka közben zavarni, ezért úgy gondoltam, megvárom a délutánt. Ha jól tudom, délelőttönként dolgozik.

Mondtam neki, hogy az imént fejeztem be.

- És jól halad? - érdeklődött.

- Igen. Egy új képen dolgozom, nemrég kezdtem el.

- Ez igazán remek. Mi több, csodálatos. Az arcképet különben, amit rólam festett, úgy ahogy van, keret nélkül kitettem a dolgozószobám falára. Ott szárad. Így is gyönyörű.

- A holnappal kapcsolatosan…

- Holnap este hatra elküldök önért egy autót. Haza is fuvarozza majd. Mivel csak magunk között leszünk, kérem, ne foglalkozzon olyasmivel, hogy ajándék, és jöjjön olyan ruhában, amiben jól érzi magát.

- Ha megengedi, volna egy kérésem.

- Mondja csak.

- Múltkor úgy fogalmazott, hogy velem jöhet a múmia is, igaz?

- Így igaz, tényleg ezt mondtam.

- Az a meghívás még mindig él?

Mensiki egy kicsit elgondolkodott, majd kedélyesen felnevetett.

- Természetesen állom a szavam. A meghívás ugyanúgy él.

- Úgy alakult azonban - folytattam -, hogy a múmia nem tud eleget tenni a meghívásnak, helyette viszont tiszteletét tenné

önnél a Kormányzó, ha nem bánja.

- Ugyan! Ahogy Don Giovanni meghívta a kormányzó szobrát vacsorára, örömmel látnám vendégül én is a Kormányzót szerény hajlékomban. Jómagam azonban, ellentétben az operabéli Don Giovannival, nem tettem semmi olyan rosszat, amivel rászolgáltam volna a pokol tüzére. Legalábbis nem állt szándékomban. Csak nem ránt magával a Kormányzó a vacsora végeztével a kénköves pokol mélyére!

- Nem hinném - feleltem, de őszintén szólva ebben nem voltam olyan biztos. Semmit nem tudtam már megjósolni.

- Akkor jó - mondta Mensiki megkönnyebbülve -, nem vagyok én még arra felkészülve. De kérem, áruljon el nekem valamit - folytatta, persze továbbra is viccnek gondolva az egészet. - Az opera kormányzója halottként ugyebár nem tud az evilági lakomában részesülni - nos, mi a helyzet a *mi* Kormányzónkkal? Téríttessek neki is, vagy efféle földi hívságokkal ő sem él?

- Ne számoljon vele, egyáltalán nem eszik, és alkoholt sem fogyaszt. Elég, ha helyet készít neki az asztalnál.

- Ha jól sejtem, teljes mértékben spirituális lény.

- Így vélem én is - helyeseltem. És bár úgy gondoltam, az ideák némiképp különböznek a lelkektől, a hosszúra nyúló beszélgetés elkerülése végett ebbe most nem mentem bele.

- Értem. Akkor hát helyet készíttetek a Kormányzónak is. Nagy öröm, hogy ilyen híres-neves vendéget fogadhatok szerény hajlékomban. Kár, hogy a vacsorához nem tud csatlakozni, noha igen jó borral készültem.

Köszönetét mondtam, Mensiki pedig azzal tette le a telefont, hogy akkor holnap találkozunk.

Aznap éjjel nem szólt a csengettyű. A Kormányzót alighanem kimerítette, hogy napvilágnál öltött alakot, ráadásul több mint két kérdésemet is megválaszolta. Vagy már nem érezte szükségét annak, hogy a műterembe hívjon. Akárhogy is, aznap mélyen aludtam egészen reggelig anélkül, hogy bármit is álmodtam volna.

Másnap a műteremben kezdtem. A Kormányzó nem jelent meg, így aztán minden egyébről megfeledkezve, csak a vászonra összpontosítva dolgozhattam mintegy két órán át. Mint vajat a kenyérre - először a festéket vittem föl a képre, majd eltüntettem az előrajzot. Mélyvöröst, harsány zöldet és ólmos feketét használtam. Ezeket akarta a férfi. Meglehetősen sok időbe telt kikeverni a megfelelő színeket, de amíg ezzel bíbelődtem, Mozart *Don Giovanni*Ját tettem föl a lejátszóra. Miközben a muzsikát hallgattam, az az érzésem támadt, hogy mindjárt megjelenik a Kormányzó a hátam mögött, de végül nem jött el.

Kedd volt, és a padláson lakó fülesbagolyhoz hasonlóan ő is mély csöndbe burkolózott. De hús-vér ember csak nem aggódhat egy idea miatt, így különösebben én sem foglalkoztam vele. Megvan nekik a maguk dolga, ahogy én is élem a saját életem. Inkább a fehér Subaru Forester-es férfi arcképére összpontosítottam. Akár a műteremben voltam, akár nem, akár a vászon előtt ültem, akár nem, az a kép végig ott motoszkált a fejemben.

A rádió időjárás-jelentése aznap késő estére Kantó-Tókai vidékére nagy mennyiségű csapadékot jósolt. Nyugatról kezdett borulni. Dél-Kjúsún a heves esőzések következtében megáradtak a folyók, az alacsonyan fekvő területek lakói kénytelenek voltak otthonukat elhagyva biztonságos helyre menekülni, a hegyekben élők pedig földcsuszamlásveszélyről értesültek. Hát akkor, ami a vacsorát illeti, esős este elébe nézünk - gondoltam magamban.

Azután a cserjésben megbúvó sötét verem jutott eszembe, amely fölül Mensikivel elhordtuk a nehéz köveket. A kőverem, amelyet titokban feltártunk. Elképzeltem, hogy egyedül ülök a gödör mélyén, sötét van, és hallgatom, ahogy az eső kopogtatja a deszkafedelet. Be vagyok zárva, nem tudok kijutni. A létrát elvitték, szorosan záró, nehéz deszkafedél a fejem fölött. Úgy tűnik, mindenki elfelejtette, hogy itt hagytak. Esetleg azt hiszik, már rég meghaltam. Pedig még élek. Elhagyatottan, de még lélegzem. Nem hallok semmi mást, csak az eső kopogását. Világosság sehol. Egyetlen fénysugár sem szűrődik be hozzám. A kőfal, amelynek támaszkodom, hideg és nyirkos. Éjszaka van. Lassan talán mindenféle rovarok mászkálnak majd körülöttem.

Ahogy erre gondoltam, egyre nehezebbé vált a légzésem. Kimentem a teraszra, és rátámaszkodtam a korlátra. A friss levegőt lassan szívtam be az orromon és fújtam ki a számon. Ezt ismételtem szabályosan egymás után, és ahogy ilyenkor szoktam, most is számoltam minden lélegzetvételt. Kis idő múlva helyreállt a légzésem. Az alkonyi égboltot ólomszínű fellegek borították, éreztem, hogy lóg az eső lába. A völgy túloldalán Mensiki birtoka fehérlett halványan. Ma este ott vacsorázom - gondoltam. Mensiki, én és a híres-neves Kormányzó - Így, hárman üljük majd körbe az asztalt. *Ez bizony vér* - suttogta fülembe a Kormányzó.

23

Tényleg mind itt vannak, ebben a világban

Azon a nyáron, amikor a húgom tízéves volt, én pedig tizenhárom, a szünidő alatt Jamanasi tartományba utaztunk. Anyai ági nagybátyánk a Jamanasi Egyetem kutatója volt, őt látogattuk meg. Ez volt az első utazásunk kettesben. A húgom egész jó állapotban volt akkoriban, így a szüléink elengedtek minket. A nagybátyánk még egyedülálló fiatalember volt (bár azóta sem házasodott meg), talán épp akkor lett harminc. Génkutatással foglalkozott (most is ez a szakterülete), csendes, kissé elvarázsolt figura volt, de őszinte, egyenes jellem. Szerteágazó tudású, lelkes könyvmolyként jól ismerte a világmindenség titkait. Nagyon szeretett a hegyekben kirándulni, azt mondta, ezért is jött a Jamanasi Egyetemre dolgozni. Mindketten nagyon kedveltük őt.

Hátizsákkal a hátunkon Sindzsuku állomáson szálltunk föl a Macumoto felé induló gyorsvonatra. Kófuig mentünk, ahol a nagybátyánk várt minket. Feltűnően magas termetének köszönhetően nem volt nehéz megtalálni az állomás forgatagában. Egy barátjával közösen bérelt lakást a belvárosban, de az illető épp külföldön tartózkodott, így a húgommal saját szobát kaptunk. Egy hétig laktunk nála. Ezalatt bejártuk a

környező hegyeket. Megtanította nekünk egy csomó virág meg bogár nevét. Gyerekkorunk egyik legszebb nyara volt.

Egy nap kicsit távolabbra utaztunk, a Fudzsi egyik szélbarlangjához. A hegy környéke tele van velük, de ez, ahova mentünk, viszonylag nagynak számított. A nagybátyánk elmesélte keletkezésük történetét. Mivel a járatok bazaltsziklában jöttek létre, visszhangot szinte egyáltalán nem hallani odabent. Megtudtuk tőle, hogy régen az emberek a télen kivájt jég tárolására használták a képződményeket, mivel a hőmérsékletük nyáron is alacsony marad. Elmesélte azt is, hogy kétféle barlang létezik. A nagyobb üregeket, amelyekbe egy ember is be tud mászni, szélbarlangoknak hívják, míg a kisebbeket, amelyek egy ember számára túl szűkek, szellőlyukaknak nevezik. Elképesztő, miket nem tudott!

Belépődíj ellenében ezeket a barlangokat belülről is meg lehetett nézni. A nagybátyánk nem jött be velünk. Járt már ott többször is, a barlangok alacsony belmagassága pedig úgyis csak hátfájást okozott volna neki. Azt mondta, nem veszélyes, menjünk csak nyugodtan nélküle, ő megvár minket a bejáratnál, majd leül addig olvasni. A jegypénztárnál kaptunk egy-egy elemlámpát, illetve sárga védősisakot csatoltak a fejünkre. Lámpáink fénye elérte ugyan a barlang mennyezetét, de elég gyéren világított. Minél beljebb mentünk, annál alacsonyabb lett a barlang. Nem csoda, hogy langaléta nagybátyánk inkább kint maradt. A húgommal a lábunk elé világítva haladtunk előre. A meleg nyár ellenére kifejezetten hűvös volt odabent. Míg kint harminckét fok volt, bent alig tíz. Nagybátyánk javaslatára rajtunk volt a vastag széldzseki, amit magunkkal hoztunk. A húgom megfogta a kezemet. Nem tudom, hogy védelmet keresett-e nálam, vagy épp ellenkezőleg, ő akart vigyázni rám (persze az is lehet, hogy

egyszerűen csak nem akarta, hogy elsodródjunk egymás mellől), mindenesetre, amíg odabent voltunk, az ő meleg kis keze végig az enyémben pihent. Rajtunk kívül még két látogató volt akkor a barlangban, egy középkorú házaspár, ők azonban hamar visszafordultak, így csak mi maradtunk.

A húgomat Komicsinek hívták, de a családban mindenki csak Kominak becézte. A barátainak Micsi vagy Miccsan volt - amennyire én tudom, a teljes nevén senki nem szólította. Karcsú, kis növésű lányka volt, egyenes szálú, tarkóig érő fekete hajjal. Mivel az arcához képest nagy volt a szeme - nagy fekete bogárszeme volt -, úgy nézett ki, mint egy kis tündér. Aznap fehér fölső, halványkék farmer és rózsaszín sportcipő volt rajta. Már elég mélyen jártunk a barlangban, amikor a kijelölt úttól kicsit távolabb észrevett egy oldaljáratot. Egy félreeső sziklahasadékban volt megbújva. A húgomat szinte rabul ejtette a kíváncsiság.

- Te, ez nem olyan, mint az a lyuk? - kérdezte. - Tudod, Ali- ce csodaországban!

Megszállott rajongója volt Lewis Carroll könyvének. Meg nem tudnám mondani, hányszor olvastatta el velem! Vagy százszor biztosan. Természetesen kiskorától ismerte már a betűket, mégis azt szerette, ha én mesélem el neki. Betéve tudta az egészet, mégis mindig teljesen magával ragadta a történet, ahányszor csak hallotta. Kedvenc része a homárnégyes volt. Azt az oldalt még ma is fejből tudom.

- Olyan, csak nyúl nélkül - válaszoltam neki.

- Picit benézek - mondta.

- Csak óvatosan - feleltem.

Bár a lyuk tényleg szűk volt és kicsi (inkább a nagybátyánk meghatározása szerinti szellőzőlyukhoz állt közel), az én kis termetű húgomnak nem okozott gondot bebújni rajta. Míg

deréktól fölfelé már bent volt a nyílásban, térdtől lefelé még kilógott belőle. Úgy láttam, az elemlámpájával bevilágított az üreg belsejébe, aztán lassan hátrálva kimászott.

- Ez nagyon mély ám - jelentette. - Hosszan folytatódik, mint a nyúl barlangja Csodaországban. De jó lenne kicsit benézni!

- Szó sem lehet róla - tiltakoztam -, veszélyes!

- Nem lesz baj, kicsi vagyok, simán kimászok - erősködött, azzal lehámozta magáról az esőkabátot, a védősisakkal együtt a kezembe nyomta, és még mielőtt további nemtetszésemnek hangot adhattam volna, fehér fölsőjében, kezében az elemlámpával már bent is volt a lyukban. Pillanatok alatt eltűnt odabent.

Telt-múlt az idő, de csak nem jött ki. Egy hangot sem hallottam.

- Komi! - szólítottam a lyukhoz hajolva. - Komi, jól vagy?

De nem érkezett válasz. Kiáltásomat elnyelte a visszhangtalan sötétség. Kezdtem egyre nyugtalanabbá válni. Mi van, ha beszorult, és sem előre, sem hátra nem tud továbbmenni? Vagy rohama volt, és eszméletét vesztette? Bármi történhetett, én nem tudok bemenni, hogy segítsek neki. Szörnyűbbnél szörnyűbb gondolatok cikáztak a fejemben. Lassan kezdett fojtogatni a sötétség. Mit mondok a szüleinknek, ha eltűnik abban a lyukban? Ha soha többé nem jön vissza? Szólnom kellene a nagybátyánknak? Vagy várjak itt türelmesen tovább, amíg kimászik? Picit meggörnyedve bekukucskáltam a lyukon, de az elemlámpa fénye nem ért el az üreg belsejéig. Kicsi volt a lyuk, és nagyon sötét volt odabent.

- Komi - szólítottam még egyszer. Semmi válasz. - Komi! - kiáltottam még hangosabban.

Nem jött felelet. Úgy éreztem, dermesztő hideg futkos a hátamon. Lehet, hogy örökre elveszítettem a testvérem. Beszippantotta Alice csodaországának ürege, és kész, eltűnt Álteknős, Vigyori Macsek és Szív Királynő világában, ahol e világ logikája nem érvényes. Akárhogy is, nem lett volna szabad ide jönnünk.

Végül egyszer csak visszajött a húgom. Nem úgy, ahogy az előbb, hátrafelé, hanem fejjel bújt elő. Először fekete haja jelent meg, majd a vállait és a karjait is kidugta, aztán átfurakodott a lyukon, lábain rózsaszín sportcipőkkel. Nem szólt egy szót sem, csak megállt előttem, kihúzta magát, vett egy mély lélegzetet, és leporolta a farmernadrágját. A szívem még mindig hevesen kalapált. Kinyújtottam a kezem, és megigazítottam összekócolódott haját. A barlang gyér világítása mellett nem láttam túl jól, de úgy tűnt, a fehér fölsője csupa föld, por, meg még ki tudja, mi minden volt. Föladtam rá a széldzsekijét, és kezébe adtam a sárga sisakot.

- Azt hittem, már sosem jössz vissza - simítottam végig a vállát.

- Aggódtál értem?

- Nagyon.

Újra megfogta a kezem, majd izgatott hangon mesélni kezdett.

- Képzeld, ahogy átpréseltem magam azon a szűk járaton, hirtelen alacsony lett a barlang, és miután ott leereszkedtem, olyan volt, mint egy kis szoba. És képzeld, az a kis szoba, mint egy labda, teljesen gömbölyű volt. A plafon, a falak, a padló, minden! Nagyon, de nagyon csendes hely. A világ legcsendesebb helye. Olyan volt ott, mint a tenger legeslegmélyén, sőt még annál is lejjebb, egy mélyedésben. Ahogy kikapcsoltam az elemlámpát, koromsötét lett, de egyáltalán nem féltem, és nem éreztem magam magányosnak. És az a hely olyan különös hely, amelyik

egyedül csak engem enged magába. *Nekem* készült. Senki más nem mehet be. Még te sem.

- Mert túl nagy vagyok.

Határozottan bólintott.

- Igen. Túl nagyra nőttél ahhoz, hogy bebújhass. És tudod, mi a legeslegjobb ebben a szobában? A sötétség. Az, hogy olyan sötét van ott, aminél sötétebb már nem is létezik. Ha eloltom a fényt, szinte belemarkolhatok. És ahogy ott vagyok egyedül ebben a sötétségben, olyan érzésem támad, mintha a testem egyre oldódna, eltűnne, majd megszűnne. De mivel sötét van, ezt persze nem látom. Azt sem tudom, van-e még testem, vagy már nincs. De képzeld, én magam akkor is ott maradok, ha a testem teljesen el is tűnik. Pont, mint Vigyori Macsek. Ő maga eltűnik, de a nevetése ott marad. Ez annyira furcsa, nem? Mégis, amikor ott vagyok, egyáltalán nem az. Legszívesebben örökre ott maradtam volna, de gondoltam, hogy aggódsz értem, ezért visszajöttem.

- Most már menjünk - szóltam közbe. Annyira lelkes volt, hogy bármeddig képes lett volna mesélni, muszáj volt félbeszakítani.

- Nem tudok rendesen lélegezni, amíg itt vagyunk.

- De jól vagy? - kérdezte aggódva.

- Jól, csak ki akarok már menni innen.

Megfogtuk egymás kezét, és elindultunk a kijárat felé.

- Azt tudtad - kérdezte cérnavékony hangon suttogva, mintha azt akarná, hogy senki más ne hallja (igaz, rajtunk kívül nem is volt ott senki más) -, hogy Alice Csodaországa igaziból is létezik? Nem hazugság, komolyan! Fehér Nyúl, a Rozmár, Vigyori Macsek, a kártyahadsereg, tényleg mind itt vannak, ebben a világban!

- Lehet - feleltem.

Kiértünk a szélbarlangból, vissza a fényes, valóságos világba. Enyhén felhős volt a délutáni égbolt, de tisztán emlékszem, a

napfény még így is vakított. A kabócák fülsiketítő cirregésétől zengett az egész környék. A nagybátyánk a kijárat közelében ült egy pádon, és elmerülten olvasott. Ahogy észrevett minket, mosolyogva fölkelt.

Két évvel ezután meghalt a húgom. Egy kis méretű koporsóba tették, és elhamvasztották. Én tizenöt voltam akkor, ő tizenkettő. A hamvasztás alatt a többiektől távol, a krematórium belső udvarán ültem egy pádon, és a szélbarlangban történtekre gondoltam. Felidéztem magamban, milyen ólomsúllyal telt az idő, mialatt a szűk lyuk mellett türelmetlenül vártam, hogy visszajöjjön, eszembe jutott a sűrű sötétség, amely körülölelt, és a dermesztő hideg, amely végigfutott a hátamon. Újra láttam magam előtt, ahogy a húgom kicsúszik a lyuk száján, először a fekete haja, azután lassan a vállai, fehér trikója tiszta maszat. Akkor azt gondoltam, nem lehetséges-e, hogy ő már azelőtt halott volt, mielőtt a kórház orvosa hivatalosan megállapította volna a halál beálltát? Hogy már ott, a szélbarlangban életét vesztette? Nem csak gondoltam, tulajdonképpen meg voltam róla győződve. Elvesztettem őt akkor és ott. Már rég nem ebben a világban volt, de én tévedésből kézen fogtam, mint egy élőt, fölszálltam vele a vonatra, és magammal hurcoltam Tokióba, egész hazáig.

Onnantól kezdve két éven át úgy éltünk tovább, mint két testvér, de ez az idő valójában nem volt több egy kis haladéknál. Akkor alighanem kimászott azon az oldaljáraton a halál, hogy visszavegye a lelkét. Mint ahogy eljön a tulajdonos a kiszabott idő lejártával, és szépen visszaveszi, amit kölcsönadott.

Akárhogy is, most, harminchat éves fejjel újra azt gondolom, hogy amit a kishúgom vékony hangocskáján ott, a szélbarlangban megosztott velem, az igaz volt. Tényleg létezik Alice, itt, ebben a

világban. És a Fehér Nyúl, a Rozmár, a Vigyori Macsek szintén *igazából itt él* velünk. Ahogy a Kormányzó is, természetesen.

Az előrejelzés nem jött be, a nagy eső végül elmaradt. Alig észrevehetően szemerkélt csak, nagyjából délután öt órától másnap reggelig. Pontban este hatkor kecsesen begördült az emelkedő tetején egy fekete limuzin. Halottaskocsira emlékeztetett, de természetesen nem az volt, hanem az autó, amit Mensiki küldött értem. A Nissan Infinitiből kiszállt egy sofőr, fekete sapkában, talpig egyenruhában, majd egyik kezében esernyővel odalépett a bejárati ajtóhoz, és becsöngetett. Ahogy ajtót nyitottam, a sapkáját levéve rákérdezett a nevemre. Kiléptem a házból, és beszálltam az autóba. Az ernyőt nem kértem, annyira végül is nem esett. A sofőr kinyitotta nekem a hátsó ajtót, majd be is csukta, miután beszálltam. Az ajtó vaskos hanggal záródott (kicsit máshogy szólt, mint Mensiki Jaguarjáé). Vékony, fekete, környakú pulóver és szürke halszálkás kiskabát volt rajtam, sötétszürke gyapjúnadrággal és fekete velúrbőr cipővel. Ez volt a létező legalkalmibb szerelésem. Na jó, legalábbis ez nem volt csupa festék.

Bár a hintó előállt, a Kormányzó nem volt sehol. A hangját sem hallottam, így aztán nem tudhattam, emlékszik-e egyáltalán a meghívásra. De nyilván emlékszik. Annyira készült rá, csak nem felejtette el.

Aggodalomra nem volt semmi okom. Nem sokkal azután, hogy a kocsi elindult, észrevettem, ott ül mellettem közömbös arccal. Ugyanabban a hófehér ruhában (mintha csak most érkezett volna a patyolatból, olyan makulátlanul tiszta volt), gyöngyberakásos kardjával a derekán. A magassága változatlanul hatvan centi körüli. Az Infiniti fekete bőrülése még látványosabbá tette ruhája

fehérségét és tisztaságát. Karjait keresztbe fonva ült, és egyenesen előre bámult.

- Hozzám ne szóljatok - szúrta oda hirtelen -, szerény személyemet ugyanis feleimen kívül más nem látja. Hallani is csak ti hallotok, feleim, más senki. Ha elkezdtek egy láthatatlan alakhoz beszélni, még a végén azt hiszik, elment az eszetek. Értve vagyok? Ha igen, bólintsatok egyet, egy egész kicsit.

Bólintottam egyet, egy egész kicsit. Erre válaszul a Kormányzó is bólintott egyet, majd keresztbe font karral ült tovább szótlanul.

Már besötétedett, a varjak is rég visszavonultak hegyi szállásaikra, mire a limuzin leereszkedett a völgybe, majd hirtelen fölkaptatott az emelkedőn. Nem volt valami nagy a távolság (elvégre csak egy szűk völgy túloldalára mentünk át), az út pedig viszonylag keskeny, ráadásul még kanyargós is, szóval nem a limuzinsofőrök álma. Tipikusan négykerékmeghajtású autóknak való. A sofőr ennek ellenére rezzenéstelen arccal vezette el a kocsit Mensiki birtokáig.

Az épületet magas fehér fal vette körül, középen masszív ajtóval. Sötétbarnára festett, nagy, kétszárnyú faajtó. Tisztára mint valami várkapu egy Kuroszava Akira-filmben. Elképzeltem, ahogy két-három nyílvessző meredezik belőle. Kintről egyáltalán nem lehetett rajta belátni. A kapu mellett volt ugyan névtáblatartó, de névtábla nem volt hozzá. Talán mert aki elzarándokol ide a hegy tetejére, az úgyis tisztában van azzal, hogy ez Mensiki háza. A kapu közelében higanylámpák biztosították a fényt. A sofőr kiszállt, megnyomta a csengőt, kaputelefonon váltott néhány szót valakivel odabentről, majd visszaült a vezetőülésre, és várta, hogy kinyíljék a távirányítós ajtó. A kapu két oldalán egy-egy mozgásérzékelő biztonsági kamera üzemelt. Ahogy a kapu mindkét szárnya lassan kitárult, a sofőr begurult az

autóval, majd egy enyhén lejtő, kanyargós belső úton haladt tovább. Hallottam, ahogy a kapu mögöttünk nehéz kattanással bezáródik, mintha azt mondaná: többé se ki, se be! Az út két oldalán fenyők sorakoztak. Mint a bonszaiok, szépen formára vágva, szakszerűen gondozva, nehogy valamilyen betegség megtámadja őket. A fenyőket azáleák élősövénye kísérte. Mögöttük japán bársonyvirág. Néhány helyen kaméliabokrokat is láttam. A ház maga újonnan épült, de a növényzet - amelyet szépen megvilágítottak a kerti lámpák - mintha már régtől fogva ott lett volna.

Az út vége egy ki- és beszállásra szolgáló, kör alakú aszfalt kocsibeállóvá szélesedett ki. A sofőr itt megállította az autót, gyorsan kipattant a vezetőülésből, és kinyitotta nekem a hátsó ajtót. Amikor magam mellé pillantottam, a Kormányzó nem volt sehol. Ezen azonban cseppet sem lepődtem meg, és nem is aggódtam, hadd tegye csak a dolgát, ahogy neki tetszik.

Az Infiniti hátsó lámpája tisztelettudóan és méltóságteljesen távolodott a sötétben, ott hagyva engem egyedül a ház előtt. Így, közelről nézve a ház sokkal szolidabb és meghittebb benyomást keltett, mint amire számítottam. Messziről, a völgy túloldaláról szemlélve harsánynak és hivalkodónak látszott. Valószínűleg attól függ, milyen szögből nézzük. A hegy legmagasabb pontjára helyezték a kaput, ahonnan egy lejtős rész következett, és a földnek ezt a dőlésszögét ügyesen kihasználva építették meg a házat.

A bejárat előtt kétoldalt egy-egy oroszlánkutya-szerű ódon kőszobor strázsált, olyanok, mint amilyenek a szentélyeket őrzik. Külön talapzaton álltak. Akár igaziak is lehettek, és tényleg egy szentélyből kerültek ide. Mellettük azáleabokrok. Milyen gyönyörűek lehetnek májusban, ahogy virágba borulnak!

Ahogy lassan közeledtem a bejárat felé, egyszer csak kinyílt az ajtó, és maga Mensiki kukucskált ki rajta. Krémszínű chino nadrág volt rajta, legombolható gallérú inggel és sötétzöld kardigánnal. Dús, hófehér haja szépen megfésülve, szokás szerint. Eddig mindig ő jött hozzám, Jaguarjának búgó hangjától kísérve, ezért most valahogy furcsa volt így látni, ahogy a saját házában fogad. Betessékelt, majd becsukta mögöttem az ajtót. Az előszoba alakja szinte szabályos négyzet volt, magas mennyezettel. Egy fallabdapálya simán elfért volna benne. A rejtett falilámpák fénye jól bevilágította a teret. Középen egy széles, nyolcszögletű asztal, intarziával, rajta hatalmas, ránézésre Ming-kori váza nagy, friss virágokkal. A virágokat három színárnyalat szerint válogatták - úgy tűnt, külön erre az alkalomra. (A nevüket nem tudom, a növényekhez abszolút nem értek.) Abból a pénzből, amit ma Mensiki a virágárusnál hagyott, egy nem túl nagy igényű egyetemista egy hónapig kajál. Legalábbis ha a saját egyetemistaéveimre gondolok, akkor biztosan. Az előszobában ablak nem volt, csak egy kis nyílás a mennyezeten, hogy áteressze a kinti világosságot. A padló fényesre csiszolt márvány. Az előszobából három széles lépcsőfok vezetett le a nappaliba. A futballpálya túlzás, de egy teniszpályányi terület garantáltan megvolt. A délkeletre néző összes ablakon színezett üveg, és kint az a bizonyos széles terasz. A sötét miatt nem láttam, de feltételeztem, hogy kilátás nyílik róla a tengerre. A szemben lévő falnál nyitott kandalló. Nem volt még olyan hideg, hogy be kellett volna gyújtani, de a biztonság kedvéért szépen oda volt készítve a tűzifa. Valaki nagyon sokat dolgozhatott vele, kész műalkotás volt. A kandallópárkányon régi meisseni porcelánfigurák sorakoztak. A nappali padlója is márványból készült, de szőnyegek voltak rajta szépen, átgondoltan leterítve. Egytől egyig perzsaszőnyeg, de nem

úgy tűnt, hogy bármi gyakorlati hasznuk lett volna, inkább afféle szépművészeti tárgyként funkcionáltak. Sajnáltam rájuk lépni. Volt még ott néhány alacsony asztalka meg különböző vázák, tele friss virággal. Mind értékes, antik darabnak tűnt. Nagyon ízlésesek és borzasztó drágák. Nem tenne jót nekik egy erős földrengés - gondoltam magamban. A mennyezet magas, a világítás visszafogott volt. Mindenféle elegáns rejtett falilámpák, állólámpák, asztali olvasólámpák. A szoba sarkában pedig egy hangversenyzongora feketéllett. Életemben először láttam akkora szobát, ahol még egy Steinway sem tűnik nagynak. A tetején a metronóm mellett többlapnyi kotta is hevert. Lehet, hogy Mensiki játszik rajta. Vagy maga Maurizio Pollini jön el néha vacsoravendégnek. Az összhatást nézve teljesen visszafogott volt a nappali, ami megnyugtatott. Sehol egy fölösleges dolog, mégsem volt az az érzésem, hogy *kongana az ürességtől*. A tágassága ellenére kellemes volt. Nem túlzás, ha azt mondom, *otthonosság* áradt belőle.

A falfelület mintegy felét kis méretű, ízléses képek díszítették, az összhatás nem tűnt zsúfoltnak. Lehet, hogy tévedek, de mintha egy eredeti Léger is lett volna köztük.

Mensiki egy barna bőrkanapéra ültetett le, míg ő maga a szemben lévő fotelben foglalt helyet. A kanapé nagyon kényelmes volt, se nem túl kemény, se nem túl süppedős, olyan, ami tökéletesen befogadja a benne ülőt. Persze jól belegondolva - és nem kell hozzá túl nagy képzelőerő -, Mensiki nappalijában nem is lehetett volna másmilyen a kanapé.

Alighogy kényelembe helyeztük magunkat, egyszer csak szinte a semmiből megjelent egy jóképű fiatalember. Nem volt különösebben magas, de karcsúsága könnyed eleganciát sugárzott. Bőre napbarnított, selymes haja hátul összefogva. A

tengerparton tudtam volna leginkább elképzelni szörfnadrágban, hóna alatt rövid szörfdeszkával, de ma szép fehér ing volt rajta és fekete csokornyakkendő. Arcán kellemes mosoly ült.

- Hozhatok egy koktélt az úrnak? - fordult felém.

- Kérjen bátran, amit csak akar - biztatott Mensiki.

- Egy balalajkát - feleltem néhány másodperc gondolkodás után. Nem mintha azt akartam volna inni, csak kíváncsi voltam, tényleg bármit el tud-e készíteni.

- Kettőt - tette hozzá Mensiki.

A fiatalember ugyanazzal a kellemes mosollyal az arcán hangtalanul visszavonult.

Odapillantottam magam mellé a kanapéra, de a Kormányzó nem volt ott. Bizonyára valahol a házban tartózkodott, elvégre a kocsiban mellettem ült, amíg meg nem érkeztünk, ami azt jelenti, eljött velem idáig.

- Keres valamit? - kérdezte Mensiki a tekintetem követve.

- Ó, nem - feleltem -, csak gyönyörködöm. Nagyon szép a háza.

- De egy kicsit hivalkodó, igaz? - tette hozzá mosolyogva.

- Ellenkezőleg, visszafogottabb annál, mint amilyenre számítottam - feleltem, és valóban így is gondoltam. - Távolról luxuspalotának tűnik. Olyan, mint egy pompás óceánjáró hajó, amely a tengeren ringatózik. Belülről viszont meglepően emberi léptékű.

Szavaimra Mensiki bólintott.

- Jólesik, hogy ezt mondja, de ehhez igen sok munkát kellett belefektetnem. Amikor a házat készen megvásároltam, valóban nagyon hivalkodó volt. Mondhatni: ízléstelenül harsány. Valami nagykereskedő építtette, akinek - hogy is fogalmazzak - amolyan újgazdagokra jellemző ízlése volt, de legalábbis az enyémtől nagyon távol állt. Így aztán a házon teljes felújítást végeztettem,

ami persze jelentős áldozatokat kívánt mind időben, mind fáradságban, mind pedig anyagilag.

Mint aki újra végigpörgeti magában az eseményeket, lesütött szemmel mélyet sóhajtott. Ebből el tudtam képzelni, menynyire távol állt az ízlésük.

- Akkor sokkal gazdaságosabb lett volna, ha eleve saját maga építteti, nem igaz? - kérdeztem.

Fehér fogai kivillantak, ahogy felnevetett.

- Kétségtelenül úgy lett volna észszerűbb, de tudja, megvolt rá az okom, hogy pont *ezt a házat választottam*.

Vártam, hátha folytatja, de nem árult el többet.

- Nem úgy volt, hogy ma este magával jön a Kormányzó?

- Azt hiszem, később csatlakozik. Amikor megérkeztünk, még velem volt, de aztán hirtelen eltűnt. Gondolom, itt kóricál valahol a házban. Remélem, nem bánja.

Mensiki szélesre tárta karjait.

- Ugyan, dehogy! Csak nyugodtan nézelődjön, amerre jólesik neki!

Az előbbi fiatalember jelent meg, ezüsttálcán két koktéllal. A kelyhek gyönyörűen gravírozott kristályból készültek. Azt hiszem, Baccarat. Meg-megcsillantak az állólámpa fényében. A tálcán a koktélok mellett különböző sajtok és kesudió volt előkészítve, Imari porcelántányéron, valamint monogramos Linen pamutszalvéták, ezüstvillák és -kések. Igazán gondos összeállítás.

Elvettük a koktélokat, és koccintottunk. Ő az arcképére, hogy elkészült, én a lehetőségre, hogy elkészíthettem. Szánkhoz emeltük a kelyheket. A balalajka egyharmad vodka, egyharmad Cointreau, egyharmad frissen facsart citromlé. Ez eddig teljesen egyszerű, de ha nem jéghidegen kínálják, oda az íze. Ha kontár

kéz készíti, vizes lötty lesz belőle. Ez a balalajka azonban megdöbbentően jó volt. Közel állt a tökéleteshez.

- Remek koktél - mondtam elismerően.

- Tehetséges a fiú - felelte Mensiki könnyedén.

Még szép, gondoltam magamban, hisz Mensiki a világért sem alkalmazna csapnivaló bartendert. Aki nem felejt el Cointreau-val készülni, antik kristálykehelyben szolgálja föl az italt és Imari tányéron a sajtokat.

Kesudiót ropogtatva és koktélt iszogatva beszélgettünk mindenféléről. Leginkább a képeimről. A mostani munkám felől is érdeklődött, mire elmondtam neki, hogy egy férfi arcképét festem, akivel még régebben találkoztam, de tulajdonképpen semmit nem tudok róla.

- Arckép? - csodálkozott Mensiki.

- Igen, bár nem eladásra szánom. Inkább egy absztrakt képmás, a szabadjára engedett képzelőerőm szüleménye. De az arckép benne a fő motívum. Ha úgy tetszik, ez az egész mű alapja.

- Mint a rólam készült képnél?

- Pontosan. Viszont most nincs megrendelő, csak úgy spontán festek.

Ezen egy ideig elmerengett.

- Vagyis - folytatta - az én portrém megfestése inspirálólag hatott művészi kreativitására?

- Azt hiszem, igen. Ha más nem is történt, végre fellobbant a láng.

Mensiki hangtalanul kortyolt egyet az italából. Szemében elégedettség csillogott.

- Igazán nagy öröm számomra, hogy a szolgálatára lehettem. Mondja, ha elkészül az a festmény, megengedi, hogy megtekintsem?

- Ha elégedett leszek vele, természetesen örömmel megmutatom. Ön zongorázik? - kérdeztem a szoba sarkában álló hangversenyzongorára pillantva. - Nagyon szép darab.

- Nem vagyok túl ügyes, de néha játszom egy keveset. Gyerekkoromban jártam tanárhoz, általános iskola első osztályától körülbelül öt- Hat éven át. Sajnos aztán egyéb irányú elfoglaltságaim miatt abbahagytam. Bár ne tettem volna, csak elég kimerítő volt a gyakorlás. Így aztán az ujjaim már nem táncolnak olyan fürgén a billentyűkön, mint ahogy szeretném, de a kottaolvasás még elég jól megy. Jókedvre derít, ha néha játszom magamnak csak úgy. De semmiképp nem közönség előtt. Sosem nyitom ki, amikor vendégem van.

- És mondja csak, soha nem érezte túl nagynak ezt a házat? - tettem föl neki a régóta bennem motoszkáló kérdést. - Hiszen egyedül lakik benne.

- Nem én - válaszolta -, soha. Mindig is szerettem egyedül lenni. Gondoljon csak az agykéregre. Az ember kapott egy ilyen precízen kidolgozott szerkezetet, és mennyit használ belőle a mindennapok során? Tíz százalékot se! Vagyis az ég megáldott minket egy ilyen csodálatos, nagy teljesítményű szervvel, mi pedig még mindig nem vagyunk képesek arra, hogy teljesen kiaknázzuk a benne rejlő lehetőségeket. Ez olyan, mintha egy négyfős család egy hatalmas palotában lakna, mégis egyetlen kis szobában nyomorognának mind, a többi helyiség meg üresen állna. Ehhez képest az, hogy én egymagám lakom be az egész házat, a világ legtermészetesebb dolga.

- Van benne valami - ismertem el. - És érdekes a hasonlat is.

Egy ideig forgatta a tenyerében levő kesudiót, majd folytatta.

- Ugyanakkor e nélkül a kihasználatlannak tűnő, nagy teljesítményű agykéreg nélkül nem lettünk volna képesek elvont

gondolkodásra, és a metafizika birodalmába sem nyertünk volna bebocsátást. Hiába, hogy csak egy egész pici részt használunk belőle, az agykéreg már ebből a piciből is rengeteg mindent kihoz. Vajon mi mindenre lennénk még képesek, ha a maradék kapacitást is kihasználnánk? Érdekes kérdés, nem?

- Az embernek viszont nagy teljesítményű agykérge kihasználásáért cserébe le kellett mondania számos más alapképességről. Mint ahogy egy pompás palotáért is nagy árat fizetünk.

-Ahogy mondja - helyeselt, aztán hozzátette: - Az ember jó esélyekkel indulna a túlélésért folytatott küzdelemben elvont gondolkodás vagy metafizikai érvelés nélkül, pusztán kellő ügyességgel forgatva a bunkósbotot. Nem olyan képességek ezek, amelyek nélkül ne lehetne élni. Az extra minőségű agykéregért viszont kénytelenek voltunk lemondani jó néhány előnyös testi adottságról. A kutyák szaglása például több ezerszer jobb, mint az emberé, hallásuk élessége is több tízszerese a miénknek. Mi viszont képesek vagyunk bonyolult teóriák megalkotására. Vizsgáljuk a kozmosz és mikrokozmosz egymáshoz való viszonyát, gyönyörködünk Van Gogh vagy Mozart művészetében. Proustot olvasunk - már ha akarunk -, Imari kerámiákat vagy perzsaszőnyegeket gyűjtünk. Mindezekre egy kutya nem képes.

- Mondjuk Marcel Proustnak azért a kutyáénál gyengébb szaglása kiaknázásával sikerült megírnia egy meglehetősen hosszú regényt.

- Ez így igaz - nevetett Mensiki. - Amit én mondok, azt inkább általánosságban értem.

- Vagyis az a kérdés, hogy képesek vagyunk-e az ideákat önálló entitásokként értelmezni, így van?

- Így bizony - felelt Mensiki.

Így bezony - suttogta fülembe a Kormányzó, ezúttal azonban - ahogy nem sokkal korábban figyelmeztetett - nem kezdtem el keresni a tekintetemmel.

Ezután Mensiki megmutatta a dolgozószobáját. A nappaliból kivezető széles lépcsősoron lejjebb mentünk egy szintet. Úgy tűnt, ez a rész is a nappalihoz tartozik. Nem számoltam, pontosan hány, de több hálószoba is nyílt innen. (Talán köztük van a Kékszakállú herceg kulcsra zárt titkos szobája is, amit a barátnőm említett.) A folyosó végén pedig a dolgozószoba. Nem volt kimondottan tágas, persze szűk sem, a célnak pont megfelelt. Ablak kevés volt benne, az egyik falon, a mennyezet közelében hosszú, keskeny fényáteresztő nyílások sorakoztak egymás mellett, azokból a fenyők ágait és a köztük kivillanó eget lehetett csak látni. Úgy tűnt, itt nincs szükség sok napfényre és szép kilátásra. Inkább a széles falfelületek domináltak. Az egyik fal teljes szélességében egy padlótól majdnem a mennyezetig érő könyvespolc állt, benne külön rész a CD-k tárolására. A polcon különböző méretű könyvek sorakoztak szorosan egymás mellett. Volt ott egy kis fellépő is, a magasabb polcokhoz. Az összes könyvön látszott, hogy forgatják őket. Nem dísznek voltak odatéve. Az is nyilvánvaló volt, hogy ez itt egy lelkes könyvmoly gyűjteménye. A falnál, a szoba közepe felé néző jókora íróasztalon két számítógép állt. Egy asztali gép és egy notebook. Mellettük bögrék, tele ceruzákkal és tollakkal, meg mindenféle felstócolt irathegyek. Az asztal mögött, a falnál drága hifirendszer, szemben kétoldalt pedig vékony, magas hangfalak, az asztal felé fordítva. Körülbelül akkorák, mint én - 173 cm vagyok -, és a dobozuk kiváló minőségű mahagóniból készült. A szoba közepén modern olvasófotel zenehallgatáshoz, olvasáshoz, mellette állólámpa rozsdamentes acélból. Arra következtettem, Mensiki napjai nagy

részét itt tölti, egyedül. Az arckép, amelyet róla festettem, a hangfalak között lógott a falon. Pontosan középen, nagyjából szemmagasságban. Bár még nem volt bekeretezve, a vászon fedetlenségében is olyan természetesnek tűnt, mintha mindig is ezen a helyen lett volna kiállítva. Bár a festmény lendületesen, majdhogynem egy szuszra készült, mégis az volt az érzésem, hogy itt, ebben a dolgozószobában ez a spontán erő furcsamód nem tud kibontakozni, valami elfojtja. A hely sajátos atmoszférája kellemesen tompította a kép féktelenül felszínre törő energiáit. És tényleg, a festményről egyértelműen Mensiki nézett vissza, úgy értem, Számomra tényleg olyan volt, mintha ő volna ott, mintha belekerült volna abba a képbe. Az arcképet természetesen én festettem, onnantól kezdve viszont, hogy Mensiki tulajdonába jutott, és ő kitette a dolgozószobája falára, mintha megszűnt volna minden rá gyakorolt hatásom. Többé már nem az enyém volt, hanem *az övé*. Bármiről is próbáltam volna megbizonyosodni a festménnyel kapcsolatosan, az a valami, mint egy sikamlós, fürge hal, nyomban kisiklott volna a kezeim közül. Tisztára mint egy nő, aki valaha hozzám tartozott, de már valaki másé.

- Hogy tetszik? Hát nem erre a falra lett kitalálva?

Mensiki természetesen az arcképről beszélt. Némán bólintottam.

- Több helyiség nem egy falán is kipróbáltam - folytatta -, végül úgy találtam, itt mutat a legjobban. A rendelkezésre álló falfelület, a megvilágítottság, és úgy egyáltalán, minden egyéb dolog szempontjából. Különösen abban az olvasófotelban ülve szeretem csodálni.

- Kipróbálhatom? - kérdeztem az említett ülőalkalmatosságra mutatva.

- Természetesen. Helyezze magát kényelembe.

Elhelyezkedtem a bőrfotelban, hátammal a kellemes ívű támlához simulva, lábam a zsámolyon pihentetve. Karba tett kézzel merültem el újra a látványban. Ahogy Mensiki mondta, a szobának ez a pontja valóban tökéletes hely volt a gyönyörködésre.

Ha a fotelből - amelyre egy rossz szavam nem lehetett, annyira kényelmes volt - ránéztem a szemközti falon lógó képre, magam is úgy éreztem, hogy valami egészen rendkívüli nyugalommal párosuló, csendes meggyőzőerő árad belőle. Mintha egy teljesen más alkotás lett volna, nem is az, amelyen a műtermemben dolgoztam. Az a kép - hogy is fogalmazzak - mintha ideérkezve újjászületett volna. Ugyanakkor mintha az alkotójából - azaz belőlem - már nem kért volna többet.

Mensiki távirányítóval halk zenét tett fel. Ismerős volt, Schubert a-moll vonósnégyese, D804-es jegyzékszám. A hangszórók kifinomult, tiszta, telt hangzást biztosítottak. Az Amada Tomohiko hangszóróiból jövő gyenge hangminőséghez képest tényleg mintha egy teljesen más zene szólt volna. Ekkor vettem észre, hogy a Kormányzó is a szobában van. A könyvespolc előtti fellépőn ült, és keresztbefont karral a festményemet bámulta. Ahogy ránéztem, kicsit megingatta a fejét, mintha azt üzenné: „Mondtam, hogy nem szabad ide néznetek!” Erre visszatereltem figyelmem a képre.

- Nagyon szépen köszönöm - mondtam a fotelből fölkelve. - Ez valóban kifogástalan hely ennek a képnek.

Mensiki mosolyogva megrázta a fejét.

- Ugyan, én tartozom hálával magának. Amióta megtaláltam a helyét ezen a falon, egyre jobban tetszik. Ha ránézek - hogy is mondjam -, mintha egy különleges tükör előtt állnék. Én vagyok

ugyan benne, de mégsem én vagyok. Egy kicsit más önmagam. Ha sokáig nézem, lassan furcsa érzés kezd a hatalmába keríteni.

Schubert muzsikájába merülve egy ideig ismét szótlanul nézte a festményt. A Kormányzó is hasonlóan hunyorogva figyelte, és még mindig a fellépőn ült. Mintha szándékosan utánozta volna - bár feltételezem, hogy nem állt szándékában ezzel tréfálkozni.

Mensiki ránézett a faliórára.

- Javaslom, vonuljunk át az ebédlőbe. Lassan elkészül a vacsora. Vajon merre lehet a Kormányzó?

A polc előtti fellépőre pillantottam. Már nem volt ott.

- Szerintem már itt van - feleltem.

- Akkor jó - mondta Mensiki megkönnyebbülve, majd a távirányítóval kikapcsolta a lejátszót. - Természetesen neki is téríttettem. Minő kár, hogy a vacsorát nem költheti el velünk!

Elmagyarázta, hogy az alattunk lévő emeleten - ha az előszobát földszintnek vesszük, akkor az alagsor alatti szinten - raktárak, a mosókonyha és egy edzőterem kapott helyet. Az edzőterem úgy lett kialakítva, hogy gyúrás közben zenét lehessen hallgatni. Hetente egyszer személyi edző jön hozzá, akivel izomerősítő gyakorlatokat végez. Kialakíttatott továbbá a házvezetőnőnek egy bentlakásra alkalmas stúdiószobát, amelyhez főzőkonyha és egy kis fürdőszoba is tartozik, jelenleg azonban senki nem használja. Elmondta, hogy volt hozzá egy kinti medence is, viszont mivel nem volt túl praktikus, és a fenntartása is körülményes volt, úgy döntött, megszünteti, és egy üvegházat építtetett a helyére. Aztán ki tudja, lehet, hogy egyszer még újra csináltat oda egy kétsávos kis huszonöt méterest, és ha igen, akkor majd mindenképp jöjjek el úszni. Az remek volna, mondtam, majd átmentünk az ebédlőbe.

24

Egyszerűen csak elsődleges információkat gyújt

Az ebédlő egy szinten volt a dolgozószobával. Abból nyílt aztán hátrafelé a konyha. Téglalap alakú helyiség volt, benne középen egy hosszú, legalább tíz centi vastag masszív tölgyfa asztallal, amelyet akár tíz ember is simán körülülhetett. Robin Hood tolvaj cimboráinak ideális hely a mulatozásra. Ma azonban a vidám haramiák helyett Mensiki és jómagam árválkodtunk mellette. A Kormányzónak is megterítettek, de őt magát sehol nem láttam. Kis négyszögletű terítő, ezüst étkészlet és egy üres pohár *jelezte* a számára előkészített helyet.

A nappalihoz hasonlóan az étkezőben is volt egy falnyi felület, amelyet teljes terjedelmében ablaküveg töltött ki. Innen rálátás nyílt a völgy túloldalára. Ahogy tőlem látni lehetett Mensiki otthonát, úgy ez biztosan fordítva is igaz volt. Az én házam azonban - ellentétben az övével - nem volt sem nagy, sem feltűnő, csak egy egyszerű faépület, de annak sötétben még a helyét sem lehetett kivenni.

Nem épült túl sok ház a hegyen, de az elszórtan álló otthonok mindegyikében égtek már az esti fények. Bizonyára mindenki a családja körében várta, hogy elkölthesse a jó meleg vacsorát, az

ablakokon kiszűrődő világosság legalábbis ilyesfajta meghittséget árasztott. A völgy innenső oldalán pedig éles kontrasztként itt voltunk mi, Mensiki, jómagam és a Kormányzó, akik egy családiasnak nehezen nevezhető, fura összejövetel résztvevőiként készültünk épp megkezdeni az étkezést. Az eső odakint változatlan egyhangúsággal szitált, a szél viszont alábbhagyott, csöndes őszi este volt. Néztem az ablakon át a tájat, és megint a veremre gondoltam. Arra az elhagyatott kőveremre az ódon kis szentély mögött. Nyilván ott tátong most is, sötéten, hidegen. Ahogy fölidéztem, valami különös, hűvös borzongás járta át a szívem.

- Olaszországi utam során bukkantam rá és vásároltam meg - mondta Mensiki, miután megdicsértem az asztalt. Hangjában nem volt különösebb büszkeség, inkább száraz tényként közölte. - Egy Lucca nevű kisváros bútorkereskedésében vettem, onnan hajóval szállíttattam haza. Rettenetesen nehéz, nagy munka volt ide fölcipelni.

- Gyakran utazik külföldre?

Mensiki ajka egy pillanatra megrándult, de vonásai azonnal visszarendeződtek.

- Korábban sokat utaztam - válaszolta. - Felerészt üzleti céllal, de legalább annyit szórakozásból. Mostanában azonban nem nyílik rá túl sok alkalmam. Ami a munkám illeti, egy ideje kicsit váltottam. Meg aztán nem is szeretek már annyira eljárni. Leginkább itt vagyok - és hogy tudjam, mit ért *itt* alatt, kezét széttárva körbemutatott a szobában. Gondoltam, mesél még megváltozott munkájáról, de nem tette. Változatlanul úgy tűnt, ezt a témát kerüli. Természetesen nem álltam neki kérdezgetni.

- Mit szólna, ha egy jól behűtött pezsgővel kezdenénk?

Nem volt ellenvetésem, így hát azt mondtam, hogy rábízom. Mensiki biccentett, mire megjelent a lófarkas fiatalember, és két karcsú pohárba gyöngyöző palackból pezsgőt töltött. A buborékok folyamatos függönyként szálltak fölfele szép, stabil habot képezve. A pezsgőspoharak olyan leheletvékonyak és könnyűek voltak, mintha csúcsminőségű papírból készültek volna. Koccintottunk az asztal két feléről, majd Mensiki a Kormányzó széke felé fordulva tiszteletteljesen megemelte poharát.

- Kormányzó, örülök, hogy eljött!

Válasz természetesen nem érkezett.

Mensiki a pezsgőt kortyolgatva operáról kezdett el beszélni. Elmesélte, micsoda élmény volt a szicíliai Catania színházában látnia Verdi Ernaniját, hogy az előadás alatt a mellette ülő figura mandarint hámozva énekelt a szereplőkkel, és hogy milyen csodálatos pezsgőt szolgáltak fel.

Végre aztán a Kormányzó is megjelent, bár nem a számára előkészített helyet választotta. Gondolom, mivel aprócska termete miatt legfeljebb az orráig ért volna az asztal, egy falipolcra kuporodott, rézsűt Mensiki háta mögött. Így a földtől mintegy másfél méter magasan lóbálta fura fekete cipőbe bújtatott lábát. Ügyelve arra, nehogy Mensiki meglássa, a Kormányzó felé fordulva finoman megemeltem poharam. Ő persze úgy tett, mint aki észre sem veszi.

Ekkor elkezdték felszolgálni a vacsorát. A konyha és az étkező között volt egy ételkiadásra szolgáló pult, a lófarkas fiatalember arról vette át és hozta el az asztalig a tányérokat. Az előétel egy gyönyörű ételköltemény volt: friss iszaki hal organikus salátával. Hozzá külön fehérbor dukált. A felszolgáló olyan óvatos mozdulatokkal húzta ki a palackból a parafa dugót, mintha taposóaknát hatástalanítana. Nem fűzött hozzá külön

magyarázatot a termőhelyről, fajtáról, de mondanom sem kell, tökéletes volt az íze. Ez csak természetes, hisz Mensiki házában tökéletlen bor nem kerülhetett az asztalra.

A következő fogás tengeriteknőc-leves volt, halételnek pedig ördöghal érkezett.

- Bár nincs még itt a szezonja, de megtudtam, hogy a kikötőben remek ördöghalat kínálnak - mondta Mensiki.

Valóban rendkívül friss volt. Finoman roppant, majd édesen omlott szét a számban. Első' osztályú. Hirtelen párolva, tárkonyos szószban szolgálták föl (azt hiszem legalábbis, hogy tárkonyos szósz volt).

Ezután vastagra szeletelt szarvashátszínsteak következett. A hozzá való különleges szószról mindenféléket megtudhattam, de a kiselőadás tele volt szakkifejezésekkel, így a felét sem jegyeztem meg. Mindenesetre az illata lenyűgözött.

A szimpatikus lófarkas vörösbort töltött a poharainkba. Mensiki elmondta, hogy a palackot egy órája nyittatta ki, és mostanáig boroskancsóba áttöltve pihent.

- Ez a művelet még tökéletesebben előhozza az ízeket, mivel a borba így megfelelő arányban jut oxigén - magyarázta tovább.

Ehhez az oxigéndologhoz én nem értek, de az biztos, hogy testes, jó bor volt. Más-más ízvilágot fedeztem föl benne, amikor belekortyoltam, amikor a számban megforgattam és miután lenyeltem a nedűt. Tisztára, mint egy rejtélyes hölgy, akinek szépsége a ráeső fény szöge és mértéke függvényében változik. És igazán kellemes utóízt hagyott maga után.

- Bordeaux-i - mondta Mensiki. - A gyógyhatások felsorolásától tekintsünk most el. Egyszerűen bordeaux-i.

- Mert ha egyszer belekezdünk, annak nem lesz se vége, se hossza^ igaz?

- Ahogy mondja - mosolyodott el, mire szeme körül huncut kis szarkalábak jelentek meg. - Ha egyszer belekezdünk, nem lesz se vége, se hossza, és én valahogy nem igazán szeretek ezzel foglalkozni. A jótékony hatások felsorolásával - légyen az bármivel kapcsolatos - hadilábon állok. Finom bor - ennyi bőven elég, nem?

Ezzel jómagam is így voltam.

A Kormányzó a polcon kuporogva nézte, ahogy eszünk- iszunk. Meg sem moccant, csak figyelt, egyetlen apró részletet sem szalasztva el. A látottakról azonban úgy tűnt, nincs különösebb véleménye. Mint ahogy korábban maga is mondta, ő egyszerűen csak megfigyel. Nem áll a dolgokhoz se pozitívan, se negatívan, és nem is ítélkezik. Egyszerűen csak információkat gyűjt első kézből.

Lehet, hogy pont ugyanígy bámult minket, miközben a barátnőmmel délutánonként az ágyban hemperegtünk. Ahogy elképzeltem a látványt, valahogy nyugtalanság fogott el. Habár azt mondta, számára pontosan ugyanolyan egy szexelő párt figyelni, mintha tévétornát vagy kéménytisztítást nézne, és ez talán így is van, de az is tény, hogy akit néz, az ettől zavarba jön.

Másfél óra múlva - hosszú, de tartalmas út lezárásaként - végre eljutottunk a desszertig, ami szuflé volt eszpresszóval. Ekkor jött ki először a szakács a konyhából. Magas, harmincas férfi volt, fehér szakácsruhában, keskeny fekete szakállal. Udvariasan köszönt.

- Remek volt a vacsora - dicsértem meg. - Nem emlékszem, mikor ettem legutóbb ehhez foghatót.

Őszintén így gondoltam. Alig akartam elhinni, hogy egy ilyen első osztályú szakács egy alig ismert kis francia éttermet vezet az odavarai kikötő közelében.

- Köszönöm szépen. Sokkal tartozom Mensiki úrnak - mondta mosolyogva, azzal meghajolt, és visszavonult a konyhába.

- Vajon a Kormányzó is elégedett? - kérdezte aggodalmas arccal Mensiki, miután a séf távozott. Nem úgy tűnt, mint aki megjátssza magát, valóban aggódott - szerintem legalábbis.

- Biztosan elégedett - feleltem komolyan. - Nagy kár persze, hogy ebben a kiváló lakomában nem részesülhetett, de azt gondolom, élvezte az estét.

- Ennek örülök.

Élveztem, de még mennyire - suttogta a fülembe a Kormányzó.

Mensiki vacsora után itallal kínált, de nem kértem, pukkadásig voltam. Töltött magának egy brandyt.

- Volna magához egy kérdésem - forgatta lassan öblös poharát. - Furcsa kérdés, és lehet, hogy sértő is.

- Csak nyugodtan. Kérdezzen bármit.

Kortyolt egyet az italából, majd hangtalanul letette a poharat az asztalra.

- A kőveremről van szó, a cserjésben - kezdett bele. - Aminek az aljában ülve a minap egy órát töltöttem el egyedül, elemlámpa nélkül. A deszkafedő fölöttem, rajta a kőnehezékek. Emlékszik? Azt mondtam magának, egy óra elteltével jöjjön értem, és engedjen ki onnan. Így volt, ugye?

- Pontosan.

- Mit gondol, miért tettem ezt?

- Fogalmam sincs - feleltem őszintén.

- Magam miatt - mondta. - Nem tudom pontosan megmagyarázni, de olykor szükségem van *arra,* hogy megtegyem. Hogy egy szűk, sötét helyen teljes csöndben magamra hagyjanak.

Némán vártam, mi következik.

- A kérdésem pedig: az alatt az egy óra alatt egyszer sem fordult meg a fejében, hogy otthagy engem abban a veremben? Nem kísértette meg a gondolat, hogy örökre ottfelejtsen a gödör sötét mélyén?

Nem igazán értettem a kérdést. Mi az, hogy otthagyni?

Mensiki finoman dörzsölni kezdte jobb halántékát, mintha valami régi seb helyét ellenőrizné.

- Úgy értem - folytatta -, ott voltam én, lent a csaknem három méter mély és két méter átmérőjű verem alján, létra nélkül, körülöttem a fal szorosan rakva kövekkel, amin nem lehet csak úgy fölkapaszkodni. Fölöttem a fedél erősen lezárva. Hiába kiabálok, vagy rázom a csengettyűt, ott, a hegyen egy lélek sem hallotta volna meg - természetesen magát kivéve. Saját erőmből képtelen lettem volna kimászni. Ha maga nem jön vissza értem, örökre ott maradok a verem mélyén, igaz?

- Könnyen lehet.

Jobb kezének ujjait még mindig a halántékán tartotta, de most nem mozgatta.

- Amit tudni szeretnék: az alatt az egy óra alatt nem suhant át agyán a gondolat - vagy annak akár csak egy szikrája -, ami arra ösztökélte volna, hogy inkább ne hozzon fel? Hogy ott hagyjon a veremben? Kérem, őszintén válaszoljon, ígérem, nem fogok megsértődni. - Kezét halántékáról levéve ismét megfogta a brandyspoharat, majd a levegőbe emelve lassan körözött vele, ám ezúttal nem ivott belőle. Hunyorítva beleszagolt, aztán visszatette az asztalra.

- Ilyesmire egyáltalán nem gondoltam - válaszoltam őszintén. - Egy *pillanatig* sem. Azt hiszem, csak az volt a fejemben, hogy ha letelik az egy óra, felemelem a fedelet, és kihozom onnan.

- Biztos?

- Száz százalék!

- Nos, ha én lettem volna a maga helyében, bizonyosan elgondolkodtam volna rajta - árulta el, és hangja kifejezetten békésen csengett. - Kétségtelenül megkörnyékezett volna a kísértés, hogy örökre ott hagyjam magát abban a veremben. *Hogy ez egy egyszeri, soha vissza nem térő alkalom.*

Erre nem tudtam mit mondani, így hát hallgattam. Ő folytatta.

- Ott, a gödör mélyén végig ez járt a fejemben. Hogy ha én lennék a maga helyében, egész biztosan bekúszna az agyamba a gondolat. Elég furcsa, nem? Bár valójában maga volt odafönn, én pedig a gödörben, végig azt képzeltem, hogy én vagyok odafönn, és maga a verem mélyén.

- Az sem zavarta, hogy ha otthagy, még a végén éhen halok? Hogy a csengettyűt rázogatva tényleg múmiává változom?

- Ez csak képzelgés volt. Nevezhetem kényszerképzetnek is. *Természetesen* valójában sohasem tennék ilyet. Csak elképzeltem. Eljátszadoztam a halál gondolatával. Ezért kérem, ne aggódjon. Számomra inkább az a felfoghatatlan, hogy maga egyáltalán nem érzett efféle késztetést.

- És mondja, nem félt ott a verem mélyén, egyedül a sötétben? - kérdeztem. - Nem fogta el a félelem, ha arra gondolt, mi lesz, ha otthagyom?

- Nem, félni nem féltem - rázta meg a fejét. - Ellenkezőleg, titkon talán még reméltem is, hátha tényleg megteszi.

- Remélte? - kérdeztem elképedve. - Azt, hogy ott hagyom a verem alján?

- Azt.

- Vagyis arra gondol, hogy nem bánta volna, ha hagyom meghalni?

- Meghalni azért nem akartam. Van még egy kis kötődésem az élethez, meg aztán éhen vagy szomjan halni nem tartozik a kedvenc halálnemeim közé. Mindössze arról van szó, hogy ha csak egy kicsit is, de *szerettem volna közelebb kerülni a halálhoz*. Hiába tudom, hogy milyen vékony a határmezsgye élet és halál között.

Ezen elgondolkodtam. Nem értettem még, mit jelentenek a szavai. Minden feltűnés nélkül a Kormányzóra néztem. Még mindig a polcon ült, teljesen kifejezéstelen arccal.

Mensiki folytatta.

- Szűk, sötét helyen egyedül bezárva sohasem a meghalás lehetősége a legfélelmetesebb, hanem az, amikor elkezd az ember azon gondolkodni, mi lesz, ha örökre itt kell élnie. Amikor ez eszembe jut, úgy érzem, ott helyben megfulladok. A falak megindulnak felém, és az az érzésem támad, hogy mindjárt összeroppantanak. Ahhoz, hogy az ember ezt túlélje, túl kell jutnia ezen a félelmén, bármi áron. Azaz felül kell emelkednie az egoján. Ahhoz viszont szembe kell néznie a halállal.

- De ez veszélyes.

- Úgy, mint Ikarosz, aki közel merészkedett a Naphoz. Nehéz felismerni, hol a határ, ameddig még elmehetünk. Életveszélyes feladat.

- Aki elkerüli a szembenézést, az nem juthat túl a félelmen, nem tud felülemelkedni az egoján.

- Így van - helyeselt Mensiki. - Aki elkerüli, az nem tud szintet lépni - mondta, és egy ideig úgy tűnt, mintha valamin elgondolkodna.

Azután hirtelen - számomra legalábbis hirtelennek hatott a mozdulat - fölpattant a székéből, az ablakhoz ment, és kinézett.

- Még kicsit szemerkél, de nem vészes. Nincs kedve kijönni a teraszra? Szeretnék mutatni valamit.

Az ebédlőből fölmentünk a nappaliba, onnan pedig ki a teraszra. Mediterrán stílusú, járólapokkal burkolt, tágas terasz volt. A fakorlátra támaszkodva gyönyörködtünk a tájban. Tisztára, mint valami turistanevezetesség kilátójáról, az egész völgyet be lehetett látni. Még szitált, de már inkább köd volt, mint eső. Még égtek a völgy túloldalán álló házak fényei. Ugyanaz a völgy volt, a másik oldalról nézve mégis teljesen más, más benyomást keltett. A terasz egy részét meghosszabbított tető fedte, alatta napozásra, olvasásra szolgáló nyugágy. Mellette alacsony, üveglapos asztalka, italoknak, könyveknek. Volt ott még egy zöld levelű dísznövény hatalmas cserépben, meg egy védőfóliával letakart magas, masszív eszközszerűség. A falon spotlámpák - lekapcsolva, ahogy a nappali fényei is.

- Merre lehet az én házam? - kérdeztem.

Mensiki jobbra mutatott.

- Arrafelé.

Hiába néztem abba az irányba, mivel nálam nem égett a villany, és a ködszerű eső is szitált, semmit nem tudtam kivenni.

- Nem látom - mondtam.

- Várjon csak - mondta Mensiki, azzal a nyugágy felé lépett, lehámozta a fóliát arról az eszközszerű micsodáról, és odahozta.

Olyan volt, mint egy háromlábú távcső. Nem kimondottan nagy, de az egyszerű távcsövekhez képest volt benne valami szokatlan. Sápadt olajzöld színe és ormótlan formája miatt lehetett volna akár valami optikai készülék is. Odaállította a korláthoz, irányba forgatta, majd finoman fókuszba állította.

- Pillantson bele, kérem. Ott lakik.

Belenéztem. Tiszta látómezejű, nagy felbontású távcső volt. Nem az a bármelyik sarkon kapható fajta. A halvány ködfátylon át szinte kézzelfogható közelségbe hozta a messzi tájat. És valóban ott volt a ház, ahol laktam. Láttam a teraszt, rajta a széket, amiben ülni szoktam, mögötte a nappalit, amellett pedig a műtermet, ahol festettem. A házba nem lehetett belátni, mert nem égett a villany. Bár lehet, hogy nappal azért látszott valami. Különös érzés fogott el, ahogy így néztem (vagy inkább kukkoltam) a helyet, ahol most élek.

- Nyugodjon meg, kérem - szólalt meg Mensiki a hátam mögött, mintha megérezte volna. - Aggodalomra semmi ok, nem teszek semmi olyat, amivel a magánszféráját megsérteném. Higgye el, ez a távcső nem a maga háza felé néz. Amit látni szeretnék, *az ugyanis máshol van*.

- Amit látni szeretne? - ismételtem elfordulva a szerkezettől, majd a hátam mögött álló Mensikire pillantottam. Hűvös arc nézett vissza rám, amiről változatlanul nem lehetett semmit leolvasni, ám az esti terasz fényeiben ősz haja még fehérebben ragyogott, mint általában.

- Megmutatom - felelte, majd gyakorlott mozdulattal kicsit északra fordította a teleszkópot, és gyorsan hozzáigazította a fókusztávolságot.

Hátralépett egyet, úgy mondta:

- Nézzen bele.

Belenéztem. A kerek látómezőben egy egyszerű, de stílusos faház jelent meg. A hegyderék dőlését ügyesen használva megépített kétszintes ház, felénk néző terasszal. A térképen talán szomszédoknak jelölnének minket, a terepviszonyok miatt azonban nincs köztünk összeköttetés, a két telekhez a hegy lábától külön út vezet. Az ablakban ugyan fény pislákolt, de a függönyök

miatt nem lehetett belátni. Ha nyitva lettek volna, és fel lett volna kapcsolva a világítás a szobákban, bizonyára látni lehetett volna a bent tartózkodók mozgását. Egy ilyen nagy felbontású távcsővel legalábbis gondolom, hogy simán.

- Katonai távcső, a NATO-nál alkalmazzák. Nincs kereskedelmi forgalomban, ezért kicsit nehéz volt beszereznem. Rendkívüli fényereje a sötétben is viszonylag tisztán kivehető képet biztosít.

- Szóval ez az a ház, *amit szeretne látni?* - fordultam felé.

- Ez. De kérem, félre ne értsen, nem kukkolom őket - felelte.

Még egyszer belepillantott, azután állványostul visszatette a távcsövet a helyére, és ráhúzta a védőfóliát.

- Menjünk be, még a végén megfázunk - mondta.

Visszatértünk a nappaliba, és letelepedtünk; én a kanapéra, ő a fotelba. Megjelent a lófarkas fiatalember, és megkérdezte, hozhat-e valamit inni. Nem kértünk semmit. Mensiki megköszönte fáradozásait, és közölte, hogy ma estére nincs több munka, mindketten hazamehetnek. A fiatalember meghajolt, majd távozott.

A Kormányzó a zongora tetején ült. A koromfekete Steinway hangversenyzongorán. Úgy tűnt, ez jobban tetszik neki, mint a falipolc. Kardján büszkén ragyogtak a drágakövek.

- A házban, amelyet az imént látott - szólt hirtelen Mensiki -, lakik egy lány. *Lehet,* hogy az én lányom. Még ha távolról és kicsiben is, de ó' az, akit látni szeretnék.

Jó ideig szóhoz sem jutottam.

- Emlékszik, mit meséltem az egykori szerelmemről? Már egy másik férfi felesége volt, amikor megszületett a lánya, akiben lehet, hogy az én vérem csörgedezik.

- Persze, hogy emlékszem. Ő az, aki lódarázscsípésbe halt bele, a lánya pedig most tizenhárom éves, igaz?

Mensiki röviden és határozottan bólintott.

- Ott lakik az apjával *abban a házban,* a völgy túloldalán.

Időbe telt, mire összeszedtem és sorba rendeztem a fejemben cikázó kérdéseket. Mensiki türelmesen várta, míg megfogalmazok valamiféle véleményt.

- Vagyis azért vásárolta meg a völgy túloldalán ezt a birtokot, hogy távcsövön keresztül naponta figyelhesse a lányt, aki talán az ön lánya. Azaz, ha jól értem, kizárólag emiatt vette meg ezt a házat egy vagyonért, majd újíttatta fel szintén nem kis pénzért. Így van?

Mensiki bólintott.

- Így, pontosan. Ez az ideális hely arra, hogy figyelhessem a házát. A környéken egy olyan telek sem volt, amelyikre építési engedélyt kaphattam volna, ezért kellett ezt a házat megszereznem, bármi áron. Azóta mindennap belenézek a távcsőbe, és az ő alakját keresem. Igaz, sokkal több az olyan nap, amikor nem látom.

- És ezért is él egyedül. Amennyire csak lehet, kizárja az embereket, hogy senki se zavarja.

- Így van - bólintott ismét. - Nem szeretném, hogy bárki is zavarjon. Azt akarom, hogy ne bolygassanak. Teljes magányra van szükségem. A világon - rajtam kívül - pedig csak egyvalaki tud erről az egészről: maga. Ugyanis nem szabad, hogy egy ilyen kényes dolog figyelmetlenségből napvilágra kerüljön.

Nem bizony, gondoltam magamban. És persze az is rögtön fölvetődött bennem: akkor most mégis miért mondja el mindezt nekem?

- Akkor mégis miért avat be most engem? - kérdeztem. - Nyilván megvan rá az oka, nem igaz?

Mensiki keresztbe tett lábát megigazítva egyenesen az arcomba nézett, majd alig hallható hangon válaszolt.

- Úgy van. Megvan rá az okom. Szeretném, ha mindenképp megtenne nekem valamit.

25

Milyen magányossá is tesz az igazság

- Szeretném, ha mindenképp megtenne nekem valamit - mondta Mensiki, és hangjából arra következtettem, hogy kezdettől fogva várta a pillanatot, amikor előállhat a dologgal.

Alighanem ezért hívott meg - a Kormányzóval együtt - a vacsorára, hogy személyes titkát megossza velem, és előhozakodjon azzal a bizonyos *kéréssel*.

- Ha tudom, megteszem - válaszoltam.

Mensiki jó ideig a tekintetem fürkészte, majd így szólt:

- Nem az a kérdés, hogy meg tudja-e tenni, mert az a helyzet, hogy senki más nem képes rá, egyedül maga.

Hirtelen valamiért úgy éreztem, muszáj rágyújtanom. Amikor megházasodtam, abbahagytam a dohányzást, és azóta - majdnem hét éve - egy szálat sem szívtam. Azelőtt láncdohányos voltam, szóval eléggé megszenvedtem az átállást a füstmentes életre, de már egyáltalán nem kívánom. Ebben a pillanatban azonban - hosszú idő óta először - újra úgy éreztem, de jó volna. Fogaim közé kapnám, meggyújtanám a végét - már a gondolatára is szinte hallottam, ahogy sercen a gyufa.

- Mégis miről lenne szó? - kérdeztem. Nem mintha tudni akartam volna, legszívesebben túlléptem volna ezen a témán, de a

helyzet úgy kívánta, hogy rákérdezzek.

- Röviden szólva arra kérném magát, legyen oly szíves, és fesse meg a lány arcképét.

Habár a mondat elég egyszerű volt, muszáj volt szavakra bontanom, majd a szavakat újra sorba rendeznem a fejemben.

- Úgy érti, fessem meg az arcképét annak a lánynak, aki *lehet,* hogy a magáé?

- Pontosan - bólintott -, erre szerettem volna megkérni. Ráadásul azt szeretném, ha a festményt nem fényképről készítené, hanem - az én esetemhez hasonlóan - a lányt hívná el, hogy modellt üljön magának ott, a műtermében. Ez az egyetlen feltételem. Olyan stílusban fest, amilyenben akar, teljesen magára bízom. Más kikötésem nincs.

Egy ideig nem jutottam szóhoz. Kérdések kavalkádja gomolygott a fejemben, végül azt tettem föl, amelyik legelőször eszembe jutott.

- De mégis hogy győzzem meg erről őt magát? Igaz, hogy itt lakik a közelben, mégsem mehetek oda hozzá vadidegenként, hogy szeretnélek megfesteni, volnál szíves modellt ülni nekem.

- Ez természetes. Az ilyen viselkedés csak gyanút ébresztene benne, bizalmatlanná válna.

- Akkor hát van valami jó ötlete?

Mensiki egy ideig némán fürkészte az arcom. Majd mint aki óvatosan kinyit egy ajtót, és besettenkedik a hátsó kisszobába, halkan és lassan mondta ki a szavakat.

- Ismeri őt. És a lány is jól ismeri magát.

- Ismerem? Hogyhogy?

- Bizony. Akikava Mariének hívják. Akikava, mint őszi folyó, a *Marié* pedig hiraganával írva. Nem rémlik?

Akikava Marié. Hallottam már valahol ezt a nevet. De nem tudtam viselőjéhez arcot társítani. Mintha valami megakadályozott volna benne. Aztán kis idő múlva eszembe jutott.

- Akikava Marié, oda jár az odávarai rajziskolába, igaz?

Mensiki bólintott.

- Igen. Oda jár a rajziskolába. A maga tanítványa.

Akikava Marié aprócska, szótlan tizenhárom éves kislány volt. Hozzám járt a gyerekműhelybe. A csoportot főleg alsó tagozatosoknak hirdették meg, ő hetedik osztályosként a legidősebb tanulóm volt. Csöndes természete miatt nem nagyon lógott ki, jól elvegyült a kicsik között. Mint aki ott sincs, mindig a leghátsó sorban ült. Azért maradt meg bennem mégis, mert valahogy hasonlított a húgomra, akit elvesztettem, még a koruk is egyezett nagyjából. A szakkörön általában szótlan volt. Ha mégis mondani kellett valamit, olyan halkan beszélt, hogy sokszor vissza kellett kérdeznem. Nagyon izgulhatott, úgy tűnt, a nyílt szemkontaktus zavarba hozza. Rajzolni viszont nagyon szeretett, ahogy ott ült a papír előtt ceruzával a kezében, megváltozott a tekintete. Szemében éles fény villant föl, ahogy összpontosított. A rajzai rendkívül érdekesek és figyelemre méltók voltak. Azt nem mondanám, hogy ügyes volt, de a képei megragadták az embert. A színhasználata teljesen eltért az átlagostól. Valahogy olyan furcsa lányka volt.

Fényes fekete haja egyenesen omlott alá, helyes kis orra, szép szeme akár egy babáé. Egész arcának szinte túlzott szépsége már-már azt az érzést keltette bennem, hogy ilyen nincs is. Tárgyilagosan nézve született szépség, ám valahogy mégsem éreztem rá megfelelőnek a „gyönyörű” jelzőt. Volt benne valami - alighanem a serdülő lányokból áradó különleges zabolázatlanság

vagy hasonló -, ami a benne rejlő szépség kisugárzását meggátolta. De eljöhet még az idő, hogy ezt az akadályt valami egyszer csak kibillenti, és valóban gyönyörű nővé válik. Nem most, idővel. Jut eszembe, a halott húgom vonásaiban is volt valami hasonló. Sokszor gondoltam arra, hogy lesz ő még szebb is.

- Tehát Akikava Marié - aki elképzelhető, hogy az ön lánya - itt lakik a völgy túloldalán - formáltam újra mondattá a frissen értelmezett szavakat. - És ön azt akarja, hogy fessem meg az arcképét, miközben ő modellt ül nekem, így van?

- Pontosan. De a személyes érintettségből kifolyólag ezt a képet nem *megrendelem* magától, hanem *kérem*. A kép elkészültével - természetesen amennyiben maga is hozzájárul - majd tisztelettel megvásárolnám, és ide helyezném a szobám falára, hogy mindig láthassam. Ezt akarom. Vagyis kérem.

Még mindig nem értettem, mire megy ki a dolog. Attól tartottam, ezzel még nincs vége a történetnek.

- Ez minden, amit akar? - kérdeztem.

Mensiki mély levegőt vett, majd kifújta.

- Az igazat megvallva volna még valami, amit kérni szeretnék.

- Mi lenne az?

- Egy egész kis apróság - felelte halk, picit remegő hangon. - Arra kérném, hogy amikor a képhez modellt ül magának, engedje meg, hogy meglátogassam. Egyetlenegyszer, egy rövid időre benéznék magához, mintha csak épp arra járnék. Hadd legyek vele egy szobában. Egy légtérben. Ez minden vágyam. Többet semmiképpen sem zavarnám.

Ezen elgondolkodtam. És minél többet gondolkodtam rajta, annál kellemetlenebbül kezdtem magam érezni. Sosem voltam jó közvetítő szerepben, és nem szeretek mások érzelmi örvényeibe - legyenek azok bármifélék - belekerülni. Ezt a szerepet nem nekem

találták ki, ugyanakkor kétségtelenül ott volt bennem a vágy, hogy tegyek valamit ezért az emberért. Alaposan át kellett gondolnom, mit válaszoljak neki.

- Erre térjünk vissza később - mondtam. - Egyelőre az a kérdés, hajlandó lesz-e Akikava Marié modellt ülni nekem. Először ezt kell megoldanunk. Rendkívül csendes gyermek, és bizalmatlan, mint egy macska. Lehet, hogy kerek perec visszautasít. Vagy az apja nem fogja engedni, hogy elvállalja. Azt se tudja, ki fia-borja vagyok, érthető volna részéről az elővigyázatosság.

- Macusima urat, a rajziskola tulajdonosát személyesen ismerem - mondta Mensiki hűvösen. - Ráadásul történetesen az iskola egyik befektetője, illetve támogatója is vagyok. Ha Macusima úr szól néhány jó szót az érdekünkben, viszonylag zökkenőmentesen haladhat előre a tervünk. Maga rendes ember, befutott festő, ha én jótállók magáért, és Macusima úr közvetít, biztosan megnyugszik majd az apja.

Ez *az ember mindent előre kiszámított, és aszerint halad előre,* gondoltam. Mindennel számolt, ami megtörténhet, és mint a táblás *go* játékban a kövek lerakásánál, minden lépését előre megtervezte. Olyan, hogy valami „így alakult", nála nem fordulhatott elő.

- Akikava Mariérői egyedülálló nagynénje gondoskodik a mindennapokban. Az apja húga. Korábban már említettem, hogy amikor az anyja meghalt, és az apja a munkája miatt túl elfoglalt volt, a nagynéni hozzájuk költözött, hogy ellássa az otthoni teendőket. Tehát, ha a nagynénit meggyőzzük, nyert ügyünk van. Ha rábólint, alighanem ő lesz az, aki gondviselője- ként elkíséri Mariét a műterembe. Csak nem mehet egy kislány kíséret nélkül egy egyedülálló férfi otthonába?

- Gondolja, hogy egyszerű lesz meggyőzni őt?

- Ezt bízza csak rám. Ha maga igent mond, a többit majd én intézem.

Újra gondolkodóba estem. Ez az ember alighanem tényleg ügyesen „el fogja intézni" a „többit". Jó az ilyesmiben. De kell-e nekem ez az egész nyűg a vállamra? Nem volna jobb kimaradni ebből a bonyolult viszonyoktól terhelt, szövevényes ügyből? Messzebb vezethet ez annál, mint amit Mensiki tervez vagy vár.

- Nem bánja, ha őszinte leszek? Lehet, hogy nem tartozik rám, ezért kérem, vegye úgy, hogy amit mondani fogok, csupán egy józan ész diktálta meglátás.

- Állok elébe minden szavának.

- Ez pusztán magánvélemény, de nem volna jobb, ha valamilyen úton-módon kiderítené, még mielőtt belefogunk az arcképterv megvalósításába, hogy Akikava Marié valóban az ön lánya-e? Mert akkor rengeteg fölösleges macerától kímélhetnénk meg magunkat, amennyiben mégsem ön az apja. Gondolom, nem egyszerű utánajárni, de valahogy csak megoldható. Ön biztosan megtalálja a módját. Hiába festem meg a képét, és kerül oda a magáé mellé a falra, a probléma attól még nem oldódik meg.

Mensiki kicsit várt, aztán válaszolt.

- Hogy Akikava Marié a vér szerinti lányom-e, vagy sem, annak orvosi értelemben - ha akarunk - utána lehet járni. Kicsit körülményes, de nem lehetetlen. Én viszont azt nem akarom.

- Miért nem?

- Azért, mert az eredmény igazából lényegtelen.

Becsuktam a szám, és az arcát figyeltem. Ahogy megrázta a fejét, dús ősz hajkoronája úgy rezgett, mintha szél borzolta volna. A hangja szelíd volt. Komolyan úgy beszélt, mintha egy okos, nagy testű kutyának tanítana néhány könnyebb igeragozást.

- Természetesen nem azt mondom, hogy mindegy - folytatta. - Mindössze arról van szó, hogy nem akarom feltétlenül kideríteni az igazságot. Lehet, hogy az én lányom, lehet, hogy nem. Tegyük fel, kiderül, hogy igen. Mégis mit kellene akkor tennem? Álljak oda elé, hogy szervusz, igazából én vagyok az apukád? Próbáljam meg érvényesíteni a szülői felügyeleti jogom? Ugyan, ilyesmire képtelen lennék!

Újra megrázta a fejét, kezeit úgy dörzsölgette össze a térde fölött, mint aki hideg téli estén melengeti a kályha előtt fázós tagjait. Majd folytatta.

- Akikava Marié jelenleg apjával és nagynénjével békésen éldegél abban a házban. Az anyja meghalt ugyan, és bár az apjának nem lehet könnyű, a család viszonylag stabilan egyben van. Marié legalábbis ragaszkodik a nagynénjéhez, és éli a maga kis életét. Ha most ebbe a képbe berontok azzal, hogy én vagyok Marié apja - még ha tudományos bizonyítékokkal támasztom is alá -, vajon mit érek el vele? Az egész ügy szépen elsimul? Inkább csak zűrzavart okozna az igazság, és végül senki sem lenne boldog - természetesen saját magamat is beleértve. Vagyis egy szó, mint száz - tárta szét kezeit a térde fölött -, az igazság feltárása helyett inkább szeretném a jelen helyzetet minél tovább fenntartani. Időbe telt ezt a döntést meghoznom, de most már hajthatatlan vagyok. Azt hiszem, úgy szeretném leélni ezentúl az életem, hogy szívemben hordozom a reményt: Marié talán az én lányom. És ennyi elég lesz nekem. A távolból kísérem majd figyelemmel, ahogy cseperedik. Még ha ki is derülne, hogy az apja vagyok, nem lennék boldog tőle, csak a hiányérzet mardos- na még erősebben. Ha pedig megtudnám, hogy mégsem az én lányom, az más értelemben tetézné a csalódásom. Azt hiszem, megszakadna a

szívem. Bárhogy is alakulna a dolog, nincs kilátás boldog végkifejletre. Érti, mit akarok mondani?

- Nagyjából értem a logikáját. De azt hiszem, ha én lennék az ön helyében, biztosan tudni akarnám az igazságot. Minden rációt félretéve az ember természetes vágya, hogy megtudja az igazat, nem?

- Ezt azért gondolja így, mert még fiatal - nevetett Mensiki. - Ha annyi idős lesz, mint én, majd átérzi, milyen magányossá is tesz olykor az igazság.

- És tényleg megelégszik ennyivel? A színtiszta igazság ismerete helyett egy képpel a falán, amely őt ábrázolja, és amelyben nap mint nap gyönyörködve elmerenghet a lehetőségen, hogy talán, talán...

- Ahogy mondja - bólintott. - Ha választanom kell a megingathatatlan igazság és az ingatag lehetőség között, én inkább ez utóbbit választom. Maga szerint ez természetellenes?

Tényleg természetellenesnek gondoltam, vagy legalábbis nem gondoltam természetesnek. Azért betegesnek sem, de végül is ez az ő problémája volt, nem az enyém. Ránéztem a Steinway tetején ücsörgő Kormányzóra. Fölfele tartott mutatóujjait két irányba mozgatta, mintha egy gumiszalagot húzna szét velük. Úgy tűnt, azt jelzi: „Erre a kérdésre térjünk vissza később!" Majd jobb kezének mutatóujjával a bal csuklójára mutatott. Karórát természetesen nem hordott, csak a helyét bököd- te. Ezzel pedig arra figyelmeztetett: „Lassan ideje indulni." Úgy tettem, ahogy javasolta.

- Ami a választ illeti, kaphatnék egy kis időt? Meglehetősen kényes ügyről van szó, szeretném nyugodtan átgondolni.

- Ez csak természetes! - tárta szét a karját. - Kérem, gondolkodjon, ameddig kedve tartja. A világért sem sürgetném.

Talán túl sok mindent kértem egyszerre.

Fölálltam és megköszöntem a vendéglátást.

- Majdnem elfelejtettem, volna itt még valami, amiről beszélni akartam magával - tette hozzá. - Amada Tomohikóról van szó. Emlékszik? A múltkor beszélgettünk arról, hogy Ausztriában tanult, majd a második világháború európai kitörése előtt közvetlenül nagy hirtelenséggel hazajött Bécsből.

- Emlékszem, hogyne. Tényleg beszéltünk róla.

- Nos, mivel engem is érdekeltek az előzmények, kicsit utánajártam a dolognak. Mondjuk elég régen történt, és nem tudni pontosan, mi az igazság, mégis úgy tűnik, akkoriban sok mindent pletykáltak róla, és nagy botrány lett belőle.

- Botrány?

- Az bizony. Egy időben az a hír járta, hogy Amada úr belekeveredett Bécsben egy merényletkísérletbe, ami félő volt, hogy súlyos politikai üggyé fajul, ezért a berlini japán nagykövetség lépett, és titokban kimenekítették őt az országból. Mindez közvetlenül az Anschluss után történt. Az tudja, mi volt?

- Amikor Németország 1938-ban bekebelezte Ausztriát.

- Pontosan. Hitler a náci Németországhoz csatolta, majd a politikai csatározások lezárásául 1939 márciusában önkényesen hatalma alá vonta az ország majdnem teljes területét, megszüntetve ezzel az osztrák államot. Ezalatt természetesen hatalmas volt a zűrzavar. A felfordulást kihasználva sok embert tettek el láb alól. Merényletben, öngyilkosságnak beállítva, koncentrációs táborba hurcolva - Amada Tomohiko bécsi tartózkodása egy ilyen vérzivataros időszakra esett. Állítólag Amada Tomohiko ekkortájt szerelmi viszonyt folytatott egy osztrák nővel, azt mondják, az ő révén keveredett bele az incidensbe. Úgy tűnik, egy főleg egyetemistákat tömörítő

földalatti mozgalom tervezett merényletet egy magas rangú náci tisztviselő ellen. Ez rendkívül kellemetlen volt mind a német, mind a japán kormány számára, hiszen mindössze fél évvel azelőtt kötötték meg az Antikomintern Paktumot, aminek nyomán a Japán Birodalom és a náci Németország kapcsolata egyre szorosabb lett. Mindkét ország érdeke volt tehát, hogy ezt a baráti viszonyt fenyegető helyzetet minden eszközzel elkerüljék. Amada Tomohiko fiatal kora ellenére már akkor Japán-szerte elismert festő volt, míg gazdag vidéki földbirtokos apja jelentős politikai befolyással bírt - egy ilyen embert nem lehetett csak úgy titokban eltüntetni.

- Ezért Bécsből hazatoloncolták Japánba?

- Úgy van. Vagyis közelebb áll az igazsághoz, ha azt mondjuk: kimenekítették onnan. Felsőbb politikai megfontolásnak köszönhette az életét, ami egy hajszálon múlott. Ha egy ilyen súlyos váddal a Gestapo karmai közé kerül, még egyértelmű bizonyíték sem kell ahhoz, hogy kivégezzék.

- És a tervezett merénylet? Meghiúsult?

- Alighanem még csírájában elfojtották. Tégla volt a szervezetben, aki mindenről jelentett a Gestapónak, így a tagokat egyszerre letartóztatták.

- Gondolom, nagy visszhangja lett.

- Furcsamód a dolog egyáltalán nem tudódott ki. Mint afféle botrányról, mindenféléket suttogtak róla, de hivatalos feljegyzés feltehetően nem maradt utána. Az ügy - bizonyos okokból - a sötétség homályába veszett.

Vagyis elképzelhető, hogy az Amada-festményen, *A kormányzó halálán* szereplő kormányzó valójában az a magas rangú tisztviselő volt. Lehet, hogy a kép az 1938-ban, Bécsben *tervezett* - de meg nem valósult - merénylet virtuális ábrázolása. Az incidens

résztvevői: Amada Tomohiko és a szeretője. A tervet az illetékes hatóság leleplezi, aminek következtében a szerelmesek elszakadnak egymástól, a nőt valószínűleg megölik. A férfi hazatér, és kínzó bécsi emlékeit egy *erős szimbolikával bíró* japán képben helyezi el, és a több mint ezeréves Aszuka-korszak világába ülteti át. *A kormányzó halála* Amada Tomohiko alighanem saját magának készített műve. Saját maga miatt kellett megfestenie, hogy ifjúkori véres emlékei ezáltal megmaradjanak. Ezért rejtette el jól becsomagolva a padláson a nyilvánosság elől. Hazatérte után részben a bécsi incidens miatt léphetett a nyugati stílust végleg elhagyva a japánkép-festés útjára. Egyszer s mindenkorra el akart távolodni régi önmagától.

- Hogy járt utána ennyi mindennek? - kérdeztem.

- Nem magam szaglásztam körbe - felelte. - Van egy szervezet, ismerőseim, őket kértem meg, hogy vizsgálódjanak. Mivel elég régi ügyről van szó, nem tudhatjuk, ténylegesen mi igaz belőle, de több forrás is utal rá, tehát az információ alapvetően hiteles lehet.

- Amada Tomohiko úrnak volt egy osztrák szerelme. A lány a földalatti ellenállás tagja volt, a merényletkísérletbe pedig ő is belekeveredett.

- Ha ez igaz - billentette félre a fejét Mensiki -, akkor - minő drámai fordulat! - aki bármit is tudhat az ügyről, az már szinte mind halott. Bármi is légyen az igazság, valószínűleg mi már sosem tudhatjuk meg. Meg aztán az idők során rá is rakódhatott ez- Az. De akárhogy is nézzük, ez egy igazi melodráma.

-Arról tudni valamit, hogy milyen mélységig keveredett bele az ügybe?

- Nem, azt nem tudni. Csak én gondolom, hogy a történet kész melodráma. Mindenesetre Amada urat ilyen előzmények után üldözték el Bécsből, hogy búcsút véve szerelmétől - az is lehet,

hogy még elköszönni sem volt módjuk -, egy brémai kikötőből induló hajón hazatérjen. A háború befejeztéig az Aszo-hegy vidékén bújt meg csendesen, hogy aztán nihongafestőként visszatérve elkápráztassa az embereket. Ez is mi, ha nem drámai fordulat?

Ezzel Amada Tomohikóról szóló beszélgetésünk véget ért.

A ház előtt ugyanaz a fekete Infiniti várt csendben, mint amelyikkel érkeztem. Az eső folyamatosan szitált, a párás levegő kezdett lehűlni. Lassan itt az ideje elővenni a melegebb holmikat.

- Igazán hálás vagyok, amiért eljött - mondta Mensiki. - A Kormányzónak is legmélyebb tiszteletem.

Részemről a szerencse - suttogta fülembe a Kormányzó, ezt persze egyedül én hallottam. Még egyszer megköszöntem a vendéglátást. Csodálatos volt a vacsora, nagyon élveztem. Úgy tűnik, a Kormányzó is hálás.

- Kérem, bocsásson meg, hogy vacsora után azzal az unalmas témával fárasztottam, remélem, nem rontotta el az estéjét.

- Ugyan, dehogy. Hanem engedje meg, hogy egy kicsit még gondolkodjam rajta.

- Természetesen.

- A gondolkodás nálam mindig időbe telik.

- Ezzel én is így vagyok. Jobb egy dolgot háromszor megfontolni - ez a mottóm. Sőt, hacsak időm engedi, még jobb, ha négyszer is végiggondolom. Tehát kérem, csak nyugodtan.

A sofőr a nyitott hátsó ajtó mellett állva várt. Beszálltam. A Kormányzó is nyilván velem együtt ült be, de látni nem láttam. A kocsi fölgördült az aszfaltozott emelkedőre, átgurult a kapun, majd lassan leereszkedett a völgybe. Ahogy a fehér birtok eltűnt a látómezőmből, egyszerre úgy éreztem, mintha az egész este csak

álom lett volna. Kezdtem elbizonytalanodni, mi normális, és mi nem, mi valóság, és mi nem.

- *Amit látunk, az a valóság* - suttogta a Kormányzó. - *Elég, ha csak figyeltek. Jól nyissátok ki a szemeteket. Dönteni ráér később.*

Bármennyire is jól figyelek, sok dolog van, amit nem veszek észre, gondoltam. Azaz lehet, hogy halkan ki is mondtam, a sofőr ugyanis futólag hátranézett rám a tükörben. Behunytam a szemem, és belesüppedtem az ülésbe. Milyen jó is volna, ha bizonyos döntéseket sohasem kellene meghoznunk!

Valamivel tíz óra előtt értem haza. Fogat mostam a csapnál, átöltöztem a pizsamámba, és ágyba bújtam. Rögtön el is aludtam. Persze mindenféléket álmodtam. Csupa kellemetlen, különös álmot. Bécs utcáin lengedező horogkeresztes zászlókról, a brémai kikötőt elhagyó hatalmas utasszállító hajóról, sziklafalon álló fúvószenekarról, a Kékszakállú herceg kulcsra zárt szobájáról, meg a Steinwayen zongorázó Mensikiről.

26

Ennél jobb kompozíció nem létezik

Két nappal később fölhívott az ügynököm Tokióból. Elmondta, hogy Mensiki úrtól megérkezett a pénz a képért, és az őket illető közvetítői díj levonása után átutalta az összeget a bankszámlámra. Megdöbbentem, mennyi pénzről van szó. Több volt, mint amennyit először mondott.

- Mensiki úr üzenetet is hagyott hozzá - magyarázta. - Az elkészült festmény gyönyörűsége minden várakozását felülmúlta, így a díjat megtoldotta egy kis bonusszal. Azt mondta, nyugodtan fogadja el.

Csak bólintottam, mert nem tudtam megszólalni.

- Bár magát a képet nem láttam - folytatta az ügynököm -, Mensiki úr e-mailben volt szíves küldeni róla egy fotót, amit megtekintettem. Ennek alapján én is úgy vélem, hogy gyönyörű festmény lehet. Messze több egy arcképnél, igazán büszke lehet rá.

Köszönetét mondtam, majd letettem a telefont.

Nem sokkal ezután a barátnőm hívott, hogy nem zavar-e, ha beugrik másnap délelőtt. Mondtam, hogy jöjjön csak. Pénteken ugyan rajziskola van, de időben belefér.

- Tegnapelőtt megvolt Mensiki úrnál a vacsora? - érdeklődött.

- Hú, nagyon komoly volt.
- Ízlett?
- De még mennyire! Csodálatos borok, kifogástalan ételek.
- És milyen volt odabent?
- Bámulatos. Fél napig tudnék neked mesélni róla.
- Na, majd élőben.
- Előtte vagy utána?
- Elég utána - felelte tömören.

Letettem a telefont, és átmentem a műterembe. Amada Tomohiko festményét, *A kormányzó halálát* szemléltem meg a falon. Számtalanszor láttam már, mégis most, hogy Mensiki szavai után ismét ránéztem, valami lüktető elevenséget éreztem benne. Nem az a tipikus történelmi témájú festmény volt, amely a múlt egy eseményét nosztalgikus színben jeleníti meg. Mintha a négy szereplő mindegyikének mimikájából és mozgásából - a Nyúltképűt leszámítva - ki lehetett volna olvasni, hogyan viszonyulnak az ábrázolt eseményhez. Az egyedüli köztük, akinek arca szenvtelenséget tükrözött, a kormányzót karddal leszúró fiatal férfi volt. Alighanem szívébe rejtette érzelmeit. A kormányzó a mellkasába döfött karddal, arcán a kín és az őszinte megdöbbenés: „Hogyan lehetséges ez?!" Az eseményeket követő fiatal lányt mellette - ő az operabéli Donna Anna - szinte kettészakítja a benne feszülő rettenetes őrlődés. Szép arcát eltorzítja a szenvedés, gyönyörű, fehér kezét szája elé tartja. A szolgának tűnő, zömök testalkatú férfi - Leporelló - az események nem várt alakulásától megnémulva az égre emeli tekintetét. Jobb kezét a magasba nyújtja, mintha meg akarna ragadni valamit. Tökéletes felépítés. Ennél jobb kompozíció nem létezik. A legapróbb részletekig kidolgozott, bámulatos elrendezés. A négy

ember az adott pillanatban megmerevedik, megőrizve a mozdulat dinamikáját. És én ebbe a kompozícióba beleláttam az incidenst, amely 1938-ban Bécsben *talán* megtörtént. A kormányzó nem Aszuka-kori öltözetet visel, hanem náci egyenruhát. Vagy az SS körömieket, egyenruháját. Mellkasából kiáll valami szablya vagy tőr. És aki őt leszúrta, *talán* nem más, mint maga Amada Tomohiko. De ki lehet az a lélegzetvisszafojtva álló nő? Amada Tomohiko osztrák szerelme? És vajon mi szaggatja úgy a szívét?

Leültem a kisszékre, és hosszan fürkésztem A *kormányzó halálát*. Ha szabadon engedtem a képzelőerőm, sokféle rejtett jelentést, üzenetet olvashattam ki belőle. De akárhogy illesztgettem is egymáshoz a magyarázatdarabkákat, végeredményben egyik sem volt több puszta feltételezésnél. A Mensiki által fölvázolt háttértörténet - vagyis amit mi annak gondolunk - szintén nem bizonyított történelmi tény, hanem csak mendemonda. Afféle melodráma. A történet minden sorában ott van a *talán*.

Bárcsak velem volna most a húgom - gondoltam. Ha Komi itt lenne, elmesélnék neki mindent töviről hegyire, ő pedig csendben, figyelmesen végighallgatna, néha közbevetve egy rövid kérdést. Még egy ilyen képtelen, szövevényes történet sem váltana ki belőle hangos megdöbbenést. A szemöldökét sem ráncolná. Arcának nyugodt megfontoltsága mit sem változna. És miután elmeséltem neki mindent, várna egy kicsit, majd ellátna néhány hasznos tanáccsal. Ez mindig így volt, kiskorunktól fogva. De ha jobban belegondolok, ő sosem jött oda hozzám lelkizni. Ha jól emlékszem, egyetlenegyszer sem. Vajon miért? Talán sosem érte őt semmi szívfájdalom? Vagy csak azt gondolta, úgysem tudná megbeszélni velem? Alighanem mindkettő - fele-fele arányban. Különben lehet, hogy ha meggyógyul és nem hal meg tizenkét

évesen, akkor sem maradt volna fönn túl sokáig köztünk az a meghitt viszony. Talán hozzáment volna valami unalmas pasashoz, akivel jó messzire elköltöznek, és a mindennapok idegőrlő taposómalmában végül egy gyereknevelésbe belefáradt, fényét vesztő nővé vált volna, aki már nem ér rá meghallgatni a bátyja ügyes-bajos dolgait. Senki sem tudhatja, hogyan alakul az élete.

Talán a feleségemmel való kapcsolatomban is az volt a gond, hogy Juzuban tudat alatt a meghalt húgomat kerestem. Gyanítom, hogy így volt. Természetesen nem volt szándékos, de a húgom elvesztését követően azt hiszem, a szívem mélyén mindig olyan partnerre vágytam, akihez nyugodtan fordulhatok a lelki bajaimmal. De mondanom sem kell, a feleségem nem a húgom. Juzu nem Komi. Más a helyzetük, más a szerepük. És ami a legfontosabb - más a történetük.

Ahogy ezen merengtem, hirtelen eszembe jutott, amikor - még házasságkötésünk előtt - meglátogattam Juzut a szülei házában, Szetagaja kerület Kinuta negyedében.

Juzu apja egy neves bank fiókvezetőjeként dolgozott. A fia - Juzu bátyja - szintén bankár volt, ugyanabban a kirendeltségben. Mindketten a Tokió Egyetemen végeztek közgazdászként, afféle bankárcsalád voltak. El akartam venni Juzut (természetesen ő is hozzám akart jönni), és ezt mentem megmondani a szüleinek, de akárhonnan nézzük is, az alig félórás találkozót aligha lehetett barátságosnak mondani. Egy csóró festő voltam, állandónak nevezhető jövedelem nélkül, akinek alkalmi munkája az, hogy arcképeket fest. Nem várt rám túl fényes jövő. Akárhogy is, az ilyen partner nem egy elit bankár apuka álma. Mivel ezt előre sejtettem, úgy mentem oda, hogy bármit is mondanak, bárhogy is szidalmaznak, nem veszítem el a fejem. Mondjuk úgy, eleve elég

higgadt típus vagyok. De az a hosszú prédikáció, amit Juzu apjától végig kellett hallgatnom, akaratomon kívül olyan ellenszenvet gerjesztett bennem, hogy kezdtem elveszíteni az önuralmamat. Annyira rosszul lettem, hogy már a hányinger környékezett. Fölpattantam, miközben beszélt, és közöltem, hogy elnézést kérek, de ki kell mennem a mosdóba. Letérdeltem a WC elé, és öklendezni kezdtem, hányni azonban nem sikerült, mivel a gyomrom teljesen üres volt. Még csak gyomorsav sem jött fel. Ezért aztán vettem néhány mély lélegzetet, és lehiggadtam. Hogy a kellemetlen szájszagot megszüntessem, gargarizáltam. Textilkendővel letöröltem az arcomról az izzadságot, majd visszamentem a nappaliba.

Juzu aggódva nézett rám.

- Jól vagy? - kérdezte.

Szörnyen festhettem. Aznap az apja ezzel köszönt el tőlem: - Házasodjatok csak össze, a ti dolgotok. Úgysem tart majd sokáig, maximum négy-öt év...

(Erre nem válaszoltam semmit.) Kellemetlenül csengő szavai sokáig visszhangoztak még a fülemben, és afféle átokként jó ideig kísértettek.

A szülei sosem támogatták az ötletet, mi mégis beadtuk a házasságkötéshez szükséges papírokat, és hivatalosan is férj és feleség lettünk. A saját szüleimmel már régóta alig volt kapcsolatom. Esküvőt nem tartottunk, a barátaink kibéreltek egy helyet, és szerény ünnepséget rendeztek nekünk. (A szervezés motorja persze ki más is lehetett volna, mint a mi gondoskodó Amada Maszahikónk!) De boldogok voltunk így is. Az első néhány évben, legalábbis azt hiszem, kétségtelenül. Négy-öt évig komoly probléma nem volt közöttünk. Egyszer csak azonban - ahogy az

óceánjáró hajó vált irányt a nyílt tengeren - kapcsolatunkban lassú fordulat következett be. Sem az okát, sem a lényegét nem tudom pontosan megfogalmazni. Talán mást jelentett neki, és mást nekem a házasság, és idővel egyre csak mélyült köztünk a szakadék. Mire észbe kaptam, ő már egy másik férfival találkozgatott. Vagyis a házasságunk mindössze hat évig tartott.

Bár a jóslatát egy-két évvel túlszárnyaltuk, gondolom, az apja kárörvendően mosolygott, amikor megtudta, hogy tönkrement a házasságunk. Annak pedig, hogy Juzu elhagyott, bizonyára kifejezetten örült. Lehet, hogy újra helyreállt köztük a béke, amióta szétmentünk. Ezt természetesen nem tudhattam, és nem is akartam tudni. Ez az ő személyes ügye, semmi közöm hozzá. Hanem az apja átka, úgy tűnt, még mindig ott lebegett a fejem fölött. Úgy éreztem, homályos jelenléte még most is mázsás súllyal nehezedik rám. És bár ezt nem akartam elismerni, mély sebet kapott a szívem, mélyebbet, mint gondoltam. Úgy folyt belőle a vér, mint Amada Tomohiko kormányzójának szúrt sebéből.

Végre eltelt a délután, a korán leszálló őszi est egyik pillanatról a másikra sötétségbe vonta az égboltot, a koromfekete, fényes tollú varjak hangosan lármázva repültek völgy fölötti szállásuk felé. Kimentem a teraszra, és a korlátnak támaszkodva néztem Mensiki házát a völgy túloldalán. Néhány higanylámpa már égett a kertben, fényük megvilágította a fehérlő falakat. Elképzeltem, ahogy a teraszon állva Akikava Mariét bámulja minden este nagy teljesítményű távcsövén keresztül. Csak azért, hogy ezt megtehesse - egyes-egyedül ezért -, erőnek erejével megszerezte azt a fehér házat. Egy vagyont költött rá, és rengeteg munkát fektetett egy olyan hatalmas birtokba, ami még csak nem is az ő stílusa. És különös módon - én legalábbis annak tartom -

elkezdtem őt olyan közel érezni magamhoz, ahogy eddig senki mást. Rokonszenv ébredt bennem iránta. Nem is! Hívhatjuk nyugodtan szolidaritásnak! Úgy gondoltam, ő és én bizonyos értelemben hasonlítunk. Nem valami birtokunkban lévő vagy hamarosan birtokunkba kerülő dolog hajt minket előre, hanem valami, amit elveszítettünk, amivel *jelen pillanatban nem rendelkezünk*. Nem mondhatom, hogy elfogadtam, amit tesz. Vitathatatlanul túlmutatott ez azon, mint amit az agyam képes volt befogadni. Az indítékát azonban meg tudtam érteni.

Bementem a konyhába, és töltöttem egy whiskyt jéggel, abból az üvegből, amit Maszahiko hozott. Az itallal a kezemben leültem a kanapéra, Amada Tomohiko lemezgyűjteményéből kiválasztottam Schubert vonósnégyesét, és föltettem a lejátszóra. A mű címe: *Rosamunda*. Ez szólt Mensiki dolgozószobájában. A muzsikát hallgatva táncoltattam poharamban a jégkockákat.

A Kormányzó aznap végül egyáltalán nem mutatkozott. Talán a fülesbagollyal pihent a padláson. Elvégre még egy ideának is kell egy kis szabadság. Akárcsak nekem. Nem is festettem aznap semmit.

Poharam pedig egyedül emeltem a Kormányzóra.

27

Az alakjukra mégis tisztán emlékszem

Miután megérkezett, meséltem a barátnőmnek a Mensiki házában töltött estéről. Akikava Mariérői, a háromlábú állványra szerelt, teraszon álló nagy fölbontású távcsőről, és arról, hogy a Kormányzó is velem tartott, természetesen hallgattam. Olyan ártalmatlan dolgokról beszéltem, mint a vacsoramenü, a szobák elrendezése, meg hogy hol milyen bútor volt. Mindketten anyaszült meztelenül feküdtünk az ágyban. Túl egy félórás meneten. Először kicsit feszülten gondoltam arra, vajon nem figyel-e minket épp valahonnan a Kormányzó, de ahogy belehevültünk, meg is feledkeztem róla. Ha annyira akar nézni, hát csak tegye!

A barátnőm - nagy sportrajongó - pont olyan behatóan érdeklődött a vacsorafogásokról, mintha a kedvenc csapata előző napi meccsének részeredményeiről lenne szó. Amennyire föl tudtam idézni, részletgazdag leírást adtam neki mindenről, az előételtől a desszertig, a bortól a kávéig, az étkészletet is beleértve. Eleve jó a vizuális memóriám. Ami egyszer a látómezőmbe kerül és amit elraktározok, arra bizonyos idő elteltével is képes vagyok viszonylag pontosan és részletesen visszaemlékezni. Pont úgy

tudtam az egyes ételeket is képként megjeleníteni, mintha csak gyors vázlatot készítenék a szemem előtt felvillanó tárgyakról. A barátnőm egyik ámulatból a másikba esve hallgatta. Úgy láttam, néha még a nyál is összefut a szájában.

- Ez fantasztikus! - révedezett. - Bárcsak meghívna egyszer engem is valaki egy ilyen lakomára!

- Bár, hogy őszinte legyek - vallottam be -, az ételek ízére szinte egyáltalán nem emlékszem.

- Nem emlékszel az ételek ízére? De finom volt a vacsora, nem?

- Finomnak finom volt. Nagyon is! Ennyi megmaradt. Az ízeket viszont nem tudom sem fölidézni, sem szavakba önteni.

- Az alakjukra mégis tisztán emlékszel?

- Persze. Mint festőnek az ételek alakjának Rekonstruálása nem okoz problémát. Ez a munkám. De a tartalmukról nem tudok beszélni. Ha költő lennék, talán az is sikerülne.

- Különös - gondolkodott hangosan. - Szóval *azt, amit* mi itt művelünk, később részletesen meg tudod festeni, de a hozzá kapcsolódó érzés megnevezése már nem megy?

Szavait megpróbáltam elrendezni az agyamban.

- A szexuális élvezetre gondolsz?

- Arra.

- Hát, azt hiszem, igazad van. De ha a szexet és az ételt vesszük, az étel ízét elmagyarázni sokkal nagyobb fejtörést okoz.

- Azt akarod ezzel mondani - kérdezte, és hangja fagyos volt, mint a kora téli alkony -, hogy a velem átélt szexuális élvezethez képest Mensiki úr vacsorájának íze sokkal érzékibb és mélyebb?

- Jaj, dehogy! - igyekeztem a tüzet oltani. - Egyáltalán nem erről van szó! Amiről beszélek, az nem afféle belső minőségi összehasonlítás, hanem a megfogalmazás nehézségi fokának problémája, technikai értelemben véve.

- Jól van na - enyhült meg. - Szóval nem rossz, amit nyújtok, igaz? Technikai értelemben véve.

- Nem! Sőt! Csodálatos! Technikai és minden egyéb értelemben. Olyan csodálatos, hogy azt vászonra sem tudnám vinni!

Az igazat megvallva egy szavam sem lehetett a tőle kapott testi gyönyörre. Volt már dolgom pár nővel - ha nem is annyival, hogy dicsekedhetnék vele -, de az ő nemi szerve az összes általam ismert nemi szervnél érzékibb és változatosabb volt. Valóban lehangoló lett volna, ha újrahasznosítás nélkül vár a sarokban hosszú évekig elhanyagolva. Ahogy ezt elmondtam neki, kicsit dacos, de elégedett mosoly futott át az arcán.

- Nem lódítasz?

- Eszem ágában sincs!

Egy ideig gyanakvóan méregette az arcom profilból, végül aztán úgy tűnt, hisz nekem.

- Na és a garázsát megmutatta? - kérdezte.

- A garázsát?

- Tudod, a legendás garázst, amiben állítólag négy brit verdét tart.

- Hát, azt sajnos nem láttam - feleltem. - Hatalmas a birtok, nem volt idő mindent bejárni.

- Aha... Akkor azt sem kérdezted meg, tényleg van-e E típusú Jaguarja? - sóhajtott.

- Ja, nem, az eszembe sem jutott. Figyelj, engem nem igazán hoznak lázba a négykerekűek.

- Elvagy a kis rozoga Toyota Corolla kombiddal, mi?

- Nekem tökéletes.

- Ha a helyedben lettem volna, én biztos megkérem, hadd érintsem meg, mert az a kocsi valami gyönyörűség! Azóta

álmodom egy olyan autóról, mióta gyerekkoromban láttam azt a filmet Audrey Hepburnnel és Peter O'Toollal. A filmben Peter O'Tool egy csillogóan fényes E típusút vezet. Milyen színű is volt? Azt hiszem, sárga...

Miközben ő a kislánykorában látott sportkocsiról ábrándozott, az én agyam hátsó zugában a Subaru Forester alakja sejlett fel. A Mijagi tartomány tengerparti városkájának út menti étterme előtt parkoló fehér Subaru. Azt hiszem, a legnagyobb jóindulattal nevezhető csak szépnek. Egy teljesen egyszerű, napi használatra gyártott, zömök kis SUV. Nem az az autó, amit az ember „úgy szeretne megérinteni". Nem egy E típusú Jaguar.

- Te, akkor az üvegházat meg az edzőtermet sem mutatta meg? - kérdezte a barátnőm.

Mensiki házáról beszélt.

- Se az üvegházat, se az edzőtermet, se a mosókonyhát, se a bejárónő szobáját nem mutatta meg, mint ahogy a konyhát, a több mint tíz négyzetméteres gardróbszobát és a biliárdasztallal felszerelt játéktermet sem. Nem vezetett ugyanis körbe.

Mivel egy rendkívül fontos dolgot akart elmondani nekem, nyilván nem volt ideje szépen, ráérősen bejárni velem a házat.

- De tényleg ilyenek vannak nála, hogy tíz négyzetméteres gardróbszoba meg biliárdasztalos játékterem?

- Nem tudom, ezeket csak úgy elképzeltem. De nem lepődnék meg egyiken sem.

- Szóval a dolgozószobáján kívül egyik szobát sem mutatta meg?

- Nem, de engem a belsőépítészet meg a lakberendezés nem is érdekel annyira. Amit láttam, az az előszoba, a nappali, a dolgozó és az étkező.

- És a Kékszakállú titkos szobája? Azt sem nézted meg?

- Nem volt rá idő. Mentem volna oda hozzá, hogy „És mondja, Mensiki úr, hol van a Kékszakállú herceg ama hírhedt szobája?”.

Erre unottan csettintett a szájával, és a fejét rázta.

- Komolyan, ti férfiak olyan lehetetlenek vagytok! Kíváncsiság, mint olyan, egy pici sem szorult belétek? Én a helyedben bejártam volna a ház minden zegzugát.

- Az biztos, hogy eleve mást jelent a kíváncsiság egy férfinak, és mást egy nőnek.

- Eléggé úgy tűnik - sóhajtott lemondóan. - Na de mindegy, elégedjünk meg azzal a sok új információval, amit sikerült Mensiki úr házáról beszereznünk.

Kezdtem kicsit feszült lenni.

- Azért ezeket az információkat ne nagyon terjeszd, különben bajba kerülök - az úgynevezett dzsungelhírügynökség jóvoltából…

- Minden rendben lesz - nyugtatott -, emiatt ne aggódj!

Azzal finoman megfogta a kezem, és a csiklójára vezette. Mindjárt növekedésnek is indult a kíváncsiságom, és kezdett újra átfedésbe kerülni az övével. Ma rajziskola, de van még idő az indulásig. Ekkor mintha csilingelést hallottam volna a műteremből, de valószínűleg csak a fülem csengett.

Délután három óra előtt, miután piros Minijén hazament a barátnőm, átsétáltam a műterembe, levettem a polcról a csengettyűt, és alaposan megvizsgáltam. Szemlátomást nem változott rajta semmi. Csak pihent ott csendben. Körbenéztem, de a Kormányzó sehol.

Odamentem a vászon elé, leültem a kisszékre, és a megkezdett festményem, *A fehér Subaru Forester-es férfit* szemléltem. Arra gondoltam, kitalálom, hogyan folytassam, amikor váratlan felfedezést tettem. *A kép már készen volt.*

Mondanom sem kell, hogy még az alkotás fázisában voltam. Tele voltam megvalósításra váró ötletekkel. Ez a festmény jelen pillanatban nem volt több egy három színből összegányolt alapnál, amin a férfi arcának elnagyolt vázlata látható. Csak durván fölvitt színek a szénkréta aláfestésre. Én persze képes voltam meglátni benne a fehér Subaru Forester-es férfi tényleges alakját, aki úgymond megbújt a képben - az arca elrejtve, mint egy trompe l'oeil-ben*. Más számára azonban ez az alak még láthatatlan volt. A kép nem volt több, mint puszta alap. A hamarosan érkezőre utaló felgyülemlett sejtetések és sugallatok. Ez a férfi azonban, akit a múlt emlékéből készültem föltámasztani és megfesteni, ezzel a jelenlegi lehangoló formájával szemlátomást teljesen elégedett volt. Mintha nagyon nem akarta volna, hogy tovább pontosítsam.

Hozzá ne érj többet! - üzente a kép mélyéről. Vagyis inkább parancsolta. *Semmit ne merészelj hozzátenni!*

Egy befejezetlenségében kész festmény. A férfi befejezetlenül volt teljes. Tiszta önellentmondás, de máshogy nem lehet megfogalmazni. És onnan, a kép rejtett mélységéből az alkotó felé - azaz felém - fordulva próbált valami határozott gondolatot vagy mit üzenni. Mintha meg akart volna értetni velem valamit. De hogy mit, azt egyelőre nem sejtettem. Ez az ember valóban él és mozog, döbbentem rá.

Levettem a képet az állványról, és mivel még nem száradt meg rajta a festék, megfordítottam - nehogy valami hozzáérjen -, úgy támasztottam oda a műterem falának. Lassan nem bírtam már ránézni sem. Úgy éreztem, valami baljós dolgot rejteget, amiről jobb, ha nem tudok. A kikötőváros levegője áradt belőle. Tengerszag, halpikkelyszag, a halászhajók dízelmotorjának szaga. Élesen sikoltozó vízimadarak raja körözött lassan az erős szélben.

Golfsapka - egy olyan férfié, aki valószínűleg még életében nem golfozott. Napcserzette arc, elgémberedett nyak- szirt, rövidre nyírt, őszes haj. Elnyűtt bőrkabát. A vendéglőben visszhangzó kés- és villacsörömpölés, ami a világ összes vendéglőjében ugyanolyan jellegtelenül szól. A parkolóban csendesen várakozó fehér Subaru Forester, hátsó lökhárítóján a kardhalas matricával.

- Üss meg! - szólalt meg a nő a menet kellős közepén.

Körmei - mind a tíz - erősen a hátamba mélyedve, átható izzadságszag. Ahogy kérte, meglegyintettem az arcát.

- Nem így! - rázta a fejét. - Vágj pofon, de igazán! Még erősebben! Nem baj, ha nyoma marad. Bátran! Orrvérzésig!

Nem akartam megütni. Nem vagyok egy erőszakos típus, szinte egyáltalán. De ő *igazából* azt akarta, hogy *igazából* üssem meg. Valódi fájdalom kellett neki. Mit tehettem volna, még egyszer megütöttem, ezúttal egy kicsit erősebben, hogy piros maradjon utána. Húsa minden egyes ütésre vadul szorította össze a péniszem. Mint egy kiéhezett élőlény, ami rákap a szeme elé került falatra.

- Fojtogass - suttogta a fülembe kicsivel később -, szorítsd meg a nyakam!

Hangja mintha egy másik térből érkezett volna.

- Ezzel - mutatta a párna alól előhúzott fehér fürdőköntös övét.

A fejemet teszem rá, hogy előre bekészítette. Kérésére nemet mondtam. Akárhogy is vesszük, én ilyesmire képtelen volnék. Túl veszélyes. Egy rossz mozdulat, és meghal.

- Akkor játszd el - könyörgött zihálva. - Nem kell igazából, csak csinálj úgy, mintha fojtogatnál. Tekerd a nyakam köré, és húzd meg, csak egy egész kicsit.

Ennek nem tudtam ellenállni. A jellegtelen étkészlet csörömpölése visszhangzott a vendéglőben.

Megráztam a fejem, és próbáltam ezt az emléket ellökni magamtól. Nem akartam rá emlékezni. Jó lett volna örökre megszabadulni tőle. Ám az érzés, ahogy a köntös övét szorítom, még mindig egyértelműen ott volt a kezemben. Ahogy a nyaka tapintása is. Sehogyan sem tudtam kiverni a fejemből. És ez a férfi tudta. Tudta, hol jártam és mit tettem előző éjjel. Ahogy azt is, hogy mit gondoltam.

Mihez kezdjek ezzel a képpel? Hagyjam a műterem sarkában a falnak fordítva? De így is nyugtalanít. Ha van más hely a tárolásra, az csakis a padlás lehet, ahol Amada Tomohiko is elrejtette A *kormányzó halálát*. Alighanem az az emberi szív rejtekhelye.

Megismételtem magamban, amit az előbb mondtam. *„Persze. Mint festőnek az ételek alakjának rekonstruálása nem okoz problémát. De a tartalmukról nem tudok beszélni."*

Megmagyarázhatatlan dolgok sora próbált ebben a házban egyre szorosabban körbevenni. A padláson talált Amada-festmény, A *kormányzó halála,* a különös csengettyű a cserjésben tátongó verem mélyéről, a kormányzó alakjában megjelenő idea, és a középkorú, fehér Subaru Forester-es férfi. És itt volt még Mensiki, ez a furcsa, ősz hajú ember a völgy túloldalán, aki a jelek szerint a fejében készülő kétes tervébe próbált engem épp belerángatni. A körülöttem kavargó örvény ereje egyre növekedett, és már nem tudtam visszafordulni. Elkéstem. Az örvény teljesen hangtalan volt, engem pedig megrémített ez a szokatlan csend.

……

* Trompe-l'oeil (francia, ejtsd: [tromplöj]), a szemet becsapó festészetnek nevezik, amikor a művész megtévesztő módon mutatja be a valóságot.

28

Franz Kafka az emelkedők szerelmese volt

Aznap délután gyerekeknek tartottam órát a rajziskolában, Odavara állomás közelében. Témánk az emberábrázolás volt, a kroki - azaz a gyors vázlat - műfaján keresztül. Ilyenkor a gyerekek párokat alkottak, és felváltva készítettek egymásról gyorsvázlatot a vázlatfüzetükbe. Tetszés szerint választhattak az iskola rajzeszközei közül (szénkréta, illetve többféle puha ceruza). Egy kép elkészültéhez tizenöt perc állt rendelkezésükre, az időt konyhai stopperrel mértük. A radír használatát kerülniük kellett, amennyire lehet, és egy rajzhoz egy lapot használtak. Miután elkészültek, egyenként kijöttek előre, hogy bemutassák a rajzot, amiről aztán mindenki szabadon elmondhatta a véleményét, benyomását. Ez egy kis létszámú, bensőséges hangulatú csoport volt. Azután én álltam ki, és beszéltem nekik a krokikészítés egyszerű trükkjeiről. Nagy vonalakban elmeséltem, miben különbözik például a vázlattól. A vázlatnál - mivel az a kép úgymond tervrajza - bizonyos mértékben szükség van a pontosságra. Ehhez képest a kroki az első benyomás szabad ábrázolása. Az első benyomást, amely a fejünkben megjelenik, vetjük papírra - még mielőtt elfelejtenénk - elnagyolt vonalakkal.

A krokinál nem annyira a pontosság, mint inkább az arányok és a gyorsaság dominál. Még a nagy festők közt is szép számmal akadnak, akik küszködnek vele. Nekem világéletemben jól ment.

Azután kiválasztok egy gyereket - ő lesz a modell -, és lerajzolom a táblára fehér krétával. Így mutatom be valós példán keresztül a tanultakat. A gyerekek odavannak, ilyeneket kiabálnak be, hogy: „Azta!”, „De gyors!” vagy „Tökre hasonlít!”. Ez is a tanár egyik fontos feladata, elvezetni a gyerekeket az őszinte rácsodálkozásig.

Legvégül pedig párcsere és újabb krokirajzolás következett. A gyerekek másodszorra már határozottan jobb képeket készítettek. A tudást 'pillanatok alatt magukba szívják. A tanár csodálkozik csak igazán! Vannak persze ügyesebb gyerekek és kevésbé tehetségesek is, de nem ez számít, mivel nem is annyira rajzolást tanítok nekik, hanem inkább egyfajta látásmódot.

Ezen a napon Akikava Mariét választottam modellnek. Természetesen nem véletlenül. Egyszerű vonalakkal megrajzoltam a felsőtestét a táblára. Ez így a szó szoros értelmében véve nem kroki, de lényegét tekintve ugyanolyan. Három perc alatt készültem el vele. Ezt a rajzórát használtam fel arra, hogy kipróbáljam, hogyan tudnám megfesteni őt. És rájöttem, hogy ez a kislány egyedülálló modell, aki lehetőségek sorát rejti magában. Eddig sosem figyeltem meg az arcát tudatosan, de ahogy jobban szemügyre vettem a rajzhoz, kiderült, hogy sokkal érdekesebb annál, mint ahogy korábban csak úgy, felszínesen gondoltam róla. Nem pusztán arról van szó, hogy szép volt az arca. Gyönyörűnek gyönyörű, de közelebbről megvizsgálva egyfajta aránytalanságot fedeztem föl benne, és a kicsit bizonytalan arckifejezés mögött egy erős valaki rejtőzött. Mint valami magas fűben megbúvó fürge vadállat. Ezt a benyomást

lenne jó ügyesen formába önteni. De három perc alatt, krétával táblára ez elég nagy kihívás. Jobban mondva szinte megugorhatatlan. Ahhoz sokkal több időre van szükség. Szépen, nyugodtan elmerülni az arca részleteiben, felosztani, alkotóelemeire bontani, és egyáltalán, őt magát sokkal jobban megismerni.

Az elkészült képet fönn hagytam a táblán, majd miután a gyerekek hazamentek, egyedül, összefont karral megálltam a krétarajz előtt, és hosszasan szemléltem. Próbáltam megállapítani, van-e hasonlóság közte és Mensiki között, de nem sikerült dűlőre jutnom. Ha úgy vesszük, nagyon is hasonlítanak, másfelől nézve viszont egyáltalán nem. Ha mégis ki kellene emelnem egyvalamit, ami közös bennük, akkor az, azt hiszem, a szemük volna. Úgy éreztem, van valami hasonló a tekintetükben, különösen, amikor egy pillanatra fellobban bennük az a jellegzetes tűz. Amikor sokáig nézünk tiszta forrásvíz mélyére, meglátjuk a helyet, ahol összegyűlik a fény. Csak akkor vesszük észre, ha jól figyelünk, ráadásul a fény azonnal megremeg, és alakját veszti. Minél jobban meresztjük a szemünket, annál inkább erősödik bennünk a kétely: lehet, hogy az egész csak optikai csalódás? Ám kétségtelenül ragyog ott valami. Sokan ülnek modellt nekem, és néhanapján előfordul, hogy valakinél hasonló ragyogást érzek. Nagyon ritka az ilyen ember, de Akikava Marié egy volt közülük - ahogy Mensiki is.

A portás - középkorú asszony - bejött a terembe, hogy elpakoljon. Megállt mellettem, és ámulva tapasztotta szemeit a rajzra.

- Ez a kis Akikava Marié, igaz? - kérdezte rögtön, ahogy ránézett. - Elképesztő, a megszólalásig hasonlít rá! Kár letörölni!

- Köszönöm - feleltem, majd fölkelve az asztaltól fogtam a szivacsot, és szépen letöröltem vele a táblát.

A Kormányzó másnap - szombaton - végre megjelent. Először láttam azóta, hogy kedden Mensikinél vacsoráztunk - vagy, hogy az ő szavaival éljek, először öltött alakot. Bevásárlásból hazatérve olvasgattam délután a nappaliban, amikor a műteremből érkező csilingelésre lettem figyelmes. Átmentem, erre ott ült a Kormányzó a polcon, és füléhez emelve rázogatta a csengettyűt, mint aki meg akar bizonyosodni arról, hogyan szól. Amint észrevett, abbahagyta.

- Rég láttuk egymást, igaz? - üdvözöltem.

- Rég, nem rég, badarság! - felelte flegmán. - Mi, ideák száz meg ezer év távlatából járunk-kelünk a világban. Egy nap ide vagy oda, mit számít!

- Hogy érezte magát Mensiki úrnál?

- Ott? Hát, az elég érdekes este volt! Igaz, a vacsora élvezetéből kimaradtam, a szemem azért betelt a látvánnyal. Ez a Mensiki koma pedig igen figyelemreméltó figura. Mindent átgondol előre, az utolsó mozzanatig, és rengeteg mindent a szívén visel.

- Megkért valamire.

- Ja, igen... - vette kezébe az ósdi csengettyűt, majd közömbösen nézegetni kezdte. - Hallottam, közvetlen közelről. Ámbátor énnekem nem sok közöm van hozzá. Ez, feleim, kizárólag rátok tartozik. Közös gyakorlati, ha úgy tetszik, evilági ügyetek.

- Kérdezhetek valamit?

- Tessék csak - simogatta tenyerével a szakállát. - Meglátjuk, tudok-e rá felelni.

- Amada Tomohiko festményéről, *A kormányzó haláláról* van szó - kezdtem bele. - Nyilván ismeri, hiszen az egyik szereplője alakját vette kölcsön. Az a kép minden bizonnyal az 1938-ban Bécsben történt merényletkísérlet motívumára épül. Az incidenshez Amada Tomohikónak is köze volt. Mondja, tud valamit erről az ügyről?

A Kormányzó egy ideig keresztbe font karral gondolataiba merült, majd hunyorítva így szólt:

- A történelem *tele van* olyan ügyekkel, amelyek jobb, ha sosem kerülnek napvilágra. A dolgok pontos ismerete nem feltétlenül teszi az embert többé. Az objektivitás nem minden esetben múlja felül a szubjektivitást, de nem ám. Ahogy a tények sem okvetlenül törlik el a téveszméket.

- Ez általában így igaz, de ez a kép valamit nagyon el akar mondani. Mintha a művész azért festette volna, hogy személyes rejtjelekkel ábrázoljon egy számára rendkívül fontos, ám a nyilvánosság elé nem tárható dolgot. A szereplőket áthelyezte egy másik korba, és az újonnan elsajátított nihonga technikát alkalmazva, úgymond egy metaforában tett vallomást. Az sem kizárt, hogy egyenesen emiatt dobta sutba a nyugati művészetet, és váltott a japán stílusú ábrázolásra.

- Miért ne beszélhetne az a kép? - mondta a Kormányzó alig hallhatóan. - Ha annyira el akar valamit mondani, hát csak mondja! A metafora maradjon csak metafora, a rejtjel rejtjel, a bambuszszita pedig bambuszszita. Mi ezzel a gond?

Nem értettem, hogy kerül ide hirtelen a bambuszszita, de nem firtattam.

- Gond éppen nincs vele - válaszoltam -, én csak a festmény születésének hátterére vagyok kíváncsi. Az a kép ugyanis akar valamit. Létrejöttének egészen biztosan konkrét célja volt.

A Kormányzó, mint aki egy régi emléken révedezik, megint csak a szakállát simogatta.

- Franz Kafka - kezdett bele - az emelkedők szerelmese volt. Elbűvölték az ilyen-olyan lankák. Szeretett gyönyörködni a meredek utak mentén épült házakban. Leült az út szélére, és órákon át mást sem csinált, mint bámulta az épületeket. Fejét hol félrebillentette, hol ismét egyenesbe hozta, úgy nézte anélkül, hogy megunta volna. Elég fura fickó volt. Na, ezt tudtátok róla?

Hogy odavolt az emelkedőkért?

- Nem, nem tudtam - feleltem. - Életemben nem hallottam erről.

- Na de így, mindennek tudatában azért egy pirinyót jobban megértitek a művészetét, nemdebár?

Erre nem válaszoltam.

- Ezek szerint Franz Kafkát is ismerte személyesen?

- Annak az embernek természetesen nem volt alkalma szerény személyemmel találkozni.

Miközben ezt mondta, úgy kuncogott, mint akinek eszébe jutott valami. Először hallottam őt hangosan nevetni. Vajon mi lehetett ennyire vicces Franz Kafkában?

Miután kinevette magát, folytatta.

- Az igazság szimbólum, a szimbólum igazság. A szimbólumokat legjobb, ha elfogadjuk úgy, ahogy vannak. Nincs azokban sem észérv, sem tény, sem egyéb kutyafüle, hangyatöke, vagy egyáltalán, semmi. Ha az ember máshogy próbálja őket értelmezni, az olyan, mintha bambuszszitát akarna vízen úsztatni. Nem azért mondom, de jobb, ha hozzá se kezd. Amit a mi drága Mensikink művel, az is ehhez hasonló.

- Szóval bármit is tesz, végső soron csak meddő próbálkozás?

- Egy lyukacsos bambuszszitát a vízen úsztatni? Nincs, aki képes volna erre.

- De mit akar pontosan Mensiki?

A Kormányzó könnyedén vállat vont. A szemöldökei között keletkező sármos ráncok a fiatal Marion Brandót juttatták eszembe. Nem hiszem, hogy látta volna Elia Kazan filmjét, *A rakpartont,* de azok a ráncok szakasztott úgy álltak, mint Marion Brando homlokán. El nem tudtam képzelni, vajon hány ember külseje és arcvonása van még a tarsolyában.

- Amada Tomohiko festményéről, *A kormányzó haláláról* nagyon keveset tudok nektek mondani. Mégpedig azért, mert valójában a tanítás és a képletesség a lényege, ami szavakkal nem magyarázható. Csak elfogadni lehet - mondta, azzal megvakarta a füle tövét, tisztára úgy, ahogy a macskák szokták eső előtt. - Egyvalamit azonban elárulhatok nektek - folytatta. - Egy egész apróságot. Holnap este telefonhívást kaptok, Mensiki koma fog keresni titeket. Jól gondoljátok meg, mit válaszoltok neki. Igaz, a válaszotok ugyanaz lesz így is, úgy is, azért jobb, ha átgondoljátok a dolgot. És fontos az is, hogy valamilyen módon vele is tudassátok azt, hogy ti most gondolkodtok. Bizony, az első ajánlat visszautasítása az üzleti élet egyik kőkemény alapszabálya. Aki megjegyzi, jól jár - kuncogott ismét.

Úgy tűnik, aznap jókedvében volt.

- Különben teljesen más téma - szakította félbe magát -, de csiklót érinteni érdekes dolog, vagy nem?

- Őszintén szólva nem azért szoktuk megérinteni, mert „érdekes” - válaszoltam.

- Hiába nézem közvetlen közelről, én ezt nem értem.

- Azt hiszem, én sem. Nem csak egy idea számára rejtély, nem érti ezt senki.

- Én mindenesetre hamarosan eltűnök. Nem igazán érek rá, van egy *kis dolgom* - szólt, azzal köddé vált. Ahogy Vigyori Macsek, szépen, lassan.

Kimentem a konyhába, összeütöttem valami egyszerűt, és megvacsoráztam. Közben azon morfondíroztam, vajon mi „dolga" lehet egy ideának. Persze halványlila fogalmam sem volt.

Ahogy a Kormányzó megjósolta, másnap este nyolc után hívás érkezett Mensikitől. Először megköszöntem neki a múltkori vendéglátást. Elmondtam, hogy fantasztikus volt a vacsora. Ó, igazán semmiség, részemről a megtiszteltetés, válaszolta ő. Hálám fejeztem ki azért is, amiért a megbeszéltnél nagyobb összeget fizetett. Ugyan, azzal ne foglalkozzak, hiszen annyira csodálatos lett a kép, természetes, hogy ekkora honorárium jár érte. Néhány ilyen udvariassági kör lefutása után aztán egy ideig csendben hallgattunk.

- Visszatérve az Akikava Mariével kapcsolatos dologra - váltott könnyedén témát, mint akinek az időjárásról jutott hirtelen valami az eszébe. - Emlékszik? A minap megkérdeztem, volna-e szíves megfesteni az arcképét úgy, hogy Marié modellt ül magának.

- Természetesen emlékszem.

- Nos, tegnap beszéltem vele, pontosabban szólva, az iskola tulaja, Macusima úr puhatolózott a nagynéninél, lehetséges volna-e ilyesmi, és Marié igent mondott rá.

- Valóban? - feleltem.

- Vagyis minden feltétel adott, már csak a maga beleegyezése szükséges.

- És Macusima úrnak nem volt gyanús, hogy ön mégis mit keres a történetben?

- Kérem, ne aggódjon, ezzel kapcsolatban nagyon körültekintően jártam el. Remélem, nem sértődik meg, de úgy tálaltam neki a dolgot, hogy én vagyok a maga pártfogója.

- Persze, semmi gond. De azért nagy dolog, hogy Akikava Marié így rábólintott. Pedig olyan kis csendes, szófogadó, bátortalan kislánynak tűnt.

- Az igazat megvallva a nagynéni eleinte nem repesett az örömtől. Elég nagy tiszteletlenség magával szemben, de azt mondta, rendes ember nem áll modellt egy festőnek.

- A, ezzel többnyire mindenki így van.

- Marié viszont állítólag nagyon határozott volt. Azt mondta, magának szíves-örömest megteszi. Lényegében ő győzte meg a nagynénjét.

De vajon miért? Talán köze volt ennek ahhoz, hogy megrajzoltam őt a táblán? Úgy döntöttem, ezt nem kötöm Mensiki orrára.

- A dolog ezzel a lehető legjobban alakult - folytatta Mensiki.

Egy kicsit elgondolkoztam, vajon tényleg így-e a legjobb.

Úgy tűnt, Mensiki a vonal túlsó végén a véleményemre vár. Ehelyett azonban kérdeztem.

- Volna szíves kicsit jobban kifejteni, mégis miről szól a terve?

- Nagyon egyszerű - felelte. - A forgatókönyv így hangzik: maga arcképfestéshez keresett modellt, és erre a szerepre a rajziskola növendékét, Akikava Mariét találta a legmegfelelőbbnek. Az iskola tulaját, Macusima urat kérte meg, hogy puhatolózzon a gondviselőnél, azaz Marié nagynénjénél. Ennyi. Macusima úr pedig - mind tehetségét, mind megbízhatóságát illetően - kezeskedett magáért. Kifogástalan jellem, lelkes pedagógus és tehetséges festő, aki ígéretes jövő előtt áll. Úgy intéztem, hogy rólam egy szó se essen. A nagynéni feltétele annyi volt, hogy a

kislány természetesen csak felöltözve ülhet ott, ő is elkíséri, és legfeljebb délig maradnak. Nos, elfogadja?

A Kormányzó tanácsát megfogadva picit lassítottam a Mensiki által diktált tempón, és az „első ajánlatot" visszautasítottam.

-A feltételeket teljesen elfogadhatónak tartom, hanem a döntéshez kérnék még egy kis gondolkodási időt, ha lehet.

- Ez csak természetes - felelte nyugodt hangon. - Kérem, gondolkodjon rajta, ameddig csak jólesik. A világért sem sürgetném. Nyilvánvalóan maga az, aki fest, úgyhogy, ha nincs meg a kellő lelkesedés, az egésznek annyi. Mindössze szerettem volna, ha tudja, én mindent előkészítettem. Ja, és még valami. Talán mondanom sem kell, hogy ezt a dolgot természetesen kész vagyok bőkezűen meghálálni.

Hú, de gyorsan zajlanak az események, gondoltam magamban. Bámulatos, mennyire gördülékenyen alakulnak a dolgok. Mint amikor egy labda gurul lefelé a lejtőn... Elképzeltem Franz Kafkát, ahogy ül egy meredek út mentén, és ezt a labdát bámulja. Jobb óvatosnak lennem.

- Adjon nekem, kérem, két nap gondolkodási időt - mondtam. - Aztán azt hiszem, tudok már válaszolni.

- Rendben. Két nap múlva ismét felhívom - felelte, majd letettük a telefont.

Az igazat megvallva a válaszhoz nem volt szükségem két napra, ugyanis már rég döntöttem. Alig vártam, hogy megfesthessem Akikava Marié arcképét. Senki emberfia nem tudott volna eltántorítani. A két nap haladék azért kellett, mert nem akartam úgy táncolni, ahogy Mensiki fütyül. Az ösztönöm - és a Kormányzó - azt súgta, itt most egy kicsit vissza kell vennem, hogy levegőhöz jussak. Így mondta a Kormányzó: *„Olyan, mintha bambuszszitát akarna vízen úsztatni. Egy lyukacsos*

bambuszszitát. Nincs, aki képes volna erre.” Valamit előre akart jelezni. Valamit, ami közeleg.

29

Mesterkéltség, ami lehet, hogy benne van

A következő két napot azzal töltöttem, hogy a két képet fürkésztem fölváltva a műteremben: Amada Tomohiko alkotását, A *kormányzó halálát,* és *A fehér Subaru Forester-es férfi* arcképét, amit én festettem. A *kormányzó halála* a műterem fehér falán lógott, *A fehér Subaru Forester-es férfi* képe pedig egy félreeső zugban állt a falnak fordítva. Csak mikor nézegettem, akkor tettem vissza az állványra.

Hogy gyorsabban teljen az idő, a festmények szemlélése mellett olvastam, zenét hallgattam, főztem, takarítottam, gazoltam a kertben, és sétáltam a ház környékén. Nem akaródzott festeni. A Kormányzó sem mutatkozott. Némaságba burkolózott.

Egy közeli hegyi ösvényen bandukolva azt próbáltam kideríteni, nem látható-e valahonnan Akikaváék háza, de sehonnan sem nyílt rálátás - arról a szakaszról legalábbis, amerre én jártam. Mensiki házából nézve úgy tetszett, légvonalban egész közel vagyunk egymáshoz, de a valóságban a domborzati viszonyok korlátozták a kilátást. A fák között lépdelve akaratlanul is ügyeltem a lódarazsakra.

A kétnapos szemlélődés alatt ismételten arra jöttem rá, hogy a megérzéseim nem csalnak. *A kormányzó halála* arra várt, hogy titkos rejtjelei megfejtessenek, *A fehér Subaru Forester-es férfi* pedig azt akarta, hogy az alkotó - azaz én - ne javítgasson többet rajta. Mindkét követelés annyira erőteljes és határozott volt - én legalábbis így éreztem -, hogy egyszerűen képtelen voltam szembemenni velük. *A fehér Subaru Forester-es férfit* jelen állapotában hagytam (miközben azon voltam, hogy kérése okát megértsem), *A kormányzó halálából* pedig próbáltam a valódi szándékot kiolvasni.

A megfejtés azonban mindkét esetben olyan kemény diónak bizonyult, amit bárhogy igyekeztem is, puszta kézzel képtelen voltam feltörni.

Ha az Akikava Marie-ügy nem sürget, tán a világ végezetéig bámultam volna ezt a két képet. Bénultságomat a második nap estéjén, Mensikitől érkező telefonhívás szakította meg.

- Nos, sikerült döntésre jutnia? - kérdezte gyors köszönés után.

Természetesen arra gondolt, megfestem-e Akikava Marié arcképét.

- Hajlok arra, hogy elfogadjam a felkérést - feleltem. - Egyetlen feltételem van.

- Mi volna az?

- A kép stílusát egyelőre nem tudom még. A vászon előtt ülve, Marié jelenlétében szeretném eldönteni. Ha nincs átütő ötletem, lehet, hogy el sem készül a festmény. Vagy elkészül, csak éppen én nem leszek vele elégedett. De az is elképzelhető, hogy önnek nem fog tetszeni. Ezért kérem, fogjuk fel úgy, hogy ezt a képet nem az ön megrendelésére, vagy iránymutatásait követve készítem el, hanem csak úgy, magamtól.

- Ez azt jelenti - kérdezte rövid csend után, mintegy puhatolózva -, hogy amennyiben nem elégedett az alkotásával, történjék bármi, nem adja nekem? Ezt akarja mondani?

- Azt akarom mondani, hogy ez is benne van a pakliban. Bárhogy is lesz, az elkészült kép felől én szeretnék dönteni. Ez a feltételem.

Mensiki egy ideig gondolkozott, azután szólalt meg.

- Nincs más választásom, mint elfogadni, igaz? Hisz ha nemet mondok rá, maga nem festi meg a képet.

- Sajnálom, de így van.

- Azért akarja ezt, hogy a megrendelés és az iránymutatás béklyóit levetve élhessen a művészi szabadsággal? Vagy megterhelőnek érzi, hogy fizetni szándékozom?

- Benne van egy kicsit ez is, az is. De leginkább arról van szó, hogy szeretném minél természetesebben érezni magam.

- Minél természetesebben?

- Amennyire lehet, eltüntetni a munkából minden mesterkéltséget.

- Azt akarja ezzel mondani, hogy a felkérésem némiképp mesterkélt? - kérdezte szárazon.

A Kormányzó szavaival élve: *Olyan, mintha bambuszszitát akarna vízen úsztatni. Egy lyukacsos bambuszszitát. Nincs, aki képes volna erre.*

- Arról van szó, hogy szeretném, ha az egész ügyben mint két egyenlő fél vennénk részt, bármiféle érdek nélkül. Elnézést, ha sértő az érdek szó.

- Dehogy sértő! Egyenrangú felek vagyunk, ez csak természetes. És kérem, bármit gondol, mondja el bátran.

- Azt szeretném, ha elfelejtenénk, amiről korábban beszéltünk, és Akikava Marié arcképét a saját kedvemre rajzolhatnám meg.

Máskülönben lehet, hogy a láthatatlan bilincsek miatt nem jön majd az ihlet.

Mensiki rövid gondolkodás után válaszolt.

- Azt hiszem, értem. Hagyjuk a felkérést. A honoráriumot úgyszintén. Túlbuzgóság volt részemről, hogy ilyen hamar előhozakodtam vele. Térjünk vissza rá majd akkor, amikor már elkészült vele. Bárhogy is dönt, maga az alkotó, tehát teljes mértékben tiszteletben fogom tartani az akaratát. Érdekelne azonban, mit gondol a másik kérésemmel kapcsolatban. Emlékszik rá?

- Szeretne egyszer „éppen arra járni", amikor a műteremben Akikava Marié modellt ül nekem, igaz?

- Pontosan.

Kis gondolkodás után feleltem.

- Nincs különösebben ellenemre a dolog. Ön egy kedves ismerősöm, aki itt lakik a közelben, és vasárnap reggeli sétája közben benéz hozzánk, mire kedélyesen elbeszélgetünk. Ebben igazán semmi mesterkéltség nincs.

Ennek hallatára úgy tűnt, kicsit megkönnyebbült.

- Köszönöm az együttműködését, igazán szép magától - hálálkodott. - Ígérem, nem leszek a terhére. Akikava Mariéék vasárnap reggel átjönnek magához, maga pedig megfesti a kislányt. Megbeszélhetem velük így? A javaslatot valójában persze Macusima úr fogja közvetíteni.

- Rendben, nekem megfelel. Kérem, legyen szíves a kérést így továbbítani. Jöjjenek át vasárnap reggel tíz órára. Marié modellt ül, én pedig nekilátok a festésnek. Délig mindenképp befejezzük a munkát. Néhány hétbe beletelik majd, mire elkészülök, számoljanak nagyjából öt- Hat héttel.

- Amint megbeszéltük a részleteket, ismét jelentkezem - mondta, és ezzel minden szükségeset tisztáztunk is. Ő azonban, mintha hirtelen jutott volna eszébe, még hozzátette: - Jut eszembe, Amada úr bécsi éveit illetően sikerült néhány dolgot megtudnom. Ahogy már korábban is említettem, a magas rangú tisztviselő elleni merényletkísérlet, amelyhez neki is köze volt, rögtön az Anschluss után történt. Úgy tűnik, egészen pontosan fél évre rá, vagyis 1938 őszén. Az Anschlusst nagyjából tudja hova tenni?

- Csak nagyjából - feleltem.

- 1938. március 12-én a német csapatok áttörtek a határon, és benyomultak Ausztriába, majd pillanatok alatt megszállták Bécset. Miklas elnököt megzsarolták, aki a nyomás hatására a náci párt vezetőjét, Seyss-Inquartot nevezte ki kancellárrá. Hitler két nappal azután vonult be Ausztriába, április 10-én pedig népszavazást tartottak az országban. Az volt a kérdés, támogatja-e az osztrák nép a Németországgal való egyesülést, vagy sem. Az elméletileg szabad választást a gyakorlatban számos módon manipulálták, így nagy vakmerőségre volt szüksége annak, aki nemmel kívánt szavazni. Végül az igenek aránya meghaladta a 99,5 százalékot. Ezzel Ausztria mint állam végérvényesen megszűnt, és egy ideig Németország tartományaként létezett tovább. Járt már Bécsben?

Az egy dolog, hogy Bécsben nem jártam, de még Japánt sem hagytam el soha. Útlevelem sincs.

- Páratlan szépségű város - folytatta. - Aki csak egy rövid ideig is él ott, azonnal megérti, mire gondolok. Teljesen más, mint Németország. Más a levegő, mások az emberek, de még az ételek íze és a zene is más. Bécs egy különleges hely, ahol az ember hódolhat a művészeteknek, és élvezheti az életet. Abban az időben

azonban hatalmas zűrzavar uralkodott ott. Az erőszak szele söpört végig rajta. Amada Tomohiko ebbe a forradalmi hangulatú Bécsbe érkezett. A náci párt tagjai viszonylag visszafogottan viselkedtek eleinte, a népszavazás után azonban lassan elszabadult a pokol. Himmler első intézkedései között szerepelt a mauthauseni koncentrációs tábor megépítése Észak- Ausztriában. Mindössze néhány hétre volt szüksége hozzá, a náci kormánynak ugyanis érdekében állt, hogy mihamarabb elkészüljön. Politikai okokból letartóztatottak tízezreit hurcolták oda rövid idő alatt. Mauthausenbe főleg olyan politikai foglyok és „aszociális elemek" kerültek, akiknél nem láttak esélyt a sikeres átnevelésre. Ennek megfelelően embertelenül bántak velük. Többségüket kivégezték, de sokan vesztették életüket a kőbányák mélyén, ahol rettenetes munkakörülmények között dolgoztatták őket. Az „átnevelésre alkalmatlan" elnevezés azt jelentette, hogy akit egyszer odahurcoltak, az többé élve ki nem került onnan. Sok náciellenes aktivista a táborig sem jutott el, ők a kínzásba haltak bele a vallatások során. Testüket sorra földelték el az éj leple alatt. A meghiúsult merényletkísérlet, amelyben állítólag Amada Tomohiko is részt vett, ennek a zűrzavaros időszaknak a kellős közepén történt.

Némán hallgattam szavait.

- De, mint azt már korábban említettem, az 1938 nyara és ősze közötti időszakból nem találtam nyilvános feljegyzést, ami náci fejes elleni merényletkísérletről szólt volna. Jobban belegondolva ez igencsak különös. Ha valóban megtörtént volna az eset, azzal Hitler és Goebbels egészen biztosan telekürtölt volna mindent, és nem mulasztották volna el felhasználni politikai céljaik eléréséhez. Akárcsak a kristályéjszaka esetében. Tudja, mi történt akkor?

- Nagyjából - feleltem. Láttam egyszer róla egy filmet. - A kristályéjszaka egy országos zsidóellenes erőszakhullám volt, amelyre ürügyként egy német diplomata meggyilkolása szolgált, aki a franciaországi német nagykövetségen dolgozott. Az akció során zsidó üzletek százait dúlták fel, zsidók tucatjait ölték meg. A betört kirakatokból szertehulló, kristályosán csillogó üvegszilánkokról kapta a nevét.

- Így van. 1939 novemberében történt. A német kormány az esetet a népharag spontán kitörésének próbálta beállítani, ám valójában a Goebbelst vezető pozícióba kinevező náci kormány előre kitervelt, szervezett akciója volt, amihez a merényletet ürügyként használták. A merénylő, Herschel Grynszpan azért követte el tettét, hogy így tiltakozzék a zsidóként Németországban élő családját ért atrocitások ellen. Eredeti célpontja a német nagykövet volt, de mivel vele nem tudott végezni, a hirtelen útjába kerülő követségi tanácsost lőtte le. A sors iróniája, hogy a meggyilkolt diplomata, Rath, náciellenesség gyanúja miatt a követség megfigyelése alatt állt. Akárhogy is, ha ebben az időben Bécsben egy magas rangú tisztviselő ellen valaki merényletet kísérel meg, azt a politikai propaganda a náciellenes erőkkel szembeni még szigorúbb nyomásgyakorlás érdekében egészen biztosan felhasználja. De legalábbis kizárt, hogy csak úgy eltussolták volna.

- Vagyis lehetett valami oka annak, hogy mégsem került nyilvánosságra? Valami, amit muszáj volt titokban tartani?

- Hogy az incidens valóban megtörtént, az szinte biztos. De a benne részt vevők mindegyikét - legtöbbjük bécsi egyetemista volt - kivétel nélkül letartóztatták, majd kivégezték vagy meggyilkolták, hogy hírmondó se maradjon. Az egyik lehetséges magyarázat szerint az ellenállók között volt a náci tisztviselő lánya

is, emiatt lett az ügyből hétpecsétes titok. A háború után néhány tanúvallomás ugyan napvilágot látott, de mivel nem tudni, ezek mennyire megbízhatóak, a teória hitelessége megkérdőjelezhető. Az ellenálló csoport neve különben Kandeláber volt. Latin szó, föld alatti sötét helyek bevilágítására használt gyertyatartót jelent, ebből ered a mi *kantéra,* azaz lámpás szavunk.

- Ha az ellenállókat egytől egyig megölték, az azt jelenti, hogy egyedül Amada Tomohiko maradt életben?

- Minden jel erre utal. A Birodalmi Biztonsági Főhivatal a háború vége előtt közvetlenül parancsba adta az üggyel kapcsolatos titkos feljegyzések teljes megsemmisítését, így az igazság a lángok martalékává vált és eltűnt a történelem süllyesztőjében.

Amada Tomohiko, az egyetlen túlélő az, aki még elmondhatná, mi történt, de attól tartok, ez most már csaknem lehetetlen.

Mondtam, hogy szerintem is. Egyrészt idáig sem volt hajlandó beszélni róla, másrészt az emlékei azóta a feledés homályába merültek.

Udvariasan elköszöntem, és letettem a telefont.

Amada Tomohiko akkor is hallgatott, mint a sír, amikor még emlékezőképessége birtokában volt. A háttérben valami személyes dolognak kellett lennie, amiről nem beszélhetett. Vagy pedig az ország elhagyásakor bírta hallgatásra a hatóság. o azonban az örök némaság helyett az utókorra hagyta alkotását, *, A kormányzó halálát*. Az eseményt, amelyről nem beszélhetett, a hozzá fűződő érzéseivel együtt alighanem ebben a képben örökítette meg.

Másnap este Mensiki újra hívott. Elmondta, hogy megbeszélték, Akikava Marié most vasárnap tíz órára átjön

hozzám, ahogy korábban szó volt róla, a nagynénje kíséretében. O, azaz Mensiki ezen a napon egyelőre nem mutatkozik.

- Eleinte biztosan izgulni fog, jobb, ha nem zavarok - mondta. - Elég lesz megjelennem néhány alkalom után, amikorra Marié már hozzászokott a közös munkához - tette hozzá, és hangjában szokatlan izgalom vibrált, ami valahogy rám is átragadt.

- Én is azt gondolom, így lesz a legjobb - feleltem.

- Bár jobban belegondolva - tette hozzá némi habozás után -, be kell ismerjem, lehet, hogy én leszek az, aki izgulni fog. Hiszen, mint már említettem, még soha nem voltam a közelében. Eddig csak távolról láttam.

- De ha akarta volna, biztosan eddig is megtalálta volna a módját, hogy a közelébe kerülhessen, nem igaz?

- Persze, ha akartam volna.

- Mégse tette. Miért?

Kérdésemen szokatlanul hosszú ideig gondolkodott, azután felelt.

- Azért, mert én magam sem tudtam elképzelni, milyen gondolatok támadnak bennem, hogy szólok hozzá, ha ott áll előttem teljes valójában. Ezért a vele való találkozást ez idáig szándékosan kerültem. Megelégedtem azzal, hogy egy völgynyi távolságot hagyva, nagy felbontású távcsövemmel titokban gyönyörködhetek benne. Nagyon torznak tartja a gondolkodásom?

- Torznak épp nem mondanám - feleltem -, de kicsit furcsa, annyi bizonyos. Hanem mondja csak, miért döntött mégis úgy, hogy rászánja magát a találkozásra?

Egy ideig hallgatott, azután válaszolt.

- Mert most itt van maga mint közvetítő.

- Én? - csodálkoztam. - De miért pont én? Lehet, hogy udvariatlanságnak tűnik, amit mondok, de alig ismerjük egymást. Egy hónapja találkoztunk először, annyi köt össze bennünket, hogy ugyanazon völgy két oldalán élünk, de sem a stílusunk, sem az életformánk nem egyezik, mondhatni ég és föld a kettő. Ön valamiért mégis megtisztel a bizalmával, és lelke legféltettebb titkait tárja fel előttem, holott alapvetően nem tűnik olyan embernek, aki a belső világát csak úgy megosztja bárkivel.

- Fején találta a szöget. Olyan ember vagyok, aki a birtokába került titkot a sírig megtartja. Nem szokásom lelkizni vagy másokkal beszélni a dolgaimról.

- Velem mégis - hogy is mondjam - felettébb engedékeny. Miért?

Egy ideig hallgatott, úgy kezdett bele.

- Nem tudom jól megfogalmazni, de azóta, hogy először találkoztunk, az az érzésem, hogy magával szemben bizonyos fokig lehetek védtelen. Puszta megérzés. Amikor pedig megfestette az arcképemet, csak még biztosabb lettem benne: magában megbízhatok. Hogy ez az ember képes a gondolkodásmódomat és a meglátásaimat a maga természetességében nézni és elfogadni, még ha meglehetősen nyakatekertek és furcsák is.

- Ezt igazán örömmel hallom - mondtam. - Ugyanakkor nem gondolnám, hogy képes vagyok önt megérteni. Ezek a dolgok egyszerűen meghaladják azt a szintet, amit én be tudnék fogadni. Hogy őszinte legyek, bizonyos megnyilvánulásain egyenesen megdöbbenek. Van, hogy elakad tőlük a szavam.

- Mégsem tör pálcát fölöttem, igaz?

Most, hogy mondta, ez tényleg így volt. Sem a viselkedése, sem az életmódja miatt nem bíráltam soha. Semmilyen mércéhez nem

viszonyítottam. Nem dicsértem az egekig, és nem is kritizáltam. Csupán a szavam akadt el megdöbbenésemben.

- Lehet - ismertem el.

- Emlékszik, amikor leereszkedtem a verembe, és egyedül töltöttem ott egy hosszabb időt?

- Természetesen emlékszem.

- Eszébe sem jutott, hogy örökre ott hagyjon abban a sötét, nyirkos gödörben. A lehetőség adva volt, önnek mégsem fordult meg ilyen gondolat a fejében, igaz?

- Igaz, de higgye el, ezzel a legtöbb ember így van.

- Egészen biztos benne?

Erre a kérdésére nem tudtam válaszolni. Elvégre nem tudhatom, mit gondol a másik ember a lelke mélyén.

- Volna magához még egy kérésem - mondta.

- Mi volna az?

- Vasárnap, amikor Marié és a nagynénje magánál járnak, nem lenne ellenére, ha a távcsövön keresztül figyelném magukat?

Ugyan mi kellemetlen lenne abban, hogy a völgy túloldaláról valaki nézi, ahogy az erkélyen vagyunk? A Kormányzó közvetlen közelről kukkolt minket, miközben a barátnőmmel szeretkeztünk.

- Úgy voltam vele, jobb, ha előre szólok - tette hozzá mentegetőzve.

Ismét azt éreztem, hogy egy nagyon furcsán őszinte fickó ez a Mensiki.

Elköszöntünk, és letettük a telefont. Már sajgott a fülem, olyan sokáig szorítottam hozzá.

Másnap dél tájban küldemény érkezett. Ajánlott levél. Aláírtam, hogy átvettem, mire a postás nagy méretű borítékot í nyomott a kezembe. Nem mondhatnám, hogy felvidultam tőle.

Tapasztalatból tudom, ajánlott levél nem hoz örömhírt. Ahogy sejtettem, a levél feladója egy belvárosi ügyvédi iroda, tartalma pedig válási papírok, két példányban. Felbélyegzett válaszborítékot is mellékeltek hozzá. A dokumentumokon kívül csak egy hivatalos ügyvédi értesítő volt benne, amely leírta, mi a teendőm. Olvassam végig figyelmesen, majd, ha nincs ellenvetésem, az egyik példányt a hivatalos pecsétemmel ellátva küldjem vissza. Illetve, ha bármi kérdés merülne föl bennem, forduljak bizalommal a megbízott ügyvédhez. Ennyi. Felületesen átfutottam a papírokat, dátumoztam és lepecsételtem. A tartalmával kapcsolatosan különösebb „kérdés" nem „merült föl" bennem. Anyagi követelése egyikünknek sem volt, vagyon híján annak megosztásával sem kell vesződni, és gyerek sem volt, aki fölött a láthatási jogokon civakodhatnánk. Sima, egyértelmű, mezei válás, kezdőknek ideális. Ennyi az egész: két életút egymásba fonódott, majd hat év elteltével ismét külön folytatódik tovább. Becsúsztattam a papírt a válaszborítékba, majd kimentem vele a konyhába, és az asztalra tettem. Holnap rajziskola, elég lesz bedobnom a postaládába az állomáson, amikor arra megyek.

Egész délután bambán tévedtem az asztalon fekvő borítékra, mire egy idő után az a gondolat fészkelte be magát az agyamba, hogy igen, hat év házasság oda van beleszuszakolva teljes súlyával. Hat év minden emléke és érzelme beleivódott egy egyszerű hivatalos borítékba, és most ott fuldoklik, mígnem lassan elhal. Ahogy ezt elképzeltem, a szívem összeszorult, levegőért kapkodtam. Felnyaláboltam a borítékot, átmentem vele a műterembe, és letettem a polcra, az ósdi, piszkos kis csengettyű mellé. Bezártam az ajtót, visszamentem a konyhába, aztán töltöttem magamnak egy pohár whiskyt abból az üvegből, amelyiket Amada Maszahikótól kaptam. Habár megfogadtam,

hogy világosban nem iszom, úgy döntöttem, egyszer-egyszer belefér. A konyhában csend volt, semmi nesz. Se szél, se autó, se madárcsicsergés.

A válással magával nem volt semmi bajom, mivel igazából olyan volt, mintha már korábban elváltunk volna. Az, hogy lepecsételtem a papírokat, nem keltett bennem különösebb érzelmi hullámverést. Ha ő így akarja, nem fogok vitatkozni. Nem több az egész puszta formalitásnál. De hogy mégis miért és hogyan fajult idáig a dolog, azt nem tudtam visszapörgetni. Azt értem, hogy két ember idővel változik, így lelkileg is hol közelebb, hol távolabb sodródnak egymástól. A szív dolgait azonban nem korlátozhatják sem szokások, sem törvények, sem a józan ész, hiszen a lélek szabadon áramlik. Szárnyra kel, és oda repül, ahova kedve tartja. Mint a vándormadarak, akik az országhatárokkal mit sem törődnek. Ez azonban leginkább általánosságban értendő. Az az egyedi eset, hogy Juzu - pont ő! - engem - pont engem! – faképnél hagy, és karjaimból egy másik akárki ölelésébe fut, nos ez sehogy nem fért a fejembe. Úgy éreztem, borzasztóan nevetséges és fájó csapás sújt. Harag nem volt bennem - azt hiszem. Most mégis mire föl haragudtam volna? Leginkább fura bénultságot éreztem. Bénultságot, amit a szív akkor ver be automatikusan, amikor a visszautasítottság iszonyatos fájdalmát kénytelen valahogy tompítani. A lélek morfiuma.

Képtelen voltam Juzut elfelejteni. A szívem még mindig érte dobogott. De vajon, ha a lakásomból ideköltözött volna a völgybe, nekem pedig lett volna egy nagy teljesítményű messzelátóm, vágytam volna-e arra, hogy nap mint nap azon keresztül bámuljam őt? A, teljesen kizárt. Eleve nem is költözne ilyen helyre. Tiszta önsanyargatás lenne részéről.

A whiskytől kicsit becsíptem, úgyhogy nyolckor bedőltem aludni. Éjjel fél kettőkor ébredtem, és onnantól végig fent voltam. A hajnalig tartó várakozás rettentő hosszú és magányos érzés volt. Nem tudtam sem olvasni, sem zenét hallgatni, csak ültem a nappaliban egyedül a kanapén, és üres fejjel bámultam bele a sötétbe. Sok minden kavargóit a fejemben, aminek nagy része nem is rám tartozott.

Bárcsak velem volna a Kormányzó - sóhajtottam. Elbeszélgetnénk erről-arról. Lényegében mindegy, miről. Valamiről. Mit nem adnék, ha hallhatnám a hangját.

De nem volt sehol. Nekem meg nem állt módomban előhívni őt.

30

Ez egyénenként eltérő lehet

A következő nap délutánján feladtam az aláírt és lepecsételt válási papírokat. Levelet nem mellékeltem hozzá, csak bedobtam az állomás postaládájába a felbélyegzett válaszborítékban. Már attól megkönnyebbültem, hogy végre eltűnt a házból. Hogy az irat mostantól milyen jogi labirintuson halad tovább, azt nem tudhattam. Nem is számított. Menjen, amerre csak akar.

Vasárnap reggel kicsivel tíz óra előtt megérkezett Akikava Marié. Az égszínkék Toyota Prius szinte hangtalanul gurult fölfelé az emelkedőn, majd csendben leparkolt a bejárati ajtóm előtt. A reggeli nap sugarában fürdő kocsi úgy ragyogott, mintha vadiúj volna. Sok autó megfordult nálam. Mensiki ezüst Jaguarja, a barátnőm piros Minije, a sofőröstül értem küldött fekete Infiniti, Amada Maszahiko régi típusú fekete Volvója és Marié nagynénjének égszínkék Toyota Priusa. Meg persze az én Toyota Corolla kombim. (Régóta por fedi, úgyhogy a színére nem emlékszem.) Alighanem megvannak az okok, indokok és körülmények, amelyek az ember autóválasztását meghatározzák, de hogy Akikava Marié nagynénje miért pont egy kék Toyota Prius mellett döntött, azt nyilván nem tudhattam. Nem is annyira személygépkocsi, mint inkább egy gigantikus vákuumporszívó.

Ahogy a Prius halk motorja csendben leállt, a táj mintha leheletnyivel *még csendesebbé* vált volna, mint azelőtt volt. Kinyílt a kocsiajtó, és kiszállt Akikava Marié és egy hölgy, aki nyilván a nénikéje volt. Fiatalos, de valószínűleg a negyvenes évei elején járhat. Sötét napszemüveget viselt, egyszerű, halványkék ruhával, ami fölé szürke kardigánt vett. Kezében csillogó fekete retikül, lábán sötétszürke lapos sarkú cipő, vezetéshez való. Becsukta a kocsiajtót, levette a napszemüvegét, és a táskájába csúsztatta. Vállig érő haja szép hullámokba volt dauerolva (de nem a mesterkéltségig tökéletesre bodorítva, mintha most jött volna a fodrásztól). A kék ruha gallérjára tűzött fémbrosson kívül semmilyen feltűnő kiegészítőt nem viselt. Akikava Marié fekete gyapjúpulóverben és térdig érő barna gyapjúszoknyában érkezett. Eddig mindig az iskolai egyenruhájában láttam csak, és így teljesen más hangulata volt a megjelenésének. Ahogy megálltak egymás mellett, úgy festettek, mint egy jó családból való anya a lányával. Mensikitől tudtam, hogy nem azok. Mint ahogy szoktam, őket is a függöny mögül figyeltem. Amikor megszólalt a csengő, eléjük mentem, és ajtót nyitottam.

-

Akikava Marié nagynénje kellemes megjelenésű, szolid hölgy volt. Nem az a bombanő, aki után megfordulnak az utcán, de szép arcvonásaiból elegancia áradt. Természetes mosolya úgy bújt meg szája sarkában, mint a hajnali hold. Ajándékba aprósüteményt hozott díszdobozban. Én kértem fel Mariét, hogy üljön modellt nekem, tehát ilyesmire abszolút semmi szükség nem lett volna, de gondolom, kis korától arra tanították, hogy amikor először megy valakihez vendégségbe, nem illik üres kézzel beállítani. Ezért aztán szépen megköszöntem, elfogadtam, azután átvezettem őket a nappaliba.

- A ház, ahol lakunk, az ön otthonától való távolság szempontjából nagyjából megfelel a látótávolságnak, autóval azonban nagy kerülőt kell tenni - mondta a nagynéni. (Elmondta azt is, hogy Akikava Sókónak hívják, és a „só”-t a furulya írásjegyével írja.) Azzal tisztában voltunk, hogy Amada művész úr lakik itt, mindazonáltal errefelé valójában most járunk először.

- Idén tavasztól úgy alakult - magyaráztam -, hogy úgymond én vigyázok a házra.

- Magam is így hallottam. Micsoda szerencse, hogy ilyen közel lakunk! Biztos vagyok abban, hogy számíthatunk egymásra.

Azután udvariasan megköszönte, hogy az unokahúgát tanítom a rajziskolában, ahova nagy örömére lelkesen jár.

- Nem igazán nevezném ezt tanításnak - finomítottam a hallottakat -, inkább csak együtt rajzolunk.

- Ugyanakkor azt hallottam ám többfelől, hogy nagyon ügyesen vezeti őket.

Nem gondoltam volna, hogy olyan sokan dicsérnének mint oktatót, de különösebben nem fűztem hozzá semmit, csak némán hallgattam az elismerő szavakat. Igazán jól nevelt, illemtudó nő.

Akikava Marié és Akikava Sóko. Aki rájuk néz, így egymás mellett ülve, annak minden bizonnyal először az jut eszébe, hogy az égegyadta világon semmiben sem hasonlítanak egymásra. Kicsit távolabbról úgy festenek, mint anya és lánya, akiknek egészen hasonló a karakterük, közelebb lépve azonban világossá válik, hogy egyetlen közös arcvonást sem lehet fölfedezni rajtuk. Marié is helyes lány, és a nénikéje is egyértelműen a szebb hölgyek közé tartozik, az arcuk mégis olyan benyomást keltett, mintha - nem túlzók - egy skála két véglete lennének. Akikava Sóko vonásai arányosságra törekedtek, míg Mariééi pedig épp ellenkezőleg, figyelmen kívül hagyták a megszabott kereteket. A

nagynéni a szelíd harmónia és állandóság felé igyekezett, Marié viszont az aszimmetriával fejezte ki ellenállását. De még így is érezhető volt a közöttük lévő biztos és szeretetteljes családi kötelék. Bár nem voltak valódi anya és lánya, úgy tűnt, épp ez a köztük lévő távolság tette bizonyos értelemben még feszültségmentesebbé a kapcsolatukat. Nekem legalábbis ez volt a benyomásom.

Az előzmények ismerete nélkül természetesen nem tudhattam, mi visz rá egy ilyen szép és kifinomult nőt, mint Akikava Sóko arra, hogy hajadonként itt éljen a hegyek közé zárva, távol mindentől, a bátyja házában. Egykor talán szerelemben élt egy hegymászóval, aki életét vesztette, miközben a legnehezebb útvonalon próbálta a Csomolungmát meghódítani, ő pedig szívében megőrizve legszebb emlékeit, örök egyedüllétre kárhoztatta magát. Vagy épp egy sármos nős pasival van évek óta tartó viszonya. Akárhogy is, nem az én dolgom.

Akikava Sóko odasétált a nyugatra néző ablakhoz, és érdeklődéssel szemlélte a völgyet.

- Milyen érdekes, ugyanaz a hegy egy kicsit más szemszögből nézve teljesen másnak látszik - álmélkodott.

A hegytetőn, amiről beszélt, Mensiki hatalmas hófehér birtoka ragyogott (a tulaj pedig minden bizonnyal épp minket fürkészett a távcsövével). Szívesen megkérdeztem volna, az ő házukból vajon milyennek látszik a fehér csodapalota, de úgy éreztem, veszélyes volna csak úgy a semmiből rögtön előhozakodni a témával. Ki tudja, milyen fordulatot venne a beszélgetés. Nehogy valami gond legyen, gyorsan átvezettem őket a műterembe.

- Itt fogom megfesteni Mariét - fordultam feléjük.

- Amada úr is biztosan ebben a műteremben alkotott - hordozta körbe tekintetét érdeklődve a nagynéni.

- Minden bizonnyal - mondtam.

- Ön nem érzi úgy, mintha - hogy is fogalmazzak - a háznak ez egy különös atmoszférájú helyisége volna? - kérdezte.

- Jó kérdés. Itt élve nem igazán tűnik fel.

- Mari, te hogy látod? - fordult az unokahúga felé. - Nem érzel valami rejtélyeset ebben a térben?

A kislány nem válaszolt, minden figyelmét lekötötte a műterem. Talán meg sem hallotta, amit a nagynénje kérdezett, pedig én is kíváncsi lettem volna a válaszára.

- Amíg kettejük közös munkája zajlik, jobb, ha én a nappaliban várok, igaz? - kérdezte a néni.

- Attól függ, Marié hogy szeretné. A legfontosabb, hogy ő otthon érezze magát. Lehetünk mind együtt, de meg is várhat kint, nekem így is, úgy is megfelel.

- Jobb, ha kint vár - szólalt meg Marié, aznap először. Kijelentése tömör volt és megalkuvást nem tűrő.

- Rendben, ahogy szeretnéd. Sejtettem, hogy így lesz, ezért szépen be is készítettem egy kis olvasnivalót - mondta derűsen, mit sem törődve unokahúga barátságtalan hanghordozásával.

Valószínűleg már hozzászokott. Akikava Marié elengedte a füle mellett nagynénje válaszát, és enyhén előrehajolva szegezte tekintetét az előtte lógó Amada-festményre, A *kormányzó halálára*. Profilból nézve nagyon komoly volt az arca, ahogy a hosszú japán képet vizsgálta. Minden apró részleten elidőzött, mint aki az összes ecsetvonást megpróbálja az emlékezetébe vésni. Egyébként alighanem ő volt az első, aki rajtam kívül látta a festményt. Teljesen kiment a fejemből, hogy elrejtsem. De most már mindegy.

- Tetszik a kép? - kérdeztem tőle.

Erre sem válaszolt. Úgy tűnt, annyira összpontosít, hogy el sem jut hozzá a hangom. Vagy szimplán nem vesz tudomást rólam.

- Kérem, ne vegye magára, kissé elvarázsolt a lelkem - mentegetőzött a nagynénje. - Nagyon erős a koncentrálóképessége, vagyis ha egyszer valamiben elmerül, onnantól kezdve semmi másra nem tud figyelni, csak arra. Így van már egész kicsi kora óta mindennel, legyen szó könyvről, zenéről, festményről vagy filmről.

Nem tudom, miért, de egyikük sem kérdezte meg, Amada Tomohiko festette-e a képet. Én meg nem kezdtem el magyarázni, ahogy természetesen a címét sem árultam el. Úgy voltam vele, nem baj, ha látják, hiszen nekik - Mensikivel vagy Maszahikóval ellentétben - valószínűleg úgysem fog feltűnni, hogy ez egy különleges Amada Tomohiko-alkotás, amely nem szerepel a katalógusban.

Hagytam, hadd nézze a képet Marié, ameddig csak jólesik. Majd kimentem a konyhába, vizet forraltam, és készítettem egy teát. Tálcára tettem a kannát és a csészéket, és bevittem a nappaliba. Kitettem hozzá az ajándékba kapott süteményeket is. Akikava Sóko és én egy-egy székre telepedve teázgattunk, és olyan dolgokról cseverésztünk, mint a völgy klímája és a mindennapi élet a hegyen. Mindig szükség van ezekre a kötetlen beszélgetésekre, mielőtt nekilátok a valós munkának.

Akikava Marié még egy ideig tüzetesen tanulmányozta A *kormányzó halálát,* végül, mint egy kíváncsi macska, körbeszaglászott a műteremben, végigtapogatott mindent, ami csak a keze ügyébe került. A rajzeszközöktől kezdve a festékeken át a vásznakig, míg el nem érkezett a föld alól kiásott régi csengettyűhöz. Azt is a kezébe vette, majd néhányszor megrázta, mire a csengettyű ismerős hangon megcsendült.

- Mit keres itt ez az ósdi csengettyű? - tette föl a kérdést senkire sem nézve, mintegy költői módon. A választ persze tőlem várta.

- A közelben találtam, a föld, alatt. Véletlenül - feleltem. - Gondolom, valami buddhista szertartáshoz használták. Talán egy szerzetes rázogatta, miközben a szútrákat énekelte.

Még egyszer füléhez emelte, és megszólaltatta a csengettyűt.

- Valahogy olyan különösen szól - mondta.

Újfent ámulatba ejtett, hogy ez az a halk kis csilingelés, amelyet megannyiszor hallottam a házban a cserjés irányából, a föld alól érkezni. Talán van valami trükkje, hogyan kell megrázni.

- Nem illik más dolgait piszkálni - figyelmeztette Mariét a nagynénje.

- Ugyan, hagyja csak - szóltam közbe -, nem egy nagy érték.

Marié érdeklődése a csengettyűről szemlátomást hamar tovasiklott. Visszatette a polcra, majd a szoba közepén álló kisszékre telepedett, és onnan nézte az ablakon túli tájat.

- Nos, akkor hamarosan munkához láthatnánk - javasoltam.

- Remek! Addig én kint olvasgatok - csillantotta meg Akikava Sóko előkelő mosolyát, majd fekete retiküljéből vaskos zsebkönyvet halászott elő, amelyen még rajta volt a könyvesbolti csomagolás.

Egyedül hagyva őt a nappaliban, átmentünk a műterembe. Becsuktam a két helyiséget elválasztó ajtót. Kettesben maradtunk Mariéval. A kislányt az előre kikészített támlás étkezőszékre ültettem, én pedig a szokásos kisszékemen helyezkedtem el. Nagyjából két méter távolság volt közöttünk.

- Nem gond, ha egy ideig itt kell most ülnöd? Helyezkedj csak el kényelmesen, nem kell ám szoborrá dermedned, picit mozoghatsz is, csak ne változtass nagyon a testtartásodon.

- - Nem bánja, ha beszélek, miközben fest? - puhatolózott Marié.

- Nem hát - feleltem. - Beszélgessünk.

- Nagyon tetszett az a kép, amit a tanár úr készített rólam a múltkor.

- Amit krétával rajzoltam a táblára?

- Kár, hogy letörölte.

- Hiszen nem maradhat ott örökké - nevettem. - De ha kéred, bármikor rajzolok neked megint, nagyon egyszerű.

Erre nem mondott semmit. Fogtam egy vastag ceruzát, és úgy, mintha vonalzó volna, megmértem vele Marié arcát. A vázlat hosszabb ideig készül, ugyanis - bármilyen kép lesz is majd belőle - a krokival ellentétben itt minél pontosabban meg kell ragadni a modell vonásait.

- A tanár úrnak van tehetsége a festéshez - szólalt meg hosszabb hallgatás után, mint akinek az imént jutott eszébe a dolog.

- Köszönöm - feleltem őszintén. - Igazán bátorító, hogy így gondolod.

- A tanár úrnak szüksége van bátorságra?

- Még szép! Bátorságra mindenkinek szüksége van.

Kezembe vettem a nagyalakú vázlatfüzetem, és kinyitottam.

- Először egy vázlatot fogok készíteni rólad. Szeretem azt is, ha rögtön a festéssel kezdhetek, de most egy alapos vázlatra lesz szükségünk. Szeretném ugyanis fokról fokra egyre jobban megérteni, ki is vagy te.

- Hogy ki vagyok én?

- Megfesteni valakit annyit tesz, mint megérteni, megfejteni őt. Nem szavakkal, hanem vonalakkal, formákkal, színekkel.

- Annak én is örülnék, ha meg tudnám érteni magam.

- Ezzel én is így vagyok - bólogattam. - Jó lenne megérteni magam, de nem könnyű. Ezért festek.

Kiválasztottam egy ceruzát, és gyorsan fölskicceltem a lapra Marié arcát és felsőtestét. Az a fontos, hogy megtaláljam, hogyan tudom átültetni a benne rejlő mélységeket a síkba, illetve azt, hogyan vigyem át az ott elkapott apró mozdulatokat a mozdulatlanságba. Ezeket mind a vázlat határozza meg.

- Amúgy tényleg kicsik a melleim? - kérdezte Marié.

- Annak tartod? - kérdeztem vissza.

- Igen. Olyanok, mint egy kenyér, ami nem kelt meg rendesen.

- De hisz még csak most járod az elsőt - nevettem. - Ne aggódj, biztosan szépen megnőnek majd.

- Akkorák, hogy melltartó is minek - folytatta -, pedig az osztályban már minden lány hord.

Tény és való, a pulóverén semekkora domborulat nem látszott.

- Ha tényleg annyira zavar, mi lenne, ha kitömnéd valamivel?

- Azt akarja?

- Nekem így is, úgy is jó. Tudod, nem a dombocskáidat szeretném megrajzolni. Legyen úgy, ahogy neked tetszik.

- De a férfiak jobban szeretik a nagy mellű nőket, nem?

- Nem feltétlenül - válaszoltam. - Amikor a húgom akkora volt, mint most te, még neki is kicsik voltak, de azt hiszem, különösebben nem zavarta.

- Vagy zavarta, csak nem mondta.

- Az is lehet - feleltem. De Komi szerintem tényleg nem foglalkozott ilyesmivel. Volt elég gondja enélkül is.

- Később megnőtt a melle?

A ceruzát fogó kezem megállás nélkül dolgozott tovább. Erre a kérdésre nem feleltem semmit. Marié szemével kitartóan követte a kezem mozgását.

- Később megnőtt a melle a tanár úr húgának? - tette fel újra a kérdést.

- Nem, nem nőtt meg - válaszoltam végül -, ugyanis elsős kisgimis korában meghalt. Még csak tizenkét éves volt.

Marié ezután egy jó darabig nem mondott semmit.

- A nénikém elég szép nő, nem gondolja? - váltott azután témát hirtelen.

- De bizony, nagyon szép.

- A tanár úr egyedülálló, ugye?

- Hát, majdnem - feleltem. Ha az a boríték megérkezik az ügyvédi irodába, alighanem teljesen.

- Szívesen randizna vele?

- Hát, az biztosan jó lenne.

- Végül is a mellei is nagyok...

- Azt nem figyeltem.

- És hozzá még formásak is. Tudom, mert együtt szoktunk fürdeni.

Ismét Marié arcát néztem.

- Jóban vagytok, ti ketten, igaz?

- Azért néha összeveszünk.

- Például min?

- Mindenféle dolgokon. Nem egyezik a véleményünk, vagy csak felbosszantjuk egymást.

- Nagyon különös kislány vagy te, hallod. A rajziskolában nem beszélsz sokat, de itt másmilyennek tűnsz.

- Csak annyi, hogy ahol nem akarok, ott nem beszélek - világosított föl. - Túl sokat csacsogok? Maradjak inkább csöndben?

- Dehogy, szó sincs róla. Én is szeretek társalogni. Beszélj csak nyugodtan tovább.

Persze, hogy örültem az önfeledt csicsergésnek, képtelenség csaknem két órán keresztül néma csendben rajzolni.

- Nem tehetek róla, hogy zavarnak a melleim - mondta kis idő múlva. - Mindennap ezen agyalok. Nagyon ciki?

- Nem gondolnám, hogy az - feleltem. - A te korodban természetes. Miért, ugyanennyi idősen én például egyfolytában a fütyimmel voltam elfoglalva. Hogy normális-e a formája, nem túl kicsi-e, nem működik-e furcsán, meg ilyenek.

- És most?

- Úgy érted, most mit gondolok róla?

- Aha.

Ezen egy kicsit elgondolkodtam.

- Nemigen gondolok rá. Azt hiszem, teljesen átlagos, nincs vele különösebb probléma.

- Dicsérik a nők?

- Előfordul, hogy van, aki megdicséri. Persze lehet, hogy csak hízelegni akar. Mint amikor egy képemről mondják, hogy jó

Marié ezen eltöprengett egy kicsit.

- A tanár úr - szólalt meg aztán -, azt hiszem, egy picit fura szerzet.

- Tényleg?

- A többi férfi nem szokott így beszélni. Vegyük az apámat, ő soha nem mond el nekem ilyesmiket.

- Az apák szerintem általában ódzkodnak attól, hogy a lányuknak a saját fütyijükről beszéljenek - mondtam, miközben a ceruza szorgalmasan sercegett a kezemben.

- A mellbimbónk hány éves korunktól kezd el megnőni? - faggatott tovább.

- Mivel férfi vagyok, erről fogalmam sincs. De azt hiszem, ez egyénenként eltérő lehet.

- Gyerekkorában volt szerelme?

- Tizenhét évesen volt először barátnőm, egy osztályba jártunk a gimiben.

- Melyik gimiben?

Megmondtam neki a Tosima kerületi városi középiskolánk nevét. A tosimaiakon kívül más nagyjából a létezéséről sem tud.

- Szeretett oda járni?

- Nem különösebben - feleltem oldalra biccentett fejjel.

- És a barátnője mellbimbóját látta?

- Aha, megmutatta.

- Milyen nagy volt?

Eszembe jutott a barátnőm mellbimbója.

- Se nagy, se kicsi, azt hiszem, átlagos méretű volt.

- Kitömte a melltartóját?

Visszagondoltam a barátnőm melltartójára, és bár az emlékeim már eléggé megfakultak, az ugrott be, hogy matatok a hátán a kezemmel, és alig bírom lehámozni róla.

- Nem, azt hiszem, nem.

- Mi van most vele?

Belegondoltam, hogy tényleg, mi lehet vele?

- Hú, nem igazán tudom, nagyon rég nem találkoztunk. Gondolom, férjhez ment, gyerekei születtek...

- Miért nem találkoznak?

- Mert amikor szakítottunk, azt mondta, nem akar többé látni.

Marié homlokán összefutottak a ráncok.

- Miért, a tanár úr csinált valami rosszat?

- Azt hiszem - feleltem. - Én lehettem a ludas, ehhez semmi kétség nem fér.

Mostanában kétszer is álmodtam a középiskolai barátnőmről. Az egyik álmomban nyáreste volt, mi pedig egy nagy folyó partján

sétáltunk. Meg akartam csókolni, de valamiért fekete hajzuhatag takarta az arcát, és az ajkaink nem tudtak összeérni. Akkor döbbentem rá, hogy ő még mindig tizenhét éves, én viszont időközben harminchat lettem. Ekkor ébredtem föl. Nagyon életszerű álom volt. Még mindig ajkaimon éreztem a haja érintését, pedig idejét sem tudom, mikor gondoltam rá legutóbb.

- És a húga mennyivel volt fiatalabb a tanár úrnál? - vágott bele az új témába.

- Három évvel.

- Tizenkét éves volt, amikor meghalt, ugye?

- Igen, annyi volt.

- Aha, akkor a tanár úr meg tizenöt...

- Bizony, éppen annyi voltam. Akkor kezdtem a gimit. Ő pedig elsőbe ment, mint te.

Belegondolva Komi azóta már huszonnégy évvel fiatalabb nálam. Azzal, hogy ő meghalt, a korkülönbség köztünk évről évre nő természetesen.

- Én hatéves voltam, amikor meghalt az anyukám - mondta Marié. - Lódarazsak csípték halálra, miközben itt sétált az erdőben egyedül.

- Nagyon sajnálom.

- Születésétől fogva allergiás volt a lódarázs mérgére. Mentővel kórházba szállították, de addigra a sokktól már megállt a szíve.

- Ezután költözött hozzátok a nagynéné?

- Igen. Ő apukám húga. Bárcsak nekem is lenne egy bátyám... Mondjuk, aki nálam három évvel idősebb.

Befejeztem az első vázlatot, a másodikon dolgoztam. Szerettem volna minél több szögből megrajzolni. Úgy voltam vele, hogy ezt a napot teljes mértékben a vázlatokra szánom.

- Veszekedtek is a húgával? - kérdezte Marié.

- - Nem, veszekedős emlékeim nincsenek - feleltem.

- Akkor jóban voltak.

- Igen, azt hiszem. De ez nem is tudatosult bennem.

- Mit jelent az, hogy *majdnem egyedülálló?* - váltott ismét témát.

- Nemsokára hivatalosan is elválok - mondtam neki. - Most még zajlik az ügyintézés, azért csak *majdnem*.

- Nem értem, mit jelent elválni - nézett rám hunyorítva. - Nem ismerek senkit, aki elvált volna.

- Én sem igazán értem, hiszen először válók.

- Milyen érzés?

- Leginkább talán furcsának mondható. Eddig azt hittem, ez az én utam, és mentem is rajta előre rendületlenül, mire egyszer csak hirtelen eltűnt a lábam alól a talaj, és most úgy érzem, itt botorkálok egy légüres térben, minden kapaszkodó és iránytű nélkül.

- A tanár úr mennyi ideig volt házas? - kérdezte a kislány.

- Majdnem hat évig.

- A felesége hány éves?

- Három évvel fiatalabb, mint én. Pont, mint a húgom - persze ez csak véletlen.

- Mit gondol, ez a hat év kárba veszett? - érdeklődött tovább.

Ezen egy kicsit elgondolkodtam.

- Azt azért nem hiszem. Nem szeretnék úgy gondolni rá, mint elfecsérelt időre. Volt benne öröm is bőséggel.

- Ezt a felesége is így gondolja?

- Nem tudom - ráztam meg a fejem. - Persze jó lenne, ha így gondolná.

- Sosem kérdezte meg?

- Sosem. De ha lehetőségem lesz rá, megkérdezem.

Ettől kezdve mindketten hallgattunk egy jó darabig. Én a második vázlatra összpontosítottam, ő meg nagy komolyan törte a fejét valamin - talán a mellbimbók méretén, a váláson, a lódarazsakon vagy egész máson. Hunyorítva, a térdét átölelve merült mélyen a gondolataiba. Azt hiszem, ez volt az a bizonyos külvilágot kizáró elmerülés. Ezt a mérhetetlenül komoly arckifejezést örökítettem meg a vázlatfüzet fehér lapján.

A hegy alja felől minden délben csengőszó hallatszott. Valami hivatal vagy iskola időjelzője lehetett. Amikor meghallottam, ránéztem az órára, és befejeztem a munkát. Három vázlattal sikerült elkészülnöm. Egész érdekesek lettek. Mindhárom valami közelgő dolgot sejtetett. Három vázlat egy napra, nem is rossz.

Akikava Marié összesen bő másfél órát ült a műteremben. Első napra elég is ennyi. Aki nincs még hozzászokva, annak nem könnyű modellt ülni - pláne, ha egy fejlődésben lévő serdülőről van szó.

Akikava Sóko fekete keretes szemüvegben olvasott lelkesen a nappali kanapéján. Ahogy beléptem, levette a szemüvegét, a könyvet pedig becsukta és eltette a táskájába. A szemüvegben kifejezetten intelligens benyomást keltett.

- Mára befejeztük a munkát - közöltem. - Ha gondolják, jövő héten ugyanebben az időben várom önöket.

- Örömmel eljövünk - felelte. - Nagyon jól lehet itt önnél olvasgatni. Talán mert kényelmes a kanapéja?

- Te sem bánod? - fordultam Marié felé.

A kislány szó nélkül, határozottan bólintott, jelezve, hogy nem bánja. A nagynénje jelenlétében hirtelen újra szűkszavúvá vált. Esetleg az nem tetszett neki, hogy hármasban vagyunk.

Ezután beültek a kék Toyota Priusba, és hazamentek. Az ajtóból néztem őket. A napszemüveges Akikava Sóko apró mozdulatokkal integetett a lehúzott ablakon. Keze kicsi volt és fehér. Válaszképp visszaintegettem neki. Akikava Marié fölszegett állal nézett előre. Miután az autó leereszkedett a lejtőn és eltűnt a látómezőmből, visszamentem a házba. Hirtelen úgy éreztem, nélkülük kong az ürességtől. Mint amikor egyszer csak nincs, ami eddig egyértelműen volt.

Furcsa páros, merengtem az asztalon maradt teáscsészéket szemlélve. Van bennük valami nem hétköznapi. De vajon mi az?

Ezután eszembe jutott Mensiki. Lehet, hogy ki kellett volna vinnem Mariét a teraszra, hogy jobban lássa a távcsövével? Ugyan dehogy. Miért is kéne nekem ilyesmit csinálnom, amikor meg sem kért rá? Mindegy, úgyis lesz még rá alkalma. Nem sietünk sehova. Talán.

31

Talán túlságosan is tökéletesen

Aznap este telefonált Mensiki. Már elmúlt kilenc óra. Elnézést kért, hogy ilyen későn keres, valami dolga volt, ahonnan sehogyan sem tudott idáig elszabadulni. Megnyugtattam, hogy ne aggódjon, ilyenkor még nem alszom.

- Milyen volt a délelőtt? Jól haladtak a munkával? - érdeklődött.

- Azt hiszem, egész jól - feleltem. - Elkészültem néhány vázlattal. Jövő hét vasárnap újra eljönnek, ugyanebben az időpontban.

- Remek. És mondja csak, a nagynéni barátságos volt magával?

Barátságos? Ez a szó elég furcsán csengett.

- Nagyon kedves hölgy - válaszoltam. - Hogy barátságos-e, azt nem tudom, mindenesetre nem tűnt gyanakvónak.

És összefoglaltam neki az aznap történteket. Mensiki lélegzet-visszafojtva hallgatta, mint aki minden konkrét információmorzsát gondosan be akar gyűjteni. Egy-két közbevetett kérdést leszámítva szinte végig csöndben volt. Nem tett mást, csak fülelt. Elmondtam neki mindent, töviről hegyire: milyen ruhát viseltek, hogyan érkeztek, hogy néztek ki, miről beszélgettünk, és hogyan rajzoltam meg Mariérői a vázlatokat. A

kislány mellmérete feletti aggodalmáról azonban egy szót sem szóltam. Talán jobb, ha az a dolog köztünk marad.

- A jövő hét kicsit korai volna még a látogatásomhoz, nem gondolja? - morfondírozott Mensiki.

- Ezt önre bízom. Én nem dönthetem el, bár szerintem semmi akadálya.

A vonal másik végén egy ideig csend volt.

- Ezt még átgondolom - szólalt meg végül. - Nem vagyok benne biztos, hogy jó ötlet.

- Gondolja át, persze. A kép elkészültéig van még idő, így alkalom is bőven lesz a találkozásra. Felőlem nyugodtan jöhet jövő héten is, vagy akár azután. Ahogy tetszik.

Először éreztem, hogy nyíltan hezitál. Eddig olyan embernek ismertem, aki - legyen szó bármiről - mindig pikk-pakk dönt. Kedvem lett volna megkérdezni, figyelt-e minket a távcsövével, jól kivehető volt-e Akikava Marié és a nénikéje alakja, de aztán meggondoltam magam. Amíg ő nem beszél róla, bölcsebb, ha én sem hozom szóba, még akkor sem, ha ez az én házam.

Mensiki újfent hálálkodni kezdett.

- Bocsásson meg, hogy ilyen lehetetlen kérésekkel zargatom - szabadkozott.

- Hiszen nem is tettem önért semmit. Mindössze arról van szó, hogy megfestem Akikava Marié arcképét - mert én így akarom. Látszatra is és ténylegesen is erről van szó, úgyhogy igazán nincs mit köszönnie.

- Én mégis rendkívül hálás vagyok magának - mondta halkan. - *Mindenféle* értelemben.

Mindenféle értelemben. Halványlila gőzöm sem volt, vajon mit ért ezen, de fölöslegesen nem kezdtem el firtatni. Különben is későre járt. Jóéjszakát kívántunk egymásnak, majd vonalat

bontottunk. Miután letettem a készüléket, arra gondoltam, lehet, hogy Mensiki hosszú, álmatlan éjszaka elébe néz. Ezt vettem ki a hangjából. Biztosan tele van a feje tisztázásra váró gondolatokkal.

A következő hét eseménytelenül telt. A Kormányzó sem mutatkozott, nálam idősebb, férjezett barátnőm sem jelentkezett. Nagyon csendes hét nap volt, mindössze az ősz vált egyre mélyebbé körülöttem. A tágas égbolt tiszta volt, ameddig a szem ellátott, a felhők, mint valami mázolóecset, gyönyörű fehér sávokat festettek rá.

Jó néhányszor kezembe vettem és végignéztem az Akikava Mariérői készült vázlatokat. Háromféle testtartás, háromféle szögből. Micsoda érdekes jelentésgazdagság! De azt valahogy már kezdettől fogva tudtam, hogy az aláfestéshez nem akarok közülük egyet sem kiválasztani. A vázlatokkal - mint ahogy már neki is említettem - az volt a célom, hogy ezt az Akikava Marié nevű kislányt minél jobban megértsem és megismerjem. Mintegy felépítsem magamban a lényét.

A három vázlatot többször is figyelmesen szemügyre vettem, majd egy pontba fókuszálva a tudatomat, szépen felépítettem magamban Marié alakját. Mindeközben az volt az érzésem, Akikava Marié és Komi alakja kezd teljesen egybemosódni bennem. Hogy ez helyénvaló-e, vagy sem, azt nem tudtam eldönteni, azonban úgy tűnt, ez a két, csaknem azonos korú lélek valamikor, valahol - talán egy bennem lévő, számomra is megközelíthetetlen helyen -, egymásra rezonálva már rég összeköttetett. Én pedig képtelen voltam őket szétválasztani.

Azon a héten, csütörtökön levél jött a feleségemtől. Azóta, hogy márciusban elmentem otthonról, először keresett. A borítékon a

címzett és a feladó a jól ismert gyöngybetűkkel. Még mindig az én nevem viselte. Vagy csak egyszerűbb volt azt használni, amíg a válási procedúra lezajlik. Ollóval óvatosan felbontottam a borítékot. Egy képeslapot találtam benne, ami egy jéghegy tetején álló jegesmedvét ábrázolt. Röviden az állt rajta, köszöni szépen, hogy ilyen gyorsan aláírtam és visszaküldtem a válási papírokat.

Mi újság? Velem nincs semmi különös, megvagyok. Még mindig ugyanott lakom. Köszönöm, hogy ilyen gyorsan visszaküldted a papírokat. Hálás vagyok érte. Ha új fejlemény van, jelentkezem. Ha bármire szükséged van az itt hagyott dolgok közül, szólj, postázom. Mindenesetre drukkolok, hogy mindkettőnk új élete jól alakuljon.

Juzu

Jó néhányszor átböngésztem a levelét. Próbáltam a sorok közül valami rejtett érzelmet kiolvasni, de sem azt, sem burkolt szándékot nem találtam a kurta szövegben. Úgy tűnik, csak el akarta küldeni úgy, ahogy van. Még egy dolgot nem értettem. Miért telt ilyen hosszú időbe a válási papírok előkészítése? Néhány papírt összerakni nem egy nagy meló, ő ráadásul bizonyára mihamarabb pontot akart tenni a kapcsolatunk végére. Mégis fél év eltelt már azóta, hogy elhagytam az otthonunkat. Vajon mit csinált ez idő alatt? Mi járt a fejében?

Alaposan megnéztem a jegesmedvés képet, de abban sem fedeztem föl semmi kimondatlan szándékot. Miért pont egy északi-sarki jegesmedve? Gondolom, ez a képeslap volt kéznél. Csak ez lehet a magyarázat. Vagy a pici jéghegyen álló jegesmedve rám utal, aki céltalanul hánykolódom az élet tengerén, és ki tudja, merre tartok az áramlattal? Nem, ezt már én *képzelem bele*.

Bevágtam a képeslapot az asztal legfelső fiókjába. Ahogy betoltam a fiókot, éreztem, hogy előbbre léptem valamicskét.

A kattanó hanggal mintha eggyel följebb ugrott volna a skálán a beosztás. Nem azért, mert én tettem valamit, inkább valaki vagy valami előkészített helyettem egy újabb szintet, amire én csak gépiesen fölléptem.

Eszembe jutott, amikor a válás utáni életemről meséltem Akikava Mariénak vasárnap.

Eddig azt hittem, ez az én utam, mentem is rajta előre rendületlenül, mire egyszer csak hirtelen eltűnt a lábam alól a talaj, és most úgy érzem, itt botorkálok egy légüres térben, minden kapaszkodó és iránytű nélkül.

Nevezzük ismeretlen irányú tengeri áramlatnak vagy úttalan útnak, mindegy, ugyanarról van szó. Mind képletesen értendő. Amit én megélek, az viszont a valóság. Valóság, ami ténylegesen elnyelt. Mi szükségem van még holmi jelképekre?

Levelet akartam írni Juzunak, hogy részletesen beszámoljak neki a helyzetről, amibe kerültem, de olyan semmitmondó megfogalmazásra, mint hogy velem nincs semmi különös, megvagyok, egyszerűen nem állt rá a tollam. Nemhogy semmi különös nem volt velem, valójában épp azt éreztem, hogy *túl sok minden ért*. Ha viszont hozzálátok leírni neki mindent, ami azóta történt, hogy ide költöztem, akkor annak egész biztosan se vége, se hossza. A legnagyobb fejtörést az okozta, hogy meg sem tudtam fogalmazni, tulajdonképp mi a csuda zajlik itt. Összeszedetten és logikusan legalábbis lehetetlenség volt szavakba önteni. Úgy döntöttem hát, hogy mégsem írok neki. Ha ugyanis írok, akkor vagy elmondok mindent töviről hegyire - logika és összeszedettség nélkül -, vagy jobb, ha mindenről hallgatok. Vagy ez, vagy az. Én

inkább a hallgatást választottam. Azt hiszem, bizonyos értelemben tényleg egy jéghegyen felejtett magányos jegesmedve vagyok. Ameddig a szem ellát, sehol egy árva postaláda. Meg aztán hogyan is írna levelet egy jegesmedve?

Emlékszem, amikor Juzuval először találkoztunk, és járni kezdtünk.

Az első randin étterembe mentünk. Sokat beszélgettünk, úgy tűnt, bejövök neki. Azt mondta, találkozhatunk legközelebb is. Kezdettől fogva azonos hullámhosszon voltunk. Egyszerűen összeillettünk.

Mégis jó időnek kellett eltelnie ahhoz, hogy ténylegesen egy pár legyünk. Juzunak ugyanis akkor volt egy két éve tartó kapcsolata. Mondjuk, nem volt fülig szerelmes.

- Nagyon jóképű srác. Kicsit unalmas, de ezt leszámítva...

Nagyon jóképű, de unalmas fickó - ilyet egyet sem ismertem a környezetemben, úgyhogy nem tudtam elképzelni, milyen lehet vele. Magamban egy gyönyörűen elkészített, ám kissé sótlan ételhez tudtam hasonlítani. De nyilván van, aki annak is örül.

- Tudod, a jóképű pasik mindig levesznek a lábamról - vallotta be. - Ha elém raknak egy helyes arcú fickót, cserben hagy a józan eszem. Hiába tudom, hogy valami nem stimmel vele, mégis képtelen vagyok neki ellenállni. Egyszerűen javíthatatlan vagyok. Azt hiszem, ez a legrosszabb tulajdonságom.

- Gyógyíthatatlan betegség - mondtam.

- Az - bólintott. - Tényleg, lehet, hogy az. Egy hosszan tartó, haszontalan, krónikus nyavalya. Egy gyógyíthatatlan betegség.

- Mindenesetre rám nézve nem jelent előnyt a dolog - jegyeztem meg.

Ugyanis nem lehetett azt mondani, hogy a jóképűek táborát gyarapítóm. A kijelentésemet Juzu sem cáfolta különösebben. Csak derűsen felkacagott. Mellettem szemlátomást nem unatkozott. Igencsak belelendültünk a beszélgetésbe, nevettünk is, jó sokat.

Ezért hát kitartóan vártam, mikor fut zátonyra a kapcsolata a jóképűvel (aki nemcsak jóképű volt, hanem gazdag is. Elit egyetemet végzett, és egy jól menő kereskedőcégnél állt alkalmazásban - Juzu-papa biztosan oda volt érte.). Mialatt vártam rá, sok helyre elmentünk, sokat beszélgettünk. Egyre jobban megértettük egymást. Ölelkeztünk, csókolóztunk, de a szeretkezésig nem jutottunk el. Nem szeretett ugyanis egy időben több partnerrel szexuális kapcsolatot fenntartani. Ebből a szempontból elég régimódi vagyok - mondta.

Így hát nem volt más választásom, vártam. Azt hiszem, ez az időszak nagyjából fél év volt - egy számomra elég hosszú fél év. Volt, hogy majdnem sutba dobtam az egészet. De mivel erősen hittem, hogy előbb-utóbb az enyém lesz, végül csak kitartottam valahogy. Végre aztán szakított a jóképűvel (legalábbis azt hiszem, mivel egy szóval sem említette, így csak feltételeztem), és összejött velem, a nem túl jóképűvel, aki ráadásul még anyagilag sem volt egy főnyeremény. Nem sokra rá elhatároztuk, hogy hivatalosan is összeházasodunk.

Emlékszem az első szeretkezésünkre. Egy kis vidéki gyógyfürdőhotelben szálltunk meg, ott töltöttük el életünk első közös éjszakáját. Minden nagyon jól sikerült. Mondhatni, szinte tökéletesen. Talán túlságosan is. A bőre puha volt, selymes és fehér. A gyógyfürdő kellemes vize és a kora őszi hold ragyogása mintha még szebbé és simábbá varázsolta volna. Ahogy meztelen testét először ölelve beléhatoltam, alig hallhatóan a fülembe

nyögött, vékony ujjaival pedig erősen a hátamba markolt. Nászunkat boldogan pirregő őszi bogárkórus kísérte, dalukba hűs vizű hegyi patak zubogása vegyült. Akkor és ott szentül megfogadtam magamban, hogy *ezt a nőt soha el nem hagyom*. Talán az volt életem legtündöklőbb pillanata. Juzu végre az enyém lett.

Miután kézhez kaptam rövidke levelét, sokáig csak rá gondoltam. A napra, amikor először találkoztunk, az őszi estére, amikor először együtt voltunk, és arra, hogy az iránta való érzéseim a kezdetektől egészen mostanáig mit sem változtak. Én most sem akartam őt elhagyni, ez világosabb a napnál. A válási papírokat ugyan aláírtam, de annak ehhez semmi köze. Ő azonban - mialatt én igencsak el voltam tájolva - időközben valahogy eltávolodott tőlem. Messzire. Azt hiszem, túl messzire. Oda, ahova a legnagyobb teljesítményű távcsővel sem látni el. Anélkül, hogy nekem feltűnt volna, valahol talált magának egy újabb jóképű fickót, és szokásához híven *cserben hagyta a józan esze*. Észre kellett volna vennem, hogy egyszer csak elutasítja a közeledésem. *Nem tart fenn szexuális kapcsolatot egyszerre több partnerrel.* Kis gondolkodással rögtön rájöhettem volna. Gyógyíthatatlan betegség. Haszontalan nyavalya, amire nem létezik ismert gyógymód. Mindenfajta észérvre fittyet hányó hajlam.

Azon az esős, csütörtöki éjszakán hosszú, nyomasztó álmot láttam.

Mijagi tartomány pici tengerparti városkájában egy fehér Subaru Forester volánja mögött ültem (álmomban az én autóm volt). Kopott fekete bőrdzseki volt rajtam és Yonex márkájú fekete golfsapka. Magas voltam, bőröm napcserzett, erős szálú hajam rövidre nyírt, itt-ott őszes. Vagyis én voltam a fehér Subaru

Forester-es férfi. Észrevétlenül követtem a feleségemet és a szeretőjét, akik egy kis méretű autóban (piros Peugeot 205-ösben) mentek előttem a tengerrel párhuzamosan futó országúton. Láttam, ahogy betérnek egy giccses lőve hotelbe. Másnap a feleségemet sarokba szorítottam, és a fürdőköpeny övét vékony, fehér nyaka köré tekertem. Kétkezi munkához szokott, edzett férfi voltam. Miközben teljes erőből a nyakát szorítottam, üvöltöttem. Magam sem értettem, mit, csak tajtékozva ordítottam, a tiszta harag artikulálatlan hangján. Testemen és lelkemen addig ismeretlen, éktelen harag uralkodott el. Számból fehér nyál fröcsögött. Feleségem halántéka aprókat rándult, miközben levegőért kapkodva zihált. Halvány rózsaszín nyelve kígyózva tekeredett. Az erek, mint valami dombornyomott térkép, kékellve dudorodtak a bőrén. Orromat megcsapta a saját izzadságom kellemetlen szaga. Ilyennek még sosem éreztem. Mint gyógyfürdőből a gőz, úgy áradt belőlem. Egy szőrös fenevad testszaga.

Engem ugyan le nem rajzolsz! - parancsoltam saját magamnak egy falra akasztott tükör felé fordulva, mutatóujjam könyörtelenül a benne állóra szegezve. *Többé le nem rajzolsz!*

Ekkor riadtam föl hirtelen.

Rájöttem, hogy ott, abban a tengerparti kis lőve hotelben mitől féltem leginkább. Legbelül attól rettegtem, mi lesz, ha azt a nőt - akinek a nevét sem tudom - végül tényleg megfojtom. Azt mondta, elég, ha csak úgy teszek, *mintha,* de mi lett volna, ha továbbmegyek. Ha nem csak úgy teszek... Rajtam múlott, megállok-e, vagy sem.

Mariénak mondtam így: *jó lenne megérteni magam, de nem könnyű.* Ez a mondat ötlött föl bennem, miközben törülközővel csutakoltam magamról a verejtéket.

Péntek reggelre elállt az eső, az ég derült volt és tiszta. Hogy a tegnapi nyugtalan éjszaka feszültségét levezessem, délelőtt egy rövid, egyórás sétát tettem a közelben. Bementem az erdőbe, megkerültem a kis szentélyt, és hosszú idő után újra átvizsgáltam a verem környékét. November volt. Az őszi szél egyre hidegebben fújt. A talajt nedves levélszőnyeg borította. A vermet most is deszkalapok fedték, a deszkákon színes levélkupacok és néhány nehéz kő. Úgy vettem észre, a kövek kicsit másképp álltak, mint azelőtt. Nem volt nagy az eltérés, de az elrendezés picit mégis más volt. Nem foglalkoztam különösebben a dologgal. Nyilván Mensikin és rajtam kívül nincs ember, aki szándékosan eljönne idáig. Leemeltem egy deszkát, és bekukucskáltam a gödörbe, de senki nem volt bent. A létra változatlanul a falnak támasztva pihent. A verem, mint eddig, most is mélységes némaságba merülve hallgatott a lábaimnál. Rátettem a deszkát, és visszahelyeztem rá a köveket úgy, ahogy voltak. Nem aggasztott az sem, hogy a Kormányzó már csaknem két hete nem jelentkezett. Ahogy mondta, olykor egy ideának is akadnak ügyes-bajos dolgai, amelyek túllépnek az idő és a tér korlátain.

Végül elérkezett a vasárnap. Mozgalmas egy nap volt, tele mindenféle történésekkel.

32

Szakmai készsége aranyat ért

Ahogy beszélgettünk, láttuk, hogy egy másik férfi közeledik. Egy varsói születésű hivatásos festő. Középtermetű, sasorrú férfi, halovány arcán koromfekete bajuszt viselt (...) Jellegzetes kinézete miatt már messziről feltűnt, de az is teljesen egyértelműen látszott rajta, hogy hivatásában elismerik (szakmai készsége aranyat ért a koncentrációs táborban). Mindenki tisztelte őt. Sokszor hosszasan mesélt nekem a munkájáról.

„Színes rajzokat készítek a németeknek. Amolyan arcképeket, érti. Ez az SS-csürhe idehordja nekem a fényképeit rokonokról, feleségről, anyáról, gyerekről. Mind a közeli vérrokonairól akar képet. Szeretettel és túláradó érzelmekkel mesélnek róluk, hogy a szeme színe így, a haja színe úgy... Én pedig az ő életlen, fekete-fehér, dilettáns fényképeik alapján megfestem nekik a családtagjaik arcképét. De mondjon bárki bármit, én nem a nácik rokonait akarom pingálni. Az elkülönítőben' egymásra dobált gyerekeket akarom megfesteni fekete-fehérben. Azoknak az embereknek az arcát akarom megörökíteni, akiket ezek lemészároltak. Vigyék csak haza, tegyék csak ki a falra, a kurva életbe! - mondta a művész, és tajtékzott a dühtől."

WILLENBERG, Samuel: *Lázadás Treblinkán*

© Samuel Willenberg, 1984.

……..

* Elkülönítőnek a treblinkai koncentrációs tábor vesztőhelyét nevezték.

Folytatása következik